

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ο'

Τρίτη 11 Φεβρουαρίου 2003

Αθήνα, σήμερα στις 11 Φεβρουαρίου 2003, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.14' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΙΤΟΝΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Μιχαήλ Καρχιμάκη, Βουλευτή Λασιθίου, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Χίου κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΙΝΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Επιμελητηριακός Όμιλος Ανάπτυξης Ελληνικών Νησιών ζητεί την καθιέρωση μιας ιδιαίτερης πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής τακτικής για τα νησιά προκειμένου να αποκτήσουν ευκαιρίες ανάπτυξης ίσες με αυτές των ηπειρωτικών περιοχών.

2) Ο Βουλευτής Πιερίας κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΛΥΖΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αστυνομικών Υπαλλήλων Νομού Πιερίας ζητεί την επάνδρωση των κενών οργανικών θέσεων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πιερίας.

3) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην αναγκαιότητα δημιουργίας Βιομηχανικού Πάρκου στον Άγιο Νικόλαο Κρήτης.

4) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην ανάγκη να κοινοποιηθεί ο χείμαρρος στα Έξω Λακωνία Λασιθίου.

5) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στο αίτημα του Προέδρου του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Λασιθίου, για δημιουργία Πολυιατρείου ΙΚΑ και πρόσληψη γιατρών στο Νομό Λασιθίου.

6) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην προοπτική δημιουργίας Τουριστικού Επιμελητηρίου στην Ελλάδα.

7) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην ανάγκη στήριξης του Ελληνικού Τουρισμού.

8) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά πρόταση της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου για επέκταση της ρύθμισης για τις ανεξέλεγκτες χρήσεις σε όλες τις επιχειρήσεις.

9) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Διαμέρισμα Ελούντας Αγίου Νικολάου Κρήτης ζητεί τη στελέχωση του Αστυνομικού Σταθμού Σχίσματος.

10) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Κων/νος Βαρναλίδης, Χρήστος Χατζηαγοράκης, Νικόλαος Πάτσης, Χρήστος Σταμάτης, Γεώργιος Ιωαννίδης, Κων/νος Πυρίνης, Θεόδωρος Χατζημαργαρίτης και Κων/νος Ιωαννίδης, μέτοχοι οδηγοί αστικών λεωφορείων ζητούν την ικανοποίηση εργασιακού τους αιτήματος.

11) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Λασιθίου ζητεί τη λήψη μέτρων για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης στο Νομό Λασιθίου.

12) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αναπήρων – Θυμάτων πολέμου και Εθνικής Αντίστασης ζητεί την ικανοποίηση αιτημάτων που απασχολούν την κατηγορία τους.

13) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Εμμανουήλ Ψαλίδης, κάτοικος Σισι Λασιθίου, ζητεί την πρόσληψή του στα ΕΛΤΑ.

14) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Κηρέως Νομού Εύβοιας ζητεί την καταβολή αποζημιώσεων στους αγρότες που επλήγησαν από τις πλημμύρες και την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων στους ποταμούς Κηρέα, Νηλέα και Βούδωρο.

15) Ο Βουλευτής Αττικής και Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ελευσίνας διαμαρτύρεται για τον χαρακτηρισμό της περιοχής που βρίσκεται κοντά στον Αρχαιολογικό χώρο Ελευσίνας, ως βιομηχανικής.

16) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Οικοποιητικός Συνεταιρισμός Γιάτρων ζητεί την ένταξη του Δήμου Αιδηψού και των άλλων Δήμων της Βόρειας Εύβοιας στην Κοινοτική Πρωτο-

βουλία Leader Plus και στα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας.

17) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Συνταξιούχων ΟΓΑ Νομού Δράμας ζητεί την ικανοποίηση συνταξιοδοτικού της αιτήματος.

18) Ο Βουλευτής Χίου κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΙΝΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ιωάννης Σπίνος, φαρμακοποιός, διαμαρτύρεται για τη διάταξη η οποία προβλέπει την υποχρεωτική ανάκληση της άδειας του φαρμακοποιού με τη συμπλήρωση του 70ου έτους της ηλικίας του.

19) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Πολυτέκνων Νομού Μαγνησίας ζητεί την υπαγωγή των πολύτεκνων στην κατηγορία των δικαιούχων της δωρεάν διανομής τροφίμων από τα αποθέματα παρέμβασης.

20) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. ΣΠΥΡΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Άρνης Καρδίτσας ζητεί τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τις συνεχείς βροχοπτώσεις στο Δήμο του.

21) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αρχαγγέλου Πέλλας ζητεί την άμεση απορρόφηση της παραγωγής πατάτας.

22) Ο Βουλευτής Καβάλας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας ζητεί την αναβολή της δημοπράτησης της κατασκευής στρατιωτικού λιμανιού στον όρμο των Ελευθερών Καβάλας.

23) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Εσπερίων Κέρκυρας διαμαρτύρεται για την κατάργηση των γραφείων του ΟΤΕ στους Καρουσάδες Κέρκυρας.

24) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ιωάννης Αλεξάκης, κάτοικος Μωραϊτικών Κέρκυρας ζητεί χρηματοδότηση για τον εκσυγχρονισμό των μικρομεσαίων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

25) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αναφέρεται στην ανάγκη επίλυσης προβλημάτων των δικαστικών υπαλλήλων.

26) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αναφέρεται στις αλλαγές στα δρομολόγια της πορθμειακής γραμμής Κέρκυρας Ηγουμενίτσας.

27) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Ιδιοκτητών Ραδιοφωνικών Σταθμών ζητεί τη μη ψήφιση Νομοσχεδίου που αφορά στην επέκταση των ραδιοφωνικών σταθμών.

28) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ιωάννης Πανταζής, κάτοχος άδειας εκγυμναστού υποψηφίων οδηγών και συνταξιούχος του ΟΤΕ ζητεί την αναθεώρηση της άδειάς του.

29) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανικών ΔΕΗ ζητεί την υποχρεωτική θεσμοθέτηση για την εφαρμογή του πόθεν έσχεσ στα εκλεγμένα μέλη των Δ.Σ. των Συλλόγων της επιχείρησής κ.λπ.

30) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθε-

σε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ιστιαίας Εύβοιας ζητεί τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών που προέκυψαν στο Δήμο από τις πρόσφατες πλημμύρες.

31) Ο κ. Σταύρος Μεσσήνης, Έφηβος Βουλευτής της ΣΤ' Συνόδου της Βουλής των Εφήβων με αναφορά που επέδωσε στον κ. Πρόεδρο της Βουλής διαμαρτύρεται για τη μελετώμενη επίθεση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής κατά του Ιράκ.

32) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου ζητεί τη ρύθμιση οφειλών των μελών της προς το ΤΕΑΥΕΚ.

33) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εμπορικός Σύλλογος Αγρινίου «Ο ΕΡΜΗΣ» ζητεί τη ρύθμιση οφειλών των μελών του προς το ΤΕΑΥΕΚ.

34) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Δυστίων Εύβοιας ζητεί τη μη έκδοση άδειας για την εγκατάσταση και άλλων αιολικών πάρκων στο Δήμο του.

35) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Λιμενικό Ταμείο Σκύρου ζητεί την αποκατάσταση τμήματος παραλιακού κρηπιδώματος στο λιμένα Λιναριάς Σκύρου.

36) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Κάτοικοι Ιστιαίας Εύβοιας διαμαρτύρονται για την συμπεριφορά αστυνομικών κατά τη διάρκεια εργασιών στήριξης κεραίας από την VODAFON.

37) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Κηρέως Εύβοιας ζητεί την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν οι αγρότες της περιοχής του από τις πρόσφατες πλημμύρες.

38) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Νικόλαος Μπέμπελος, κάτοικος Ιστιαίας Εύβοιας, ζητεί τη λήψη μέτρων προστασίας της περιοχής του από τον ποταμό Ξηριά.

39) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εμπορικός και Επαγγελματικός Σύλλογος Μαντουδίου και Περιχώρων Δήμου Κηρέως ζητεί το χωροταξικό σχεδιασμό της Νότιας Εύβοιας.

40) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Λιμενικό Ταμείο Κύμης ζητεί την οικονομική του ενίσχυση για την ανακατασκευή παλαιών W.C. στο λιμένα της Κύμης.

41) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Ιερομόναχος Μάξιμος Παντοκρατορινός ζητεί τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τη βελτίωση δασικού δρόμου στο Άγιο Όρος.

42) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Οινόποιτικών Συνεταιρισμών Καρύστου – Μαρμαρίου ζητεί την παραγραφή χρεών της προς το Δημόσιο.

43) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Εμμανουήλ Χουλιάρας Πρόεδρος του Συλλόγου «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΦΡΥΝΙΑΚΟΥ» ζητεί την επίλυση από τον ΟΤΕ επικοινωνιακού προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της παραλίας Φρυνιακού, του χωριού Ζάρακες.

44) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Στυρέων Εύβοιας ζητεί την επάνδρωση του Αστυνομικού Σταθμού Δήμου Στυρέων.

45) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Συνταξιούχων ΔΕΗ Αλιβερίου Εύβοιας ζητεί την ικανοποίηση συνταξιοδοτικών αιτημάτων των μελών της.

46) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά δηλώσεις του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου στην υπόθεση του Εφετείου.

47) Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ηραίας Αρκαδίας ζητεί την κατασκευή προσωρινής σιδερένιας γέφυρας στον ποταμό Λάδωνα.

48) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κυρία Ευαγγελία Στάικου, κάτοικος Βώλακα Δράμας, ζητεί την καταβολή επιδόματος από τον ΟΓΑ.

49) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κυρία Κατίνα Μερενίδου, κάτοικος Κυργίων Δράμας, ζητεί συνταξιοδότηση από τον ΟΓΑ.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 2871/15-11-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1026/22-11-02 έγγραφο από την Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση: «Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2871/15-11-02 του Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας κ. Ν. Αγγελόπουλου, σας κάνουμε γνωστό ότι η πολεοδομική μελέτη που είχε ολοκληρωθεί το τέλος του 2001 χρειάστηκε να αναθεωρηθεί μετά την υποβολή της οριστικής γεωλογικής μελέτης (μεγάλες εδαφικές κλίσεις και προβλήματα εδαφικής σταθερότητας σε τμήμα της έκτασης). Έκτοτε η Υπηρεσία μας βρίσκεται σε διαρκή συνεργασία με τους μελετητές της ΔΕΠΟΣ για την τροποποίηση της μελέτης.

Όπως μας πληροφόρησε η ΔΕΠΟΣ, η χρονική αναβολή της υποβολής της οριστικής μελέτης σχετίζεται με την αναθεώρηση της οικονομοτεχνικής μελέτης προγραμματισμού του έργου για τους όρους και τις δυνατότητες χρηματοδότησης των ομογενειακών χωριών. Η νέα μελέτη, με τις συμπληρώσεις και τις αλλαγές που υπεδείχθησαν κατά καιρούς από την Υπηρεσία μας, αναμένεται να υποβληθεί στο ΥΠΕΧΩΔΕ στις αρχές του 2003.

Η Υφυπουργός
Ρ. ΖΗΣΗ»

2. Στην με αριθμό 2870/15-11-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 113087/2-12-02 έγγραφο από την Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 2870/15.11.02 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Ν. Αγγελόπουλο, αναφορικά με την ομαλή λειτουργία του Π.Ι. Παλαίρου Ν. Αιτωλοακαρνανίας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου μας, προκήρυξε έγκαιρα και τις δύο (2) θέσεις αγροτικών γιατρών του Π.Ι. Παλαίρου, όπως ορίζουν οι κείμενες διατάξεις.

Οι θέσεις καλύφθηκαν από τις γιατρούς,

1) Περγάλη Στυλιανή (σχ 88608/11.9.02 Απόφαση)

2) Λιαρμακοπούλου Αντωνία (σχ 90025/16.9.02 Απόφαση)

Οι οποίες είναι υπόχρεες τριμήνου εκπαίδευσης στο Νοσοκομείο Αγρινίου και θα παρουσιαστούν μετά το πέρας της εκπαίδευσής των.

Σημειώνεται ότι το Νοσοκομείο Αγρινίου, θα φροντίσει να στέλνει βάσει προγράμματος, γιατρούς από όμορα Π.Ι. για την εξυπηρέτηση των κατοίκων του εν λόγω Π.Ι., μέχρι την ανάληψη καθηκόντων, από το ανωτέρω ιατρικό προσωπικό.

Ο Υφυπουργός
Ε. ΝΑΣΙΩΚΑΣ»

3. Στην με αριθμό 3041/20-11-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 125004/3-12-02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3041/20-11-02 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Λ. Παπανικολάου και αφορά στην ίδρυση Αθλητικού Λύκειου στην Καλαμάτα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Μέχρι τώρα δεν έχει υπάρξει αίτημα στην αρμόδια υπηρεσία του ΥΠ.Ε.Π.Θ., για την ίδρυση Ειδικού Τμήματος Αθλητικής Διευκόλυνσης Λυκείου στην Καλαμάτα.

Η βούληση του ΥΠΕΠΘ είναι δεδομένη, αρκεί να υπάρξει αίτημα από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Νομού και εφόσον τηρούνται οι αντικειμενικές προϋποθέσεις, οι οποίες αναφέρονται στην Γ4/1206/16.6.95, ΦΕΚ 581/4.7.95 κοινή απόφαση Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ»

4. Στις με αριθμό 2965/19-11-02 και 3093/21-11-02 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 113890/2-12-2002 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στις ερωτήσεις με αριθμό 2965/19-11-02 και 3093/21-11-02 που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κυρίου Γ. Τρυφωνίδη, Γ. Κωνσταντόπουλο, Ν. Κακλαμάνη, Κ. Κιλτίδη και Σ. Σπύρου, αναφορικά με τις οφειλές του δημοσίου στα φαρμακεία και για την εκτέλεση ιατρικών πράξεων, σας πληροφορούμε ότι μετά την ψήφιση του ν. 2218/94 η κάλυψη των δαπανών φαρμακευτικής και ιατρικής περίθαλψης ασφαλισμένων του Δημοσίου, πραγματοποιείται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις στον προϋπολογισμό των οποίων είναι εγγεγραμμένες οι σχετικές πιστώσεις.

Επίσης, σας γνωρίζουμε ότι η διάταξη του άρθρ. Μόνου του π.δ. 137/14.12.2001, αναφέρεται στους ασφαλιστικούς οργανισμούς, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο Υφυπουργός
Ε. ΝΑΣΙΩΚΑΣ»

5. Στην με αριθμό 2944/18-11-2002 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 123899/3-12-2002 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2944/18-11-2002 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σπύρος Ταλιαδούρος, και αφορά στην αναγνώριση της προϋπηρεσίας εκπαιδευτικών σε σχολές επιμόρφωσης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με την παρ. 34 του άρθρου 6 του ν. 3027/2002, ως προϋπηρεσία για την εγγραφή των υποψηφίων στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών, λαμβάνεται υπόψη η υπηρεσία αναπληρωτή ή ωρομισθίου εκπαιδευτικού α) στα δημόσια σχολεία της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης αρμοδιότητας ΥΠΕΠΘ, β) στα Μουσικά Σχολεία, γ) στα Τμήματα Αθλητικών Διευκολύνσεων, δ) στις σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής, ε) στα Ναυτικά Λύκεια, στ) στα Μεταλυκειακά προπαρασκευαστικά κέντρα, ζ) στα Ολοήμερα Σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης, η) στα Εκκλησιαστικά Σχολεία, θ) στη Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών, ι) σε θέσεις μονίμων εκπαιδευτικών πριν από την αποχώρησή τους, ια) για την εφαρμογή του προγράμματος της Ολυμπιακής Εκπ/σης και ιβ) για την εφαρμογή του προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας και πρόσθετης διδακτικής στήριξης.

Δεν αντιμετωπίζεται διεύρυνση των περιπτώσεων αυτών, όπως αναγνώριση προϋπηρεσίας που προσφέρθηκε σε άλλους φορείς εκτός του ΥΠΕΠΘ.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ»

6. Στην με αριθμό 3194/22-11-2002 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 12635/3-12-2002 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3194/22-11-2002 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θεόφιλος Λεονταρίδης, σας πληροφορούμε ότι μετά τη χορήγηση της ειδικής παροχής του άρθρου 14 του ν. 3016/2002 στους εκκλησιαστικούς λαϊκούς υπαλλήλους με Κ.Υ.Α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία έχει δημοσιευθεί

στο υπ' αριθμ. 1320/10-10-2002 ΦΕΚ τ.Β, το ΥΠΕΠΘ μελετά σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών τη δυνατότητα χορήγησης της και στον εφημεριακό κλήρο.

Ο Υπουργός
ΠΕΤΡΟΣ Δ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ»)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτόνας): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Αναφορές και ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Πρώτη είναι η με αριθμό 755/26-7-2002 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Μιχαήλ Καρχιμάκη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικώς με την επίσπευση των διαδικασιών για την κατασκευή γηπέδου γκολφ στην περιοχή Αιτηγανιά του Δήμου Μακρύ Γαλού Νομού Λασιθίου.

Η ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Ο Δήμαρχος Μακρύ Γαλού με έγγραφό του προς το Υπουργείο Ανάπτυξης, εξήτησε την έγκριση κατασκευής γκολφ, στην περιοχή Αιτηγανιά του Δήμου. Επίσης σε επίσκεψη που επιπραματοποίησα, με τη δημοτική αρχή, στον Ε.Ο.Τ., εθέσαμε το θέμα της κατασκευής του γκολφ με το δεδομένο, ότι υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον, από επενδυτές στην περιοχή αυτή του δήμου.

Με βάση δε τα παραπάνω ο Γ.Γ Τουρισμού με έγγραφο του προς την «Ε.Τ.Α. ΑΕ» και τον Δ/ντα Σύμβουλο κ. Αν. Χωμενίδη διεπίβασε την απόφαση άρσης της αναδάσωσης της συγκεκριμένης έκτασης στην Αιτηγανιά και εξήτησε την προώθηση των σχετικών διαδικασιών με δεδομένη την εμπειρία από την αξιοποίηση του γκολφ Αφάντου Ρόδου, προκειμένου να οδηγηθούμε στην υλοποίηση μιας σημαντικής επενδυτικής προσπάθειας με ευεργετικά αποτελέσματα για τον τουρισμό, αφού θα υπάρξει προσέλκυση ιδιωτικών τουριστικών επενδύσεων.

Θα παρακαλούσα, λοιπόν, την από πλευράς σας, ενεργοποίηση λήψης των απαραίτητων αποφάσεων προκειμένου να οδηγηθούμε σε μια επένδυση που θα δώσει μια τεράστια ώθηση στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου Μακρύ Γαλού, μιας περιοχής που για τα επόμενα χρόνια έχει τεράστια αναπτυξιακά περιθώρια, με μεγάλο όφελος για την οικονομία ολόκληρου του Νομού Λασιθίου».

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Δημήτριος Γεωργακόπουλος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, στις αρχές του έτους έγινε πράγματι η άρση της αναδάσωσης της έκτασης των επτακοσίων στρεμμάτων στην περιοχή Αιτηγανιά Κουτσουρά Λασιθίου προκειμένου αυτή η έκταση να παραχωρηθεί στον Ε.Ο.Τ για τουριστική αξιοποίηση και συγκεκριμένα για την κατασκευή γηπέδου γκολφ όπως ζητάει και ο συνάδελφος.

Στη συνέχεια οι αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας Κρήτης ενημέρωσαν τον Ε.Ο.Τ για τις μελέτες που απαιτούνται, ώστε να συντελεστεί η παραχώρηση. Έπρεπε να γίνουν μία σειρά από μελέτες για να μπορέσει να γίνει η παραχώρηση αυτής της έκτασης στον Ε.Ο.Τ. Επειδή μέρος των αρχικώς απαιτούμενων μελετών ήταν ιδιαίτερα χρονοβόρες και όχι απαραίτητες σε αυτό το στάδιο και ύστερα από συνεννόηση με τον Ε.Ο.Τ. για να κερδίσουμε χρόνο και της περιφέρειας της Κρήτης, αποφασίστηκε να ολοκληρωθεί η παραχώρηση με την υποβολή στο παρόν στάδιο μονάχα ενός τοπογραφικού της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού 1:5000.

Όπως γνωρίζετε την περιουσία του Ε.Ο.Τ. την εκμεταλλεύεται η ΕΤΑ. Η ΕΤΑ, λοιπόν εκπόνησε την απαραίτητη τοπογραφική μελέτη για την έκταση αυτή των επτακοσίων στρεμμάτων, όπως είχε απαιτήσει από την αρχή η περιφέρεια της Κρήτης. Η μελέτη αυτή και η τοποθέτηση της έκτασης σε χάρτη της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού 1:5000 διαβιβάστηκαν ήδη στον Ε.Ο.Τ. και με έγγραφο του Ε.Ο.Τ. στην ΕΤΑ για δικές της ενέργειες. Ήδη, λοιπόν, βρισκόμαστε σε εκείνο το στάδιο να παραχωρηθεί η έκταση στον Ε.Ο.Τ. και αμέσως μετά βεβαίως η ΕΤΑ θα κάνει όλες εκείνες τις απαραίτητες μελέτες, αλλά παράλληλα και την προκήρυξη εκδήλωσης ενδιαφέροντος για να αξιοποιηθεί τουριστικά η περιοχή και συγκεκριμένα να μπορέσει να γίνει γήπεδο γκολφ, γιατί, όπως πολύ σωστά λέτε στην ερώτησή σας, κύριε συνάδελφε, το γήπεδο του γκολφ αποτελεί το συντελεστή εκείνον που παρατείνει την τουριστική περίοδο και

βοηθάει στην ανάπτυξη του τουρισμού υψηλής ποιότητας.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι όταν ολοκληρωθούν οι διαδικασίες θα έχει συντελεστεί ένα βήμα για την περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη της περιοχής Λασιθίου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Και εμένα με ικανοποιεί η απάντηση του κυρίου Υπουργού. Θέλω να πιστεύω ότι ικανοποιεί και τον κ. Καρχιμάκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτόνας): Ορίστε, κύριε Καρχιμάκη, έχετε το λόγο.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ: Και εμένα με ικανοποιεί.

Κύριε Πρόεδρε, όλοι γνωρίζουμε ότι ο ελληνικός τουρισμός μπορεί να δώσει τη μάχη της ανταγωνιστικότητας και να την κερδίσει με πολιτικές ποιότητας και διαφοροποίησης της υπάρχουσας προσφοράς, αλλά και με μια σειρά από πρωτοβουλίες που θα είναι συμβατές και αντίστοιχες με τις ανάγκες της κάθε περιοχής.

Με την ερώτησή μου αυτή ζήτησα να αποδεχθεί η εταιρεία των «Τουριστικών Ακινήτων» αυτήν την έκταση από τη στιγμή που την αποδεδμεύει το Υπουργείο Γεωργίας και να προχωρήσουμε σε μια επένδυση που θα οδηγήσει στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου στην ανατολική Κρήτη.

Αν λάβουμε υπόψη μας το σχεδιασμό τον οποίο έχει κάνει η Γενική Γραμματεία Τουρισμού, το να λειτουργήσουν τα λεγόμενα Μινωικά γκολφ στον άξονα Χερσόνησος-Λασιθι-Νότια Κρήτη, καταλαβαίνετε ότι η ύπαρξη αυτής της επένδυσης στη συγκεκριμένη περιοχή που είναι αναπτυσσόμενη θα παίξει κρίσιμο και καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξή της. Και ταυτόχρονα αν λάβετε υπόψη σας ότι σ' αυτόν τον άξονα μπορούμε να κάνουμε άλλο ένα γκολφ ανάμεσα στην Ιεράπετρα και στον Άγιο Νικόλαο, καταλαβαίνετε ότι όλη η περιοχή από το Ηράκλειο μέχρι το Λασιθι θα έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει τουρίστες για δώδεκα μήνες και να έχουμε πραγματικά μια αξιοσημείωτη και σοβαρή ανάπτυξη στην περιοχή της ανατολικής Κρήτης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτόνας): Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Πράγματι το γκολφ ως συντελεστής παράτασης της περιόδου φθάνει μέχρι το 70%. Και για τουρισμό ποιότητας είναι ακριβώς τα γήπεδα γκολφ. Δυστυχώς, όμως, στην Ελλάδα δεν έχουμε αναπτύξει ένα τέτοιο δίκτυο γηπέδων γκολφ για να έχουμε και αυτήν τη μορφή τουρισμού.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Πάντως η Ολυμπία είναι μια θαυμάσια περιοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτόνας): Δεύτερη είναι η με αριθμό 2650/474/8.11.2002 ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Σταύρου Καλογιάννη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικώς με τη Δημοσιονομική Εκτέλεση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Η ερώτηση του κ. Καλογιάννη έχει ως εξής:

«Διανύουμε ήδη τον τέταρτο χρόνο υλοποίησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (2000-2006). Οι κατά καιρούς δηλώσεις του αρμοδίου Υπουργού Οικονομικών είναι καθησυχαστικές όσον αφορά στη δημοσιονομική εκτέλεση των Περιφερειακών και Ταμειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ενθουσιώδεις όσον αφορά στην ενεργοποίησή τους.

Είναι, όμως, γνωστό ότι η ενεργοποίηση των προγραμμάτων σε καμία περίπτωση δεν αντανάκλα την πραγματική εικόνα υλοποίησής τους. Σύμφωνα με τη σχετική ορολογία που έχει εισάγει η Κυβέρνηση, ενεργοποιημένο θεωρείται ένα μέτρο για το οποίο η αρμόδια διαχειριστική αρχή είναι σε θέση να παραλάβει, αξιολογήσει και εντάξει ένα έργο στο οικείο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Οι δείκτες που αποδίδουν την ακριβή εικόνα εκτέλεσης των προγραμμάτων είναι τα ποσοστά των νομικών δεσμεύσεων και τα ποσοστά των πληρωμών επί της ανατολικής δαπάνης ή επί της δημόσιας δαπάνης για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Προκειμένου, λοιπόν, να ενημερωθούν οι Έλληνες πολίτες για την ακριβή πορεία εκτέλεσης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου

Στήριξης, τρία χρόνια μετά την έναρξή του.

Ερωτάται ο αξιότιμος κύριος Υπουργός:

1. Ποια είναι μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002 τα ποσοστά των νομικών δεσμεύσεων επί του συνόλου της προβλεπόμενης δημόσιας δαπάνης για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης;

2. Ποια είναι τα αντίστοιχα ποσοστά πληρωμών;»

Ο Υφυπουργός κ. Πάχτας έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας): Κύριοι συνάδελφοι όταν αναφερόμαστε στο Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είναι χρήσιμο να μην εστιαζόμαστε αποκλειστικά στο σήμερα αλλά να εστιαστούμε με το χθες και πολύ περισσότερο με το αύριο.

Μέχρι σήμερα έχουμε πετύχει πολλά που έμοιαζαν ακατόρθωτα.

Οι κοινοτικοί πόροι του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης δεν μας χαρίστηκαν. Αποτελούν σημαντική κατάκτηση της Κυβέρνησης η οποία επέτυχε τη μεγαλύτερη ανά κάτοικο ενίσχυση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Η επιτυχία μας αυτή οφείλεται μεταξύ των άλλων και στην αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Β Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Με απόθεμα την εμπειρία που αποκτήσαμε την προηγούμενη περίοδο θέσαμε τα θεμέλια για το νέο μεγάλο στοίχημα, το Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Συχνά ξεχνάμε το μέγεθος του τεράστιου αυτού ανταγωνιστικού προγράμματος, όμως, είναι σκόπιμο να τονίσουμε ότι το Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είναι σχεδόν διπλάσιο από το Β Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Με την πολυπλοκότητα και την καντομία του θεσμικού πλαισίου αλλά και τις εύλογες δυσκολίες προσαρμογής των φορέων στους νέους κανονισμούς το Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης παρουσιάζει μια ιδιαίτερα ικανοποιητική εξέλιξη.

Πιο συγκεκριμένα με τα στοιχεία του Ιανουαρίου του 2003 καταγράφουμε τα παρακάτω δεδομένα: Το 85% των μέτρων όλων των επιχειρησιακών προγραμμάτων και πλέον του 78% του συνολικού προϋπολογισμού του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, έχει ενεργοποιηθεί με τη δημοσιοποίηση σχετικών προσκλήσεων ενδιαφέροντος προς τους τελικούς δικαιούχους, τους φορείς υλοποίησης. Τα προγράμματα, λοιπόν, έχουν εξειδικεύσει τις πολιτικές τους, είναι ανοικτά και οι φορείς υποβάλλουν τις προτάσεις τους.

Στο πλαίσιο αυτό των προσκλήσεων έχουν υποβληθεί πάνω από εννέα χιλιάδες διακόσια έργα, προτάσεις έργων και δράσεων από τους τοπικούς, περιφερειακούς και κεντρικούς φορείς υλοποίησης με προϋπολογισμό που υπερβαίνει το 56% του συνολικού προϋπολογισμού του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Εξ αυτών έχουν ήδη ενταχθεί στα επιχειρησιακά προγράμματα περισσότερα από οκτώ χιλιάδες εκατό έργα και δράσεις προϋπολογισμού 16 δισεκατομμυρίων ευρώ που αντιστοιχεί στο 51% περίπου του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, δηλαδή πλέον του μισού προγράμματος έχει έγκριση χρηματοδότησης και υλοποίησης.

Έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις, δηλαδή έχουν υπογραφεί συμβάσεις για έργα και δράσεις προϋπολογισμού 8,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 28% του συνολικού προϋπολογισμού του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Δηλαδή περίπου το 30% του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης βρίσκεται σε διαδικασία υλοποίησης.

Έχουν δε εισρεύσει στη χώρα μας περίπου 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ και έχουν υποβληθεί αιτήσεις για επιπλέον 350 εκατομμύρια ευρώ. Το ποσό των εισροών αυτών αντιστοιχεί στο 18% της συνολικής αναλογούσας κοινοτικής συνδρομής για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο και υπερκαλύπτει το 100% των δεσμεύσεων της διετίας 2000-2001 για τη χώρα μας. Η προθεσμία απορρόφησης των πόρων αυτών είναι το τέλος του 2003. Αναλυτικά στοιχεία είχαμε καταθέσει, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, στην επερώτηση της Παρασκευής εδώ στη Βουλή και καταθέτω αναλυτικότερα στοιχεία και σήμερα.

Για να συνοψίσω και να κλείσω την απάντησή μου, μέσα σε διάστημα λιγότερο από ενάμιση χρόνο καταλήγουμε σε ένα μέγεθος 16 δισεκατομμυρίων ευρώ, που είναι πλέον του μισού

Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, σε ονοματισμένα έργα με πρωτοφανή ποιοτικά χαρακτηριστικά που δημιουργούν ασφάλεια για την περαιτέρω πορεία μας, που έχουν πλήρη επωνυμία, στόχευση, χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμό και γίνονται με ανοικτές και διαφανείς διαδικασίες με τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων και την ενεργό συμμετοχή και ενημέρωση των κοινοτικών εταίρων. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το λόγο έχει ο κ. Καλογιάννης.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κύριος Υφυπουργός στην απάντησή του αναφέρθηκε, ως συνήθως, στα γνωστά στοιχεία που έχουν να κάνουν όχι με τις απορροφήσεις -διότι αυτό είναι το μείζον στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης- αλλά με τις ενεργοποιήσεις προγραμμάτων. Αλίμονο αν στο τέταρτο έτος υλοποίησης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης δεν έχουμε υλοποίηση 70% και 75% των προγραμμάτων.

Θα αναφερθώ σ' ένα μόνο από τα επιχειρησιακά προγράμματα του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, για να δείξω ότι τα στοιχεία στα οποία αναφέρεται ο κύριος Υφυπουργός δεν είναι αληθή. Στις 12 Δεκεμβρίου του 2002 ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Ηπείρου ανακοίνωσε, ότι σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της περιφέρειας το ποσοστό των απορροφήσεων του Γ ΠΕΠ Ηπείρου, στο τέλος του 2002, θα έφτανε το 5%.

Εκτίμησε μάλιστα ότι το πρόγραμμα εξελίσσεται ταχύτατα! Θα καταθέσω τις σχετικές δηλώσεις στα Πρακτικά, κύριε Πρόεδρε.

Τρεις μέρες αργότερα με άλλη ανακοίνωσή του ο Υπουργός Οικονομικών ανακοίνωσε ότι στις 15 Δεκεμβρίου 2002 η απορρόφηση του ΠΕΠ Ηπείρου είναι 10%. Θα καταθέσω στα Πρακτικά και τη σχετική δήλωση.

Ποιο από τα δύο είναι αλήθεια; Δυστυχώς για την Ήπειρο έχει δίκιο ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας. Είναι λιγότερο από 5% η απορρόφηση του ΠΕΠ Ηπείρου. Απλώς το Υπουργείο Οικονομικών προσθέτει το 7% της προκαταβολής στις απορροφήσεις των προγραμμάτων.

Ας συντονιστούν επιτέλους, κύριε Πρόεδρε, το αρμόδιο Υπουργείο Οικονομικών με τους Γενικούς Γραμματείς των περιφερειών.

Σε ό,τι αφορά την ιδιωτική συμμετοχή είναι γνωστό ότι αφορά στην υποδομή, στα συγχρηματοδοτούμενα δηλαδή έργα και στις παραγωγικές επενδύσεις.

Στα συγχρηματοδοτούμενα έργα γνωρίζουμε όλοι ότι δυστυχώς ακόμη δεν έχουμε το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο. Εδώ και δύο χρόνια συζητάει το θέμα το Υπουργείο Οικονομικών με το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Για τις παραγωγικές επενδύσεις θα κάνω μία μόνο μικρή αναφορά. Ήδη σήμερα ο Υπουργός Ανάπτυξης ήταν οξέυτατος στο θέμα που αφορά τις τράπεζες και το ρόλο τους ως φορέα υποστήριξης των προγραμμάτων. Τι άλλο θα μπορούσαμε να πούμε επ' αυτού; Ο μικρός αριθμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στους τομείς της μεταποίησης και του τουρισμού δείχνει ολοφάνερα ότι και στο συγκεκριμένο τομέα το Υπουργείο Οικονομικών έχει αποτύχει.

Σας ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σταύρος Καλογιάννης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο Υφυπουργός Οικονομίας κ. Πάχτας έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας): Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως δεν περίμενα να ακούσω τίποτε διαφορετικό από το Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, γιατί είναι η μόνιμη επωδός. Και βεβαίως δεν θα σας επιτρέψω, κύριε συνάδελφε, να μιλάτε για ψευδή στοιχεία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Δικά σας είναι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας): Ένα και μόνο κριτήριο υπάρχει για την Ευρωπαϊκή Ένωση με το οποίο αξιολογούνται όλα τα κράτη-μέλη. Είναι αυτό που λέτε εσείς απορροφήσεις. Είναι οι πόροι που εισρέουν από τον κοινοτικό προϋπολογισμό σε κάθε κράτος-μέλος και με το οποίο κρίνο-

νται όλα τα κράτη-μέλη εάν θα χάσουν ή δεν θα χάσουν πόρους για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς. Θα καταθέσω και πάλι τα στοιχεία.

Οι συνάδελφοί σας ευρωβουλευτές της Νέας Δημοκρατίας έχουν κάνει πολλές ερωτήσεις γι' αυτό. Αποκρύπτουν πάντα τις απαντήσεις που παίρνουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα καταθέσω, λοιπόν, τα επίσημα στοιχεία της Ελλάδος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αν έχετε άλλα στοιχεία να τα καταθέσετε και εσείς, συνολικά, για όλα τα προγράμματα, τα τομεακά και τα περιφερειακά.

Οι επιδόσεις αυτές της Ελλάδας κινούνται σε αυτό το μέσο όρο που σας έχω πει, το 18%. Είναι 19% για τα τομεακά προγράμματα και 15% κατά μέσο όρο για τα δεκατρία περιφερειακά προγράμματα.

Σε σχέση με τα άλλα κράτη είμαστε καλύτερα ή όχι; Είμαστε σαφώς καλύτερα. Είμαστε πάνω από το μέσο όρο. Κατά μέσο όρο όλα τα κράτη-μέλη για την περίοδο 2000-2001 είχαν απορροφήσει το 91% των διαθέσιμων πόρων, για την Ελλάδα η αντίστοιχη απορρόφηση προσεγγίζει το 110%. Γι' αυτό και δεν κινδυνεύουμε να χάσουμε πόρους. Γι' αυτό με αυτό που λέγατε χρόνια στη Βουλή, ότι χάνουμε από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης πόρους, για μία ακόμη φορά διαψεύδεστε. Για μια ακόμη φορά!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Το είπατε και εσείς και ο Αρχηγός σας και όλοι εδώ μέσα από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας. Επί τέσσερα χρόνια αυτό μας λέτε. Χάσαμε τους πόρους από το Ταμείο Συνοχής, το δεύτερο, χάσαμε τους πόρους από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης κ.ο.κ. Αυτά, λοιπόν, δεν ισχύουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ ολοκληρώστε, κύριε Υφυπουργέ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας): Καταθέτω, λοιπόν, για μία ακόμη φορά όλα τα στοιχεία προς ενημέρωση δική σας, των συναδέλφων σας και βεβαίως των Κοινοβουλευτικών μας Εκπροσώπων και του ελληνικού λαού.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Οικονομίας κ. Πάχτας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα στοιχεία, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Βρείτε πρώτα εσείς την έκθεση που χάσατε, κύριε Υφυπουργέ. Δεν θα μας δείρετε εδώ μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, κύριε Γιαννόπουλε, μη διακόπτετε.

Αναφορές και ερωτήσεις δεύτερου κύκλου:

Θα συζητηθεί η με αριθμό 4116/17.12.2002 ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργίου Τσούρνου προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικά με την ανέγερση Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών στο Ναύπλιο.

Η ερώτηση του κ. Τσούρνου έχει ως εξής:

«Πριν από ένα και πλέον χρόνο, σε σχετική ερώτησή μου, πήρα την απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. Τ/4341/6.8.2001 έγγραφό σας ότι είχε κατατεθεί σχετικός φάκελος στην Περιφέρεια Πελοποννήσου προκειμένου να εγκριθούν οι σχετικοί πόροι ύψους 2,6 δισεκατομμυρίων. Τέλος, με ενημερώσατε ότι αναμένετε τις ενέργειες της νομαρχίας για την προώθηση του σχετικού θέματος.

Επειδή έχω παρέλθει αρκετός χρόνος από τότε, ερωτάστε, κύριε Υπουργέ:

Σε ποιο στάδιο ευρίσκεται το θέμα της ανέγερσης Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών στο Ναύπλιο;»

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Γεωργακόπουλος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης - Ξης): Κύριε Πρόεδρε, πράγματι ο κύριος συνάδελφος επανέρχεται με την ερώτησή του στο θέμα της Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών στο Ναύπλιο.

Πρέπει, όμως, να γνωρίζει, γιατί είχε πάρει απάντηση εγγράφως, ότι η Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών είχε υποβάλει όλους τους φακέλους στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου και στη Νομαρχία Αργολίδας για την ανέγερση σχολής στο Ναύ-

πλιο. Μετά μάλιστα από προφορικές συνεννοήσεις για να κερδηθεί χρόνος και να μην χαθούν οι προθεσμίες απέστειλε στη νομαρχία συμπληρωματικά στοιχεία και ανέμενε τις σχετικές ενέργειες. Μπορώ να σας δώσω και τους σχετικούς αριθμούς πρωτοκόλλου για να δείτε πώς είχαν αποσταλεί αυτά τα στοιχεία στη Νομαρχία Αργολίδας. Και ανέμενε τις σχετικές ενέργειες για την προώθηση της χρηματοδότησης από το ΠΕΠ Πελοποννήσου.

Μέχρι στιγμής, όμως, για λόγους που δεν γνωρίζουν οι Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών το έργο, δηλαδή η ανέγερση της Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών στο Ναύπλιο, δεν έχει ενταχθεί στο ΠΕΠ. Αυτό πρέπει να το αναζητήσετε, λοιπόν, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στη Νομαρχία Αργολίδας. Ό,τι ήταν να γίνει από τις Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών είχε γίνει έγκαιρα και σας λέω ότι με προφορικές συνεννοήσεις μάλιστα για να κερδίσουμε χρόνο είχε προωθηθεί το σχετικό αίτημα της Αργολίδας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Τσούρνος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΥΡΝΟΣ: Κύριε Υπουργέ, όπως είπατε για το θέμα, ο προκάτοχός σας Υπουργός ο κ. Χριστοδουλάκης, πράγματι στις 6 Αυγούστου 2001 λέει ότι για το θέμα της ανέγερσης της Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών στο Ναύπλιο έχει κατατεθεί φάκελος με αίτημα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αργολίδας. Αυτός ο φάκελος περιέχει κτιριολογικό πρόγραμμα, έκθεση σκοπιμότητας, μελέτη κλπ., προκειμένου να εξασφαλιστούν οι πόροι, όπως είπατε, στα πλαίσια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης από τα ΠΕΠ Πελοποννήσου ύψους 2,6 δισεκατομμυρίων.

Από την απάντηση που δίνετε υπονοείτε ότι μεγάλη ευθύνη φέρει κατ' αρχάς η νομαρχία, η οποία πράγματι όπως λέτε -και θα ήθελα πολύ τα έγγραφα, διότι υπάρχει μία έντονη ανησυχία στο Ναύπλιο και στην Αργολίδα- ολιγόωρη και δεν προσέβη σε κάποιες ενέργειες προκειμένου να προωθηθεί το θέμα. Κατ' αρχάς θεωρώ ότι για το Υπουργείο σας είναι ακόμα επίκαιρο το θέμα, δηλαδή το Υπουργείο προωθεί το θέμα της ανέγερσης της Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών στο Ναύπλιο.

Θέλω, όμως, εδώ μία διευκρίνιση από σας, δεδομένου ότι το θέμα της Σχολής είναι συνηθισμένο και με την τουριστική ακτή της Καραθώνας, μία έκταση δύο χιλιάδων στρεμμάτων μέσα στην οποία η Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών είναι ιδιοκτήτρια εκτάσεως σαράντα στρεμμάτων. Και υποθέτω ότι σ' αυτήν την έκταση επρόκειτο να ανεγερθεί και η σχολή.

Με το νέο καθεστώς που επικρατεί στον ΕΟΤ, δηλαδή τα τουριστικά ακίνητα του ΕΟΤ μεταβιβάστηκαν στην εταιρεία «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα», μήπως αυτό το στοιχείο αποτελεί μία εμπλοκή στο θέμα της περαιτέρω προώθησης του θέματος της ανέγερσης της Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών; Υπάρχει μία έντονη φημολογία στο Ναύπλιο ότι η ανώνυμη εταιρεία πρόκειται να εκχωρήσει σε ιδιώτη την εκμετάλλευση της τουριστικής ακτής της Καραθώνας.

Πρέπει να υπενθυμίσω ότι όταν το 1974 υπήρξε παρόμοια σχέση ξεσηκώθηκε όλος ο ναυπλιακός λαός, είχαμε μία νέα ναυπλιακή επανάσταση και πρέπει να πω τυπικά ότι πρωτοστατούσε στις διαμαρτυρίες η σύζυγος του ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ με το σύνθημα «κάτω τα χέρια από την Καραθώνα». Αυτό ισχύει και σήμερα με μεγαλύτερη ανάγκη, διότι η περιοχή αυτή είναι αναγκαία για το Ναύπλιο. Πρέπει να σας πω ότι με τον ΕΟΤ -εγώ τότε ήμουν και δήμαρχος- είχαν υπογραφεί δύο προγραμματικές συμβάσεις, οι οποίες δεν εκτελέστηκαν με υπαιτιότητα του ΕΟΤ. Σήμερα δε ο δήμος κινεί δικαστικούς αγώνες μήπως τα «Τουριστικά Ακίνητα» θεωρήσουν ότι η περιοχή αυτή είναι δική τους και δεν έχει δικαιώματα ο δήμος.

Παρακαλώ πολύ, για το θέμα και της Σχολής, που είναι συνηθισμένο με την Καραθώνα, θέλουμε μία συγκεκριμένη απάντηση: Πρώτον, να απομακρύνετε τους φόβους ότι υπάρχει περίπτωση η τουριστική αυτή ακτή των δύο χιλιάδων στρεμμάτων να εκχωρηθεί σε ιδιώτη και δεύτερον, αν το Υπουργείο ενδιαφέρεται ακόμη για την ανέγερση της σχολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Καλώς, κύριε Τσούρνο.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης -
Ξης): Κύριε συνάδελφε, η ερώτηση που μου κάνετε τώρα δεν έχει καμία σχέση με την ερώτηση, η οποία γραπτώς ζητήσατε να απαντηθεί. Άλλο το ένα, άλλο το άλλο. Εδώ με ρωτάτε για τον Καραθώνα, ενώ στην ερώτηση ρωτάτε για την ανέγερση κτιρίου για τις Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΥΡΝΟΣ: Εκεί θα ανεγείρετο η σχολή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης -
Ξης): Το λέτε εσείς ότι εκεί θα ανεγείρετο. Μπορεί να ανεγείρετο και αλλού. Δεν είναι απαραίτητο να ανεγερθούν στην έκταση, στην οποία εσείς υποθέτετε ότι έπρεπε να ανεγερθούν οι σχολές.

Σας λέω, όμως, τούτο, ότι τα «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα» ό,τι περιουσιακά στοιχεία έχουν από τον ΕΟΤ δεν έχουν καμία σχέση με τα ακίνητα τα οποία είναι στην ιδιοκτησία των Σχολών

Τουριστικών Επαγγελματιών. Οι Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών είναι άλλο νομικό πρόσωπο, η ΕΤΑ είναι ανώνυμη εταιρεία και ο ΕΟΤ είναι άλλο νομικό πρόσωπο. Η ΕΤΑ αξιοποιεί την περιουσία του ΕΟΤ και όχι των Σχολών Τουριστικών Επαγγελματιών. Για να αξιοποιήσει την περιουσία των Σχολών Τουριστικών Επαγγελματιών θα πρέπει να υπάρξει ειδική συμφωνία μεταξύ της Σχολής και των «Ελληνικών Τουριστικών Ακινήτων».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Όσον αφορά τώρα το ιδιοκτησιακό καθεστώς που έχει η περιοχή του Καραθώνα, δεν μπορώ να σας απαντήσω γιατί δεν περιλαμβάνεται μέσα στην ερώτησή σας και δεν μπορώ να σας δώσω μια απάντηση που να μην είναι ακριβής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Επαγγελματικό ασυμβίβαστο και συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες».

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση. Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Ποινική ευθύνη των Υπουργών».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κινήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Κύριοι συνάδελφοι, επανέρχομαστε στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: Επαγγελματικό ασυμβίβαστο και συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες».

Ο κ. Δαμιανάκης έχει το λόγο.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση σήμερα στην Ολομέλεια της Βουλής διεξάγεται υπό το βάρος μιας ήττας που κατεγράφη στην κοινοβουλευτική επιτροπή, μιας ήττας για την οποία αναζητούνται ακόμα και σήμερα με πολλαπλές ερμηνείες νικητές και ηττημένοι.

Όσοι μιλούν για ήττα της Κυβέρνησης και για νίκη της Αντιπολίτευσης νομίζω ότι είναι εκτός πραγματικότητας. Κατά τη δική μου άποψη βαριά ήττα υπέστη η κοινοβουλευτική δημοκρατία, ο κοινοβουλευτισμός, δηλαδή το πολιτικό σύστημα και οι εκπρόσωποί του, όλοι εμείς οι Βουλευτές. Κανένας από όλους εμάς δεν θα επιθυμούσε κατά βάθος κατά τη συζήτηση ενός νομοσχεδίου που αφορά το στάτους των Βουλευτών μετά τη συνταγματική αναθεώρηση να εκπέμψουμε αρνητικά μηνύματα. Δυστυχώς αυτό έγινε κατά τη συζήτηση του θέματος στην επιτροπή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 ψηφίστηκε με μεγάλη και διακομματική πλειοψηφία η αρχή της απαγόρευσης της άσκησης επαγγέλματος από τους Βουλευτές κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

Κατά τη συζήτηση του άρθρου 57 του Συντάγματος και ιδίως των εδαφίων 3 και 4 της παρ. 1, ετέθησαν τα πολιτικά, νομικά και πραγματικά ζητήματα υπέρ ή κατά τη σκοπιμότητας θέσπισης του ασυμβίβαστου και είχε παρασχεθεί η δυνατότητα σε όλους τους Βουλευτές τότε να προσδιορίσουν με τη θέση και την ψήφο τους την τύχη της διάταξης.

Μετά την υπερψήφισή της, τα θεωρητικά ζητήματα, από πλευράς Βουλευτών τουλάχιστον, έληξαν. Με εξαίρεση τα κόμματα της Αριστεράς, που ψήφισαν κατά του ασυμβίβαστου, τόσο στο ΠΑΣΟΚ όσο και στη Νέα Δημοκρατία υπήρξαν –και είναι θεμιτό αυτό– διαφορετικές προσεγγίσεις για το θέμα του απόλυτου ασυμβίβαστου. Τελικώς, η διάταξη υπερψηφίστηκε.

Και ας έρθω τώρα στον εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο, τον οποίο συζητούμε. Κατ' αρχάς πρέπει να πω ότι κακώς, κατά την άποψή μου, τέθηκε ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης η 1-1-2003. Και σε αυτήν, όμως, την περίπτωση, το βέβαιο είναι ότι έτσι αποφάσισε η Πλειοψηφία του Σώματος. Είναι πλέον συνταγματική διάταξη και δεν μπορεί να αλλάξει τίποτα.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι πράγματι υπήρξε καθυστέρηση στην κατάθεση του εκτελεστικού του Συντάγματος νόμου. Ουδείς το αμφισβητεί αυτό. Είναι άλλο, όμως, να διατυπώνει κανείς την άποψή του και να μη συμφωνεί τόσο με τη θέσπιση του ασυμβίβαστου μεσοσύνης της θητείας όσο και με

την καθυστέρηση κατάθεσης και ψήφισης του εκτελεστικού νόμου και άλλο να σηκώνουν κάποιιο –ευτυχώς ολίγοι– σημαίες επανάστασης, αμφισβητώντας μια σαφή συνταγματική διάταξη.

Σπεύδω να τονίσω ότι σε καμία περίπτωση δεν εννοώ τα κόμματα της Αριστεράς, αφού είχαν μια συνεπή στάση, τασόμενα κατά της καθιέρωσης του απόλυτου ασυμβίβαστου. Όπως επίσης, δεν εννοώ τους συναδέλφους –όλους τους συναδέλφους– από το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Δεν εννοώ επίσης τους συναδέλφους από το ΠΑΣΟΚ, που έχοντας καταψηφίσει το απόλυτο ασυμβίβαστο, διατύπωσαν με ευπρέπεια τη θέση και την άποψή τους σε ό,τι αφορά τις συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα ιδιότητες.

Αναφέρομαι, όμως, σε όλους εκείνους από την Αξιωματική Αντιπολίτευση –που ευτυχώς είναι λίγοι– οι οποίοι υπεραμυνόμενοι του Συντάγματος και διατυμπανίζοντας ότι σέβονται πλήρως τη συνταγματική διάταξη περί ασυμβίβαστου, με τη στάση τους στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή άφησαν στην άκρη τα περί ψήφου κατά συνείδηση των Βουλευτών και επέβαλαν στην ουσία σκληρή κομματική γραμμή για καταψήφιση επί της αρχής του νομοσχεδίου, αδιαφορώντας για το γεγονός, ότι και Βουλευτές τους –και μάλιστα σαράντα– είχαν ταχθεί με την ψήφο τους υπέρ του απόλυτου ασυμβίβαστου. Αναζήτησαν, δηλαδή, και επέλεξαν οι ολίγοι –ευτυχώς– από τη Νέα Δημοκρατία διέξοδο με όχημα τη διαδικασία, προκειμένου να αποφύγουν το σκόπελο της συζήτησης ενός θέματος που διχάζει σαφέστατα την Κοινοβουλευτική της Ομάδα.

Λυπάμαι που θα πω εδώ ότι αυτοί οι ολίγοι δεν διδάχθηκαν τίποτα από τον ιδρυτή του κόμματός τους, ο οποίος –κατά παράφραση γνωστής ρήσης του– θα επαναλάμβανε ότι «όταν λέμε, κύριοι, ασυμβίβαστο, εννοούμε ασυμβίβαστο». Πιστεύω, όμως, ότι σήμερα στην Ολομέλεια οφείλουν να αντιληφθούν αυτό που είπε ο αρχαιότερος κοινοβουλευτικός σε αυτή την Αίθουσα, ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, ο οποίος, αν και φανατικά εναντίον του ασυμβίβαστου, δήλωσε ότι «το Σύνταγμα, δυστυχώς, ψηφίστηκε». Πιστεύω ότι σήμερα θα σας ευαισθητοποιήσει τουλάχιστον η δήλωση του εισηγητή σας κατά την Αναθεώρηση κ. Βαρβιτσιώτη, ότι η συνταγματική επιταγή είναι από όλους σεβαστή και ότι η απόρριψη του σχεδίου νόμου από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή δεν σημαίνει ότι ανατρέπεται το επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Φαίνεται, όμως, ότι κάποιιο ίσως δεν το έχουν καταλάβει.

Και βέβαια, απορεί κάθε πολίτης, όταν ακούει τον εκπρόσωπο του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας να δηλώνει ότι το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στην αρμόδια επιτροπή αποτελεί κόλαφο για την Κυβέρνηση. Αυτό κατάλαβε η Νέα Δημοκρατία διά του εκπροσώπου της.

Η καταψήφιση του νομοσχεδίου επί της αρχής αποτελεί, κατά την άποψή μου, κόλαφο για τη Νέα Δημοκρατία, γιατί αντιστοιχεί στην ουσία με άρνηση των συγκεκριμένων Βουλευτών που το καταψήφισαν, στα πλαίσια μιας σκληρής κομματικής γραμμής πλέον, να συμμορφωθούν με μια ισχύουσα συνταγματική διάταξη. Αυτό σημαίνει καταψήφιση επί της αρχής.

Η εμπλοκή που σημειώθηκε προ ημερών στη Βουλή ξεπερνάει κατά πολύ το αντικείμενο των διατάξεων για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Η στάση στην επιτροπή ήταν μια αποθέωση του ομορτισμού, που κατέδειξε ότι στο βωμό των μικροκομματικών επιδιώξεων είναι κάποιιοι έτοιμοι να θυσιάσουν τα πάντα και προπάντων τη σοβαρότητα. Και τεκμηριώνω γιατί. Ποιοι έθεσαν πρώτη φορά το θέμα; Γιατί εδώ ακούγονται πάρα πολλές φορές πολλά, ότι το έφερε ο κ. Βενιζέλος το πρώτον στην Ολομέλεια. Το έφερε πράγματι ο κ. Βενιζέλος για πρώτη φορά στην Ολομέλεια της Βουλής. Όμως, δεν το έφερε μόνος του. Το έφερε ο κ. Βενιζέλος και το υιοθέτησε ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Βαρβιτσιώτης. Ο πρώτος όμως, που μίλησε στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος στις 13.1.1998 ήταν ο σημερινός υπεύθυνος πολιτικού σχεδιασμού της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Σουφλιάς, ο οποίος είχε πει επί λέξει: «Η απόστολή του Βουλευτή λέμε ότι είναι δύσκολη και σύνθετη. Θέλωμε το Βουλευτή πραγματικά να υπηρετεί το λαό. Εγώ πιστεύω ότι ακριβώς αυτό το δύσκολο και σύνθετο έργο που έχει ο Βουλευτής δεν συμβιβάζεται με καμία άλλη

επαγγελματική δραστηριότητα πέραν των άλλων, διότι αυτές έχουν και οικονομικές δεσμεύσεις. Θεωρώ δηλαδή και προτείνω στο άρθρο 57 να προστεθεί διάταξη που να λέει τα εξής: «Η ιδιότητα του Βουλευτή είναι ασυμβίβαστη με οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα». Έτσι μπήκε στο Σύνταγμα. Ο κ. Σουφλιάς έθεσε το θέμα για πρώτη φορά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ευτ. Δαμιανάκης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν απόσπασμα Πρακτικών της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Στη συνέχεια, στην ίδια συνεδρίαση, στη σελίδα 257, επαναλαμβάνει τη γνώση του θέση ο κ. Βαρβιτσιώτης ο οποίος είπε: «Απλώς θα θίξω ένα σημείο. Θα ήθελα να διατυπώσω και μια προσωπική άποψη, επειδή βρισκόμαστε σε αυτό το κεφάλαιο. Διότι πιστεύω ότι ο Βουλευτής κατά τη διάρκεια της βουλευτικής του θητείας, δεν πρέπει να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική του δραστηριότητα. Πιστεύω ότι ο Βουλευτής ασκώντας άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, είτε εκμεταλλεύεται την επαγγελματική δραστηριότητα για πολλούς λόγους είτε δεν ασκεί τα βουλευτικά του καθήκοντα πλήρως. Πρέπει αν θέλουμε να αναβαθμίσουμε και το κύρος του Βουλευτού, να προχωρήσουμε σε αυτή τη ριζοσπαστική λύση, η οποία θα απαλλάξει από πολλές υπόνοιες, οι οποίες περιφέρονται στην ατμόσφαιρα».

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ευτ. Δαμιανάκης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν απόσπασμα Πρακτικών της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επομένως τελικά αυτό το οποίο υιοθέτησε η Βουλή διά της προτάσεως του κ. Βενιζέλου στην Ολομέλεια και δια της αποδοχής του κ. Βαρβιτσιώτη ήταν η πρώτη σκέψη του υπεύθυνου σήμερα πολιτικού σχεδιασμού της Νέας Δημοκρατίας και του εισηγητή της. Η αλήθεια είναι αυτή. Ο κ. Βενιζέλος ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε συνάδελφε, επειδή είστε βαθύφωνος ως Χανιώτης και Κρητικός και μιλάτε και κοντά στο μικρόφωνο, η φωνή σας δεν ακούγεται καθαρά. Λοιπόν, λιγότερο δυνατά και πιο εδώ από το μικρόφωνο για να σας καταλαβαίνουμε.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ : Είναι βέβαιο ότι η υιοθέτηση και από τον κ. Βαρβιτσιώτη και η πρόταση από τον κ. Βενιζέλο ήταν αποτέλεσμα των συζητήσεων που είχαν διατυπωθεί και προηγηθεί στην επιτροπή και είχε ως στόχο να αντικρούσει έμπρακτα –και το θυμόμαστε όλοι αυτό– τις συνεχείς κατηγορίες της Αντιπολίτευσης ότι δεν λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα διασφάλισης της διαφάνειας και παρεμπόδισης της διαπλοκής.

Υπήρξε μια επίσημη ανακοίνωση του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας που λέει ότι η Νέα Δημοκρατία σέβεται πλήρως το ασυμβίβαστο και κατόπιν τούτου το σχέδιο νόμου απλώς και μόνο επιβεβαιώνει το απόλυτο ασυμβίβαστο που ήδη ισχύει. Άρα δεν είναι εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος, είναι επίσημη ανακοίνωση της Νέας Δημοκρατίας αυτή, ούτε μπορεί να θεσπίσει εξαιρέσεις από το ασυμβίβαστο.

Όσοι όμως παρακολούθησαν τη συζήτηση στην επιτροπή, μέχρι την τελευταία στιγμή, ζητούσαν εξαιρέσεις. Και μάλιστα συναρτήθηκε η στάση της ψήφισης ή μη του νομοσχεδίου, ακριβώς αν υιοθετούνταν εξαιρέσεις στο νομοσχέδιο.

Εγώ νομίζω ότι σήμερα έχουμε μια ευκαιρία στην Ολομέλεια να αποκαταστήσουμε το τρωθέν κύρος της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Πιστεύω ότι η Κυβέρνηση έχει το θάρρος της πρότασής της. Περιμένουμε βέβαια να δούμε και τη θέση της Νέας Δημοκρατίας, διότι τα κόμματα της Αριστεράς εξ αρχής είχαν μία σαφή θέση εναντίον του ασυμβίβαστου.

Εγώ στην Επιτροπή δεν τοποθετήθηκα επί των άρθρων. Και δεν το έπραξα γιατί πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ κρίσιμο –για το στάτους των Βουλευτών– να τοποθετηθεί κανείς χωρίς τουλάχιστον έναν οδηγό, τον οποίο αναμφισβήτητα αποτελεί η έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής. Η κατάθεσή της δεν είχε επισπευθεί στην Επιτροπή μας, σήμερα, όμως, είναι ένα κείμενο το οποίο όλοι μπορούμε να λάβουμε υπόψη μας.

Σήμερα που συζητάμε το νομοσχέδιο στην Ολομέλεια, νομίζω ότι πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι οι ίδιοι που ψηφίσαμε το Σύνταγμα, οι ίδιοι θα ψηφίσουμε και τον εκτελεστικό νόμο. Τότε όμως είχαμε αναθεωρητική αρμοδιότητα, σήμερα όμως δεν διαθέτουμε την αρμοδιότητά μας αυτή.

Νομίζω ότι ο σκοπός της διάταξης, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 57, παράγραφος 3, είναι ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται η ενασχόληση του Βουλευτή με τα βουλευτικά του καθήκοντα και μόνο, αφού τα λοιπά θέματα ασυμβίβαστων ιδιοτήτων ή έργων από τους Βουλευτές –που στόχευαν στη διαφάνεια και στην παρεμπόδιση της διαπλοκής– περιελήφθησαν αναλυτικά στην παράγραφο 1 του άρθρου 57, σε συνδυασμό βεβαίως με τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 56. Περαιτέρω ο συντακτικός νομοθέτης, μετά την καθιέρωση του κανόνα του επαγγελματικού ασυμβίβαστου, εξουσιοδοτεί τον κοινό νομοθέτη να ορίσει τις συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες.

Τρία επομένως είναι τα θέματα της συζήτησης. Πρώτον η έννομη συνέπεια της απαγόρευσης άσκησης επαγγέλματος από το Βουλευτή, η οποία είναι η αυτόματη διαδικασία αναστολής στην άσκηση επαγγέλματος. Αυτό έπρεπε και όφειλε να προβλεφθεί στον εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος.

Δεύτερον ο προσδιορισμός των συμβατών δραστηριοτήτων. Εδώ οφείλουμε όλοι να διατυπώσουμε τις προτάσεις μας, με αποκλειστικό γνώμονα τον αυτονόητο σεβασμό μας στη συνταγματική διάταξη. Πρακτικά σημαίνει ότι σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να νομοθετήσουμε ανατρέποντας τον κανόνα. Και βεβαίως δεν νοείται να περιληφθούν ως εξαιρέσεις οι ρητές προβλεπόμενες στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1.

Άποψή μου είναι, κύριοι συνάδελφοι, ότι οι δραστηριότητες που θα οριστούν ως συμβατές, κατ' εξαίρεση, νοούνται –αναμφίβολα– ως σχετικές με την άσκηση επαγγέλματος. Και βεβαίως η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής, η οποία ορίζει το επάγγελμα –μάλλον επιχειρεί να δώσει την έννοια του επαγγέλματος– προσωπικά με βρίσκει σύμφωνο.

Το τρίτο θέμα αφορά την επάνοδο των Βουλευτών στο επάγγελμα μετά την απώλεια της βουλευτικής ιδιότητας και μετά την καθιέρωση του επαγγελματικού ασυμβίβαστου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω ένα λεπτό;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ένα λεπτό θα ζητήσουν όλοι, όπως καταλαβαίνετε.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ: Αυτές, λοιπόν, οι τρεις θεματικές ενότητες νομίζω ότι πρέπει να απασχολήσουν τη συζήτηση, πάντα με την έννοια του σεβασμού του βασικού κανόνα.

Νομίζω ότι όλοι έχουμε την υποχρέωση να συμβάλουμε σ' ένα διάλογο που θα βοηθήσει να προκύψει ένας σωστός νόμος. Γιατί ένας εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος επιβάλλεται να είναι σωστός. Επιφυλάσσομαι κατά τη συζήτηση των άρθρων να εξειδικεύσω συγκεκριμένες προτάσεις μου, αφού ακούσω με προσοχή τις τοποθετήσεις των συναδέλφων επί της αρχής.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας θα ήθελα να πω κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ναι, κύριε Πρόεδρε, ορίστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, το νομοσχέδιο αυτό είναι μοναδική περίπτωση –από όσο γνωρίζω– νομοσχεδίου που εισάγεται μετά την απόρριψή του από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή.

Ακούμε ότι η Κυβέρνηση έχει κάνει ορισμένες αλλαγές. Ο κύριος Υπουργός των Εσωτερικών θα έπρεπε, από το κείμενο που έχουμε ενώπιόν μας –που δεν είναι πλέον κείμενο της επιτροπής, είναι το αρχικό κείμενο– να μας επιβεβαιώσει τι αφαιρέσει και τι δεν αφαιρέσει και αν έχει να κάνει και κάποια καινούρια προσθήκη. Διότι τουλάχιστον όσα αφορούν τη σύνταξη των Βουλευτών, νομίζω ότι τα απαλείψατε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Καλώς, κύριε Πρόεδρε.

δρε. Το θέμα δεν έχει να κάνει με τον Κανονισμό. Ο Υπουργός έχει ήδη δώσει μια αναδιατύπωση διατάξεων του νομοσχεδίου. Είναι προφανές, όπως ξέρετε, ότι το νομοσχέδιο εφόσον δεν συζητήθηκε στα άρθρα του στην αρμόδια επιτροπή...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Εγώ αναδιατύπωση δεν έχω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Με παρακολουθείτε; Σε σας απευθύνομαι και σε όλους τους συναδέλφους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Ποιος έχει αναδιατύπωση; Εγώ δεν έχω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Σας παρακαλώ. Επαναλαμβάνω ότι στην αρμόδια επιτροπή το νομοσχέδιο δεν έγινε δεκτό. Κατά συνέπεια, εισάγεται χωρίς τις τροποποιήσεις και τις αλλαγές που θα επέφερε τυχόν η Διαρκής Επιτροπή. Ο Υπουργός κατά την έναρξη της συνεδρίασεως διένειμε ένα κείμενο, το οποίο πρέπει να το έχετε όλοι σας...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Κανείς δεν το έχει, κύριε Πρόεδρε. Εγώ πάντως δεν το έχω.

(Θόρυβος, διαμαρτυρίες στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Καλώς. Δεν το έχετε όλοι. Ακόμη διανέμεται το κείμενο.

Στο κείμενο αυτό, λοιπόν, γίνεται μια αναδιατύπωση ορισμένων διατάξεων, τις οποίες θα τις δείτε και καθένας θα τοποθετείται με βάση τις αναδιατυπώσεις αυτές.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης) : Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης) : Μήπως, κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να διευκρινισώ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Όχι, παρακαλώ. Εφόσον έχετε δώσει το κείμενο, καλύτερα να διαβάσουν οι συνάδελφοι το κείμενο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Συγγνώμη, έχουμε όλοι μια πείρα αυτής της Αίθουσας. Μπορούμε να συνεννοούμεθα όταν ο καθένας θα μονολογεί ή θα διαλέγεται με το διπλανό του; Σας παρακαλώ πολύ.

Παρακαλώ να δοθούν στον κ. Νεράντζη οι αλλαγές.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Ο εισηγητής να μην ξέρει τις αλλαγές; Δεν είναι ωραίο πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κοιτάξετε, έχουμε πρόβλημα με τους κλητήρες της Αιθούσης. Υπήρξε πρόβλημα προσέλευσης στο Κοινοβούλιο, το γνωρίζετε αυτό. Μέχρι τις έξι η ώρα και πλέον ήταν κλειστός ο δρόμος. Ας μην δημιουργούμε τώρα θέματα εκ του μη όντος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Βλάπτει να τα πει προφορικά ο κύριος Υπουργός;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Εγώ είδα ότι δεν γίνονται ουσιαστικές αλλαγές.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. Σκανδαλίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τις σχετικές αναδιατυπώσεις στο νομοσχέδιο, οι οποίες έχουν ως εξής:

«ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Επαγγελματικό ασυμβίβαστο και συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες»

Α. Το άρθρο 1 του σχεδίου αναδιατυπώνεται, ως εξής:

Άρθρο 1

Επαγγελματικό ασυμβίβαστο

1. Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με την άσκηση οποιοδήποτε επαγγέλματος. Η ανάληψή τους συνεπάγεται την αναστολή της άσκησης του.

2. Ο βουλευτής προβαίνει, μετά την ανακήρυξή του και ως την ορκωμοσία του, σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου να ανασταλεί η άσκηση του επαγγέλματος και ενημερώνει σχετικά τον Πρόεδρο της Βουλής.

Όποιοι αποκτά, για οποιοδήποτε λόγο, την ιδιότητα του Βουλευτή κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου προβαίνει πριν από την ορκωμοσία του σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες,

προκειμένου να ανασταλεί η άσκηση του επαγγέλματος και ενημερώνει σχετικά τον Πρόεδρο της Βουλής.

Β. Το άρθρο 2 αναδιατυπώνεται ως εξής:

Άρθρο 2

Συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες

1. Ως συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες, με την προϋπόθεση, ότι δεν καταβάλλεται αμέσως ή εμμέσως αμοιβή ή άλλο αντάλλαγμα με οποιαδήποτε μορφή και ότι σε καμία περίπτωση η απασχόληση δεν συνιστά μερική ή προσωρινή άσκηση επαγγέλματος, θεωρούνται:

α. κάθε ερευνητική και, γενικότερα, επιστημονική δραστηριότητα καθώς και δραστηριότητες σχετικές με την πνευματική ή την καλλιτεχνική δημιουργία.

β. η συμμετοχή σε φιλανθρωπικές ή άλλες κοινωφελείς δραστηριότητες, και

γ. η παροχή υπηρεσιών στο κόμμα στο οποίο ανήκει ο βουλευτής, στον ή στη σύζυγο και τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενείς του σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και σε πλάγια ως τον τέταρτο βαθμό.

2. Οι βουλευτές, στο πλαίσιο των συμβατών με το αξίωμά τους δραστηριοτήτων, μπορούν να συγγράφουν επιστημονικά έργα και να εισπράττουν τα αντίστοιχα πνευματικά δικαιώματα.

Γ. Το άρθρο 3 του σχεδίου αναδιατυπώνεται ως εξής:

Άρθρο 3

Έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα

Η άσκηση επαγγέλματος ή η ανάληψη οποιασδήποτε δραστηριότητας κατά παράβαση των προβλεπόμενων στο άρθρο 2 του παρόντος συνεπάγεται την έκπτωση του βουλευτή από το αξίωμά του.

Άρθρο 4

Δ. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 4 απαλείφονται.

Η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε 2 και αναδιατυπώνεται ως εξής:

«2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του ν. 345/1976 (Α' 141), όπως ισχύει έκτοτε».

Άρθρο 5

Ε. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

3. Για την επάνοδο στο επάγγελμα, ο βουλευτής, δεν επιβαρύνεται με φόρο ή τέλος.

4. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την επάνοδο βουλευτών στο επάγγελμά τους, μετά τη λήξη της θητείας του, διατηρούνται σε ισχύ.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ορίστε, κύριε Νεράντζη, έχετε το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μια που το συζητούμενο σχέδιο νόμου το υποστηρίζει ή τουλάχιστον το συνυποστηρίζει ο κ. Σκανδαλίδης, ο οποίος είναι υιός ερέως γνωρίζω δε και ιεροψάλτης, νομίζω ότι πρέπει να αρχίσω την αγόρευσή μου με έναν ψαλμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Για τα παιδιά των παπάδων λέει κάτι ο λαός μας. Λοιπόν, μην τον παραχαϊδεύετε τον Υπουργό Εσωτερικών, αν και αποτελεί εξαίρεση.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ : «Εν ανομίαις συνελήφθην και εν αμαρτίαις εκίσσησέ με η μήτηρ μου». Πράγματι το συζητούμενο νομοσχέδιο έχει ως απολογητικήν αυτό τον ψαλμό. Δεν φθάνει...

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού) : «Πρόσχωμεν» λέγεται σε αυτό το σημείο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ : «Του Κυρίου δεηθώμεν» πρέπει να πείτε. Όχι «πρόσχωμεν».

Πράγματι δεν φθάνει που η Κυβέρνηση, με το γνωστό τρόπο, ψήφισε το άρθρο 57 του Συντάγματος, δεν φθάνει που αυτό μεθοδεύτηκε στην τελευταία φάση της αναθεωρήσεως, δηλαδή της δεύτερης φάσης, δεν φθάνει που έγινε κατάχρηση της εμπιστοσύνης των Βουλευτών, διότι άλλο ψήφισαν στην αρχή και άλλο τους ήρθε, δεν φθάνει που δημιουργήθηκε ένα κρηπίδωμα το οποίο εμποδίζει την είσοδο στην πολιτική επαγγελματικά καταξιωμένων ανθρώπων, δεν φθάνει που, εν πάση περιπτώσει, οι Βουλευτές καθίστανται επαγγελματίες πολιτικοί και έτσι μετατρέπονται σε υπηκόους του βασιλείου της ανούσιας

επανάληψης, του συνεχώς ομοίου, δεν φθάνει, τέλος, που όλα αυτά συγκέντρωσαν εκατό ψήφους λιγότερες στην τελική ψηφοφορία, ήρθε και ένα επιπλέον στοιχείο το οποίο κατέστησε ακόμη πιο οδυνηρή την κατάσταση.

Μετά την επιψήφισή του Συντάγματος η Κυβέρνηση αντί να φέρει ως όφειλε εγκαίρως ένα νόμο εκτελεστικό αυτού, εκώφευσε. Ο κύριος Πρωθυπουργός εδήλωσε σε ερωτήσεις συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας ότι θα φέρει αυτόν τον εκτελεστικό νόμο πριν από την 1.1.2003 οπότε άρχισε να ισχύει το ασυμβίβαστο. Δεν το έφερε.

Ο νόμος αυτός που συζητούμε, ως σχέδιο, κατατέθηκε 4 Ιανουαρίου και έκανε άλλες δεκαπέντε περίπου μέρες να έρθει προς συζήτηση στην Επιτροπή, λέτε και η ίδια η Κυβέρνηση φοβόταν –δικαίως θα έλεγα– τον αντίκτυπο αυτών τα οποία ερύθμιζε. Έφερε, λοιπόν, ένα σχέδιο νόμου. Τι είναι αυτό το σχέδιο νόμου; Είναι κατεξοχήν «γονατογράφημα». Δεν έχω ξαναδεί προχειρότερο κατασκευάσμα στη Βουλή στα τόσα χρόνια που θητεύω στην Αίθουσα αυτή. Δεν έχω ξαναδεί πράγματι άλλο μαυσωλείο της νομοτεχνικής διατύπωσης τέτοιο, ένα μνημείο ορθού λόγου. Αυτό είναι.

Και για να μην μένουν έτσι αστήρικτοι αυτοί οι βαρείς χαρακτηρισμοί θα εξειδικεύσω.

Πρώτα απ' όλα είναι αντιφατικό. Επικαλείται τη συνταγματική διάταξη και το δικαιολογητικό λόγο της, ότι δηλαδή έτσι θα αφεθεί απερίσπαστος ο Βουλευτής στην άσκηση των καθηκόντων του. Αυτό υποτίθεται ότι είναι η ratio. Φοβούμαι ότι έγινε masca-ratio, διότι ουσιαστικά πρόκειται περί μεταμφίσεως.

Και ερωτώ τη Βουλή και τους παρισταμένους Υπουργούς: Πότε άραγε αφήνεται απερίσπαστος ο Βουλευτής; Όταν εβδομαδιαίως κάνει μία-δύο παραστάσεις στα πλημμελειοδικεία ή όταν κάνει μια-δύο χειρουργικές επεμβάσεις ή όταν ασχολείται με την έρευνα την οποία την καθιστάτε συμβατή και η οποία απορροφά, απομυζά, εγκλωβίζει, αφυδατώνει όλο το ενδιαφέρον του ασχολούμενου με αυτήν; Δεν είναι αυτό αντιφατικό; Δεν στερείται το επιχείρημα εξαιτίας αυτής της μεθόδου σας, ουσιαστικής νομικής βάσεως;

Αλλά κοιτάτε γιατί είναι γονατογράφημα αυτό το νομοσχέδιο. Για όσους εκ των μελών της Εθνικής Αντιπροσωπείας δεν είναι και μέλη της επιτροπής αξίζει να επισημάνω μερικά πράγματα τα οποία ειλικρινά είμαι βέβαιος ότι θα τους καταπλήξουν.

Το σχέδιο νόμου που συζητάμε αρχικά είχε δέκα άρθρα. Ο κύριος Υπουργός πριν καν αρχίσει η συζήτηση ενώπιον της αρμόδιας Διαρκούς Επιτροπής απέσυρε τα τέσσερα άρθρα (6, 7, 8, 9) και την παράγραφο 5 του άρθρου 5. Τα απέσυρε ορθώς, διότι αφορούσαν συνταξιοδοτικά θέματα...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Σας παρακαλώ πολύ να υπάρξει ησυχία για να ακούγονται οι ομιλητές. Παρακαλώ!

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: ...τα οποία έχουν ανάγκη ειδικού νόμου, αυτοτελούς ρυθμίσεως. Τόσο πολλή προχειρότητα είχε το σχέδιο νόμου, ώστε από την Κυβέρνηση διέφυγε –αν είναι δυνατόν– αυτό που είναι περίπου αυτονόητο και για τον πρωτοεισερχόμενο στην Αίθουσα. Ορθώς λοιπόν, κατ' αρχήν, αφαιρέσανε αυτές τις ρυθμίσεις.

Εμείς, όμως, ενώ συμφωνούμε με την αφαίρεση, δεν συμφωνούμε με την ουσία αυτών των ρυθμίσεων, διότι μοιάζουν, στα μάτια του λαού, σαν αντιπαροχή προς τους Βουλευτές, για την κατάργησή του ασυμβίβαστου. Και τέτοιες μεθοδεύσεις και τέτοιες εικόνες δεν μπορούν και δεν πρέπει να μπορούν να βρίσκουν σύμφωνη τη Νέα Δημοκρατία. Όστε, λοιπόν, τα τέσσερα και κάτι άρθρα τα αφήρεσε μόνος του ο Υπουργός.

Αλλά δύο άρθρα (3 και 4) από το σχέδιο νόμου που συζητούμε, αφορούν το ένα το αυτονόητο, ότι δηλαδή έκπτωση είναι η ποινή για την παράβαση αυτού του νόμου και δεύτερον ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο. Αλλά το αρμόδιο δικαστήριο το ορίζει ο ειδικός κώδικας περί Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει. Δεν είχε, λοιπόν, ανάγκη ρυθμίσεως το θέμα της αρμοδιότητας και της νομιμοποίησης από το παρόν σχέδιο νόμου.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Παρακαλώ ησυχία.

Περιέργως το Κομμουνιστικό Κόμμα που κατηγορείται ότι είναι πολύ σιωπηρό κλπ. σήμερα είναι θορυβώδες. Γιατί;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Όστε, λοιπόν, άλλα δύο άρθρα από αυτά που είχε το νομοσχέδιο –τέσσερα και δύο, συνολικά δε έξι άρθρα– μένουν εκτός, δηλαδή δεν έχουν λόγο υπάρξεως.

Μένουν τώρα οι υπόλοιπες ρυθμίσεις του άρθρου 5. Αυτές κινούνται και πάλι στο χώρο του αυτονόητου. Μα, είναι δυνατόν στο Βουλευτή, ο οποίος δεν εκλέγεται την επόμενη φορά, να του απαγορευθεί να επανέλθει στο επάγγελμά του; Άραγε, αυτό χρειαζόταν ειδική ρύθμιση; Θα ήταν ποινή μια αντίθετη ρύθμιση. Επομένως, τα αυτονόητα ρυθμίζει και το άρθρο 5.

Μένουν τώρα τα άρθρα 1 και 2. Το άρθρο 1 είναι περιττό, γιατί στην παράγραφο 1 επαναλαμβάνει αυτούσια τη συνταγματική διάταξη, η οποία δεν είχε ανάγκη επαναλήψεως –το Σύνταγμα είναι υπερκείμενη, τυπικώς, νομική ρύθμιση και, επομένως, δεν έχει ανάγκη διαρκούς επαναλήψεως– εκτός αν η Κυβέρνηση πιστεύει ότι με τη διαρκή επανάληψη είναι δυνατόν να μας εμπεδωθεί η διάταξη.

Η δεύτερη παράγραφος εννοεί και πάλι τι θα συμβεί –αυτονόητο και αυτό– αν ο βουλευτής συμμετέχει σε ατομική επιχείρηση ή σε εμπορική εταιρεία. Επομένως ούτε το άρθρο 1 έχει αντικείμενο.

Ποιο μένει, λοιπόν; Μόνο το άρθρο 2. Το άρθρο 2 είναι αυτό, το οποίο αναδιατύπωσε ο κύριος Υπουργός. Είναι αυτό που με είδατε να το διαβάζω ανεβαίνοντας στην Έδρα, για να κάνω την εισήγησή μου. Ανεξαρτήτως του «τις πταίει» γι' αυτή την καθυστερημένη διανομή, έχω να πω το εξής: Ουσιαστικά, το άρθρο 2 αποτελεί πραγματικό μνημείο και θα σας πω αμέσως γιατί.

ΕΝΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Τι είδους μνημείο;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Θα έλεγα κενοτάφιο, αν ενδιαφέρεστε για το είδος του μνημείου.

Η ρύθμιση εξαιρεί το επάγγελμα και την αμοιβή. Άρα, εξ ορισμού, αυτή διατάζει και οι δραστηριότητες του άρθρου 2 δεν συνιστούν επάγγελμα. Δεν είχαν ανάγκη, λοιπόν, ρυθμίσεως αυτές οι περιπτώσεις. Η συγγραφή δεν είναι επάγγελμα, αφού αφαιρείτε εκ προοιμίου –και καλά κάνετε– την αμοιβή και το χαρακτήρα του ως επαγγέλματος.

Τι ρυθμίζει, λοιπόν, το άρθρο 2; Ρυθμίζει θέματα, τα οποία δεν είχαν ανάγκη ειδικής ρυθμίσεως. Άρα, λοιπόν, και το άρθρο 2, ακόμα και έτσι όπως αναδιατυπώθηκε και το είδα –του έριξα μια ματιά, όπως ανέβαινα στο Βήμα, για να μιλήσω– δεν έχει λόγο υπάρξεως.

Τι απέμεινε; Απέμεινε το άρθρο 10, το οποίο μιλάει για το χρόνο ενάρξεως ισχύος του συζητούμενου σχεδίου νόμου. Όμως, και ο χρόνος αυτός ρυθμίζεται από το Σύνταγμα. Επομένως δεν έχει λόγο υπάρξεως.

Έχουμε, λοιπόν, ένα σχέδιο νόμου δέκα άρθρων, εκ των οποίων απεσύρθηκαν από την αρχή τέσσερα άρθρα –και κάτι– και έμειναν τα πέντε, τα οποία ουδέν ρυθμίζουν. Ρυθμίζετε το κενό του αέρος!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κύριε Υπουργέ της Δημόσιας Διοίκησης, ξέρετε τι εντύπωση μου δημιουργείτε; Ότι μάλλον πρέπει να αλλάξετε Υπουργείο και πρέπει να πάτε σ' εκείνο το Υπουργείο που στην αρμοδιότητά του υπάγεται η ρύθμιση της εναερίου κυκλοφορίας! Εκεί, ίσως, είστε αποτελεσματικότερος. Εδώ, πάντως, όχι!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Όμως, είναι μόνο αυτό το ελλιπές, αυτό το «γονατογράφημα», έτσι όπως το χαρακτήρισα, το κύριο χαρακτηριστικό αυτού του σχεδίου νόμου; Όχι! Καταψηφίστηκε για όλες αυτές τις παραλείψεις από την Διαρκή Επιτροπή. Ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας παρατήρησε ότι είναι πρωτοφανές. Θα έλεγα, να! Εγώ δεν ενθουμάμαι –εκείνος είναι σημαντικό παλαιότερος εμού υπάρχουν δε και άλλοι παλαιότεροι από εμένα– άλλη περίπτωση να έχει καταψηφιστεί.

Φαίνεται, όμως, ότι η Κυβέρνηση, είτε από υπερβολική αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση είτε από αυτό που λέγεται κοινοβουλευτικό θράσος –εγώ δεν θέλω να το χαρακτηρίσω, απλώς τοποθετώ τα πράγματα– δεν έλαβε υπόψη της καμία από τις παρατηρήσεις μας, δεν συνετίστηκε καθόλου απ' αυτήν την

καταψήφιση, η οποία εμφλοχώρησε. Θαρρείς ότι δεν έγινε τίποτα!

Η Κυβέρνηση όμως δεν αρκέσθηκε μόνο σ' αυτό, αλλά σχολίασε αυτήν την καταψήφιση με κάτι βαρύγδουπες δηλώσεις, σαν και αυτές τις πρωθυπουργικές «δεν παίζουμε με το Σύνταγμα» ή σαν και αυτές του κ. Πρωτόπαπα. Αφού άρχισα με ψαλμό, κύριε Πρόεδρε, ο κ. Πρωτόπαπας είναι πρώτος παπάς και μου φαίνεται ότι πρέπει να ακούσει και αυτός τον δικό του. Πρέπει να πούμε «ώδινεν όρος και έτεκεν μυν»!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Τι είπε ο κ. Πρωτόπαπας; «Να μας πει αν η Νέα Δημοκρατία σέβεται το Σύνταγμα». Σε ποιον τα λέτε αυτά; Εμείς να σεβόμαστε το Σύνταγμα που προσπαθούμε να το δειξουμε από τα «ράκη», στα οποία το καταδικάσατε; Εμείς που προσπαθούμε να διορθώσουμε τις ασυνεπείες σας; Εμείς που αίρουμε ένα βάρος, το οποίο θα δημιουργήσει πάρα πολλά προβλήματα στις επερχόμενες Βουλές ή εσείς, οι οποίοι είστε οι δράστες αυτού του ανουσιουργήματος;

Επιτέλους, πρέπει να υπάρχει και στο χώρο και στον τόπο αυτό μεγαλύτερη σύνεση, για να μπορεί να προκύψει και μεγαλύτερη συναίνεση.

Όστε, λοιπόν, ούτε οι πρωθυπουργικές βαρύγδουπες δηλώσεις ούτε οι αφορισμοί του κυρίου Υπουργού επί των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, μπορούν να απαλείψουν αυτό το πρόβλημα. Έχουμε, λοιπόν, ένα πρόχειρο, ένα ελλιπές νομοσχέδιο, καταρτισθέν «εν σπουδή», το οποίο δημιουργεί προβλήματα για τον τρόπο που θα λειτουργεί η Βουλή εφεξής.

Ξέρετε, μου έρχονται στο νου αυτά που έλεγε ο Τάκτος, ότι οι βάρβαροι -ο καθένας μπορεί να νοήσει μετά από τόσους αιώνες- ποίον μπορούν να έχουν αυτόν τον χαρακτηρισμό- «νομίζουν ότι είναι δουλικό να κινείσαι με περίσκεψη και βασιλικό το να ενεργείς παραχρήμα».

Ε, λοιπόν το σχέδιο νόμου περιέχει ένα τέτοιο βαρβαρισμό. Αφήσατε και παρήλθε όλο εκείνο το χρονικό διάστημα, στο οποίο έπρεπε να φέρετε το νομοσχέδιο και τώρα εισάγετε ένα νομοσχέδιο, στο γόνατο, με 10 άρθρα, εκ των οποίων τα μισά απεσύρθησαν και τα μισά είναι άνευ ιδιαίτερης σημασίας.

Αλλά και μια κακή, κάκιση υπηρεσία την οποία προσέφερε αυτό το σχέδιο νόμου, είναι ότι παρέσχε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μια επιπλέον αφορμή για άδικες επιθέσεις. Υπήρξαν δημοσιεύματα, τα οποία ειλικρινά προκαλούν θλίψη για το πολύ της αδικίας τους. Κάποιο άρθρο επιγραφόταν περίπου «κλαίμε για τους κακόμοιρους τους Βουλευτές» και συγχρόνως συνιστούσε την ίδρυση εθνικού συλλόγου, για την προστασία των βουλευτικών κεκτημένων. Άλλο άρθρο μιλούσε για «τη συντεχνία των Βουλευτών που έπιασε πάτο».

Ε, όχι. Αυτή η «συντεχνία των Βουλευτών», κατά τους αξιολόγους κυρίως δημοσιογράφους -ευτυχώς δεν είναι όλοι και ευτυχώς δεν είναι οι πιο σημαντικοί, ούτε κοινοβουλευτικοί- καθήλωσε την αποζημίωση των Βουλευτών και τη συνέδεσε με τις αποδοχές του Προέδρου του Αρείου Πάγου, ούτως ώστε να μην υπάρχουν πειρασμοί για την αύξησή της. Αυτή «η συντεχνία» κατήργησε τις ατέλειες και τα προνόμια των Βουλευτών. Μη ξεχνούμε ότι μέχρι πρότινος και οι δημοσιογράφοι απολάμβαναν φορολογικής ατελείας και όποιοι τολμήσαμε να το θίξουμε ήμασταν στο μαύρο κατάλογο.

Ας μη ξεχνούμε, εν πάση περιπτώσει, ότι οι Βουλευτές παρέχουν δείγματα της σημαντικής προσφοράς τους και του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβάνονται τη Βουλή. Οι κάποιες εξαιρέσεις δικαιολογούν τον κανόνα. Ας μη ξεχνούμε εν πάση περιπτώσει, ότι αυτή η αντίληψη της συλλογικής ευθύνης είναι φασιστική.

Εμείς επιθυμούμε να παρακολουθούμεθα, επιθυμούμε να αποχωρίζονται όσοι από εμάς δεν είμαστε σωστοί, να απομονωνόμαστε και να πέφτουμε στη χλεύη του κοινού ή και την αποδοκιμασία.

Αλλά αυτό το «όλοι ίδιοι είμαστε» σημαίνει ροκάνισμα του δένδρου της δημοκρατίας, σημαίνει προετοιμασία του δρόμου για κάποιους σωτήρες, σωτήρες ολετήρες, σωτήρες ένστολους, αλλά και σωτήρες με λευκό κολάρο.

Ε, λοιπόν αρνούμεθα σε οποιονδήποτε να αμφισβητήσει την αποστολή του Βουλευτή.

(Χειροκροτήματα)

Και η κακή συνεισφορά αυτού του νομοσχεδίου στην πολεμική κατά των Βουλευτών είναι ότι παρέσχε άδικη, αν θέλετε, αφορμή για τη διατύπωση τέτοιων σχολίων.

Η Νέα Δημοκρατία δεν είναι σύμφωνη με το σχέδιο νόμου. Θεωρεί ότι αυτό δεν έχει κανέναν ουσιαστικό χαρακτήρα, θεωρεί ότι είναι ελλιπές, δεν ρυθμίζει τα θέματα των ετερορρυθμικών μελών μιας εταιρείας, δεν ρυθμίζει τα θέματα των διαχειριστών της ΕΠΕ, δεν ρυθμίζει τα θέματα των συνδικαλιστών που εύστοχα έθεσε το Κομμουνιστικό Κόμμα, δεν ρυθμίζει άλλα θέματα που η τροπολογία των κ. Κουβέλη και Βασιλή Κεδικόγλου έθιξε, επίσης δε ρυθμίζει τα θέματα των φαρμακοποιών που απασχολούν δεκάδες ανθρώπους.

Ένα λοιπόν, ελλιπές, επικίνδυνο, πρόχειρο γονατογράφημα δεν μπορεί να τύχει της επιδοκμασίας του Σώματος, εν πάση δε περιπτώσει δεν πρέπει να τύχει -γι' αυτό και δεν τυγχάνει- της επιδοκμασίας της Νέας Δημοκρατίας.

Εμείς το καταψήφίζουμε με πλήρη συνειδηση των ατελειών και κυρίως του κινδυνώδους των συνεπειών του. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τα άνω δυτικά θεωρεία τη συνεδρίαση μας παρακολουθούν, αφού ξεναγήθηκαν στην Έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων, τριάντα επτά μαθητές και μαθήτριες με δύο συνοδούς-καθηγητές από το Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο Ηρακλείου Αττικής.

Τους καλωσορίζουμε στο Κοινοβούλιο.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Ο κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο ως ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Σε τόσο σοβαρά ζητήματα χρειάζεται νηφάλια συζήτηση και χρόνος για συζήτηση. Δυστυχώς γι' αυτήν τη διάταξη που πέρασε στο Σύνταγμα, δεν υπήρξε ουσιαστική συζήτηση, υπήρξε αιφνιδιασμός. Επί πέντε χρόνια συζητούσαμε αλλαγές στο Σύνταγμα σε διάφορες επιτροπές, σε διάφορες περιόδους και Συνόδους και το θέμα δεν είχε τεθεί. Δεν παρέστη ανάγκη να τεθεί. Και στην Ολομέλεια προστέθηκε την τελευταία στιγμή από την πλευρά της κυβερνητικής Πλειοψηφίας.

Ο δεύτερος αιφνιδιασμός ήταν ο εξής: Από τότε που ψηφίστηκε το Σύνταγμα μέχρι τώρα, εξαντλήθηκε σχεδόν πλήρως ο χρόνος μέσα στον οποίον έπρεπε να έρθει αυτός ο εκτελεστικός νόμος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει χρόνος, για να συζητήσουμε και τις εξαιρέσεις. Αυτό το πράγμα δεν προέκυψε με ευθύνη της Κυβέρνησης.

Σχηματίστηκε μία διακομματική επιτροπή, η οποία έκανε μία συνάντηση. Εκεί μπήκαν επί τάπητος κάποια ζητήματα.

Το πρώτο ερώτημα ήταν το εξής: Μήπως είναι δυνατόν με βάση το Σύνταγμα να λυθεί αυτό το θέμα στην επόμενη Βουλή; Αυτό το ερώτημα μπήκε προς εξέταση.

Το δεύτερο ερώτημα ήταν, αν ήμαστε υποχρεωμένοι να εφαρμόσουμε τη σχετική συνταγματική διάταξη από το 2003. Ποιες θα είναι αυτές οι εξαιρέσεις και τι βάθος και έκπτωση θα έχουν οι εξαιρέσεις από το ασυμβίβαστο;

Περιμέναμε, λοιπόν, και νέα συνεδρίαση αυτής της διακομματικής επιτροπής, αλλά η πόρτα έκλεισε. Ήρθαμε τώρα με μεγάλη καθυστέρηση, μετά από την έναρξη της ισχύος του ασυμβίβαστου, να συζητάμε αυτό το νομοσχέδιο, χωρίς συναίνεση και ουσιαστική πολιτική συζήτηση.

Η μεγάλη ζημιά και το μεγάλο πρόβλημα δεν είναι μόνον αυτές οι διαδικασίες, οι οποίες έχουν θέσει πολλούς Βουλευτές προ τετελεσμένου. Διότι είχαν εκλεγεί πιστεύοντας ότι θα μπορούν να ασκούν το επάγγελμά τους και ξαφνικά στο μέσο της θητείας τους βλέπουν ότι δεν μπορούν να ασκούν το επάγγελμά τους και μπήκαν σε σοβαρά διλήμματα. Αυτό, που έγινε, δεν είναι καθόλου σωστό και από ηθικής άποψης.

Όμως, πέρα από αυτό υπάρχει και το ζήτημα της ουσίας και για αυτήν, αλλά και για τις επόμενες βουλές.

Κατά τη δική μας άποψη υπάρχουν βαριές ευθύνες για αυτήν τη συνταγματική διάταξη. Πρώτα και κύρια έχει ευθύνες η

Κυβέρνηση, η οποία δια του εισηγητού της εισηγήθηκε αυτό το ασυμβίβαστο.

Επίσης υπάρχουν ευθύνες και στην ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας, διότι επέτρεψε στον μεν εισηγητή της στο Σύνταγμα να υποστηρίξει τη σχετική συνταγματική διάταξη, ενώ ταυτόχρονα ο Κοινοβουλευτικός της Εκπρόσωπος και άλλοι Βουλευτές αντιδρούσαν σε αυτήν την υπόθεση. Αυτή είναι μία αντιφατική στάση. Επίσης επέτρεψε σε Βουλευτές από την Αξιωματική Αντιπολίτευση να ψηφίσουν τη σχετική συνταγματική διάταξη, με αποτέλεσμα αυτή να περάσει και να έχουμε σήμερα αυτό το πρόβλημα.

Πού βρίσκεται η βασική μας αντίθεση; Βρίσκεται στο ότι, ενώ κατά τη δική μας άποψη κεντρική αιτία ασυμβίβαστου θα ήταν η περίπτωση κατά την οποία βλάπτεται το δημόσιο συμφέρον, εδώ μιλάμε για κάθε περίπτωση και για κάθε επαγγελματική δραστηριότητα.

Εγώ δεν νομίζω ότι ισχύει τέτοια διάταξη σε κανένα σύνταγμα σε ολόκληρο τον κόσμο. Τουλάχιστον στην Ευρώπη, δεν ισχύουν τέτοιες διατάξεις.

Όσον αφορά τα κωλύματα, που ισχύουν για να μην μπορεί να βάλει κάποιος υποψηφιότητα, θα ήθελα να πω ότι αυτό συνδέεται με τον αν ο άλλος είναι δημόσιος υπάλληλος ή αν έχει σχέση με το δημόσιο.

Όσον αφορά τα ασυμβίβαστα, όπως τα γνωρίσαμε μέχρι σήμερα και στο ελληνικό Σύνταγμα και σε άλλα συντάγματα, υπήρχε ασυμβίβαστο, όταν ερχόταν σε αντίθεση η ιδιότητα του Βουλευτή με το δημόσιο συμφέρον. Αυτό ίσχυε για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Αυτή είναι μία κεντρική λογική. Ξαφνικά ανατράπηκε αυτή η λογική και πήγαμε σε αυτές τις ρυθμίσεις.

Αυτό, που είναι οφθαλμοφανές, είναι ότι πρέπει να συνδέεται η απαγόρευση με το δημόσιο συμφέρον και να δικαιολογείται από την προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Γιατί ανατράπηκε;

Μία εξήγηση, που θα μπορούσαμε να δώσουμε, είναι ο εκσυγχρονιστικός ζήλος και η εκσυγχρονιστική υπερβολή από την οποία πάσχει η Κυβέρνηση. Θέλει να παρουσιάσει το α', το β' ή το γ' εκσυγχρονιστικό νομοσχέδιο, για να εκσυγχρονίσουμε το πολιτικό μας σύστημα.

Δεν είναι, όμως, αρκετή η απάντηση ότι έγινε κάποιο λάθος «εκσυγχρονιστικού» χαρακτήρα και βάζω σε εισαγωγικά τη λέξη «εκσυγχρονιστικού». Πρέπει να υπάρχουν και βαθύτερες πολιτικές αιτίες και γι' αυτό υπάρχει και αυτή η επιμονή.

Τι διαβλέπουμε; Εμείς διαβλέπουμε ότι με αυτό το σύστημα και με τα αποτελέσματα του ποιοι τελικά θα εκλέγονται Βουλευτές, θα στενέψει ο κύκλος εκείνων των ανθρώπων που θα τολμούν να βάλουν υποψηφιότητα και να γίνουν Βουλευτές με όλες τις συνέπειες, αν δεν ξαναεκλεγούν, να είναι μετά ανεπάγγελτοι.

Περιορίζει τον κύκλο των ανθρώπων που θα ασχολούνται με την πολιτική και δίνει τις δυνατότητες σε κάποιες ηγεσίες, αν το θελήσουν, να εξασφαλίζουν ανθρώπους που θα είναι δεμένοι ακόμα περισσότερο χειροπόδαρα στις επιταγές αυτής της κομματικής εξουσίας. Αν το συνάψουμε αυτό με τα δύο επικείμενα νομοσχέδια, ένα όσον αφορά τις εκλογικές περιφέρειες και δεύτερον όσον αφορά τον εκλογικό νόμο που έχει σχέση με την καθιέρωση του γερμανικού συστήματος και σε ευρεία κλίμακα να υπάρχει λίστα προσώπων, όλα αυτά μαζί επιβεβαιώνουν τους φόβους μας ότι πάμε για μεγαλύτερο έλεγχο της πολιτικής ζωής. Αυτή είναι η πολιτική σκοπιμότητα, πέρα από τους εκσυγχρονισμούς.

Έρχομαι τώρα στην ουσία των διατάξεων και τα αποτελέσματα τα οποία θα υπάρξουν. Απαγορεύεται γενικά η επαγγελματική δραστηριότητα. Ορισμένα από τα βασικά επιχειρήματα που επικαλούνται οι υποστηρικτές αυτής της συνταγματικής ρύθμισης είναι ότι ο Βουλευτής θα ασκεί τα καθήκοντά του απερίσκεπτα. Δηλαδή δεν του φτάνει ο χρόνος και να είναι Βουλευτής και να έχει κάποιες επαγγελματικές δραστηριότητες. Για εμάς που το ζούμε εδώ στη Βουλή, μόνο να μειδιάμε να μας μένει, με βάση αυτό το επιχειρήμα. Δηλαδή το πρόβλημα του Βουλευτή είναι ποσοτικό; Του λείπει ο χρόνος για να διαβάσει

ένα νομοσχέδιο, για να κάνει μια παρέμβαση; Αν ασκεί περισσότερο ή λιγότερο το επάγγελμα, αυτό κρίνει αν θα ψηφίσει «ναι» ή «όχι» σ' ένα νομοσχέδιο, αν θα παρέμβει ή δεν θα παρέμβει σ' ένα μεγάλο πρόβλημα; Το πρόβλημα είναι κυρίως ποιοτικό. Είναι η κατεύθυνση της πολιτικής, οι επιλογές που κάνει όταν παίρνει πολιτικές πρωτοβουλίες.

Στο κάτω-κάτω της γραφής, εάν έχει εγκαταλείψει τη Βουλή εντελώς και ασχολείται με το επάγγελμα θα το κρίνουν οι ψηφοφόροι του, θα τον κρίνει ο λαός. Δεν θα το κρίνουμε με μια διάταξη απολύτου απαγόρευσης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του.

Το δεύτερο επιχειρήμα είναι ότι δημιουργείται ανισότητα ευκαιριών σε κάποιον ο οποίος ασκεί και το επάγγελμα, γίνεται γνωστός από το επάγγελμα, είναι δημοσιογράφος, βγαίνει στα κανάλια και μπορεί να εκλεγεί Βουλευτής ποιο εύκολα από κάποιον άλλον.

Θα επαναλάβω εδώ αυτό που είπα στην επιτροπή. Όταν ξεκινάει κάποιος να γίνει Βουλευτής και μπαίνει στο στίβο της πάλης ως υποψήφιος, δεν ξεκινάει με τα ίδια πλεονεκτήματα που ξεκινάει και ο συνυποψήφιος. Άλλος έχει περισσότερα και άλλος έχει λιγότερα πλεονεκτήματα. Άλλος έχει ένα τρανταχτό όνομα από τους γονείς του. Θα του απαγορεύσουμε να χρησιμοποιεί το επώνυμο για να μην έχει πλεονέκτημα; Άλλος έχει περισσότερα χρήματα και θα ξοδεύσει περισσότερα στις εκλογές από κάποιον άλλον. Μπήκαν κάποια όρια, τα οποία όπως ξέρουμε υπάρχει εύκολος τρόπος και παραβιάζονται. Άλλος έχει μεγάλη κοινωνική δραστηριότητα.

Από τη στιγμή, λοιπόν, που υπάρχουν αντικειμενικά διαφορετικές δυνατότητες και προϋποθέσεις και πιθανότητες εκλογής του καθενός, ας μην ερχόμαστε τώρα να μιλάμε για ισότητα ευκαιριών ανάμεσα στους Βουλευτές.

Τρίτον είναι άδικο και απαράδεκτο και προσβάλλει το κύρος του Βουλευτή, το γεγονός ένας που είναι Βουλευτής να ασκεί και επάγγελμα, να πηγαίνει πελατεία σε αυτόν, να πλουτίζει και αυτό να τον φθείρει σαν άτομο.

Εγώ λέω να τα αφήσουμε στην άκρη αυτά, διότι ένας Βουλευτής και περισσότερο ένας Υπουργός είναι πιο εύκολο να πλουτίσει με άλλο τρόπο και όχι με την άσκηση του επαγγέλματος. Μην πάμε, λοιπόν, σε αυτήν τη συζήτηση του αδικαιολόγητου δήθεν πλουτισμού.

Το αποτέλεσμα της εφαρμογής αυτών των διατάξεων, αυτών των ρυθμίσεων θα είναι άνθρωποι καταξιωμένοι επαγγελματικά να μην ασχολούνται με την πολιτική, να μη βάζουν υποψηφιότητα. Θα φοβούνται ότι δεν θα επανεκλεγούν και συνεπώς δεν θα τολμούν καν να βάζουν υποψηφιότητα. Εγώ δε λέω για ανθρώπους οι οποίοι είναι και ικανότατοι στο επάγγελμά τους, αλλά για ανθρώπους οι οποίοι ασκούν ένα επάγγελμα για να έχουν ένα κομμάτι ψωμί να τρώνε, ίσα-ίσα να ζουν, αλλά έχουν έντονη κοινωνική και πολιτική δραστηριότητα πριν γίνουν Βουλευτές.

Αυτοί θα τολμήσουν όταν θα ξέρουν ότι θα απολυθούν από τη συγκεκριμένη επιχείρηση, όταν θα ξέρουν ότι θα παραιτηθούν από τη συγκεκριμένη επιχείρηση και δεν θα μπορούν να επιστρέψουν πίσω; Πώς θα ζήσουν την οικογένειά τους; Θα μπουν τέτοια εμπόδια και θα έλθουν Βουλευτές, οι οποίοι δεν άσκησαν ποτέ επάγγελμα. Δεν χρειάζεται η Βουλή ανθρώπους που να είναι μέσα στη ζωή και μέσα στις κοινωνικές και οικονομικές δραστηριότητες; Άνθρωποι που να γνωρίζουν την κατάσταση, να ξέρουν τι ψηφίζουν. Θα γεμίσει, λοιπόν, η Βουλή από ανθρώπους οι οποίοι δεν χρειάζονται το επάγγελμα, διότι έχουν από τον πατέρα τους, διότι έτυχαν να είναι εισοδηματίες και δεν χρειάζεται να εργαστούν. Θα τολμούν να γίνονται Βουλευτές και δεν θα τους πειράζει εάν δεν ξαναεκλεγούν. Πέρα από εκείνους, όμως, θα υπάρχουν και ορισμένοι άλλοι, οι οποίοι θα αναζητούν χρηματοδότες και σπόνσορες, ώστε σε κάθε περίπτωση να βοηθούνται και για να εκλεγούν, αλλά και για να έχουν πλάτες στην περίπτωση που δεν θα πετύχουν την επόμενη τετραετία την εκλογή τους. Θα γεμίσει, λοιπόν, η Βουλή είτε από εύπορους -από πολύ πλούσιους- που δεν έχουν ανάγκη επαγγέλματος είτε από διαπλεκόμενους με συγκεκριμένα συμφέροντα που τους χρηματοδοτούν για να παραμένουν Βουλευτές,

Τέτοια Βουλή θα έχουμε. Αντί να έχουμε Βουλή όπως τη γνωρίζαμε μέχρι σήμερα με τις αδυναμίες της, με τα προβλήματά της, θα έχουμε Βουλή των λίγων. Θα έχουμε Βουλή των πλουσίων. Θα έχουμε Βουλή των διαπλεκόμενων περισσότερο από όσο μας κατηγορούν ότι ισχύει αυτό σήμερα και τελικά θα μπαίνουν στη Βουλή ανεπάγγελτοι που θα έχουν αποκτήσει το επάγγελμα του Βουλευτή.

Αυτό θα είναι το κοινοβουλευτικό μας σύστημα. Αυτό είναι πρόοδος ή οπισθοδρόμηση; Κατά τη δική μας άποψη πρόκειται για οπισθοδρόμηση και για χειροτέρευση του κοινοβουλευτικού μας συστήματος. Αυτό όσον αφορά το γενικό σχολιασμό. Και τώρα θα μπω σε ορισμένα επιμέρους ζητήματα.

Κατά τη δική μας άποψη το Σύνταγμα επιτρέπει εξαιρέσεις επαγγελματικής δραστηριότητας. Αυτό λέγεται και από τους ειδικούς, αυτό αφήνει να εννοηθεί και η επιστημονική έκθεση της Βουλής. Δεν ξέρω γιατί η Κυβέρνηση επιμένει στο απόλυτο ασυμβίβαστο. Οι διατάξεις του άρθρου 2 δεν χρειάζονται. Μπορούν να εκληφθούν μόνο ως ενδεικτικές δραστηριότητες. Αν είναι δυνατόν, να επιτρέπεται στο Βουλευτή να ασκεί φιλικές δραστηριότητες ή να ασκεί επιστημονικό ερευνητικό έργο; Αυτά είναι αυτονόητα ζητήματα. Άλλες είναι οι εξαιρέσεις που θα έπρεπε να γίνονται καθ' αυτό επαγγελματικές. Θα έπρεπε να έχουμε χρόνο να υπάρχει διακομματική συναίνεση και να καθίσουμε να δούμε ποιες δραστηριότητες επιτρέπονται σε κάθε επάγγελμα. Αυτό είναι το πρώτο.

Το δεύτερο που θα ήθελα να σημειώσω, γιατί ίσως να μην προλάβω να αναφέρω και τις άλλες παρατηρήσεις, είναι ότι πρέπει να γνωρίζουμε ότι για να είναι κάποιος μέλος ενός σωματείου ή ενός συνεταιρισμού ή ενός επαγγελματικού επιμελητηρίου πρέπει να ασκεί και το επάγγελμα. Αλλιώς θα έλθει το σωματείο ή ο συνεταιρισμός και θα τον διαγράψει. Έτσι θα υπάρχει η εξής συνέπεια. Κάποιος ο οποίος είναι πρόεδρος στο εργατικό κέντρο ή σε ένα συνεταιρισμό, από τη στιγμή που θα εκλεγεί Βουλευτής θα τον διαγράψουν από μέλος και εάν είναι εκλεγμένος να τον καθαιρούν και από το διοικητικό συμβούλιο. Μια καθ' αυτού, λοιπόν, κοινωνικοπολιτική δραστηριότητα, όπως είναι ο συνδικαλισμός μπαίνει σε απαγόρευση έμμεσα, μέσω αυτής της διάταξης. Το ασυμβίβαστο δηλαδή του Βουλευτή οδηγείται σε ασυμβίβαστο της συνδικαλιστικής και συνεταιριστικής δράσης και δεν βλέπω καμία διάταξη που να λείει αυτό το ζήτημα. Θα έπρεπε τουλάχιστον να λυθεί αυτό το θέμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Η συνδικαλιστική δράση δεν είναι επάγγελμα.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Βεβαίως δεν είναι επάγγελμα.

Θα ολοκληρώσω με την εξής παρατήρηση. Υπάρχουν πάρα πολλές αδικίες. Δεν μπορεί στις ομόρρυθμες ή στις προσωπικές εταιρείες να υπάρχουν ρυθμίσεις και στους μεγαλομετόχους ανωνύμων εταιρειών να μην υπάρχει καμία ρύθμιση. Τι θα κάνει ο αγρότης; Είχαμε εδώ το Βαγγέλη τον Μπούτα, που ήταν αγρότης. Θα πρέπει να πουλήσει τα χωράφια του; Τι εννοούμε όταν λέμε ατομική επιχείρηση; Είμαστε σε αδιέξοδο. Καταψήφίζουμε συνολικά το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κ.Κ.Ε.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι προφανές ότι το δίλημμα «σεβασμός στο Σύνταγμα ή όχι σεβασμός στο Σύνταγμα» δεν αφορά κανένα Βουλευτή. Κατά συνέπεια, κακώς τίθεται αυτό το δίλημμα από όλους εκείνους που θέλουν να υπερασπιστούν τη συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης, αναφορικά με το σχετικό προς το άρθρο 57 του Συντάγματος εκτελεστικό νόμο.

Βεβαίως, έχει δικίο ο εισηγητής της Πλειοψηφίας όταν υποστηρίζει ότι όλη η Αριστερά στην Αίθουσα αυτή υπήρξε απόλυτα συνεπής. Από την πρώτη στιγμή υπερασπίζεται τη δυνατότητα του Βουλευτή να μπορεί να ασκεί ορισμένες επαγγελματικές πράξεις, δηλαδή το περιορισμένο ασυμβίβαστο.

Όμως, δεν υπήρξε η ίδια συνέπεια από όλες τις πτέρυγες της Βουλής και από εσάς, αγαπητοί συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, όταν την τελευταία στιγμή, με ευθύνη του εισηγητή σας στην Αναθεώρηση του Συντάγματος, του κ. Βαρβι-

τσιώτη, ψηφίσατε το άρθρο 57 του Συντάγματος, όπως αυτό είναι σήμερα γνωστό.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Όχι όλοι.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Βεβαίως, όχι όλοι οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας. Όμως, υπήρξαν εκείνοι οι οποίοι έδωσαν τη συγκεκριμένη πλειοψηφία για την εν λόγω διάταξη, έτσι ώστε σήμερα να έχουμε το άρθρο 57 του Συντάγματος και να αναζητούμε την παραδεκτή λύση, για να υπάρχει η δυνατότητα των συμβατών επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν ανατρέχω στο παρελθόν. Δεν θα πω αυτό το οποίο έχει κατά κόρον ακουστεί, ότι επί πέντε ολόκληρα χρόνια συζητούσαμε την Αναθεώρηση του Συντάγματος και μόλις την τελευταία στιγμή, κατόπιν συνηνοήσεως του παρόντος κ. Βενιζέλου, τότε εισηγητή της Πλειοψηφίας, και του κ. Βαρβιτσιώτη, εισήχθη η συγκεκριμένη διάταξη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Και με κυβερνητική στήριξη. Μην το ξεχνάμε αυτό.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Και με κυβερνητική στήριξη αναμφισβήτητα. Το λέω αυτό, παρά το γεγονός ότι σήμερα καλούμεθα να δούμε τι πρέπει να κάνουμε, όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά διότι θεωρώ πως αυτή η συνεδρίαση της Βουλής πρέπει να καταγράψει όλα εκείνα που έχουν σχέση με μία ρύθμιση η οποία κατά τη γνώμη μου, κύριοι συνάδελφοι, δύναμι μπορεί να οδηγήσει στη Βουλή των ανεπαγγέλτων, δύναμι μπορεί να οδηγήσει στη Βουλή των γόνων πολιτικών οικογενειών ή στη Βουλή των γόνων οικογενειών οικονομικών ελίτ.

Άκουσα επίσης τον εισηγητή της Πλειοψηφίας να επικαλείται την άποψη την οποία διατύπωσε ο συνάδελφος τότε και σήμερα στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Σουφλιάς, ότι το ασυμβίβαστο καθιερώθηκε προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αδιαφάνεια και να εξασφαλιστεί η μη διαπλοκή.

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σας βεβαιώσω ότι αποφεύγω τον καγχασμό και επιλέγω το μικρό μειδίαμα όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά διότι ποιος ευπρόσωπα μπορεί να υποστηρίξει ότι η διαπλοκή και η αδιαφάνεια τόσα ολόκληρα χρόνια έχουν σχέση με τη μη ύπαρξη ασυμβίβαστου, όπως ίσχυε με όλα τα προηγούμενα συντάγματα; Πιστεύει κανείς που έχει αυτό το επιχειρήμα ότι μπορεί να πείσει ή μπορεί να πείσει όταν επικαλείται το γενικευμένο ασυμβίβαστο του άρθρου 57, για να υποστηρίξει ότι αυτή η ρύθμιση θα οδηγήσει στην αφοσίωση του Βουλευτή στα βουλευτικά του καθήκοντα;

Κύριοι συνάδελφοι, αυτός ο λόγος δεν αντέχει την οποιαδήποτε κριτική, γιατί κριτήριο της αφοσίωσης ενός εκάστου εξ' ημών δεν υπήρξε η δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματος. Άλλα πράγματα ήταν εκείνα τα οποία έκριναν και κρίνουν την αφοσίωση στο λειτούργημα του Βουλευτή.

Η βιωματική σχέση με την πολιτική αναφέρεται στην αφοσίωση. Η υπεράσπιση των συμφερόντων του ελληνικού λαού αναφέρεται στην αφοσίωση. Η επιδεικνυόμενη συστηματική επιμέλεια αναδεικνύει την αφοσίωση ή τη μη αφοσίωση του Βουλευτή και προφανώς όχι η επίκληση του ασυμβίβαστου.

Κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου έχει μια πρωτοτυπία, γιατί έρχεται να ρυθμίσει ζητήματα που ο νομοθέτης στη διαδρομή των ετών αυτής της πολιτείας δεν σκέφθηκε ποτέ και ορθώς δεν θέλησε να ρυθμίσει. Λέει αυτό το σχέδιο νόμου ότι σου επιτρέπω μετά το άρθρο 57 του Συντάγματος Έλληνα ή Ελληνίδα Βουλευτή να μπορείς να έχεις καλλιτεχνική δημιουργία, να μπορείς να έχεις επιστημονική δραστηριότητα.

Κύριοι συνάδελφοι, αυτά είναι αδιανόητα. Τα αυτονόητα δικαιώματα του κάθε πολίτη, αυτά δηλαδή που αφορούν στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του κατά το άρθρο 5 του Συντάγματος έρχεται να ρυθμίσει αυτό το σχέδιο νόμου; Για σκεφθείτε την εξ αντιθέτου ρύθμιση την οποία υπονοεί η παρούσα ρύθμιση του σχεδίου νόμου. Ότι δηλαδή θα μπορούσε η Κυβέρνηση να διανοηθεί να απαγορεύσει την καλλιτεχνική δημιουργία ή την επιστημονική δραστηριότητα ή και την πνευματική ενασχόληση με διάφορα πράγματα.

Αυτά είναι και πρωτότυπα και πρωτοφανή και ταυτόχρονα επικίνδυνα ως μία επιλογή της Κυβέρνησης την οποία επιστρατεύει για να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα, αναφορικά με αυτό το σχέδιο νόμου.

Κύριοι συνάδελφοι, παρατηρείται όλον αυτόν τον καιρό μια διγλωσσία των στελεχών της Κυβέρνησης. Αρθρογραφούν υποστηρίζοντας ότι ναι υπάρχει το άρθρο 57 και δεν θα έπρεπε να υπάρχει έτσι. Κάποιοι άλλοι υποστηρίζουν ότι το άρθρο 57 θα μπορούσε να εξασφαλίζει ορισμένες ρυθμίσεις και κάποιοι άλλοι ότι το άρθρο 57 δεν απαγορεύει συμβατές επαγγελματικές δραστηριότητες. Αυτή η διγλωσσία είναι επικίνδυνο φαινόμενο και χαρακτηρίζει τη στάση της Κυβέρνησης όχι αναφορικά μόνο με το παρόν σχέδιο νόμου, αλλά για μια σειρά από ζητήματα τα οποία έχουν σχέση και συνδέονται με το δικό της αποφασιστικό λόγο αφού Κυβέρνηση είναι.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορούσα να φανταστώ ποτέ ότι θα υπήρχε Βουλή των Ελλήνων να απαγορεύει, ουσιαστικά να περιορίζει, δικαιώματα προβλεπόμενα από το ίδιο το Σύνταγμα, όπως το δικαίωμα στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του άρθρου 5, το δικαίωμα στην εργασία. Πρόκειται για παγκόσμια όσο και για ευρωπαϊκή πρωτοτυπία, μια πρωτοτυπία την οποία επέλεξε η Κυβέρνηση και έχει στο ακέραιο την ευθύνη μαζί και με τους συναδέλφους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας οι οποίοι δυστυχώς συνήγγισαν σε μια τέτοια ρύθμιση.

Κύριοι συνάδελφοι, ευθύς εξαρχής είχα υποστηρίξει την άποψη ότι θα μπορούσαμε όλοι μαζί να οδηγηθούμε σ' ένα περιορισμένο ασυμβίβαστο, χωρίς την ανάγκη συνταγματικής ρυθμίσεως, αλλά με ένα νόμο, όπως άλλωστε υπάρχει και νόμος ο οποίος διαμορφώνει στοιχεία περιορισμένου ασυμβίβαστου.

Αυτή η παγκόσμια όσο και η ευρωπαϊκή πρωτοτυπία δεν μπορεί να πείσει κανέναν από όλους εκείνους που παρακολουθούν τα όσα ως νομοθετήματα παράγονται σε αυτήν τη Βουλή. Δεν μπορεί να πείσει κανέναν από τους συναδέλφους Βουλευτές, δεν μπορούν να το κατανοήσουν οι άνθρωποι Βουλευτές άλλων χωρών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το περιορισμένο ασυμβίβαστο θα ήταν λύση, εκείνο το ασυμβίβαστο που θα περιφρουρούσε το κύρος του Βουλευτή από επαγγελματικές πράξεις που ήταν δυνατόν να τον εκθέσουν.

Κύριοι συνάδελφοι, έρχεται η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής και ελέγχει αποφασιστικά και με δριμύτητα, κρουπιόμενη βέβαια, το σχέδιο νόμου που εισάγει η Κυβέρνηση.

Και λέει η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής ότι δεν μπορείτε να ρυθμίσετε τα αυτονόητα, δηλαδή την ανάπτυξη της προσωπικότητας σύμφωνα με το άρθρο 5 του Συντάγματος, ότι συμβατές δραστηριότητες, λέει η Επιστημονική Επιτροπή, είναι προφανώς επαγγελματικές δραστηριότητες. Και διατυπώνει την άποψη περαιτέρω η Επιστημονική Επιτροπή ότι είναι δυνατόν να υπάρξουν συμβατές προς το άρθρο 57 επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες, όμως, δεν θα αναφέρονται ως πράξεις που οδηγούν στο βιοπορισμό, πολύ δε περισσότερο όταν ορθά η Επιστημονική Επιτροπή οριοθετεί την έννοια του επαγγέλματος και μάλιστα με τρόπο εξαιρετικά επιστημονικό και σαφή.

Όταν συζητούσαμε στη Διαρκή Επιτροπή της Βουλής το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου το οποίο απερρίφθη επί της αρχής κατά πλειοψηφία, άκουγα τον κύριο Υπουργό να λέγει ότι θα συζητήσει προτάσεις. Και είχαμε τη δυνατότητα τότε ορισμένοι συνάδελφοι να καταθέσουμε πρόταση, όχι τροπολογία, και να υπερασπιστούμε το δικαίωμά μας να συζητήσουμε με τον αρμόδιο Υπουργό και με την Κυβέρνηση. Και περαιτέρω καταθέσαμε και τροπολογία με ταυτόσημο περιεχόμενο με την πρόταση που είχαμε καταθέσει στη Διαρκή Επιτροπή. Και ήλθε η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής και εδικαίωσε το αληθές του λόγου της τροπολογίας. Και λέει η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής, ότι η τροπολογία αυτή βρίσκεται σε απόλυτη αντιστοίχιση προς τη διάταξη του άρθρου 57 του Συντάγματος. Και έρχεται σήμερα ο κύριος Υπουργός ταυτολογώντας και επαναλαμβάνει με άλλες λέξεις εκείνα τα οποία στην αρχική διατύπωση του σχεδίου νόμου μας έφερε στη Διαρκή Επιτροπή.

Δεν μπορώ κύριοι συνάδελφοι –και σας το λέω καλόπιστα- να αντλήφθω αυτή την εμμονή της Κυβέρνησης. Εάν είναι μια εμμονή η οποία θέλει να αναδείξει ότι αυτή είναι θεματοφύλακας του Συντάγματος, ότι αυτή είναι θεματοφύλακας της διαφάνειας και της μη διαπλοκής, ε τότε ερρέτω!

Κύριοι συνάδελφοι, θα περίμενα σήμερα από τον Υπουργό

Εσωτερικών να αναφερθεί στη συγκεκριμένη τροπολογία που κατατέθηκε, μια τροπολογία η οποία δεν περιφρονεί το άρθρο 57 του Συντάγματος, μια τροπολογία η οποία θέλει να κρατήσει το Βουλευτή σε μια κατάσταση δυνατότητας, όταν φύγει από τη Βουλή, να μπορεί να επανέλθει φυσιολογικά στην άσκηση του επαγγέλματός του, μια τροπολογία η οποία ομιλεί για την άσκηση ορισμένων επαγγελματικών πράξεων χωρίς το στοιχείο της αμοιβής και μετά από άδεια της Βουλής. Τι άλλο, κύριοι συνάδελφοι, θέλετε για να αποδειχθεί και να αναδειχθεί η έλλειψη καλής πίστης εκ μέρους της Κυβέρνησης;

Κύριοι συνάδελφοι, αντιλαμβάνομαι ότι το όλο ζήτημα οδηγεί σε διλημματικές καταστάσεις πάρα πολλούς συναδέλφους Βουλευτές. Αντιλαμβάνομαι ότι η Κυβέρνηση θα θελήσει να εμφανιστεί ως ο μόνος υπερασπιστής και θεματοφύλακας, επαναλαμβάνω, του Συντάγματος. Δεν μπορεί να πείσει, όμως. Και αν προσθέσει στην επιχειρηματολογία τη σαθρή που έχει καταθέσει δημόσια τόσον καιρό και το πρόσθετο επιχείρημα ότι με αυτό τον τρόπο θέλει να αναβαθμίσει το ρόλο του Βουλευτή και της Βουλής συνολικότερα, θα απαντήσουμε στη Βουλή, νομίζω όλοι μαζί, ότι η αναβάθμιση του ρόλου του Βουλευτή και της Βουλής δεν βρίσκεται στην καθιέρωση του γενικευμένου ασυμβίβαστου. Βρίσκεται στη λήψη άλλων μέτρων που υπηρετούν το λειτουργικό ρόλο του Βουλευτή μέσα στο πολίτευμα. Βρίσκεται στη δυνατότητα του να μπορεί να ασκεί πράγματα τα καθήκοντά του ελέγχοντας ουσιαστικά και προληπτικά την Κυβέρνηση. Βρίσκεται στη δυνατότητα των Βουλευτών να συστήσουν μια Βουλή με στοιχεία κυβερνώσας Βουλής. Όλα τα άλλα είναι και εκ του περισσού και εκ του πονηρού.

Κύριοι συνάδελφοι, εύχομαι να μην επιβεβαιωθούν τα όσα διατυπώνουμε ως άποψη πάρα πολλοί συνάδελφοι, ότι αυτή η ρύθμιση του άρθρου 57, σε συνδυασμό και με το περιεχόμενο του παρόντος σχεδίου νόμου -ευχόμαστε να διαφυστούμε- ευχόμαστε να μην οδηγήσει στη Βουλή των εξαρτημένων, στη Βουλή εκείνων των συναδέλφων που θα είναι υποκείμενοι στις εντολές του αρχηγού, αλλά και κάποιων άλλων εξωθεσμικών κέντρων.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε Πρόεδρε, θέλετε να παρέμβετε σύμφωνα με τον Κανονισμό. Υπάρχει η σειρά των ομιλητών. Μπορείτε να κάνετε την παρέμβασή σας και εσείς και ο Υπουργός κατά τον Κανονισμό για πέντε με επτά λεπτά, για να διατυπώσετε την άποψή σας.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των Βουλευτών είναι ήδη ψηφισμένη συνταγματική διάταξη. Αυτό είναι πραγματικότητα. Είναι δεδομένο και σ' αυτό δεν χωρά καμία αμφισβήτηση. Πρέπει να είναι σαφές για όλους ότι το άρθρο 57 του Συντάγματος, όπως πρόσφατα αναθεωρήθηκε, καθιερώνει την αρχή του επαγγελματικού ασυμβίβαστου. Ανεξάρτητα, λοιπόν, από τη στάση που είχε τηρήσει κάθε συνάδελφος στη διαδικασία αναθεώρησης, το επαγγελματικό ασυμβίβαστο είναι σήμερα συνταγματική αρχή και ως συνταγματική αρχή είναι σεβαστή από όλους -και πρέπει να είναι σεβαστή από όλους. Αυτή είναι η θέση της Νέας Δημοκρατίας και αυτή η θέση απαρέκκλιτου σεβασμού των αρχών και των διατάξεων του Συντάγματος είναι και σαφής και ξεκάθαρη.

Το άρθρο 57, που καθιερώνει την αρχή του ασυμβίβαστου, προβλέπει ταυτόχρονα και την έκδοση διευκρινιστικού νόμου του Συντάγματος για την κατ' εξαίρεση δυνατότητα ανάπτυξης εκ μέρους των Βουλευτών συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Αναφέρει, συγκεκριμένα, ότι «νόμος ορίζει τις δραστηριότητες που είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα». Επομένως το ασυμβίβαστο είναι δεδομένο και το ζητούμενο είναι ο εκτελεστικός νόμος για τον προσδιορισμό των δραστηριοτήτων, που είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα. Και ρωτώ: ανταποκρίνεται σ' αυτές τις συνταγματικές υποχρεώσεις της η Κυβέρνηση;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η τακτική που ακολουθεί η

Κυβέρνηση στο ζήτημα της ψήφισης του εκτελεστικού νόμου του άρθρου 57 είναι δηλωτική και ενδεικτική της νοοτροπίας της. Αποκαλύπτει τόσο την ανικανότητά της να χειριστεί ευαίσθητα θέματα όσο και την ανευθυνότητά της. Από τη μια, αδυνατεί να εκπληρώσει ακόμα και το στοιχειώδες θεσμικό της χρέος, να φέρει δηλαδή προς ψήφιση το νόμο, που είναι απαραίτητος, για να ολοκληρωθεί το συνταγματικό πλαίσιο ως προς τα όρια και την έκταση του ασυμβίβαστου των Βουλευτών. Από την άλλη, προφανώς λόγω αυτής της ανικανότητας και της ανευθυνότητας, αναστατώνει το Κοινοβούλιο, αναστατώνει την πολιτική ζωή και, το χειρότερο, επιχειρεί, επιστρατεύοντας παραπλανητικά διλήμματα, να φέρει τους Βουλευτές σε αντιπαράθεση με την κοινωνία. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Θέλοντας δηλαδή να κρύψει τα δικά της λάθη, η Κυβέρνηση δεν διστάζει να εμφανίζει τους Βουλευτές, που βεβαίως και θέλουν και αγωνίζονται, για να εφαρμοστεί το Σύνταγμα, ως ανεύθυνους. Και αυτό είναι θλιβερό. Για να καλύψει τα δικά της αδιέξοδα, προσπαθεί να δημιουργήσει την εντύπωση ότι οι Βουλευτές κόπτονται για τα επαγγέλματά τους και αδιαφορούν για το κοινωνικό σύνολο. Και αυτό είναι πρόκληση. Είναι πραγματική πρόκληση σε βάρος του Κοινοβουλίου. Γι' αυτό, άλλωστε, το σχέδιο νόμου που συζητούμε αποδοκιμάστηκε ακόμα και από κυβερνητικούς Βουλευτές και καταψηφίστηκε επί της αρχής στην αρμόδια Επιτροπή. Και, όμως ακόμα και τώρα η Κυβέρνηση δεν φαίνεται να διδάσκεται από τα λάθη και τις παραλείψεις της.

Είναι επίσης γνωστό σε όλους ότι αυτός ο εκτελεστικός νόμος ως προς το ασυμβίβαστο και τις εξαιρέσεις του, σύμφωνα με τη ρητή μεταβατική διάταξη του Συντάγματος στο άρθρο 115 παράγραφος 7, προβλεπόταν να έχει ψηφιστεί από τη Βουλή και να έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης το αργότερο μέχρι τις 31 του περασμένου Δεκεμβρίου. Σ' αυτήν μάλιστα τη συνταγματική επιταγή είχε δεσμευτεί ο ίδιος ο Πρωθυπουργός σε σχετική ερώτηση, που είχε κατατεθεί από τη Νέα Δημοκρατία τον Οκτώβριο του 2001.

Είχε διαβεβαιώσει ο ίδιος ο Πρωθυπουργός ότι αυτός ο νόμος θα είχε ψηφιστεί και δημοσιευτεί πριν το τέλος του 2002.

Πέρα, όμως, απ' αυτό και ο αρμόδιος Υπουργός στις αρχές Νοεμβρίου του 2002, ύστερα από ερώτηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου της Νέας Δημοκρατίας, είχε δεσμευτεί ρητά - και μάλιστα ενώπιον των Μέσων Ενημέρωσης - τόσο ότι ο νόμος αυτός θα είχε ψηφιστεί και δημοσιευτεί στα προβλεπόμενα χρονικά όρια, όσο και ότι θα περιελάμβανε συγκεκριμένες εξαιρέσεις δυνατότητας άσκησης δραστηριοτήτων ανά επάγγελμα, όπως σαφώς ορίζει η συνταγματική διάταξη. Τελικά, άφησε να περάσουν είκοσι μήνες, για να οδηγηθεί το πράγμα στο πλήρες και απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως καλά καταλαβαίνουμε όλοι, ο Πρωθυπουργός και η Κυβέρνηση απέτησαν προκλητικά τις υποχρεώσεις, που είχαν αναλάβει. Το σχέδιο νόμου, που έφεραν στη Βουλή, επιβεβαιώνει απλά και μόνο το απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο, που ήδη ισχύει. Άρα, δεν είναι εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος, αφού δεν προβλέπει ουσιαστικά ουδεμία εξαίρεση, όπως επιβάλλει το Σύνταγμα.

Αυτό, άλλωστε, επισημαίνει και η έκθεση του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, μια έκθεση, η οποία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κόλαφος, πραγματικός κόλαφος για τον Πρωθυπουργό και την Κυβέρνηση.

Τα αδιέξοδα που προκάλυψε και η κραυγαλέα ασυνέπεια, που επέδειξε η Κυβέρνηση, φάνηκαν άλλωστε από το γεγονός ότι ο αρμόδιος Υπουργός τη μία μέρα έλεγε στην Επιτροπή «φέρτε μου προτάσεις εξαιρέσεων, να τις συζητήσω» και την άλλη, όταν ακόμα και Βουλευτές του κόμματός του κατέθεταν συγκεκριμένες προτάσεις, αρνούνταν να τις συζητήσει στη Βουλή, επικαλούμενος πια το απόλυτο ασυμβίβαστο, που ορίζει το Σύνταγμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με τα δεδομένα αυτά το σχέδιο νόμου, που έχει φέρει η Κυβέρνηση, είναι γράμμα κενό περιεχομένου. Στην πραγματικότητα δεν επιχειρεί τίποτε άλλο παρά μόνο να το εμφανίσει ως νόμο, που δήθεν εκπληρώνει τις συνταγματικές της υποχρεώσεις. Ουσιαστικά, όμως, καλεί τη

Βουλή σε μια προσπάθεια συγκάλυψης των δικών της ευθυνών.

Αυτήν την ασυνέπεια, αυτήν την επιχειρήση παραπλάνησης της Βουλής, που επιχειρεί η Κυβέρνηση, η αρμόδια Επιτροπή της Βουλής - και μάλιστα με τις ψήφους όλης της Αντιπολίτευσης, χωρίς καμία εξαίρεση, αλλά και Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ - την καταδίκασε.

Αν υπάρχει ασέβεια προς το Σύνταγμα και τους θεσμούς στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυτή προκύπτει αποκλειστικά και μόνο από πράξεις και παραλείψεις της Κυβέρνησης, από την ασυνέπεια της, αλλά και από την προσπάθειά της να αποπροσανατολίσει την κοινή γνώμη, προσπάθεια που πρέπει να εγκαταλείψει αμέσως.

Η ασυνέπεια, η αδράνεια, ο τρόπος που αντιμετωπίζει η Κυβέρνηση το θέμα αυτό, δηλαδή της έκδοσης του εκτελεστικού νόμου, τραυματίζει την αξιοπρέπεια των Βουλευτών, τραυματίζει την αξιοπιστία των Βουλευτών, τραυματίζει την αξιοπιστία του Κοινοβουλίου. Και σ' αυτήν την απόπειρα εμείς δεν συμπράττουμε.

Η στάση της Νέας Δημοκρατίας, οφείλω να πω ολόκληρης της Αντιπολίτευσης, αλλά και Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, που ακολούθησαν την ίδια στάση, ήταν και παραμένει στάση ευθύνης και στάση συνέπειας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης έχει το λόγο για την παρέμβαση που δικαιούται και αυτός κατά τον Κανονισμό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης) : Παρακολούθησα με πολλή προσοχή τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Θέλω κατ' αρχάς να κάνω δυο παρατηρήσεις που έχουν σχέση με αυτά που είπε.

Η πρώτη για τη δέσμευσή μου να ψηφιστεί ο νόμος πριν τις 31 Δεκεμβρίου. Αντίθετα, είχα δεσμευτεί εντός του Δεκεμβρίου να κατατεθεί η πρόταση, το νομοσχέδιο και να συζητηθεί μετά. Εντός του Δεκεμβρίου να κατατεθεί, όχι να ψηφιστεί. Δεν είναι καλά πληροφορημένος.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Θέλω να κάνω δύο διευκρινίσεις που είναι αναγκαίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριοι συνάδελφοι, μπορούμε να ακούσουμε και τον Υπουργό με την ίδια ευλάβεια που ακούσαμε τον Πρόεδρό σας;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης) : Δεύτερον ότι στην επιτροπή της Βουλής εγώ είπα ότι θα δεχθώ τις εξαιρέσεις, διάτυπη εξαίρεσεων. Ούτε στη μία περίπτωση, ούτε στην άλλη είναι αλήθεια. Είπα ότι θα δεχθώ την προσπάθεια καλύτερης επεξεργασίας και συμφωνίας πάνω σε θέματα, προτάσεις και έγγραφες παρατηρήσεις των Βουλευτών. Και πρέπει να πω ότι επιβεβαίωσαν οι προτάσεις αυτές την αδυναμία που είχαμε εμείς οι ίδιοι να βρούμε διατυπώσεις που να προβλέπουν την οποιαδήποτε εξαίρεση.

Είναι φανερό ότι συμφωνώ απόλυτα με τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι είναι μία ψηφισμένη συνταγματική διάταξη με την οποία πρέπει όλοι να βεβαιώσουμε την αρχή του ασυμβίβαστου. Κι, όμως, η συζήτηση που έγινε και στην επιτροπή και που γίνεται και σήμερα εδώ, μέχρι τώρα, είναι μία συζήτηση επαναφοράς στο άρθρο 57. Κι εγώ δεν μπορώ να δεχθώ ότι οι εκατόν εξήντα έξι Βουλευτές που υπερψήφισαν το ασυμβίβαστο, το οποίο είναι απόλυτο με τη μορφή που διατυπώνεται στο άρθρο 57, είχαν παρασυρθεί είτε απ' αυτά που λέγονται στους διαδρόμους της Βουλής είτε από οτιδήποτε άλλο.

Η Κυβέρνηση φέρνει έναν εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος και το μεγάλο της μέλημα είναι αυτός ο νόμος να μην είναι έωλος σε οποιαδήποτε απόφαση οποιουδήποτε δικαστηρίου. Η Κυβέρνηση δεν εκφράζει την πολιτική της βούληση για το άρθρο 57. Εκφράζει αυτό που πρέπει να γίνει προκειμένου ο εφαρμοστικός νόμος, συμπληρωμένος και με όλα τα άλλα στοιχεία που έχουν σχέση με τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα των Βουλευτών, να απαντά επί της ουσίας στην εφαρμογή του άρθρου 57. Γι' αυτό και δεν θεωρεί ότι η θετική

ή η αρνητική ψήφος απέναντι στο νόμο είναι ψήφος θετική ή αρνητική απέναντι στην Κυβέρνηση. Είναι απέναντι στην ψήφο των Βουλευτών που θέσπισαν το άρθρο 57 στη συνταγματική αναθεώρηση.

Κι εγώ υπερασπίζομαι την ουσία του άρθρου 57 γιατί δεν δέχομαι ότι η αριστοκρατική Βουλή κινδυνεύει από το αν οι Βουλευτές δεν θα κάνουν το επάγγελμα. Και ούτε με τα ένσημα –εγώ δέχομαι –που ζητάει ο καθένας κάθε φορά με κάθε ευκαιρία με τόση ευκολία σ' αυτήν την Αίθουσα. Η προσωπική διαδρομή του καθένα, ο σεβασμός στο Κοινοβούλιο, η πρακτική του δείχνει ποια είναι η φυσιογνωμία του και αν σέβεται ή όχι το θεσμό και τη λειτουργία του.

Κύριε Πρόεδρε, η τοποθέτηση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ενώ ξεκινά, σωστά θέτει μια διαδικασία τα κόμματα να επανακαθορίσουν τη στάση τους απέναντι στο άρθρο 57 του Συντάγματος, που ψηφίστηκε με απόφαση των Βουλευτών και των κομμάτων στη συνταγματική αναθεώρηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν είπε αυτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αυτό υπονοεί πολιτικά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, μην διακόπτετε. Να μην γράφονται οι διακοπές στα Πρακτικά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): ...ότι η ψήφος απέναντι στον εφαρμοστικό νόμο είναι ψήφος απέναντι στο άρθρο 57 κι όχι απέναντι στην Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε, γιατί δεν έχω να προσθέσω πολλά σ' αυτά, που με άριστο τρόπο, εξέθεσε στη Βουλή ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού, ο κ. Φώτης Κουβέλης.

Αναγκάζομαι να παρέμβω, διότι θέλω να επισημάνω ότι δεν θα μετατοπιστεί το θέμα σε επίπεδο διαδικασίας. Δεν είναι διαδικαστικό ούτε νομοτεχνικό πρόβλημα. Είναι πρόβλημα πολιτικής ουσίας και επηρεάζει αμέσως κρίσιμους τομείς του δημοκρατικού μας πολιτεύματος. Κατά πρώτον την ποιότητα της Βουλής, τη σύνθεση της Βουλής, τη σχέση της Βουλής με την κοινωνία. Κατά δεύτερον τον τρόπο με τον οποίον τα κόμματα και μάλιστα τα κόμματα τα αρχηγικά και μάλιστα τα κόμματα της κυβερνητικής εξουσίας και μάλιστα τα κόμματα της εκλογικής πελατείας, διαμορφώνουν τις σχέσεις τους με τους Βουλευτές. Σχέση Βουλής και κοινωνίας, σχέση κομμάτων και Βουλευτών. Και κατά τρίτο λόγο τη σχέση των θεσμών του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, με τα εξωθεσμικά κέντρα εξουσίας.

Η Βουλή κινδυνεύει όχι να καταργηθεί, αλλά να αλωθεί, να διαφθαρεί από όλους εκείνους τους μηχανισμούς, που θα θέλουν να έχουν εδώ είτε εντολοδόχους των αρχηγών τους είτε Βουλευτές που θα λένε «ναι» ή θα σιωπούν είτε Βουλευτές υπαλληλοποιημένους. Το είπε ευθέως ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος. Θέμα ουσίας, λοιπόν.

Τα Συντάγματα βεβαίως αναθεωρούνται, ακριβώς διότι υπάρχει η ανάγκη να διορθωθούν στρεβλώσεις και λάθη. Υπήρξαν θετικές διατάξεις, κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος, αλλά υπήρξαν και διατάξεις που ήταν η αποθέωση της προχειρότητας και της πολιτικής καζουιστικής. Γιατί έχουμε φτάσει στο σημείο να λέγονται με θορυβώδη τρόπο, πολλές φορές, αρλουμπολογίες και να περνάνε ως τεκμηριωμένες πολιτικές αναλύσεις.

Ήταν λάθος, ουσιαστικό λάθος και η Βουλή πρέπει να κοιτάξει πώς θα το διορθώσει.

Είμαι ανάμεσα σε εκείνους, όπως και ο Πρόεδρος της Βουλής και πολλοί άλλοι έγκριτοι συνάδελφοι, που έχουμε μεγαλώσει αποκτώντας βιωματική σχέση με τη Βουλή, στο όνομα ενός συνταγματικού πατριωτισμού, στο όνομα ενός εκδημοκρατισμού του κράτους, με σημαία το τελευταίο άρθρο του Συντάγματος, παρά το γεγονός ότι υπήρχε στρέβλωση του πολιτικού

μας συστήματος. Με τον τρόπο με τον οποίο έγινε η Αναθεώρηση, δεν διαπαιδαγωγείται η ελληνική κοινωνία στο να αποκτήσει ένα συνταγματικό πατριωτισμό. Και αυτό είναι ένα επιπρόσθετο λάθος το οποίο έγινε.

Σήμερα, λοιπόν, όταν συζητάμε στη Βουλή για το πώς θα αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα, ο καθένας μπαίνει μπροστά στις ευθύνες του. Άκουσα, όμως, τον Υπουργό Εσωτερικών να λέει κάτι το οποίο είναι πρωτοφανές: δεν εκφράζει –λέει– την πολιτική της βούληση η Κυβέρνηση. Κατά συνέπεια, αφήνει τους Βουλευτές χωρίς κομματική πειθαρχία, διότι δεν συναρτά την ψήφο των Βουλευτών με την ψήφο εμπιστοσύνης.

Εγώ, κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών, θα πω κάτι το οποίο πιστεύω ακράδαντα. Η εμμονή σας στο να επιβάλετε το λάθος, είναι πολιτική επιλογή. Πολιτική επιλογή αποδεικνύει η επιμονή σας, να φέρετε σώνει και καλά ως τετελεσμένο με το συνταγματικό μανδύα ένα νόμο το οποίο δημιουργεί πλείστα όσα προβλήματα.

Εάν, λοιπόν, ισχύει αυτό που λέτε, ότι δεν είναι η επιλογή σας, αλλά αναγκάζεστε να το φέρετε διεκπεραιωτικά, τότε την ευθύνη τη δίνετε στους Βουλευτές, στους έγκριτους συναδέλφους του ΠΑΣΟΚ. Τους λέτε, λοιπόν, ότι πράγματι μπορούν να ψηφίσουν, κατά συνείδηση. Και είναι έγκριτοι όσοι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ αντέδρασαν – και αντέδρασαν και μέσα από την Κυβέρνηση, αλλά και από τα άλλα κόμματα.

Άρα, όταν επιμένετε να περάσετε σώνει και καλά ως απόλυτη αυτήν τη διάταξη ρυθμίζοντας τα αυτονόητα, όπως είπε ο κ. Φώτης Κουβέλης, τότε κάνετε πολιτική επιλογή. Και, κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών, εντός της Κυβέρνησης και κόντρα προς τις διαφωνίες και Βουλευτών της κυβερνητικής Πλειοψηφίας επιλέγετε το ενδεχόμενο η Βουλή να γίνει Βουλή των εξαρτημένων. Γιατί εντός της συγκεκριμένης διαδικασίας δεν δέχεται εκείνο που είναι αυτονόητο;

Δεν καταλαβαίνω αλήθεια με ποια έπαρση, μπορεί κανένας να εμφανίζει τέτοιες επιλογές παγκόσμιας πρωτοτυπίας. Πού υπάρχει, ουσιαστικά, η καθέρωση ως απόλυτου κωλύματος εκλογιμότητας, της εργασίας; Αυτό δεν επηρεάζει τη σύνθεση των κομμάτων; Δεν επηρεάζει τη σύνθεση των ψηφοδελτίων; Δεν επηρεάζει και δεν σκανδαλίζει τα εξωθεσμικά κέντρα να έχουν στα «πέι-ρολς» εξαρτημένους Βουλευτές;

Δεν είστε, λοιπόν, χωρίς επιλογή. Επιμένετε να περάσετε μία διαβλητή και επικίνδυνη επιλογή. Και επειδή πια όλοι μιλάμε και για το παρόν και για το μέλλον οι Βουλευτές, χωρίς εντολές και κομματικές εξαρτήσεις, οφείλουν να μην συνεργήσουν σ' αυτήν τη στρέβλωση και την κακοποίηση.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μισό λεπτό, κύριε Υπουργέ, πριν σας δώσω το λόγο, επιτρέψτε μου να κάνω μία ανακοίνωση.

Τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία σαράντα μαθητές και μαθήτριες και έξι συνοδοί-καθηγητές από το Εσπερινό Λύκειο Αγίου Δημητρίου Αττικής. Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Επίσης, θα ήθελα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να σας ενημερώσω ότι έχουν εγγραφεί για να μιλήσουν επί της αρχής πενήντα εννέα συνάδελφοι.

Θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα σε όλους να μιλήσουν.

Σας προτείνω λοιπόν:

Πρώτον, να περιοριστεί ο χρόνος στα οκτώ λεπτά.

Δεύτερον, να πάμε απόψε μέχρι τη μία η ώρα, αλλά όσοι δεν θα είναι εδώ θα διαγραφούν από τον κατάλογο. Επειδή δε ορισμένοι συνάδελφοι έχουν ήδη απέλθει, θα παρακαλέσω τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους να το μεταφέρουν, γιατί δεν θα γίνει καμία εξαίρεση. Και αύριο να συνεχίσουμε επί της αρχής με τους υπολοίπους και να μπορούμε αμέσως μετά στα άρθρα.

Συμφωνείτε με αυτήν την πρόταση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επομένως, η πρόταση έγινε δεκτή.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για να κάνετε την παρέμβασή σας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, θα συμφωνήσω πράγματι με τον κ. Κωνσταντόπουλο, ότι ένας από τους μεγάλους θανάσιμους κινδύνους του κοινοβουλευτισμού είναι το γεγονός, ότι διατυπώνονται αρλουμπολογίες με πολύ μεγάλο στόμφο. Υπάρχει, όμως, ένας ακόμα μεγαλύτερος κίνδυνος, που είναι ο κίνδυνος της ακραίας υπεκφυγής και της υποκρισίας.

Από το συνδυασμό της γλαφυρής αγόρευσης του εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας και της σύντομης παρέμβασης του Αρχηγού της Νέας Δημοκρατίας, ομολογώ ότι δεν κατάλαβα ποια είναι η βασική πολιτική θέση της Αξιωματικής Αντιπολιτευσης για το νομοσχέδιο αυτό.

Το νομοσχέδιο είναι περιττό, επειδή εκ του Συντάγματος επιβάλλεται το πλήρες και απόλυτο ασυμβίβαστο και δεν χρειάζεται καμία εξειδίκευση και καμία συμπλήρωση ή χρειάζονται ρητές και ειδικά προβλεπόμενες εξαιρέσεις με δυνατότητα άσκησης κάποιων δραστηριοτήτων και αυτές μπορούν να θεσπιστούν νομοθετικά, αν τις εγκρίνει η πλειοψηφία της Βουλής, εφόσον υπάρξει σχέδιο νόμου, πρόταση νόμου ή σχετική τροπολογία και προσθήκη εμπρόθεσμη στη Βουλή;

Γιατί αιτιάσθε την κυβέρνηση που δήθεν καθυστέρησε να φέρει το νόμοσχέδιο; Οι αντίπαλοι του ασυμβίβαστου ήταν αυτοί που δεν ήθελαν να ψηφιστεί το νομοσχέδιο αυτό νωρίτερα γιατί κατά τη μεταβατική διάταξη του Συντάγματος, αν ψηφίζοταν νωρίτερα ο νόμος, το ασυμβίβαστο θα άρχιζε να ισχύει νωρίτερα. Και έτσι οδηγηθήκαμε στην ακραία ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 2002.

(Θόρυβος στην Αίθουσα-κωδωνοκρουσίες)

Αν η Νέα Δημοκρατία δεν είναι ικανοποιημένη από το σχέδιο νόμου, γιατί δεν καταθέτει μια τέλεια πρόταση νόμου; Γιατί δεν κάνει αυτό που λέει ο κ. Κουβέλης, να καταθέσει μια τροπολογία, αναλαμβάνοντας τον κίνδυνο να θεωρηθεί αντισυνταγματική η ρύθμιση αυτή από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο ως Εκλογοδικείο; Άρα, υπεκφυγή και υποκρισία, όπως γενικότερα, δυστυχώς, έχει εμφανιστεί για το θέμα αυτό.

Το κρισιμότερο απ' όλα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι δυστυχώς αμφισβητούνται το Σύνταγμα. Άλλοι ευθέως, απροκάλυπτα, όπως ο κ. Κωνσταντόπουλος πριν από λίγο που μίλησε για λάθος συνταγματική ρύθμιση που πρέπει να τη διορθώσει ο νόμος, θέτοντας εκ ποδών την ίδια τη λογική του αυστηρού συντάγματος της χώρας. Άλλοι αμφισβητούν τη συνταγματική ρύθμιση κατά τρόπο έμμεσο και ευγενέστερο, αλλά εξίσου υπονομευτικό για το κύρος του καταστατικού χάρτη της χώρας.

Και στέλνουμε μήνυμα προς την κοινή γνώμη, η οποία έτσι χάνει τα αντανακλαστικά σεβασμού του Συντάγματος, δεν επικαλείται τα νέα συνταγματικά δικαιώματά της και δυστυχώς τίποτα δεν είναι χειρότερο για το κύρος του Βουλευτή, από το να εμφανίζεται ο Βουλευτής, είτε ως ενδιαφερόμενος για τα δικά του στενά θέματα, είτε ως παραβάτης του Συντάγματος είτε ως ανίκανος να αντιληφθεί τι ψηφίζει στη διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος, δηλαδή να εμφανίζεται χειραγωγούμενος από εισηγητές και από κόμματα.

Η Αναθεώρηση του Συντάγματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήταν κορυφαία εκδήλωση αυτού που ονομάζουμε Βουλή των Βουλευτών, σε αντίθεση με τη Βουλή των κομμάτων και τη Βουλή των Αρχηγών. Όλες οι διατάξεις ψηφίστηκαν κατά συνείδηση. Και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο κεκτημένο του κοινοβουλευτικού μας βίου.

Η δε συγκεκριμένη διάταξη ψηφίστηκε χωρίς καμία αιχμαλωσία κοιμματικής πειθαρχίας από πολλούς Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, ενώ από άλλους καταψηφίστηκε, όπως ψηφίστηκε και από λιγότερους αλλά αρκετούς Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας. Υπήρξαν και μέλη της Κυβέρνησης που καταψήφισαν τη διάταξη, όπως και επώνυμα στελέχη του κόμματος που καταψήφισαν τη διάταξη. Αυτό δείχνει ότι υπήρχε συνειδητή και ελεύθερη συνταγματική βούληση της μεγάλης πλειοψηφίας της Βουλής, η οποία αποτυπώθηκε στη συνταγματική διάταξη.

Αντί, λοιπόν, να σεβόμαστε το προϊόν της Αναθεώρησης, που είναι προϊόν της ελεύθερης και κατά συνείδηση ψήφου των

Βουλευτών, ερχόμαστε εδώ και το ευτελίζουμε στο μαλακό υπογάστριο της Βουλής, που είναι τα προσωπικά δικαιώματα και το προσωπικό καθεστώς των Βουλευτών. Αντί να στείλουμε το μήνυμα της συνταγματικής αξιοπρέπειας και του συνταγματικού πατριωτισμού, για να καταλάβουν οι πολίτες ότι έχουν ως θώρακα και επιχειρήματά τους το Σύνταγμα απέναντι σε καθέναν που το παραβιάζει –φορέα ιδιωτικής ή δημόσιας εξουσίας– εμείς εδώ συζητούμε δια μακρόν, απροκάλυπτα, πώς θα βρούμε μεθόδους καταστρατήγησης, αν όχι μετωπικής παραβίασης του Συντάγματος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Η εικόνα αυτή δεν είναι η εικόνα που αξίζει στον καθένα από εμάς και στο Κοινοβούλιο συνολικά. Θα έχω την ευκαιρία και κατά την αγόρευσή μου επί της αρχής να εξηγήσω πώς φτάσαμε εδώ. Αλλά πρέπει να σας πω ότι τα Κοινοβούλια διεθνώς, είτε κοινοβουλευτικά συστήματα έχουμε είτε προεδρικά και ημιπροεδρικά είτε έχουν αυστηρότατους νομοθετημένους φραγμούς είτε έχουν αυστηρούς και δοκιμασμένους κώδικες δεοντολογίας, ως προς το πώς συμπεριφέρεται στην επαγγελματική του δραστηριότητα ο Βουλευτής.

Επειδή δε ακούω εδώ διάφορα, πρέπει να σας πω ότι δεν είμαστε δυστυχώς το πρώτο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα που επιβάλλει το απόλυτο ασυμβίβαστο. Απόλυτο ασυμβίβαστο επιβάλλει το Ισπανικό Σύνταγμα πολλά χρόνια πριν από το δικό μας Σύνταγμα.

Πρέπει δε να θυμίσω για μία ακόμη φορά ότι η συζήτηση για το ασυμβίβαστο δεν προέκυψε εν αιθρία. Προέκυψε για τρεις λόγους: Πρώτον γιατί επέμενε για την διάταξη αυτή σημαντικό στελεχικό δυναμικό της Νέας Δημοκρατίας -ο κ. Βαρβιτσιώτης, ο κ. Σουφλιάς, ο κ. Παναγιωτόπουλος- και στην επιτροπή του 1998 και στην Επιτροπή του 2000. Ιδού τα Πρακτικά. Θα τα καταθέσω, για να τα έχετε.

Δεύτερον, γιατί όταν επιχειρήσαμε να διατυπώσουμε τις αυστηρότερες προϋποθέσεις άσκησης επαγγέλματος ή τα αυστηρότερα ασυμβίβαστα, στο άρθρο 57, σε όσες επιχειρήσεις συνδέονται με το κράτος, οδηγηθήκαμε σε αδιέξοδο γιατί έπρεπε να περιλάβουμε σχεδόν τα πάντα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει ξανά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Και τρίτον γιατί η Νέα Δημοκρατία -συνεπικουρούμενη από την παραδοσιακή Αριστερά- δημιούργησε την περίοδο της Αναθεώρησης μία ζοφερή ατμόσφαιρα σε σχέση με τη λεγόμενη διαπλοκή, με τη διαπλοκή η οποία υπάρχει ως πραγματικότητα. Και ήθελε η Βουλή να είμαστε αυστηροί σε άλλα ασυμβίβαστα και να είμαστε ήπιοι και μετριοπαθείς στα δικά μας ασυμβίβαστα. Όχι! Δεν είμαστε αξιόπιστοι και δεν είμαστε έντιμοι!

Και όταν όλοι οι Βουλευτές, μηδενός εξαιρουμένου -όπως έχει δείξει η ιστορία- είναι έτοιμοι καλούμενοι από τον Πρωθυπουργό τους να ορκιστούν Υπουργοί και Υφυπουργοί το άλλο πρωί και είναι ικανοί να τακτοποιήσουν τις επαγγελματικές τους εκκρεμότητες...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει παρατεταμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε Υπουργέ, πρέπει να κλείσετε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): ...εν μία νυκτί και να υπαχθούν σε απόλυτο ασυμβίβαστο, δεν μπορεί κανείς λογικός και έντιμος άνθρωπος να δεχθεί ότι υπάρχει πρόβλημα ασυμβίβαστου με τους Βουλευτές οι οποίοι είναι στα πρόθυρα της υπουργοποίησης, αλλά δεν είναι Υπουργοί σε μία Βουλή που λειτουργεί δώδεκα μήνες το χρόνο....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε Υπουργέ, πρέπει να κλείσετε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): .. πέντε μέρες την εβδομάδα, μέσα στην οποία πρέπει ο Υπουργός να έχει ασυμβίβαστο για να δείχνει ότι είναι αντικειμενικός και αδέσμευτος, αλλά ο Βουλευτής που συμπράττει στο νομοθετικό έργο και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο μπορεί να είναι αρχηγός κόμματος και ταυτόχρονα δικηγόρος μεγάλων συμφερόντων. Όχι, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι δεκτό αυτό!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πρόεδρε, όπως ξέρετε εκ του Κανονισμού δικαιούστε να πάρετε το λόγο όποτε το ζητήσετε για δεκαπέντε λεπτά. Υπάρχει, όμως, και η ειδική διαδικασία στην οποία έχουμε εισέλθει, των παρεμβάσεων, και κατά την γνώμη μου η λύση που μπορεί να δοθεί είναι να περιοριστεί ο χρόνος σας στο χρόνο της παρέμβασης.

Ορίστε!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Καλοσύνη σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ όλους να με διευκολύνετε, ώστε να μιλήσουν οι Βουλευτές.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ο Πρόεδρος είναι γνωστό ότι μεριμνά να μιλά όσο μπορώ λιγότερο. Θα προσπαθήσω να είμαι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πρόεδρε, δεν σας άκουσα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μην μου φάτε το λίγο χρόνο μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν σας άκουσα, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μα, δεν σας ακούω. Μπορώ να ακούω κι εγώ, όπως όλοι οι Βουλευτές;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Εγώ δεν φταίω αν δεν με ακούτε, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Λυπάμαι, αλλά δεν σας άκουσα κι έτσι δεν μπορώ να απαντήσω κι δεν ξέρω μήπως σας ενοχλήσει το ότι δεν θα σας απαντήσω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ο Πρόεδρος, ως γνωστόν, δεν απαντά και δεν αντιδικεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, αν απευθύνετε σ' εμένα, επαναλαμβάνω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν απευθύνομαι σ' εσάς, κύριε Πρόεδρε. Απευθύνομαι στη Βουλή.

Κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση είναι πολύ σημαντική για το κύρος του Κοινοβουλίου, για την πορεία της πολιτικής μας ζωής. Και γι' αυτό θα ήθελα να μου επιτρέψετε -και να μου επιτρέψει κι ο Πρόεδρος με κάποια στοιχειώδη ανοχή- να εκφράσω κι εγώ την προσωπική μου άποψη.

Θα αρχίσω με μια παρατήρηση που νομίζω ότι είναι σωστή και θα τη συμεριζόμαστε. Αν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επρόκειτο σήμερα να ψηφίσουμε το Σύνταγμα, θα ψηφίζαμε τη διάταξη την οποία ψηφίσαμε κατά πλειοψηφία;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ: Ναι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Εδώ δεν πέρασε στην Επιτροπή. (Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Είμαι βέβαιος ότι δεν θα την ψηφίζαμε. Και ο λόγος για τον οποίο θέτω το θέμα είναι διότι, εν αντιθέσει με όσα μας είπε πρωτίτερα στη ρύμη του λόγου του ο θελλωδης και ορμητικός Υπουργός του Πολιτισμού, ο κ. Βενιζέλος, ο οποίος έχει βεβαίως μεγάλη ευθύνη για το τρόπο με τον οποίο δημιουργήθηκε...

(Θόρυβος στην Αίθουσα, κωδωνοκρουσίες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, ησυχία! Σας παρακαλώ θερμά! Ο ομιλών μπορεί να μην συμβάλει ώστε να σέβεστε το Προεδρείο, αλλά σας παρακαλώ να το σεβαστείτε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καλώς, κύριε Πρόεδρε. Τώρα πληροφορήθηκα ότι είπατε ότι φροντίζω να μιλάτε όσο το δυνατόν πιο λίγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μάλιστα. Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Λυπάμαι πάρα πολύ γι' αυτό που είπατε και το θεωρώ προσβολή στην αντικειμενικότητά μου, η οποία είναι διαπιστωμένη. Λυπάμαι πάρα πολύ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορείτε να λέτε ότι θέλετε, αλλά θα λέω κι εγώ αυτό το οποίο επιθυμώ να λέω στην Αίθουσα αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ναι, κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν μπορείτε να αδικείτε έτσι όποιον θέλετε εδώ μέσα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Το λέω γιατί μου δίνετε πέντε λεπτά, ενώ έχω δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πρόεδρε, ξέρετε ότι μιλάτε παρά τον Κανονισμό αυτήν τη στιγμή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Γιατί μιλάω πέραν του Κανονισμού;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Προσπάθησα να βρω μια λύση, ώστε να μιλήσετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν βρήκατε καμία λύση, παρά μόνο με εμποδίζετε να μιλήσω...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε, κύριε, μιλήστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Έχω δεκαπέντε λεπτά να μιλήσω από τον Κανονισμό. Κανείς δεν μπορεί να μου το απαγορεύσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, κύριε Πρόεδρε, διότι ξέρετε τη διαδικασία αυτή. Αλλά σας παρακαλώ, μιλήστε. Το Σώμα ανέχεται να μιλήσετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ανέχεται!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Βεβαίως, όταν δεν είναι σύμφωνο με τον Κανονισμό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ για την ανοχή, κύριε Πρόεδρε, και πάντως όταν λέτε για ανοχή, δεν εκφράζετε το Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε. Δεν δίνουμε καλή εικόνα αυτήν τη στιγμή ούτε εσείς ούτε εγώ. Σας παρακαλώ πάρα πολύ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Λυπάμαι, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, άρχισα πρωτίτερα να λέω ότι ο κύριος Υπουργός είπε ότι έγινε η αναθεώρηση από τους Βουλευτές οι οποίοι δεν καθοδηγήθηκαν από τα κόμματα κι ότι ήταν αναθεώρηση των Βουλευτών και όχι των κομμάτων. Λυπούμαι γιατί έχω ακριβώς αντίθετη άποψη. Η αναθεώρηση έγινε εν βία. Η Επιτροπή της Αναθεωρήσεως ετέλη υπό ασφυκτική πίεση - ο κ. Ιωαννίδης την έζησε- του Προεδρείου να τελειώνουμε μια ώρα αρχύτερα. Και όταν φθάσαμε εδώ στην Ολομέλεια εφαρμόστηκε κατ' αναλογία ένα άρθρο του Κανονισμού, το οποίο στην ουσία απαγόρευσε στους Βουλευτές να έχουν γνώμη. Έπρεπε να συζητηθούν μόνον οι προτάσεις που έγιναν είτε από την Επιτροπή, η οποία είχε προηγηθεί, είτε από τα κόμματα και δη από το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Προτάσεις Βουλευτών δεν μπορούσαν, κατά την ερμηνεία του Κανονισμού, να υποβληθούν στην Ολομέλεια. Και να μην πιθανώς να έχει δίκιο ο Πρόεδρος ο οποίος έδωσε αυτήν την ερμηνεία κατ' αναλογία διότι δεν υπήρχε διάταξη του Κανονισμού που να προβλέπει πώς ψηφίζεται εις την Αναθεώρηση το Σύνταγμα, αλλά ήταν τόσο σοβαρό το θέμα ώστε θα μπορούσε η ουσία να επικρατήσει και αν ήταν εμπόδιο ο Κανονισμός να αλλάξουμε τον Κανονισμό. Έτσι οι Βουλευτές δεν παίξαμε ρόλο, κύριε Υπουργέ.

Εγώ είχα υπόψη μου να προτείνω μια τροπολογία για τα δάση, την οποία είμαι βέβαιος ότι θα εδέχετο η Πλειοψηφία της Βουλής. Δεν μπορούσα, ήμουν τελείως ανίσχυρος.

Επικράτησε τελικά η άποψη των κομμάτων.

Είμαι βέβαιος, κύριοι συνάδελφοι, ότι η μεν Νέα Δημοκρατία ψήφισε κατά πλειοψηφία εναντίον της διατάξεως, είναι δε βέβαιο ότι το ΠΑΣΟΚ την ψήφισε κατά πλειοψηφία. Και είναι βέβαιο ότι οι άνθρωποι, οι οποίοι μπορούσαν να επηρεάσουν τη Βουλή από πλευράς πλειοψηφίας -δηλαδή, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως και ο Πρόεδρος της Βουλής- ψήφισαν υπέρ αυτής της διατάξεως. Για την ιστορία και για την τάξη είναι ανάγκη να λεχθεί.

Τώρα τι να πούμε; Ότι η διάταξη αυτή είναι λάθος; Εγώ με πάθος το υποστηρίζω, κύριοι συνάδελφοι. Σήμερα με τη συνέχεια της συζήτησης εγώ είμαι πεπεισμένος ότι, αν επρόκειτο η συζήτηση αυτή να γίνει με άνεση, θα το βλέπατε. Και ήταν λάθος, διότι το είπα πάρα πολύ σωστά η Αριστερά. Δεν έγινε

πρόταση τέτοια, ούτε όταν αναθεωρείτο το Σύνταγμα από την προηγούμενη Βουλή, ούτε στην Επιτροπή της Αναθεωρήσεως επροτάθη από κανέναν. Επροτάθη κατευθείαν στην Ολομέλεια με μια διαδικασία ασφυκτική, η οποία δεν επέτρεπε επιχειρήματα. Σήμερα νομίζω η εικόνα είναι πολύ πιο καθαρή.

Κύριοι συνάδελφοι, το τι είναι επάγγελμά μας το λέει η Επιτροπή της Βουλής πολύ σωστά: «Η συνεχής απασχόληση για λόγους βιοπορισμού». Υπάρχει πουθενά καταγεγραμμένο το επάγγελμα; Έχετε δε εσεις καμία λίστα τι είναι αυτό που απαγορεύεται; Τι θα γίνει με τον αγρότη; Ο αγρότης τι πρέπει να κάνει; Να πουλήσει τα κτήματά του, ή να πάψει να τα καλλιεργεί, ή να πουλήσει το κοπάδι του αν είναι κτηνοτρόφος; Ο Βουλευτής μπορεί να είναι εργάτης. Ο εργάτης δεν μπορεί να κάνει μεροκάματο; Αν είναι ταξίτζης, αν είναι επιχειρηματίας, αν είναι επαγγελματίας αυτοκινητιστής τι θα κάνει; Είναι τέτοια η απειρία των επαγγελματιών και είναι τόσο δρακόντεια η απαγόρευση, ώστε τελικά θα οδηγήσει σε υποβιβασμό της πολιτικής μας ζωής.

Στη δική μας δημοκρατία, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, τη δυτική δημοκρατία ο Βουλευτής δεν είναι επαγγελματίας. Επαγγελματίας είναι ενδεχομένως στα κομμουνιστικά καθεστώτα, ή αν θέλετε ακρότατα, στα φασιστικά. Και είναι περίεργο ότι αυτή την ώρα την τιμή της δημοκρατίας μας την υποστηρίζει το Κομμουνιστικό Κόμμα, το οποίο θα εδικαιούτο να είναι αντίθετο, διότι επιτέλους εκεί ο Βουλευτής κατά κάποιο τρόπο είναι περίπου επαγγελματίας, από την ώρα που ούτε καν την αποζημίωσή του παίρνει και παίρνει ό,τι του δίνει το κόμμα για να ζήσει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του επιτίμου Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Μητσotάκη)

Είναι λάθος ότι τον ελεύθερο πολίτη της δημοκρατίας της δικής μας, ο οποίος μπορεί να είναι και νομοθέτης, μπορεί να είναι και δικαστής, όταν δικάζει ως ένορκος, μπορεί να είναι και Πρωθυπουργός ή Υπουργός, όταν ασκεί την εκτελεστική εξουσία, δεν τον κάνουμε επαγγελματία, όπως θέλει να τον κάνει το άρθρο του Συντάγματος που ψηφίσαμε.

Πιστεύω ότι είναι ένα μεγάλο λάθος, το οποίο στην πορεία του χρόνου θα επιβεβαιωθεί.

(Στο σημείο αυτό ξανακτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του επιτίμου Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Μητσotάκη)

Κύριε Πρόεδρε, αν θέλετε σταματώ, δεν έχω λόγο να αντιδικώ με το χρόνο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, κ. Κωνσταντόπουλος, έχει το λόγο.

Κύριε Πρόεδρε, με αδικείτε κατ' επανάληψη επί εννέα ολόκληρα χρόνια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ ταλαιπωρούμαι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κατά την εκλογή μου, διέψευσα την πρόβλεψή σας ότι η Βουλή αυτή υπό την Προεδρία μου θα είναι η χειρότερη Βουλή. Διαψευστήκατε, αλλά δεν εννοείτε να το καταλάβετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, λυπάμαι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Και λυπάμαι πάρα πολύ, διότι δίνετε αυτόν τον προσωπικό χαρακτήρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δε δίνω κανένα προσωπικό χαρακτήρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Και νομίζω στους νέους συναδέλφους δε δίνουμε καλά μαθήματα έτσι. Έτσι νομίζω, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Βεβαίως δε δίνουμε καλά μαθήματα. Όταν δε μου δίνετε τη δυνατότητα να μιλήσω ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πρόεδρε, έχετε τη δυνατότητα να μιλήσετε. Είναι ανάγκη ...

(Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Είναι ανάγκη, κύριε Πρόεδρε, να περιμένουν όλοι οι συνάδελφοι; Λυπάμαι πάρα πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Μας προκαλείτε, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Αυτό το οποίο κάνετε είναι απαράδεκτο. Υποβαθμίζετε το Κοινοβούλιο. Στο κάτω-κάτω είμαι ο παλαιότερος εδώ μέσα, έπρεπε να το σεβαστείτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εγώ λυπάμαι. Λυπάμαι, κύριε Πρόεδρε.

Ορίστε, κύριε Κωνσταντόπουλε, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Ήταν, κύριε Πρόεδρε, απολύτως...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν μπορείτε να μας προκαλείτε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Κωνσταντόπουλε, μια στιγμή.

Λυπάμαι πάρα πολύ. Είστε πενήντα να μιλήσετε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Θα μιλήσουμε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Λυπάμαι πάρα πολύ. Τον Κανονισμό προασπίζω. Σας παρακαλώ.

Ορίστε, κύριε Κωνσταντόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Ήταν άκρως διαφωτιστική ...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν μπορεί να μας προκαλείτε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Θα διακόψω τη συνεδρίαση, κύριε συνάδελφε. Σας παρακαλώ. Σεβαστείτε, επιτέλους, την Αίθουσα.

Συνεχίστε, κύριε Κωνσταντόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου) : Άκρως διαφωτιστική και χρήσιμη η παρέμβαση του κυρίου Υπουργού Πολιτισμού, διότι συνομολόγησε αυτό που ξέρουμε όλοι μας, ότι δηλαδή αυτή η διάταξη ψηφίστηκε, μετά από ορισμένες συζητήσεις, ανάμεσα στα δύο κόμματα.

Ήταν άκρως χρήσιμη και ωφέλιμη η παρέμβασή του, διότι συνομολόγησε ότι αυτή η διάταξη ήρθε την τελευταία στιγμή, ως αντίβαρο στο κλίμα για τη διαπλοκή. Ήρθε, όμως, την τελευταία στιγμή και η διάταξη περί βασικού μετόχου, που είναι ο «μανδύας» της διαπλοκής.

Ήταν, επίσης, χρήσιμη και ωφέλιμη η παρέμβαση του κυρίου Υπουργού Πολιτισμού, διότι συνομολόγησε ότι το «μαλακόν υπογάστριο» των Βουλευτών είναι εκείνο, το οποίο συναρτάται -λέει- με την προσωπική τους κατάσταση!!

Οι Βουλευτές δεν είναι μαθητές, για να κάνει επίδειξη τέτοιας φρασεολογίας ο οιοσδήποτε. Εκείνο που έχει σημασία τούτη την ώρα είναι ότι δεν είναι η Βουλή των Βουλευτών που θα προκύψει μ' αυτήν τη διάταξη, αλλά είναι η Βουλή εκείνων που θέλουν από τα πάνω να επηρεάσουν τη σύνθεση της Εθνικής Αντιπροσωπείας και τις τύχες των κομμάτων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του Προέδρου του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαου Κωνσταντόπουλου)

Θα ήθελα να πω κάτι ακόμα, για να τελειώσω μέσα στο χρόνο και να διευκολύνω και τον Πρόεδρο. Χαίρομαι, διότι άκουσα ότι είμαι και ευθέως παραβάτης του Συντάγματος και αρνητής αυτού. Τον τελευταίο καιρό, αυτά λέγονται με πολύ μεγάλη ευκολία. Εκείνοι που παραβιάζουν και περιγράφουν το Σύνταγμα είναι εκείνοι που ασκούν εξουσία και ταυτίζουν το πρόσωπό τους με την εξουσία.

Η Αριστερά θα είναι από θέση αρχής πάντοτε στην υπεράσπιση του Συντάγματος, όπως αυτό πρέπει να εφαρμόζεται και όχι όπως το επινοεί ο οιοσδήποτε νομίζει ότι έχει στην τσέπη του συγκεκριμένες κοινοβουλευτικές συνθέσεις μετά από συζητήσεις.

Όσο για τα θέματα της κατοχύρωσης του κύρους και του ρόλου του Βουλευτή σας προτείναμε και από την πλευρά του Συνασπισμού και άλλων κομμάτων συγκεκριμένες ρυθμίσεις, οι οποίες κατοχυρώνουν το κύρος του Βουλευτή και περιορίζουν την άσκηση του βουλευτικού λειτουργήματος ως βιοποριστικού επαγγέλματος ή επ' ωφελεία της επαγγελματικής του δραστη-

ριότητας. Τις αρνείστε, διότι κάποιιοι μηχανισμοί εξουσίας θέλουν να ελέγχετε τις συνθέσεις και των Βουλών και των ψηφοδελτίων.

Κύριε Υπουργέ, ήταν λάθος η επινόηση της τελευταίας στιγμής που φέρατε, όπως ήταν λάθος και η επινόηση του βασικού μετόχου. Ήταν λάθος, επίσης, όλες εκείνες οι ρυθμίσεις που ήρθαν με βαρύγδουπο τρόπο και, τελικά, δεν εφαρμόζονται. Εφαρμόζεται τίποτα από το νόμο για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης; Εφαρμόζεται τίποτα από όλες τις επινοήσεις;

Αυτήν τη στιγμή, εμείς ζητάμε –γιατί στην πράξη το έχουμε καταδείξει– την κατοχύρωση του Συντάγματος με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην περιγράφεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριοι συνάδελφοι, σας είπα προηγουμένως για τον αριθμό των εγγραφέντων. Θα συνεχιστούν οι ομιλίες μέχρι τη μία η ώρα και όσοι δεν είναι παρόντες θα διαγράφονται. Αν δεν εξαντληθεί ο κατάλογος, θα συνεχίσουμε αύριο.

Κατά συνέπεια, δε θα γίνονται και αλλαγές. Λέω από τώρα ότι αν υπάρχουν συνάδελφοι, οι οποίοι θα κάνουν κάποια αμοιβαία αλλαγή στη σειρά, πρέπει να μας το πουν μέσα σε δέκα, είκοσι λεπτά, για να μην έχουμε τα γνωστά προβλήματα, για τα οποία το Προεδρείο διατυπώνει το παράπονό του ότι σπάνια έχει την κατανόηση των ενδιαφερομένων συναδέλφων. Αντίθετα, πολλές φορές γίνεται στόχος αδικών επιθέσεων και δημοσία μέσα στην Αίθουσα, όπως πριν από λίγο.

Ο κ. Δασκαλάκης και ο κ. Κοντογιαννόπουλος θέλουν αμοιβαία να αλλάξουν τη σειρά τους. Καλώς.

Ο κ. Φοίβος Ιωαννίδης έχει το λόγο.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να συζητήσουμε πιο ήρεμα το σημερινό σχέδιο νόμου, τον εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο που αναφέρεται στα ασυμβίβαστα του άρθρου 57.

Κύριε Πρόεδρε, η πολιτική, η ύψιστη ανθρώπινη δραστηριότητα κατά Αριστοτέλη θέλει και αρετή και τόλμη και όσοι εισέρχονται στην πολιτική πρέπει να είναι αποφασισμένοι. Ο νεοεισερχόμενος στην πολιτική οφείλει να είναι έτοιμος να υποστεί θυσίες, οφείλει να γνωρίζει ότι θα θυσιάσει πολλά από τη ζωή του, ανάμεσα στα οποία και εν πολλοίς ή εν μέρει την επαγγελματική του δραστηριότητα.

Αυτό δε σημαίνει όμως ότι υπήρχε η αναγκαιότητα να θεσπιστεί το απόλυτο συνταγματικό ασυμβίβαστο, όπως περίπου συνέβη με το άρθρο 57. Γι' αυτό και ο ομιλών δεν ψήφισε τη σχετική διάταξη, παρ' όλο που όσα χρόνια είμαι Βουλευτής δεν ανέλαβα καμία επαγγελματική υπόθεση, παρά ελάχιστες αφλοκερδώς και παραιτήθην του δικηγορικού λειτουργήματος για να μπορώ να ασκώ με πληρότητα τα καθήκοντά μου ως Βουλευτού, διότι μεταξύ των άλλων πιστεύω ότι «ουδείς δύναται δυσί κυρίους δουλεύειν». Αλλά όμως δε θα ήθελα να αποστερηθώ της δυνατότητας –και δεν ομιλώ για τον εαυτό μου– να υπερασπιστώ σε πολιτικές δίκες όποιον εγώ πιστεύω ότι έπρεπε να υπερασπιστώ ως δικηγόρος.

Αλλά το θέμα δεν είναι οι δικηγόροι, οι γιατροί και οι μηχανικοί. Είναι η καθιέρωση του πλήρους, του απόλυτου συνταγματικού ασυμβίβαστου. Γιατί ο αγρότης, γιατί ο εργάτης, γιατί ο έμπορος που έχει ένα μαγαζί;

Αν υπήρχαν υπερβολές –και θα σας πω ότι υπήρχαν– από κάποιους δικηγόρους Βουλευτές ή κάποιους ενδεχόμενα μηχανικούς, μπορούσαν δια κοινού νόμου να θεσπιστούν συγκεκριμένες απαγορεύσεις. Όπως υπάρχει διάταξη νόμου που απαγορεύει στο Βουλευτή δικηγόρο να υπερασπίζεται εμπόρους ναρκωτικών, θα μπορούσε να προβλεφθεί μια σειρά απαγορεύσεων για το δικηγόρο που πράγματι το λειτουργημά του έχει ιδιομορφία όταν είναι Βουλευτής, να απαγορευτεί το να δικηγорεί εναντίον του δημοσίου και διάφορα άλλα. Επίσης, μπορούσε να απαγορευθεί για τους μηχανικούς κάτι, για τους γιατρούς κάτι κ.ο.κ., με κοινό νόμο.

Αλλά τώρα εδώ δε μιλάμε de lege ferenda. Μιλάμε de lege lata. Και όχι απλώς de lege lata, αλλά constitutione lata. Υπάρχει το άρθρο 57. Δεν μπορούμε τώρα να κάνουμε εξ υπαρχής τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ρίξτε γράμματα

στην οθόνη. Δεν είμεθα όλοι λατινομαθείς.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν έσπευσα να μεταφράσω τα λατινικά, όχι για άλλο λόγο, αλλά διότι έχω την εντύπωση ότι υπάρχει γενικώς μια παρανόηση ότι τα νομικά είναι εύκολη υπόθεση και μπορούν και μη νομικοί να ερμηνεύουν το Σύνταγμα, όπως θέλουν και το κάνουν συχνά. Εγώ δεν κάνω στατιστικούς υπολογισμούς παραδείγματος χάρι, αλλά έχω εκπλαγεί με την άνεση με την οποία υπάρχει η πεποίθηση σε πολλούς ότι μπορούν να ερμηνεύουν τα νομικά, το Σύνταγμα κλπ. Εγώ φαντάζομαι ότι οι νομικοί με κατανόησαν, χωρίς να σημαίνει ότι όλοι οι νομικοί ξέρουν νομικά. Αυτό είναι μια άλλη ιστορία...

Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, έχουμε τη διάταξη την οποία οφείλουμε να σεβαστούμε. Και όποιος δε σέβεται τη διάταξη έχει ευθύνη.

Αλλά τι λέει η διάταξη επιτέλους; Διότι εδώ υπάρχουν και οι αυθαίρετες ερμηνείες. Η διάταξη έχει τρία σκέλη. Προβλέπει το ασυμβίβαστο με κάθε επαγγελματική δραστηριότητα –αυτός είναι ο κανόνας– προβλέπει ότι ο νόμος θα θεσπίσει τις εξαιρέσεις επαγγελματικών επιτρεπών συμβατών δραστηριοτήτων και περαιτέρω και σημαντικότερο προβλέπει, ποιες είναι εκείνες πάντως που δεν μπορεί, ούτε ο εκτελεστικός του Συντάγματος νόμος να θεωρήσει ως συμβατές, που σημαίνει a contrario ότι θα μπορούσε όλες τις άλλες, μέχρι του σημείου βεβαίως που δε θα ανέτρεπε τον κανόνα, όπως άλλωστε το λέει και η έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής.

Με αυτά τα δεδομένα θα μπορούσε και θα οφείλε, κατά τη γνώμη μου, η Κυβέρνηση –γιατί δε με ενδιαφέρει προσωπικά το θέμα– σε συνεννόηση με τα υπόλοιπα κόμματα να βρει μία χρυσή τομή μέσα στα πλαίσια του άρθρου 57 του Συντάγματος, για να μην υπάρχουν και οι αυξημένες και ίσως υπερβολικές ανησυχίες, που εκφράζονται από τα άλλα κόμματα.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω και κάτι χάριν της ιστορίας. Βεβαίως, όλοι οι Βουλευτές εδώ τελούμε συνεχώς κάτω από ένα δίλημμα, διότι έχουμε ευθύνη απέναντι του ελληνικού λαού, όπως προβλέπει το Σύνταγμα, αλλά έχουμε και ευθύνη απέναντι στα κόμματά μας, όπως προβλέπουν τα καταστατικά των κομμάτων μας, γιατί η δημοκρατία λειτουργεί με κόμματα. Δε μου είναι καθόλου ευχάριστο να διαφωνώ με απόψεις, που υποστηρίζει το κόμμα μου. Δεν μπορώ, όμως, να βάλω αυτό πάνω από τη συνειδησή μου, όπως προβλέπει το Σύνταγμα. Θέλω, λοιπόν, για χάρη της ιστορίας να πω μερικά πράγματα.

Κύριε Πρόεδρε, όπως γνωρίζετε, το άρθρο 110 του Συντάγματος προβλέπει τη διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος. Προβλέπει, λοιπόν, ότι η Αναθεώρηση ξεκινά με πρόταση, την οποία υποβάλλουν, τουλάχιστον, πενήντα Βουλευτές. Αυτό έγινε τόσο από το ΠΑΣΟΚ όσο και από τη Νέα Δημοκρατία, αλλά δεν έγινε από τα κόμματα της Αριστεράς, διότι δεν είχαν τον αριθμό των πενήντα Βουλευτών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θέλω, λοιπόν, να πω ότι καμία από τις προτάσεις ούτε του ΠΑΣΟΚ ούτε της Νέας Δημοκρατίας δεν πρότενε αναθεώρηση του άρθρου 57, που εμπεριέχει το ασυμβίβαστο. Δεν υπάρχει θέμα ασυμβίβαστου ούτε στην πρώτη Βουλή ούτε στη δεύτερη, αλλά ούτε και στην Επιτροπή της Αναθεώρησης του Συντάγματος. Δηλαδή δεν υπάρχει θέμα ασυμβίβαστου –έχω εδώ τα κείμενα– στις καταγεγραμμένες προτάσεις των κομμάτων και στη διατύπωση της προτάσεως της Επιτροπής της Αναθεωρήσεως του Συντάγματος προς την Ολομέλεια.

Επομένως, είναι αληθές ότι ήρθε πρώτα στην Ολομέλεια. Πως ήρθε; Θα σας πω, γιατί το έζησα. Πολλοί Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ επέμεναν φορτικά προς τον εισηγητή της Πλειοψηφίας σε συνεδριάσεις που κάναμε, καθώς η μεγάλη πλειοψηφία των παρισταμένων Βουλευτών ήταν υπέρ της θέσπισης του ασυμβίβαστου.

Υπήρχε, όμως, και μερίδα Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας που επέμενε στη θέσπιση του ασυμβίβαστου. Το αποτέλεσμα είναι ότι όχι καλώς, κατά τη γνώμη μου, αποδεχθέντες ο εισηγητής της Πλειοψηφίας και ο εισηγητής της Αξωματικής Αντιπολίτευσης αυτή την πίεση, που υπήρχε από τους Βουλευτές,

φθάσαμε στο να ψηφισθεί η διάταξη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει ξανά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε Ιωαννίδη, σας παρακαλώ να ολοκληρώσετε το λόγο σας.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, εψηφισμένη διάταξη του Συντάγματος δεν μπορεί να καταψηφίζεται από τη Βουλή, που έχει απεκδοθεί της αναθεωρητικής της αρμοδιότητας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Γι' αυτό υπήρξε μέγα λάθος το ότι στην επιτροπή η Νέα Δημοκρατία υπέβαλε ουσιαστικά ένσταση ονομαστικής ψηφοφορίας επί της αρχής, διότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε συνάδελφε, πρέπει να τηρούμε το χρόνο, γιατί αλλιώς δε θα είμεθα συνεπείς σε αυτό που είπαμε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Διότι αυτό σήμαινε ότι δε θα ψήφιζε το εψηφισμένο άρθρο 57 του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Τσούρνος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΥΡΝΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά από όσα έχουν προηγηθεί, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου που φέρει τον τίτλο «Επαγγελματικό ασυμβίβαστο και συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα και δραστηριότητες». Είναι ένας νόμος, το περιεχόμενο του οποίου έχει δημιουργήσει θόρυβο δυσανάλογα μεγάλο ως προς την ουσία του, θόρυβο που προήλθε από τις άστοχες ενέργειες της Κυβέρνησης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΑΔΗΣ)

Κατ' αρχάς θεωρώ απαράδεκτο από την πλευρά της Κυβέρνησης να ασχολούμεθα με το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των Βουλευτών, όταν μεγίστης σημασίας θέματα, όπως είναι η ανεργία, η υγεία, η παιδεία, η διαφθορά, η οικονομική υποβάθμιση και τόσα άλλα, απασχολούν την ελληνική κοινωνία. Εδώ ταιριάζει το γνωστό αρχαίο ρητό που έλεγε «των οικείων ημών εμπιμπραμένον υμείς άδετε».

Πρώτα απ' όλα θέλω να επισημάνω την προχειρότητα που συνόδεψε και συνοδεύει το παρόν νομοσχέδιο.

Ήλθε στην αρμόδια επιτροπή με άρθρα που αφορούσαν συνταξιοδοτικά θέματα των Βουλευτών και μάλιστα με ευνοϊκές ρυθμίσεις, ενισχύοντας τις υπόνοιες κάποιων συναδέλφων ότι αυτό που κατά το γνωστό τρόπο κυκλοφόρησε υπό μορφή ψιθύρων κατά τη συζήτηση της αναθεωρητέας διάταξης του Συντάγματος περί δήθεν αύξησης του μισθού των Βουλευτών εφόσον εψήφισαν υπέρ του επαγγελματικού ασυμβίβαστου, είχε τελικά κάποια βάση.

Προ της γενικής κατακραυγής ο αρμόδιος Υπουργός τα απέσυρε δικαιολογούμενος εκείνη την ώρα ότι ανακάλυψε την αντισυνταγματικότητα εκείνων των διατάξεων. Τόσο πρόχειρα συντάσσονται τα νομοσχέδια. Οι κυβερνητικοί χειρισμοί στο θέμα αυτό και ως προς την ουσία και ως προς τη μεθόδευσή εκθέτουν όχι μόνο την Κυβέρνηση αλλά και το Κοινοβούλιο, έτσι ώστε να απαξιώνεται ακόμα πιο πολύ το βουλευτικό αξίωμα στα μάτια της κοινής γνώμης.

Με συνταγματική διάταξη οι Βουλευτές ψηφίζουν κατά συνείδηση, έχουν ελευθερία γνώμης και ψήφου, η Κυβέρνηση, όμως, που υποκριτικά δείχνει ότι δήθεν σέβεται το Σύνταγμα, στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή που ήλθε προς συζήτηση το παρόν νομοσχέδιο, αντικατέστησε τους Βουλευτές μέλη της επιτροπής, οι οποίοι είχαν δηλώσει ότι θα καταψήφισαν το νομοσχέδιο. Είναι ή δεν είναι αντισυνταγματική η ενέργεια αυτή της Κυβέρνησης; Δεν αρκούν οι κοιμητικές πειθαρχίες, έχουμε και «εξωπετάγματα» διαφωνούντων Βουλευτών.

Στο σημείο αυτό θέλω να συγχάρω τον Βουλευτή Ευάγγελο Γιαννόπουλο για τη στάση του στην επιτροπή και φοβάμαι ότι εάν το επαγγελματικό ασυμβίβαστο ίσχυε από ετών ο Ευάγγελος Γιαννόπουλος δε θα ήταν σήμερα Βουλευτής.

Μήπως αυτός είναι και απώτερος σκοπός του νομοσχεδίου, δηλαδή, να θέσει εκτός Βουλής τους καταξιωμένους επαγγελματίες, οι οποίοι είναι και πιο ανθεκτικοί στα αρχηγικά κελεύσματα περί κομματικών πειθαρχιών;

Επικαλούνται οι αρμόδιοι κατά περίπτωση Υπουργοί, στα διάφορα νομοσχέδια, τα ισχύοντα στην Ευρώπη και ειδικότερα τα ισχύοντα σε εκείνες τις χώρες στις οποίες οι δημοκρατίες είναι ποιοτικά καλύτερες της δικής μας. Μπορεί ο αρμόδιος Υπουργός να μας αναφέρει ποιες χώρες έχουν θεσπίσει και μάλιστα συνταγματικά το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των Βουλευτών; Ελέγχθη για την Ισπανία. Δεν υπάρχουν άλλες δημοκρατίες στην Ευρώπη; Θέλει το ΠΑΣΟΚ Βουλή ανεπάγγελτων, θέλει Βουλή υπαλλήλων και συνδικαλιστών;

Στην παρούσα Βουλή, της οποίας είμαι μέλος, διαπιστώνω ότι οι επαγγελματικά καταξιωμένοι Βουλευτές είναι και οι πλέον δραστήριοι κοινοβουλευτικά. Ενδεικτικά αναφέρω τους κυρίους Παυλόπουλο και Κουβέλη.

Να τονισθεί ακόμη ότι στη μεγάλη και αδικαιολόγητη σπουδή της η Κυβέρνηση διαπράττει το ατόπημα του να ισχύει το ασυμβίβαστο από την τρέχουσα βουλευτική περίοδο. Πρόκειται για μία ακόμα αρνητική δυστυχώς παγκόσμια πρωτοτυπία. Αυτός είναι ο εκσυγχρονισμός τον οποίο επαγγέλλεται ο κύριος Πρωθυπουργός; Μήπως η ενασχόλησή του με τα πιστεύω του Παπαδόπουλου τον έχουν οδηγήσει σε λάθος δρόμο;

Θα είναι τραγικό να υποθέσουμε ότι εξωθεσμικοί ή εξωκοινοβουλευτικοί παράγοντες υπέδειξαν τη δημιουργία του όλου περί ασυμβίβαστου θέματος. Είναι ανάγκη έστω και την ύστατη στιγμή, να ψηφιστούν διατάξεις οι οποίες να συμβιβάζουν τα συνταγματικά ασυμβίβαστα πράγματα.

Το θέμα του ασυμβίβαστου, όπως μεθοδεύτηκε από την Κυβέρνηση, ενισχύει τις φωνές όσων ισχυρίζονται ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος έγινε για να υπηρετήσει μικροκομματικές ανάγκες του ΠΑΣΟΚ, έτσι ώστε ο ελληνικός λαός να στερηθεί της ευκαιρίας για ένα αναθεωρημένο Σύνταγμα πιο σύγχρονο, πιο παραγωγικό, να συμβάλει στην καταπολέμηση της διαφθοράς και τόσων άλλων τα οποία ταλαιπωρούν τον ελληνικό λαό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα που μας απασχολεί, για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των Βουλευτών, δεν εχρημάζει συνταγματική διάταξη. Αρκούσε ένας απλός νόμος, ο οποίος περιοριστικά θα κατονόμαζε τις όποιες επαγγελματικές δραστηριότητες θέλαμε να απαγορεύσουμε. Εδώ έγινε το ακριβώς αντίθετο. Ψηφίστηκε κατά το γνωστό τρόπο στο Σύνταγμα το πλήρες ασυμβίβαστο και τώρα αναζητούμε τις εξαιρέσεις. Είναι βέβαιο ότι ο αρμόδιος δικαστήριο θα έχει πολύ δουλειά αφού θα υπάρχει μεγάλη ασάφεια ως προς το ποιά πράξη ενός Βουλευτού συνιστά πράξη άσκησης επαγγέλματος.

Το άρθρο 2 που τώρα μόλις μας ήρθε λέει ότι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες είναι κάθε ερευνητική και γενικότερα επιστημονική δραστηριότητα, καθώς και δραστηριότητες σχετικές με την πνευματική ή καλλιτεχνική δημιουργία. Νομίζω ότι δημιουργεί μεγάλες ασάφειες. Θα ήταν μια πράξη γενναιοδωρίας από πλευράς του Υπουργείου να αναγνωρισθεί το καλύτερο του χειρισμού του όλου θέματος και με ευρεία συναίνεση να ψηφιστεί ένας νόμος που ελαχιστοποιεί τη βλαπτική επίδραση της συνταγματικά ισχύουσας διάταξης, της απαγόρευσης, δηλαδή, της άσκησης επαγγέλματος από το Βουλευτή.

Κύριε Υπουργέ, το παρόν νομοσχέδιο υποβαθμίζει το βουλευτικό αξίωμα πέρα του ότι κατατίθεται και συνταγματικά εκπρόθεσμο, αφού οφείλατε να το έχετε φέρει εντός του 2002. Η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού, εν ονόματι του οποίου νομοθετούμε, πιστεύω ότι καταψηφίζει το παρόν νομοσχέδιο. Αν αμφιβάλτε διενεργήστε μια δημοσκόπηση. Το Κοινοβούλιο έχει ανάγκη αναβάθμισης και όχι υποβάθμισης. Αν το ΠΑΣΟΚ θέλει οι Βουλευτές του να είναι ανεπάγγελτοι και όλα όσα επαγγέλεται το ασυμβίβαστο, θα μπορούσε να είναι μια κομματική ντιρεκτίβα, να ρυθμίσει τα του οίκου του και να αφήσει ελεύθερα τα άλλα κόμματα να κάνουν τις επιλογές των υποψηφίων Βουλευτών, χωρίς να δεσμεύονται με το επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριάδης): Κύριοι συνάδελφοι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των

Ελλήνων, εικοσιέξι μαθητές και μαθήτριες με έξι συνοδούς καθηγητές από το εσπερινό Λύκειο Αγίου Δημητρίου Αττικής.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ο κ. Τζέκης έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ : Κύριε Πρόεδρε θέλω να τονίσω τη συνεπή στάση που είχε το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος κατά τη συζήτηση της αναθεώρησης του Συντάγματος για τη συγκεκριμένη διάταξη και πιστεύω ότι οι συνεπείς στάσεις των Βουλευτών των κομμάτων είναι εκείνες που αναβαθμίζουν πρώτα και κύρια το ρόλο και της Βουλής και του Βουλευτή και από ό,τι φάνηκε και σήμερα φαίνεται καθαρά πλέον ότι υπήρξε μία προσυμφωνία της Κυβέρνησης με την ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας. Γι' αυτό, αν θέλετε και αυτή η συγκεκριμένη διάταξη, κύριε Πρόεδρε, δεν εισήλθε στην αρμόδια επιτροπή για συζήτηση και ήρθε αιφνιδώς στην Ολομέλεια της Βουλής, που σημαίνει δηλαδή, ότι δεν προηγήθηκε όλη εκείνη η γόνιμη συζήτηση που εμείς πιστεύουμε ότι αν γινόταν με αυτό τον τρόπο, ίσως και να μην έφτανε στην Ολομέλεια της Βουλής. Είναι και αυτό ένα σημείο που πρέπει να τονιστεί και να επισημανθεί ιδιαίτερα.

Όσον αφορά αυτό που λέγεται ότι με το ασυμβίβαστο εξυψώνεται ο ρόλος του Βουλευτή, το κύρος του και κατ' επέκταση και το κύρος της Βουλής, πιστεύουμε ότι είναι υποκριτικό, κύριε Πρόεδρε. Πιστεύουμε ότι είναι υποκρισία γιατί η αναβάθμιση της Βουλής και του ρόλου του Βουλευτή -του ίδιου του Βουλευτή- πρέπει να εξεταστεί από άλλες πηγές. Πρώτα και κύρια από τη δράση του μέσα στη Βουλή, αλλά και από τη δράση του εκτός Βουλής, γιατί όπως εκτιμούμε εμείς, είναι εκείνη που παίζει κύριο ρόλο για την αναβάθμιση του Βουλευτή και της Βουλής και ιδίως από ποια πλευρά πρέπει να δει κανείς αυτή τη δράση του Βουλευτή. Είναι ότι προωθεί τα λαϊκά συμφέροντα; Είναι ότι προωθεί συμφέροντα της πλουτοκρατίας της άρχουσας τάξης που έχει άμεση σχέση και με τη διαπλοκή για την οποία πολύ δάκρυ χύνεται και μέσα σε αυτή την Αίθουσα. Και βέβαια, αν συμμετέχει στην κοινωνική δράση, δηλαδή, αν είναι μέσα στους κοινωνικούς αγώνες για υπεράσπιση κοινωνικών ατομικών δικαιωμάτων, για την υπεράσπιση του δικαιώματος της δουλειάς, της ειρήνης και όλων αυτών που αναβαθμίζουν το ρόλο του Βουλευτή.

Πιστεύουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι δεν έγινε τυχαία η αναθεώρηση του Συντάγματος με το άρθρο 57, ότι θα εξασφαλίσουμε, δηλαδή, το ασυμβίβαστο και ότι με αυτό τον τρόπο θα ανυψώσουμε το ρόλο του Βουλευτή και της Βουλής. Πρέπει να κοιτάξουμε και πίσω από αυτό το επιχείρημα. Εμείς πιστεύουμε ότι τόσο ο εισηγητής της Πλειοψηφίας, αλλά και της Μειοψηφίας κατά τη συζήτηση του Συντάγματος στη Βουλή είχαν έναν κύριο στόχο. Να μη δώσουν το δικαίωμα στα λαϊκά στρώματα να θέσουν υποψηφιότητα, ούτως ώστε να είναι αυριανό Βουλευτές.

Και βέβαια εδώ υπάρχει και ένας φόβος, γιατί μέσα από τα όσα συμβαίνουν και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη χώρα μας και παγκόσμια, το ζήτημα είναι πώς θα χειραγωγήσουμε τη Βουλή και πως θα τη θέσουμε κάτω από την ποδηγέτηση της κύριας πολιτικής άποψης, μιας πολιτικής άποψης που πέρασε και μέσα από το Σύνταγμα, που είμαστε υποχρεωμένοι να ισχύσει μέχρι την τελική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δηλαδή, αν αύριο η πλειοψηφία του ελληνικού λαού δε θέλει αυτή την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Βουλή δεν μπορεί να το αλλάξει αυτό με ένα νόμο ή μέσα από το νομικό πλαίσιο που υπάρχει αυτή τη στιγμή, γιατί το θέτει το ίδιο το Σύνταγμα. Άρα, λοιπόν, πιστεύουμε ότι πρέπει να δούμε και αυτά τα κύρια ζητήματα.

Ένα άλλο θέμα, κύριε Πρόεδρε, σχετικό με το απόλυτο ασυμβίβαστο υπάρχει και στο άρθρο 2, που μιλάει για συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες. Αναφέρεται, δηλαδή, σε δραστηριότητες που έχουν σχέση με την καλλιτεχνική και πνευματική δραστηριότητα κλπ. Μήπως το απόλυτο ασυμβίβαστο δεν έρχεται σε σύγκρουση με άλλες διατάξεις του Συντάγματος, δεν έρχεται δηλαδή σε σύγκρουση με το άρθρο 5, που λέει ότι ο καθένας έχει το δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας; Άρα, λοιπόν, όταν μπαίνει

εμπόδιο στο να έχει κάποιος επαγγελματική δραστηριότητα και κοινωνική δραστηριότητα μέσα από το επάγγελμά του, όταν προέρχεται από τα λαϊκά στρώματα, αυτό δεν έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 5 του Συντάγματος και την παράγραφο 1, ακόμα και με την παράγραφο 1 του άρθρου 4, που λέει περί ισότητας ενώπιον του νόμου; Στη συγκεκριμένη περίπτωση βέβαια ορισμένοι εξαιρούνται, αλλά δεν ισχύει ο νόμος το ίδιο για μια σειρά επαγγέλματα, όπως είναι οι αγρότες.

Επιτρέψτε μου να πω, κύριε Πρόεδρε, σχετικά με το ζήτημα των επαγγελματιών και των μικρών επιχειρήσεων, ότι και εδώ υπάρχει μία ανισότητα. Όταν λέει ότι ο μικροεπαγγελματίας πρέπει να μεταβιβάσει ή να πουλήσει την επιχείρησή του, δεν ισχύει το ίδιο για το μέτοχο σε ανώνυμη εταιρεία. Γνωρίζουμε πολύ καλά βέβαια ότι ο μέτοχος σε μία ανώνυμη εταιρεία, έστω με το 5%, με το 10%, με το 20%, έχοντας αν θέλετε και μετοχές σε συγγενικά πρόσωπα, μπορεί να ελέγξει την επιχείρηση για αύξηση της κερδοφορίας και για αύξηση των εσόδων του.

Άρα, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, επαναλαμβάνω ότι και σ' αυτό το ζήτημα υπάρχει άνιση μεταχείριση συμπολιτών μας που πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα. Εξάλλου και η επιτροπή της Βουλής επισημαίνει ότι ένας μέτοχος μπορεί κάλλιστα να έχει θέση στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας ή της επιχείρησης, χωρίς να έχει το δικαίωμα αυτό ο μικρός επιχειρηματίας σε μία ΕΠΕ, που είναι υποχρεωμένος να τη μεταβιβάσει ή και να την πουλήσει.

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύουμε ότι πρέπει να λάβουμε υπόψη το τι γίνεται και με τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα. Το άρθρο 5 του σχεδίου νόμου αναφέρει βέβαια ότι αυτοί που είναι του ευρύτερου δημόσιου τομέα επανέρχονται στη δουλειά.

Ποιος κατοχυρώνει, όμως, τον εργαζόμενο που δουλεύει στον ιδιωτικό τομέα; Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι εκεί δεν υπάρχει δημοκρατία. Εκεί υπάρχει η θέληση του εργοδότη και γνωρίζουμε πολύ καλά πολλές περιπτώσεις εργαζομένων που δεν έεστρεψαν στη δουλειά τους γιατί ο εργοδότης απλούστατα τους απέλυσε. Πως κατοχυρώνουμε, δηλαδή και τον απλό εργαζόμενο στον ιδιωτικό τομέα για να του δώσουμε, έστω και μέσα από την κοινωνική του δραστηριότητα, το δικαίωμα της επιλογής, προκειμένου να μπει μέσα στη Βουλή;

Πιστεύουμε βέβαια ότι επιβεβαιώνει τον κανόνα και η επίκληση της Ισπανίας που έκανε ο κύριος Υπουργός, όπου και εκεί ισχύει το ασυμβίβαστο. Ο κανόνας είναι ότι σε καμία χώρα δεν ισχύει αυτό το ασυμβίβαστο και αυτό επιβεβαιώνει τους ισχυρισμούς του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Πιστεύουμε ότι αυτή η διάταξη δε θα πετύχει τον επιδιωκόμενο σκοπό, δηλαδή, να αναβαθμιστεί ο ρόλος της Βουλής και του Βουλευτή.

Ας πάμε στη μητρόπολη του καπιταλισμού και της δημοκρατίας, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Για κοιτάξτε όλους τους συμβούλους, τους Υπουργούς και τους Υφυπουργούς του κ. Μπους. Όλοι είναι ανώτερα στελέχη πολυεθνικών εταιρειών, μας είναι γνωστοί ως «γεράκια» που επιδιώκουν να κάνουν την εισβολή στο Ιράκ.

Και τελειώνω κύριε Πρόεδρε με το εξής: Πιστεύω ότι ήταν ατυχής η επέμβαση του επίτιμου Προέδρου κ. Μητσότακη και ατυχές το παράδειγμα. Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι ο κομμουνισμός είναι ένα πολύ διαφορετικό, κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό σύστημα και δίνει το δικαίωμα επιλογής και στον εργάτη και στον αγρότη ούτως ώστε να μπου μέσα στη Βουλή. Ήταν άλλο το σύστημα εκείνο. Είναι η λαϊκή εξουσία που του δίνει το δικαίωμα να είναι μέσα. Και βέβαια σ' αυτό το σημείο ήταν ατυχής ο παραλληλισμός που έκανε με τον κομμουνισμό και με τα φασιστικά καθεστώτα. Γιατί γνωρίζει πολύ καλά όλη η Βουλή ότι ο κομμουνισμός ήταν εκείνος που έβαλε μπροστά τα στήθια του, θυσίασε χιλιάδες παιδιά νεολαίας του ελληνικού λαού για να αντιμετωπίσει το φασισμό...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Τελειώσατε κύριε συνάδελφε.

Η κ. Ξηροτύρη έχει το λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΥΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Πραγματικά κύριε Πρόεδρε, δε θα μας δόθηκε η δυνατότητα κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος να συζητήσουμε αυτό το κρίσιμο θέμα. Δεν δόθηκε η δυνατότητα ούτε στα μικρά κόμματα ούτε βέβαια

στους Βουλευτές, μεμονωμένα.

Επομένως είναι λογικό σήμερα να συζητάμε και επί της ουσίας αυτής της ρύθμισης, γιατί αυτή τη στιγμή μας δίνεται ο λόγος επί της ουσίας της ρύθμισης που πραγματικά έχει βαθύτητα πολιτικά χαρακτηριστικά. Είναι μια ρύθμιση που θα επηρεάσει, κατά τη γνώμη μας δυσμενώς, τα θέματα της λειτουργίας του ελληνικού Κοινοβουλίου. Αλλά είναι και μία ρύθμιση η οποία κατά τις άλλες λεπτομέρειες, ουσιαστικές όμως για την προσωπικότητα του Έλληνα Βουλευτή, δεν τηρήθηκε.

Ακούμε τώρα εδώ και πολύ καιρό ότι τελικά οι Βουλευτές αρχίζουν και μιλάνε ότι δε θα εφαρμόσουν το Σύνταγμα ή υπαινίσσονται ότι δε θα συμφωνήσουν με αυτό. Σήμερα μάλιστα επανέλαβε και ο κ. Σκανδαλίδης και ο κ. Βενιζέλος και πολλές φορές έχει αναφέρει ο εκπρόσωπος Τύπου κ. Πρωτόπαπας, ότι οι Βουλευτές αυτή τη στιγμή περι άλλα ομιλούν ενώ υπάρχει το Σύνταγμα.

Εγώ θα ήθελα να σας ρωτήσω τα εξής: Είχατε ως επιταγή του Συντάγματος να φέρετε τον εκτελεστικό νόμο πριν από 1.1.2003; Είχατε την υποχρέωση απέναντι στους Βουλευτές να τους φέρετε το νόμο για να αναστείλουν αξιοπρεπώς το επάγγελμά τους.

Επειδή, έχω μάθει να δουλεύω με αξιοπρέπεια στην εργασία μου και να τα θεωρώ τιμή μου, με τον ίδιο τρόπο αντιμετώπισα και τη βουλευτική μου ιδιότητα. Και από τις αρχές του Δεκεμβρίου περιφέρομαι είτε στο ΤΕΕ είτε στην Εφορία μου είτε στους φορείς για να τους περιγράψω τον τρόπο με τον οποίο θέλω και να συμφωνήσουμε να κάνω την παραίτησή μου, για να εφαρμόσω αυτά τα οποία πραγματικά επέβαλε το Σύνταγμα. Όλοι οι φορείς μου έλεγαν ότι δεν είναι δυνατόν να αποδεχτούμε κανενός τύπου παραίτηση γιατί δεν έχουν το σχετικό νόμο. Μου είπαν να περιμένω και να δούμε.

Έφθασε η 22α Δεκεμβρίου βράδυ που έκλεινε η Βουλή και είχαμε ένα γράμμα του Προέδρου –το οποίο επί της ουσίας ήταν προσβλητικό για την προσωπικότητα του Βουλευτή– με το οποίο ενημερώσαμε τις αρμόδιες Υπηρεσίες ότι δεν ήλθε μεν ο νόμος αλλά εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να υποβάλουμε τις παρατηρήσεις μας, χωρίς βέβαια να ξέρουμε τον τρόπο.

Είναι και αυτά θέματα ουσίας και ήταν ατυχέστατη η έκφραση του Υπουργού κ. Βενιζέλου «το υπογάστριο του κάθε Βουλευτή». Η δράση μας μέσα από την εργασία, η κοινωνική μας δράση, η συνδικαλιστική, η πολιτική δράση είναι αυτό που για τους περισσότερους Βουλευτές είναι το βασικό προτέρημά τους. Είναι αυτό που τους διεκρίνει και τους διακρίνει ακόμα στην ελληνική κοινωνία και που κατά το μεγαλύτερο ποσοστό –γιατί έτσι θέλουμε να επιλέγονται οι Βουλευτές– κρίθηκαν άξιοι για να τους εκπροσωπήσουν στο Κοινοβούλιο.

Δεν είναι δυνατόν να θεωρείται η εργασία ότι τελικά είναι παντελώς ασυμβίβαστη κατά απόλυτο τρόπο με το βουλευτικό αξίωμα. Εξακολουθεί το Σύνταγμα να το λέει «βουλευτικό αξίωμα». Δε λέει «βουλευτική εργασία» ή «επάγγελμα». Και η αναθεώρηση του Συντάγματος εξακολουθεί να λέει ότι ο εκτελεστικός νόμος θα ορίσει ποιες δραστηριότητες είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα και βέβαια θα ορίσει περαιτέρω και τα συναξιοδοτικά θέματα και τον τρόπο με τον οποίο ο Βουλευτής θα επανέλθει στο επάγγελμά του όταν σταματήσει να έχει το βουλευτικό αξίωμα.

Σεις, κύριοι της Κυβέρνησης, που φέρατε αυτό το νόμο, αλλά και όλοι οι συνάδελφοι, βλέπετε αυτός ο νόμος με τα τέσσερα άρθρα του και έτσι όπως αποδυναμώθηκε ακόμα περαιτέρω σήμερα, να καθορίζει αυτό τον τρόπο, τι θα κάνουμε, δηλαδή, με τα συναξιοδοτικά μας δικαιώματα, τι θα κάνουμε με την επανένταξή μας στο επάγγελμα; Ή νομίζετε ότι μας περιφρουρεί μ' αυτόν τον τρόπο έτσι όπως διατυπώνεται δηλαδή, από τον οποιονδήποτε που μπορεί να θεωρήσει ότι αυτό το οποίο κάνουμε είτε η πνευματική είτε η ερευνητική εργασία δεν τεκμαίρονται από τον νόμο, αφού αυτός είναι τόσο πρόχειρος και έτσι να προσβάλει τη βουλευτική μας ιδιότητα στο ανώτατο όργανο όπως προβλέπεται; Που υπάρχει σαφήνεια έτσι ώστε ο Έλληνας πολίτης να καταλάβει τι τελικά γίνεται μ' αυτό το βουλευτικό ασυμβίβαστο;

Μπορείτε να μου απαντήσετε στο εξής. Οι περισσότεροι

φορείς στην Ελλάδα στους οποίους μετέχουμε, είναι συγχρόνως –αυτό συμβαίνει και στις άλλες χώρες– και επαγγελματικοί και επιστημονικοί. Ο δικός μου φορέας το Τεχνικό Επιμελητήριο, αλλά και τα άλλα επιμελητήρια, όπως και οι γενικές ομοσπονδίες, η ΓΣΕΕ και άλλα, είναι και επαγγελματικός και επιστημονικός φορέας. Με ποιον τρόπο θα αναστείλω την ιδιότητά μου; Θα αναστείλω και την επιστημονική και την επαγγελματική; Δεν θα εκτελώ καμία κοινωνική, συνδικαλιστική δραστηριότητα μέσα απ' αυτό το όργανο από το οποίο διακρίθηκα; Και αν τυχόν εκτελέσω αυτή την ερευνητική και επιστημονική δραστηριότητα μέσα από το πανεπιστήμιο από το οποίο αποφοίτησα ή μέσα από το Τεχνικό Επιμελητήριο, εσείς μου λέτε ότι αυτός ο πρόχειρος νόμος με κατοχυρώνει αν με καταγγείλει κάποιος άλλος; Σε καμία περίπτωση δεν συμβαίνει αυτό.

Εδώ, λοιπόν, κάνουμε μια συζήτηση επί της ουσίας, γιατί τώρα μας δίνεται η δυνατότητα να το κάνουμε, για τον τρόπο με τον οποίο αναθεωρήθηκε το Σύνταγμα, αλλά και μια συζήτηση επί της διαδικασίας, η οποία όμως συζήτηση βαθύτητα αφορά την προσωπικότητα του Έλληνα Βουλευτή. Σύμφωνα με το νόμο αναγκάζεται κάποιος να δώσει την επιχείρησή του άρον-άρον κατά τη διάρκεια της θητείας του, το ηθικό πρόβλημα το οποίο του βάζετε να αφήσει τη δουλειά του κατά τη διάρκεια της θητείας του ή διαφορετικά να αφήσει τους ψηφοφόρους του, αυτούς τους ανθρώπους που τον επέλεξαν. Γιατί το κάνετε αυτό; Ρωτήσατε τον αγρότη, τον ελεύθερο επαγγελματία Βουλευτή μιας ατομικής επιχείρησης που θα δώσει και με ποιο κόστος του την επιχείρηση; Και αυτό είναι ίδιον συμφέρον του Βουλευτή; Δεν είναι συναρτημένο με τον τρόπο με τον οποίο δομήθηκε μέχρι τώρα η προσωπικότητα του Έλληνα Βουλευτή όπως και κάθε εργαζόμενου Έλληνα; Είναι τόσο απλά τα πράγματα, ώστε ο κ. Βενιζέλος να μας λέει εδώ, σαν να απευθύνεται στους φοιτητές του, ότι εσείς έχετε ίδιον συμφέρον, όταν συζητάτε δηλαδή, με ποιο τρόπο θα αναστείλετε την εργασία σας;

Κύριε Υπουργέ, τουλάχιστον θέλω, έστω και την τελευταία στιγμή, να προσπαθήσετε να εξοπλίσετε αυτό το νομοσχέδιο –εγώ δε σας ζητάω με δραστηριότητες που σας έχουμε πει ότι το Σύνταγμα έδινε τη δυνατότητα να αφήσετε κάποιες δραστηριότητες που θα είναι συμβατές– για να λειτουργήσει με βάση την οργάνωση της κοινωνίας μας και να μας δώσει δυνατότητα με αξιοπρέπεια να αναστείλουμε το επάγγελμά μας και να επανέλθουμε στο επάγγελμά μας, γιατί δεν το επιτυγχάνετε κατά κανένα τρόπο με αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Το λόγο έχει ο κ. Κεδίκογλου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσα να με τιμήσετε με την προσοχή σας. Κυρία Ξηροτύρη, το Σύνταγμα δε μιλάει για δραστηριότητες, αλλά για άσκηση επαγγέλματος.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το επαγγελματικό ασυμβίβαστο είναι ένα θέμα που ετέθη με την πολύκροτη διάλεξη του Max Weber το 1918 «Η πολιτική ως επάγγελμα ή το επάγγελμα δια της πολιτικής». Κύριε Πρόεδρε, κάνω εξαίρεση των αρχών μου και σήμερα μιλώ από κειμένου λόγω χρόνου. Για τη θέση επί της αρχής του νομοσχεδίου χρειάζεται ξεκάθαρη ατομική απάντηση από κάθε Βουλευτή στο ερώτημα «τι είναι πολιτική;» και ακολούθως «ζούμε για την πολιτική ή ζούμε από την πολιτική;».

Πολιτική είναι δράση. Είναι η κινητήριος δύναμη της κοινωνίας ούτως ή άλλως. Είναι αρχή και του ΠΑΣΟΚ αυτή. Ο πολιτικός κινείται σύμφωνα με την κοσμοθεωρία του, το όραμά του για την εξέλιξη της κοινωνίας, το επιθυμητό γι' αυτόν γίνεσθαι, αλλά και τη βιοθεωρία του. Ως φυσικό ον οδηγείται και από το ένστικτο της αυτοσυντήρησης. Ο πολιτικός ζει για την πολιτική, αυτή τη συγκεκριμένη δράση που απέτρεψε και διαχώρισε την κοινωνία από το να είναι ζούγκλα, που καλλιεργεί την τέχνη του εφικτού, την αντίσταση στο φυσικό νόμο της ζούγκλας ότι «η ζωή είναι διαρκής αγών περί υπάρξεως». Ο πολιτικός σέβεται το νόμο και την επιλογή της φύσης της «διαίωσης και βελτίωσης των ειδών». Αναζητά επεμβάσεις στην κοινωνία και στη φύση στη βάση σεβασμού της αρχής της βελτίωσης.

Το πλαίσιο δράσης σ' αυτήν την αντίληψη, κύριοι συνάδελφοι, είναι το Σύνταγμα και χαρακτηριστικό αυτής της δράσης

είναι η θυσία. Υπάρχουν όμως στην κοινωνία και άτομα που δρουν, ζουν και τροφοδοτούνται από την πολιτική. Είναι πολιτικοί, όχι κατ' ανάγκην Βουλευτές, που κατά κύριο λόγο καταξιώθηκαν κοινωνικά από την πολιτική ενασχόληση, το κόμμα και βλέπουν την πολιτική και ως διανομή και πηγή της εξουσίας, αλλά και ως πηγή εισοδήματος και πλούτου. Ζουν από την πολιτική. Ευτυχώς, είναι εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα ότι οι πολιτικοί είναι πρόσωπα καταξιωμένα, άριστοι κοινωνικοί παράγοντες, προσφέρουν υπηρεσίες και θυσίες για την κοινωνική και ανθρώπινη ευημερία και επιβράβευση γι' αυτούς είναι η λαϊκή εμπιστοσύνη.

Δε θα ήμασταν όμως, κύριε Πρόεδρε, φίλοι της αλήθειας, αν ισχυριζόμασταν ότι δεν υπάρχουν και Βουλευτές που ζουν ακόμη και πλουτίζουν εκμεταλλευόμενοι πολιτικά την προβολή που τους εξασφαλίζει η εκλογή τους στο Κοινοβούλιο.

Υπάρχουν Βουλευτές που συμπαραστέκονται σε λαϊκούς αγώνες. Υπάρχουν δικηγόροι, όπως ο κ. Κακλαμάνης, ο κ. Μαντέλης, ο κ. Ποτάκης που δεν είναι εδώ, ο κ. Σκουλαρίκης με τον οποίο έχω κάθε άλλο παρά καλές σχέσεις, οι οποίοι χρόνια ανεβοκατέβαιναν σε πρωτοδικεία και εφετεία υπερασπιζόμενοι την κοινωνική ευημερία στα πρόσωπα των εργατών απεργών του Μαντουδιού και δεν καταδέχτηκαν ποτέ να εισπράξουν ούτε το παράβολο της δίκης. Δυστυχώς, η στενότητα χρόνου δε μας επιτρέπει να πούμε μερικά στοιχεία για τη βιογραφία μας και του Προέδρου μας. Υπάρχουν επίσης Βουλευτές και πολιτικοί που αγωνίζονται και αξιώνουν δημιουργία έργων υποδομής ως βάση για την κοινωνική ευημερία, όπως ο νόμος ορίζει.

Υπάρχουν όμως Βουλευτές και πολιτικοί που στέκονται στα έργα αυτά και τάχα φροντίζοντας τους δικαιούχους αποζημιώσεων φροντίζουν όχι μόνο τη δική τους αμοιβή, αλλά και τον προσωπικό πλουτισμό τους. Καίτοι εκπρόσωποι του λαού, του κοινωνικού συνόλου, όχι μόνο επιδιώκουν τη μεγιστοποίηση των αποζημιώσεων από το κράτος, αλλά επιδιώκουν και μεθόδους γι' αυτή τη μεγιστοποίηση. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα έργα υποδομής για το κόστος των οποίων στενάζει ο λαός γίνονται ευκαιρία πλουτισμού. Στο όνομα, κύριε Πρόεδρε, και στη θυσία της εξυπηρέτησης των «φουκαράδων» δικαιούχων ιδιοκτητών της γης πλουτίζουν αμφοτέρω, και οι δικαιούχοι και οι πολιτικοί.

Πολιτικός και πολιτικοί από εδώ οδήγησαν σε ματαίωση της εκτέλεσης δημοσίων έργων μεθοδεύοντας υψηλές τιμές αποζημιώσεων ακόμη και στην ιδιαίτερη πατρίδα τους. Αυτό απευθύνεται με ιδιαίτερη αποστροφή στον Απόστολο Φωτιάδη.

Που στοχεύει το νομοσχέδιο, κύριε Υπουργέ;

Η εφαρμογή του Συντάγματος είναι υποχρεωτική. *Dura lex sed lex*. Καίτοι προσωπικώς δεν την ψήφισα.

Τι επιδιώκει το νομοσχέδιό σας; Βουλευτή κορωνίδα της πολιτικής; Τίνος είδους; Είδους που ζει για την πολιτική, που ενισχύει αυτήν την κινητήρια δύναμη της κοινωνίας ή Βουλευτή που ζει από την πολιτική, όφελός του η δύναμη της πολιτικής;

Το Σύνταγμα, όμως, είναι σαφές. Θέλει τον Βουλευτή για την πολιτική και καθιερώνει ένα πλαίσιο κίνησης ώστε να αποκλειστεί ο Βουλευτής με ζωή και ευμάρεια από την πολιτική. Δεν προβλέπει το Σύνταγμα ότι ο Βουλευτής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, όπως υπαινίσσεσθε.

Το Σύνταγμα με το άρθρο 57, πρώτη παράγραφος: Αρνείται δραστηριότητες που δημιουργούν πηγή δύναμης. Ούτε καν αναφέρει εκεί τη λέξη επάγγελμα. Αρνείται δραστηριότητες εξάρτησης και άνισης επιρροής στην κοινωνία που είναι δυνατόν ευθέως να οδηγήσουν και να συνδεθούν με τη διαπλοκή και τη διαφθορά. Αυτό πρώτα προστατεύεται.

Δεύτερον, αρνείται την άσκηση επαγγέλματος. Δηλαδή, αρνείται τη συναλλαγή με το κοινό, την επαφή και τριβή με ψηφοφόρους, με τους πολίτες. Θέλει, όμως, το Σύνταγμα ο Βουλευτής και επάγγελμα να κατέχει και υλική ευημερία να δημιουργεί ώστε να μην είναι Βουλευτής «που ζει από την πολιτική». Θέλει να ασκεί ο Βουλευτής δραστηριότητες –και ο πολιτικός γενικότερα– που του επιτρέπουν και κοινωνικός παράγων να είναι και να μην εξαρτάται απολύτως από τη βουλευτική αποζημίωση, από την πολιτική. Θέλει ο Βουλευτής να είναι ελεύθερη προσωπικότητα και συμμετοχος της κοινωνικής και οικονο-

μικής εξέλιξης.

Άρθρο 5 παράγραφος 1, κύριε Παυλόπουλε, θεμελιώδες και μη αναθεωρούμενο. Καθώς επίσης και το άρθρο 4 όπως προ ολίγου είπε ο συνάδελφος, νομίζω, κ. Τζέκης του ΚΚΕ.

Το νομοσχέδιο, όμως, δεν περιποιεί τιμή στον εισηγητή Υπουργό και τους συντάκτες του. Και είναι φυσικό. Ένα τέκνο μιας κυβέρνησης, όπως την έχω χαρακτηρίσει, δεν μπορούσε να ξεφύγει από τους νόμους της κληρονομικότητας. «Από που είσαι κλωνοράκι; Από εκείνο το δεντράκι.»

Προχθές επ' ευκαιρία απόρριψης προεδρικού διατάγματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας είπα ότι η Κυβέρνηση στερείται και στελεχών. Σήμερα επαληθεύομαι σκληρά και λυπούμαι γιατί αναγκάζομαι να κάνω προσωπική αναφορά. Εισηγήγαγε σήμερα συνταξιοδοτικές διατάξεις τις οποίες το Σύνταγμα έχει αναθέσει μόνο στον Υπουργό Οικονομικών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Το Υπουργείο Διοίκησης δε γνωρίζει ποιες είναι οι απαγορευτικές γι' αυτό διατάξεις. Ο Υπουργός αδυνατεί τουλάχιστον να κουμαντάρει τις υπηρεσίες του. Δεν απαιτεί το Σύνταγμα να γνωρίζει γράμματα ο Υπουργός, αλλά απαιτεί η κοινή γνώμη, το κοινό αίσθημα, να κουμαντάρει τις υπηρεσίες του, να εισηγούνται νόμιμα. Σε ποια κυβέρνηση θα έμεινε στη θέση του ο Υπουργός που εισηγείται αντισυνταγματικώς διατάξεις; Μόνο στην Κυβέρνηση αυτή, της διαπλοκής, του κ. Σημίτη.

Συνοψίζοντας κύριε Πρόεδρε, ο συντάκτης του νομοσχεδίου δείχνει να έχει τουλάχιστον άγνοια των κοινωνικών και επιχειρηματικών συναλλαγών. Με τις ρυθμίσεις που εισάγει παραβιάζει τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα των Βουλευτών. Άρθρο 5 παράγραφος 1 και 4. Όπως σωστά επεσήμανε και το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής το νομοσχέδιο επιχειρεί να δημιουργήσει πολιτικά όντα δορυφόρους της κοινωνίας, να τους στερήσει κάθε γνώση και συμμετοχή στο κοινωνικό γίγνεσθαι...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δύο λέξεις, κύριε Πρόεδρε.

...να δημιουργήσει επαγγελματίες πολιτικούς που θα εξαρτώνται πλήρως από το μηχανισμό που τους επέλεξε, όχι εξέλεξε. Με την πρόβλεψη της υποχρεωτικής μεταβίβασης ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρείας Βουλευτή και τώρα με τη διάταξη περί αγχιστείας, το νομοσχέδιο επιχειρεί να θεσμοθετήσει για πρώτη φορά σε νόμο του κράτους τον αχυράνθρωπο –προσέξτε!– αυτόν στον οποίο ο πολιτικός θα εμπιστευθεί ακόμα και το μέλλον της οικογενείας του για όσο καιρό θα είναι εδώ, στο Κοινοβούλιο.

Αυτό είναι ντροπή για το δημοκρατικό μας πολίτευμα. Αλίμονο εάν η Βουλή επιτρέψει τη θεσμοθέτηση του αχυράνθρωπου.

Το Σύνταγμα, κύριε Πρόεδρε –και τελειώνω– είναι σαφές. Ο Βουλευτής δεν πρέπει να διαπλέκεται και δεν πρέπει να συναλλάσσεται με το κοινό για βιοποριστικούς λόγους. Οφείλει όμως –και εδώ παρακαλώ, αγαπητοί συνάδελφοι, να συνταχθείτε μαζί μου– ο Βουλευτής να διατηρεί πάση θυσία την ανεξαρτησία του από κάθε μηχανισμό ή παράγοντα.

Το νομοσχέδιο επιχειρεί να φυλακίσει τους Βουλευτές, να τους καταδικάσει σε κάθε είδους εξάρτησης και να τους κάνει απλούς χειροκροτητές της εξουσίας. Το Κοινοβούλιο οφείλει να αντισταθεί γιατί αυτό το νομοσχέδιο δε συνάδει με τα άρθρα του Συντάγματος όπως είναι διατυπωμένα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς, κύριε Κεδικόγλου.

Ο κ. Παναγιώτης Κρητικός έχει το λόγο. Έχετε κι εσείς οκτώ λεπτά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μιλούμε ενώπιον της Βουλής και δι' αυτής ενώπιον του ελληνικού λαού και του οφείλουμε πάντοτε την αλήθεια.

Προσπαθώ να είμαι πάντοτε ειλικρινής και δε συνθίζω να φυλακίζω τη σκέψη μου γιατί δεν τη θεωρώ εκ προοιμίου ένοχη.

ίσως εκφραζόμενη να καταστεί ένοχη, αλλά μου είναι αδιάφορες οι συνέπειες. Με ενδιαφέρει η εναρμόνιση με τη συνειδητή μου και με την κατά τη δική μου εκτίμηση άσκηση των καθηκόντων μου σύμφωνα με την εντολή του λαού.

Τάχθηκα κατά της διάταξης του άρθρου 57 κατά τη συζήτηση της Αναθεώρησης, λόγους θεσμικούς. Υποστήριξα τις θέσεις μου με θεσμικά επιχειρήματα. Μπορεί να είναι εσφαλμένα. Όμως δεν απέκλινα απ' αυτήν την αρχή. Και λυπούμαι που πολλές φορές παρασυρθήκαμε από συνεχιακή αντίληψη και μετατοπίσαμε τη βάση της συζήτησης, τη βάση του θέματος από την καθαρά θεσμική του διάσταση στην κατά τεκμήριο ή κατά φαινόμενο συνεχιακή του διάσταση. Ενώ δεν είναι έτσι.

Διαφώνησα και με άλλες διατάξεις του Συντάγματος επίσης για λόγους θεσμικούς. Με το άρθρο 70 για παράδειγμα που μετέτρεψε τη Βουλή σε κολεκτικές νομοθετικής λειτουργίας και νομοθετικής παραγωγής. Και δε γνωρίζω η μία αίθουσα τι ψηφίζει η άλλη. Αυτό δεν είναι προς δόξα της λαϊκής κυριαρχίας και προς δόξα της Ολομέλειας του Σώματος. Και όμως, είτε διότι δεν εκτιμήσαμε τη σημασία αυτών των μεταρρυθμίσεων είτε διότι την εκτιμήσαμε διαφορετικά, δεν ασχοληθήκαμε με το θέμα.

Ακόμη, το άρθρο 86, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία. Θωρακίζει κατά κάποιον τρόπο τον εκτρεπόμενο και παραβιάζοντα ποινικούς κανόνες Υπουργό, ούτως ώστε να απαιτείται η αυξημένη πλειοψηφία στη δεύτερη φάση προκειμένου να λογοδοτήσει ενώπιον της ελληνικής δικαιοσύνης. Θα ήταν σαν να μην αρκεί η πλειοψηφία π.χ. των τριών στους πέντε του Κακουργιοδικείου για να δικάσει τον απλό πολίτη, αλλά να απαιτούνται τέσσερις. Για σκεφθείτε το αυτό.

Έφυγα από το θέμα διότι ήθελα να τονίσω ότι θεμελιώνω τη διαφωνία μου σε θεσμικούς και μόνο λόγους. Και είμαι βέβαιος ότι με την πάροδο του χρόνου, όταν θα έρθει ο χρόνος της νέας αναθεωρητικής διαδικασίας, τότε ο συντακτικός νομοθέτης θα διαπιστώσει τα λάθη του. Πρόκειται περί εσφαλμένων αναθεωρητικών αποφάσεων, κατά την εκτίμησή μου, διότι περιορίζουν δικαιώματα της Ολομέλειας, δικαιώματα του Βουλευτή και περιορίζουν την ανεξαρτησία του. Είμαι βέβαιος ότι θα τα διορθώσει.

Δεν θέλω να επιχειρηματολογήσω πάλι για τη διαδικασία με την οποία ήρθε το άρθρο 57. Δεν ετέθη το ζήτημα του ασυμβίβαστου στη διαπιστωτική Βουλή, η οποία όρισε τα αναθεωρητέα άρθρα του Συντάγματος, βεβαίως και το άρθρο 57, με τη γενική κατεύθυνση που πράγματι τότε όλοι συναπεδεχθήκαμε και συναποφασίσαμε καλή τη πίστη. Γιατί ουδείς διανοήθηκε ότι μέσα στη γενική κατεύθυνση του άρθρου 57 θα ήταν και εκείνη η διάταξη του αποκλειστικού ασυμβίβαστου. Διότι αν είχε τεθεί το θέμα τότε, να είστε βέβαιος, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι δε θα είχε ψηφιστεί η διάταξη ούτε στη διαπιστωτική Βουλή ούτε στην επιτροπή της διαπιστωτικής Βουλής ούτε στην επόμενη επιτροπή, στην οποία προήδρευε –στην πρώτη εγώ και στη δεύτερη ο κ. Ιωαννίδης. Και βεβαίως εγκρίθηκε από τους εκατόν εξήντα έξι Βουλευτές όπως τονίστηκε. Αλλά αυτό σημαίνει ότι στη διαπιστωτική Βουλή θα είχαν απαιτηθεί εκατόν ογδόντα. Που θα τους είχατε βρει;

Κατά συνέπεια, έχουμε πρόβλημα στη διαδικασία).

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Σαφής αυθαιρεσία!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Και δε θέλω να πω γιατί δεν ήρθε στην πρώτη διαπιστωτική Βουλή, γιατί δε ήρθε στην επιτροπή, γιατί δεν ήρθε στη δεύτερη επιτροπή, αλλά ήρθε υπό μορφή τροπολογίας και με τη σύμφωνη γνώμη των εισηγητών των δύο μεγάλων κομμάτων. Όλοι αντιλαμβάνονται γιατί!

Αλλά είπα και προηγουμένως ότι δε συνηθίζω να φυλακίζω τη σκέψη μου. Ήταν λοιπόν επιλογή των ηγεσιών των δύο κομμάτων.

Αν δεν ήταν επιλογή και ήταν μόνο των εισηγητών τότε τις γελάσαμε τις ηγεσίες; Και ποιες οι συνέπειες επί των εισηγητών γι' αυτήν την παραπλάνηση;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Οι ηγεσίες ψήφισαν.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Βεβαίως ψήφισαν, αλλά αν είχε έρθει από πριν δε θα είχε περάσει η διάταξη. Αυτό θέλω να υποστηρίξω. Και βεβαίως δίχασε τα Κόμματα, δίχασε τους Βουλευ-

τές, διότι πράγματι τους αιφνίδιασε.

Κύριε Πρόεδρε, το Σύνταγμα πλέον στη διατύπωσή του και στην επιψήφισή του ισχύει και οφείλουμε όλοι να το σεβαστούμε. Δεν ξέρω με ποιες ερμηνείες ή ποιες διατάξεις θα μπορούσαμε να προσδιορίσουμε τις εξαιρέσεις. Γιατί πράγματι η προχειρότητα του άρθρου 57 δεν αφήνει και μεγάλα περιθώρια για να υπάρξουν σαφείς συγκεκριμένες και οριοθετημένες διατάξεις που θα διασφαλίζουν την άσκηση κατ' εξαίρεση των επαγγελματιών, χωρίς να διακινδυνεύουν οι Βουλευτές να διασύρονται και να σύρονται στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο από τους επίδοξους ενστασιολόγους, οι οποίοι θα πληθύνουν. Και αυτό το καταφέραμε. Εμείς όποια παράθυρα και αν ανοίξουμε θα αποτελέσουν την πρόκληση στο να αναρριχώνται οι ενστασιολόγοι για να συναντούν το Ειδικό Δικαστήριο. Και ολόκληρη η Βουλή, όλοι οι Βουλευτές θα γίνουν αντικείμενο ελέγχου, και κρίσης σε κάθε περίπτωση του εκλογοδικείου. Αυτό καταφέρατε μ' αυτήν τη πρόχειρη άκριτη, και αβασάνιστη απόφαση. Αυτή η θεσμική μεταβολή –γιατί περί θεσμικής μεταβολής πρόκειται μετατρέπεται το Βουλευτή από λειτουργό του πολιτεύματος και της πολιτικής, σε επαγγελματία του πολιτεύματος, αλλάζει τη φύση, μεταβάλλει τον ομφάλιο λώρο του Βουλευτή που συνδέεται με το λαό και τη λαϊκή κυριαρχία σε ομφάλιο λώρο του Βουλευτή με την ηγεσία ή με το μηχανισμό του Κόμματος. Ίδού η εξάρτηση. Διότι ας μην κρυβόμαστε, όλες οι ηγεσίες και προπαντός εκείνες των αρχηγικών και αρχηγοκεντρικών κομμάτων αρέσκονται στο να εξασφαλίζουν προϋποθέσεις που δημιουργούν εξάρτηση στους Βουλευτές. Αρέσκονται όλες και οι του παρελθόντος και οι του παρόντος. Το ασυμβίβαστο αποτελεί περιορισμό της ανεξαρτησίας του Βουλευτή διότι τον περιορίζει μόνο στην άσκηση των βουλευτικών του καθηκόντων, από όπου εξαρτά τη ζωή του και την τύχη του. Δεν έχει τη δυνατότητα να δράσει στην κοινωνία ως ελεύθερος επαγγελματίας. Δεν έβλαψε εκατόν πενήντα οκτώ χρόνια η άσκηση του επαγγέλματος, ούτε τη διαφάνεια, ούτε τη λειτουργία του πολιτεύματος, ούτε την παρουσία των Βουλευτών περιόρισε στη Βουλή. Και θυμάμαι παλαιότερες Βουλές οι οποίες αποτελούντο από Βουλευτές που είχαν ελεύθερα επαγγέλματα κατά κανόνα, να είναι γεμάτες και να συμμετέχουν ενεργά μέχρι τις πρωινές ώρες οι Βουλευτές, ενώ όλη την ημέρα είχαν επιδοθεί στην άσκηση των επαγγελματικών τους καθηκόντων. Δεν τους περιόρισε την κοινοβουλευτική δράση, δεν τους περιόρισε την κοινοβουλευτική λειτουργία και βρήκαμε το επιχείρημα ότι για να εξασφαλίσουμε τη συνεχή παρουσία του Βουλευτή πρέπει να περιορίσουμε την άσκηση του επαγγέλματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Είναι επιχειρήματα αυτά τα οποία μπορούν να αντικρούσουν την ουσιαστική μεταβολή της ουσίας του πολιτεύματος, η οποία εσχάθη με τον περιορισμό της κατάργησης του επαγγέλματος;

Δεν έχω άλλο χρόνο να αναπτύξω και άλλες θέσεις και άλλα επιχειρήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κατ' αρχάς, κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να εξαντλήσω το χρόνο για να διευκολύνω τους Βουλευτές. Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος.

Κύριοι Βουλευτές, εγώ θα ήθελα να επαναφέρω τη συζήτηση στην ουσία της και να πω με πολύ λίγα λόγια πως οδηγήθηκα στο να εισηγηθώ τον σχετικό εφαρμοστικό νόμο. Θα κάνω, λοιπόν, μερικές παρατηρήσεις.

Η Κυβέρνηση τη σχετική πρόταση τη συζήτησε συνολικά, με βάση δηλαδή το άρθρο 57, που προβλέπει ότι ο εφαρμοστικός νόμος του Συντάγματος θα πρέπει να συνοδεύεται και να λύνει και τα συνταξιοδοτικά και τα ασφαλιστικά και τα υπόλοιπα θέματα της επανόδου των Βουλευτών στο επάγγελμα. Η αρχική πρόταση ήταν συνολική. Και δεν ήταν συνολική επειδή ο Υπουργός των Εσωτερικών δεν ήξερε τι ψηφίζεται και τι δεν ψηφίζεται από το Σύνταγμα, αλλά γιατί έτσι διευκόλυνε τη συζήτηση που κάναμε στο κοινοβουλευτικό επίπεδο με Βουλευτές ή

με ομάδες Βουλευτών, όπου έπρεπε να ξέρουν και την πρόταση της Κυβέρνησης γι' αυτά τα θέματα, προκειμένου να υπάρξει μια πλήρης αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Μπορούσαν να εισηγηθούν παράλληλα δύο νομοσχέδια. Που είναι η αναγκαία έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Θέλω, λοιπόν, να επαναλάβω αυτό που είπα και στην επιτροπή ότι η απόσυρση των σχετικών άρθρων δε σημαίνει υπαναχώρηση της Κυβέρνησης στο περιεχόμενό τους, αλλά συνταγματική επιταγή να έρθουν σε νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών τις αμέσως επόμενες εβδομάδες. Επαναλαμβάνω όμως ότι όλες οι αλλαγές και οι διατυπώσεις που έγιναν στην επιτροπή αρχικά, όχι μετά από τη συζήτηση, αλλά πριν ακόμα ξεκινήσει αυτή, ήταν η απόρροια μιας συνολικής πρότασης της Κυβέρνησης, ούτως ώστε να αντιμετωπίσει σφαιρικά το ζήτημα. Άρα, οι αλλαγές που έχετε στα χέρια σας αφορούν την ουσιαστικά απόσυρση των άρθρων 6 έως 10.

Η δεύτερη παρατήρηση που θέλω να κάνω είναι ότι -εγώ επιμένω- σήμερα δε συζητάμε τη συνταγματική Αναθεώρηση. Το τόνισε ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας και έχει δίκιο. Το τόνισα και εγώ επανειλημμένα. Το άρθρο 57 είναι απόφαση ψηφισμένη από την πλειοψηφία των Βουλευτών. Δε με ενδιαφέρει το θεωρητικό ζήτημα που έθεσε ο κ. Κωνσταντόπουλος, αν είναι των Βουλευτών της Κυβέρνησης. Η Βουλή τελικά ψήφισε τη συνταγματική Αναθεώρηση και είναι υπεύθυνη γι' αυτήν την ψήφιση. Αφορά τους Βουλευτές, την ψήφο των Βουλευτών. Και τη γραμμή των κομμάτων; Αν θέλετε, και τη γραμμή των κομμάτων. Και τον έλεγχο των ηγεσιών; Και τον έλεγχο των ηγεσιών. Έγινε όμως μια συζήτηση και το άρθρο 57 ψηφίστηκε από την Πλειοψηφία της Βουλής.

Σε όλη τη συζήτηση και στην επιτροπή και σήμερα -φοβάμαι- η πολιτική αντιπαράθεση γίνεται στο περιεχόμενο του άρθρου 57. Και φοβάμαι επίσης ότι η αναζήτηση των εξαιρέσεων -θα έρθω σ' αυτό το θέμα μετά- ουσιαστικά εισάγει από το παράθυρο ξανά τη συζήτηση του άρθρου 57. Εγώ όμως δε θα μπορούσα να αποδεχθώ ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησης και εισηγητής αυτού του νόμου την επαναφορά αυτής της συζήτησης και το άνοιγμα οποιουδήποτε παραθύρου για το άρθρο 57, όχι γιατί ήταν καλό ή κακό το άρθρο 57 -θα μιλήσω γι' αυτό μετά- αλλά γιατί δε θα μπορούσα να φέρω ένα νόμο, ο οποίος στο πρώτο πρωτοδικείο ή στο πρώτο δικαστήριο που θα συζητούσε την πρώτη ένσταση, θα κηρυσσόταν αντισυνταγματικός. Η ρητή διάταξη ότι είναι απολύτως ασυμβίβαστη η ιδιότητα του Βουλευτή με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος θα έφερνε επί της ουσίας, μέσα από τις οποιεσδήποτε εξαιρέσεις, τη συζήτηση στα δικαστήρια και τα δικαστήρια πάρα πολύ εύκολα σ' αυτές τις περιπτώσεις θα έδιναν απάντηση τέτοια, που θα έθετε ουσιαστικά το νόμο εκτός πραγματικότητας. Δε συζητάμε, λοιπόν, τη συνταγματική αναθεώρηση, συζητάμε τον εφαρμοστικό νόμο του Συντάγματος.

Μπορεί να ήμουν λίγο απόλυτος στην προηγούμενη παρέμβασή μου, όμως δε συζητάμε την πολιτική βούληση της Κυβέρνησης να φέρει μία πράξη, όπως είπε ο κ. Κωνσταντόπουλος που θα συζητήσουμε όλοι τη διόρθωση του λάθους που έγινε με το άρθρο 57, αλλά την απλή εφαρμογή του άρθρου 57. Με αυτή την έννοια δεν εκφράζει την πολιτική βούληση της Κυβέρνησης και με αυτή την έννοια το ανέφερα και εγώ προηγουμένα.

Παρατήρηση τρίτη. Τα θέματα που έχουν σχέση με τη διαδικασία, την ερμηνεία και τη διατύπωση των εξαιρέσεων: Το πιο εύκολο πράγμα για μένα -και πρέπει να σας ομολογήσω ότι είμαι λίγο τρεχαντήρι σε αυτά, εύκολα μπορεί να γίνει ένα τέτοιο νομοσχέδιο, καλό ή κακό, όπως θέλετε μπορείτε να το χαρακτηρίσετε- θα ήταν να φέρω αυτό το νόμο την επόμενη ημέρα που ανέλαβα το Υπουργείο στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Όμως, αναγνωρίζοντας την ανάγκη οι Βουλευτές να έχουν μία ουσιαστική συμμετοχή σε αυτή τη διαδικασία -και επειδή είδαν ότι μέσα από τη διαδικασία της ψήφισης του άρθρου και μέσα από την προσωπική και πολύ δικαιολογημένη, αν θέλετε, που

δεν είναι έλλειψη σεβασμού στο θεσμό του Κοινοβουλίου, ούτε κανένας Βουλευτής σε αυτή την Αίθουσα απαξιώνει το Εθνικό Κοινοβούλιο και με τον ίδιο τρόπο που το αναγνωρίζω για κάθε ένα από εσάς, με τον ίδιο τρόπο θέλω να το αναγνωρίσετε και σε εμένα και στο κάθε στέλεχος της Κυβέρνησης- έπρεπε να γίνει αυτή η συζήτηση. Δε σας κρύβω ότι ακόμα και στην ερμηνεία που επανειλημμένα ο Φοίβος Ιωαννίδης εδώ έχει φέρει τη σχετική παράγραφο για τη διατύπωση επαγγελματικών εξαιρέσεων, η προσπάθεια που έγινε και προς αυτή την κατεύθυνση ως μία εναλλακτική λύση, να δούμε τι γίνεται, έφερε αρνητικό αποτέλεσμα. Δεν ήταν δυνατόν να διατυπωθούν εξαιρέσεις, διότι οι εξαιρέσεις θα ήταν επιλεκτικές και διότι οι εξαιρέσεις θα αφορούσαν ορισμένα μόνο επαγγέλματα που δε θα μπορούσε να προβλέψει ο νομοθέτης ούτε μπορούσε να αποδεχθεί κανείς ότι όλα αυτά θα πήγαιναν σε προεδρικά διατάγματα, τα οποία θα αποφάσιζε εκ των υστέρων η Βουλή ή η Κυβέρνηση από μόνη της ούτε μπορούσε να μπει στο πειρασμό να κατατάξει τα άπειρα επαγγέλματα που είπε ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας σε ένα σχετικό άρθρο που περιλαμβάνει εξαιρέσεις. Και η τελική συζήτηση που γινόταν ήταν κυρίως για τους δικηγόρους, για τους γιατρούς και τους μηχανικούς.

Σε κάθε απόπειρα διατύπωσης συνολικών όρων που να ήταν μέσα στο πνεύμα και στο γράμμα του Συντάγματος της πρόβλεψης των εξαιρέσεων, ανοιγόταν ένα παράθυρο το οποίο οδηγούσε σε αδιέξοδο.

Εγώ δέχομαι αυτό που συχνά λέει ο κ. Παυλόπουλος ότι η Κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να φέρει την πρόταση και μη ζητάει από την Αντιπολίτευση τις νομοθετικές προτάσεις, μόνο που σε αυτή την περίπτωση περισσότερο θα προσιδίαζε σε πολιτική σκοπιμότητα να λέει κάποιος «φέρετε την πρόταση», όταν η συγκεκριμένη διατύπωση ήταν αδύνατον να συμπεριλάβει με ένα τρόπο, αν θέλετε, αξιόπιστο την ερμηνεία ή τη σχετική διάταξη του Συντάγματος.

Ο κ. Κουβέλης, μετά από μία τροπολογία που έγινε με πρόταση πολλών Βουλευτών μετά από τη συζήτηση στην κοινοβουλευτική επιτροπή και έφερε ουσιαστικά αυτή την τροπολογία και την κατέθεσε, έκανε μία απόπειρα. Εγώ τη θεωρώ αξιοπρόσεκτη την απόπειρα. Όμως, δεν λύνει το πρόβλημα. Δεν μπορεί να μεταθέσει στις επιτροπές της Βουλής την άδεια για το τι δραστηριότητα θα ασκεί ο κάθε Βουλευτής επαγγελματικά γι' αυτές που επιτρέπονται. Δεν μπορεί να λέει γενικώς και αορίστως ότι ο Βουλευτής μπορεί να ασκεί το επάγγελμα έμμισθα, γιατί δεν λέει πουθενά αμισθί, για το γενικότερο κοινωνικό ή το εθνικό συμφέρον. Ποιος είναι αυτός που ορίζει ποιο είναι αυτό, ποιο είναι το εύρος του και τι; Θα ανοίξει η πόρτα των δικαστηρίων και των ενστάσεων και ταυτόχρονα θα ανοίξει και η πόρτα της Βουλής και θα συμπεριλάβει τις χιλίες αντιφάσεις των επιμέρους επαγγελμάτων στη διαδικασία αυτή.

Πρέπει να σας πω ότι αυτή η τροπολογία με βασάνισε πολύ, όπως και άλλες τροπολογίες που κατατέθηκαν από τον κ. Κρεμαστινό, από τον κ. Λιντζέρη, από πολλούς Βουλευτές, που αφορούν το άρθρο 2, δε μιλάω για την επάνοδο στο επάγγελμα και τα συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά.

Τις μελέτησα όσο μπορούσα περισσότερο. Ήρθε η έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής. Διαβάστηκε με ένα τρόπο από τον Τύπο την επόμενη μέρα, ότι δηλαδή, ανοίγει ένα παράθυρο. Εγώ πιστεύω ότι ούτε εμμέσως δεν αφήνει να εννοηθεί ότι το άρθρο 57 του Συντάγματος επιτρέπει εξαιρέσεις καθαρά επαγγελματικής δραστηριότητας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Το λέει σαφώς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Δεν το λέει έτσι.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Μα, τι λέτε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αν διαβάσετε το συνδυασμό του ορισμού του επαγγέλματος, θα δείτε ότι δεν το λέει έτσι. Είναι η ερμηνεία που δίνετε εσείς.

Αντίθετα η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής με τη συγκεκριμένη έκθεση στενεύει ακόμα περισσότερο την άμισθη υπηρεσία. Δηλαδή, να μην μπορεί να γίνεται στο διηλεκτές ή συνεχώς, αλλά εκεί πρέπει να μπει περιορισμός για τις κοινωφελείς

δραστηριότητες ή οτιδήποτε άλλο.

Άρα έχουμε ένα πρόβλημα διατύπωσης του άρθρου 2, όπου οποιαδήποτε δυνατότητα είχαμε να πάμε σε μία διαδικασία ώστε να δώσουμε το πνεύμα όλης αυτής της συζήτησης και του προβληματισμού, δεν κατέστη δυνατή.

Ήρθε λοιπόν η τελική πρόταση της Κυβέρνησης, η οποία ουσιαστικά κατοχυρώνει το ασυμβίβαστο. Το κατοχυρώνει κατά τη γνώμη μου στο πνεύμα και το γράμμα του Συντάγματος. Και εγώ δε δέχομαι ότι αυτή η Βουλή που ψήφισε με τέτοια πλειοψηφία τη διάταξη, παρασύρθηκε, υπονομεύτηκε, κυριαρχήθηκε από τις ηγεσίες, από τις ανομολόγητες πιέσεις ή από τις συζητήσεις στους διαδρόμους για τους μισθούς ή οτιδήποτε άλλο.

Δεν το πιστεύω, γιατί το πρόβλημα του ασυμβίβαστου είναι ένα υπαρκτό πρόβλημα στη λειτουργία του Κοινοβουλίου, δεν αφορά μόνο το χρόνο παρουσίας του Βουλευτή. Είναι ένας προβληματισμός που αφορά, που υπάρχει σε πάρα πολλές χώρες και, με βάσει τα δικά μας δεδομένα, η Βουλή αποφάσισε να το λύσει με τη συνταγματική αναθεώρηση.

Εμείς λοιπόν εδώ φέραμε το συγκεκριμένο εφαρμοστικό νόμο. Η πρότασή μου είναι πολύ απλή. Πρέπει ο νόμος αυτός να ψηφιστεί επί της αρχής. Πρέπει να δούμε πιο συγκεκριμένα -στη συζήτηση των άρθρων- το άρθρο 5, στο πλαίσιο κάποιων τροπολογιών και προτάσεων που κατατέθηκαν με βάσει τη συζήτηση στην επιτροπή. Να φέρει η Κυβέρνηση το πακέτο των ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών αμέσως μετά, στην κατεύθυνση της πρότασης...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Για να λέει πάλι ο κ. Βενιζέλος περί μαλακού υπογαστρίου;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Τι είπα εγώ τώρα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Όχι εσείς, ο κ. Βενιζέλος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Τα οποία είναι εξόχως προσβλητικά!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Θα ήθελα, κύριε Παναγιωτόπουλε, να απευθύνετε το λόγο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ, αφήστε τον Υπουργό να ολοκληρώσει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Να απευθύνετε το λόγο στον κ. Βενιζέλο και όχι σε μένα.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Θα έρθει λοιπόν ο νόμος με επισπεύδον το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, που θα συμπληρώνει τα ασφαλιστικά και τα συνταξιοδοτικά.

Έχουμε να συζητήσουμε ορισμένες τροπολογίες που έχουν κατατεθεί, όσον αφορά την επάνοδο στο επάγγελμα ή τη μεταβίβαση ή οτιδήποτε άλλο. Με βάση αυτή την πρόταση -που πιστεύω ότι μπορεί να μην είναι ιδανική ή υπερεπαρκής όμως είναι μία πρόταση που ανοίγει ένα δρόμο- να δούμε την εφαρμογή του στο υπόλοιπο της θητείας αυτής της Βουλής. Το Σύνταγμα δεν απαγορεύει με κανένα τρόπο να έρθει οποιοσδήποτε νόμος ....

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Εφάπαξ εκδιδόμενος είναι εμμέσως πλην σαφώς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ο εφαρμοστικός στο άρθρο 1 και 2. Με συγχωρείτε, μιλάω για όλα τα υπόλοιπα. ...που να μπορεί να βελτιώσει ακόμα περισσότερο την κατάσταση.

Επαναλαμβάνω ότι η ψήφος η αρνητική ή η θετική σε αυτή την περίπτωση -και αυτό δεν είναι ούτε απειλή ούτε εκβιασμός, είναι μία πραγματική άποψή μου που βγαίνει από μέσα μου, από τη διαδικασία που προηγήθηκε- δεν αφορά αυτή καθ' εαυτή την πολιτική βούληση της Κυβέρνησης, αλλά την εφαρμογή ενός συγκεκριμένου άρθρου του Συντάγματος, το οποίο έχει διατυπώσει σαφείς ρήτρες.

Παραδείγματος χάρι και εγώ θα διαφωνούσα στο γιατί να

εφαρμόζεται σε αυτή τη Βουλή και όχι στην επόμενη. Όμως είναι ρητή η διάταξη του Συντάγματος που λέει «1-1-2003». Έτσι και αλλιώς ισχύει το ασυμβίβαστο, φέρει ή δε φέρει το νόμο η Κυβέρνηση.

Δεν μπορείς να φύγεις από αυτό το πλαίσιο. Με αυτή την έννοια λέω ότι εγώ δεν μπορώ να παραβιάσω το Σύνταγμα, δεν μπορώ να κάνω ένα νόμο διάτρητο. Και θα παρακαλούσα πολύ να φύγουμε από το γενικό πεδίο της αντιπαράθεσης, για να μπορέσουμε να καλυτερεύσουμε την τελική πρόταση που θα είναι αυτή που θα σηματοδέψει τον κοινοβουλευτικό μας βίο τα επόμενα χρόνια μέχρι την επόμενη αναθεώρηση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Υπουργέ, μια ερώτησή μου επιτρέπετε να σας κάνω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Να μη γράφεται καμία από τις διακοπές.

Σας παρακαλώ, κύριε Καψή!

Ορίστε, κύριε Παυλόπουλε, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η όλη θέση της Κυβέρνησης, αρχής γενομένης από τον Πρωθυπουργό και τις αναφορές του στο θέμα του εκτελεστικού νόμου του Συντάγματος για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο μέχρι την Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, αλλά και μέχρι τους δύο Υπουργούς που παρενέβησαν ως τώρα -κυρίως δε σε ό,τι αφορά την παρέμβαση του κ. Βενιζέλου- διαπνέεται από δύο βασικά χαρακτηριστικά: Το πρώτο είναι η απαράδεκτη αλαζονική και καθεστωτική τους νοοτροπία. Το δεύτερο είναι η προκλητική προσπάθεια διαστρέβλωσης της πραγματικότητας.

Ακούστε τι είπε ο κ. Βενιζέλος στην Αίθουσα αυτή. Συμπυκνώνει όσα είχε πει και ο κ. Σημίτης παλιότερα, όσα είχε πει και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Πρωτόπαπας. Όποιοι -λέει- καταδικάζουν το νόμο αυτό που φέρνει η Κυβέρνηση ως, δήθεν, εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος, στο πλαίσιο του άρθρου 57, όποιοι το κάνουν αυτό, Πρώτον: αμφισβητούν το ίδιο το Σύνταγμα. Δεύτερον, υποσκάπτουν τα ίδια τα θεμέλια της Δημοκρατίας. Δηλαδή, όποιος έχει αντίρρηση σε αυτό το οποίο υιοθετεί η Κυβέρνηση, περίπου είναι εχθρός της Δημοκρατίας. Ανάστροφα ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Για όσους παροικούν την Ιερουσαλήμ της νομικής, θυμίζει την αρχή εκείνη του ρωμαϊκού δικαίου σύμφωνα με την οποία, «*quod principii placuit legis habet vigorem*». Ο εστί μεθερμηνευόμενον «εκείνο το οποίο αρέσει στον ηγεμόνα, έχει ισχύ νόμου». Ισχύ νόμου και Συντάγματος έχει εδώ ό,τι ο κ. Σημίτης, ό,τι ο κ. Βενιζέλος, ό,τι ο κάθε Υπουργός της Κυβέρνησης Σημίτη θεωρεί ότι πρέπει να θεωρείται ως θέσφατο. Είναι νοοτροπία αυτή;

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: ...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Θα έρθω και στο Σύνταγμα. Μάθετε να ακούτε επιτέλους, κύριε Σφυρίου! Ξέρουμε την αλαζονεία σας, ξέρουμε ότι χρόνια ολόκληρα γαλουχηθήκατε μ' αυτήν τη νοοτροπία. Μάθετε να ακούτε επιτέλους!

Και δεν είναι μόνο αυτό. Αυτή η απαράδεκτη νοοτροπία την οποία είδαμε να διατυπώνετε και να ακολουθείτε μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα έχει και την εξής παρενέργεια. Φέρνει τους Βουλευτές και το Κοινοβούλιο, όπως θα εξηγήσω στη συνέχεια...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ, μην περιφέρεστε στους διαδρόμους.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Φέρνουν λοιπόν τους Βουλευτές σε αντιπαράθεση με την κοινωνία. Γιατί τι εισπράττει η κοινωνία από τον κ. Βενιζέλο; Ό,τι ο Βουλευτής που έρχεται εδώ και έχει αντίθετη άποψη από αυτό που λέει η Κυβέρνηση για το δήθεν, εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος, αυτός ο Βουλευτής «κόπτεται για τα συμφέροντά του και αγνοεί το κοινωνικό σύνολο». Αυτή είναι η νοοτροπία. Όποιοι, δηλαδή, λέει κάτι αντίθετο με αυτό που ο κ. Βενιζέλος και η Κυβέρνηση Σημίτη θεωρούν ότι αυθεντικά εκφράζει το Σύνταγμα και την ερμηνεία του, είναι εχθρός της δημοκρατίας, εχθρός του Συντάγματος, κοιτάει τα συμφέροντά του, είναι αντίπαλος της κοινωνίας.

Την είδαμε πριν λίγο καιρό και μέσα σ' αυτή την Αίθουσα τη νοοτροπία αυτή. Την αντιμετώπισαμε από αυτό εδώ το Βήμα. Και θυμάστε τι εννοώ και καλύτερα να το ξεχάσουμε όσο το

δυνατόν συντομότερα. Γιατί ήταν μία από τις μελανές στιγμές του Κοινοβουλίου μας.

Ας δούμε όμως ποια είναι η πραγματικότητα γι' αυτό που συζητάμε εδώ. Μιλάμε για τον εκτελεστικό νόμο του άρθρου 57 του Συντάγματος. Πρώτα πρώτα θα ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση σε ό,τι αφορά το άρθρο 57, γιατί πολλά ακούστηκαν. Ιδίως μάλιστα από ορισμένες πλευρές -και από την πλευρά της Κυβέρνησης και από μία πλευρά της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης- ακούστηκε πως είναι δυνατό η Νέα Δημοκρατία έρχεται αυτή τη στιγμή να θέσει θέμα για τον, δήθεν, εκτελεστικό νόμο, όταν η Νέα Δημοκρατία ήταν εκείνη η οποία ψήφισε το άρθρο 57 του Συντάγματος, το οποίο καθιερώνει το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των Βουλευτών.

Μια διευκρίνιση πολύ απλή. Διευκρινίζω σ' αυτήν την Αίθουσα και από αυτό το Βήμα κάτι το οποίο θα πρέπει να θυμάστε όλοι. Όταν ο κ. Βαρβιτσιώτης είπε ότι η Νέα Δημοκρατία είναι σύμφωνη με την πρόταση την οποία είχε φέρει την εποχή εκείνη ο κ. Βενιζέλος ή τη συζητάει την πρόταση αυτή, φυσικά ο κ. Βαρβιτσιώτης ως εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας εξέφραζε την Πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας, αλλά πως;

Ως θέση του κόμματος, αλλά σε καμία περίπτωση, όπως είναι γνωστό, ως κομματική πειθαρχία. Διότι, όπως είναι γνωστό, ο κ. Καραμανλής και όλοι μέσα σε αυτή την Αίθουσα είπαν κάτι πολύ απλό: Ότι δε νοείται κομματική πειθαρχία ...

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Κοιτάξτε, αν εσείς αισθάνεστε ότι και σε θέματα Αναθεώρησης του Συντάγματος είστε άνθρωποι οι οποίοι ό,τι σας λένε κάνετε, δικό σας θέμα. Εμείς στη Νέα Δημοκρατία θεωρούμε ...

(Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι. Να μη γράφεται τίποτε στα Πρακτικά.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αν μπορείτε τους συναδέλφους σας να τους μάθετε να μιλούν και να φέρονται στην Αίθουσα, αυτό παρακαλώ πολύ θα ήταν προσφορά προς το Κοινοβούλιο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: ...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Παυλόπουλος έχει δείξει δείγματα τέτοια, όταν διακόπτεται.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κάθε άλλο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ, λοιπόν. Να μη γράφεται καμία διακοπή στα Πρακτικά.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτό το δυσμενές προνόμιο είναι κάτι που εκφράζει συναδέλφους, δυστυχώς, από την Πλειοψηφία. Και αυτό το αποδεικνύουν αυτή την ώρα μέσα στην Αίθουσα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ: ...

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΒΑΡΔΙΚΟΣ: ...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Επειδή λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία την Αναθεώρηση του Συντάγματος την αισθάνθηκε ως μία ύψιστη διαδικασία συνειδησης για τον Βουλευτή, γι' αυτόν το λόγο, από κει και πέρα, άφησε τον κάθε Βουλευτή να ψηφίσει όπως αυτός θεωρούσε, αρχής γενομένης από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας. Δε νοείται κομματική πειθαρχία στα θέματα αυτά. Αυτό είναι το πρώτο, που θέλω να σας πω.

Αλλά βιάζεστε να βγάλετε συμπεράσματα. Και το άρθρο 57 ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ: ...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας διαβεβαιώ, αν δεν μπορείτε να κάνετε το καθήκον σας να επιβάλλετε την τάξη, είναι δικό σας θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Παυλόπουλε, έχω πει πολλές φορές σ' αυτή την Αίθουσα ότι το Προεδρείο πρέπει να βοηθείται στο έργο του.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ τι κάνω; Δημιουργώ προβλήματα στο Προεδρείο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ. Και σεις όμως πολλές φορές δεν το βοηθάτε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, πείτε στους συναδέλφους να σέβονται αυτούς που ομιλούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Λοιπόν, σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, να μη διακόπτετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Αν στερούνται επιχειρημάτων, αυτό είναι δικό τους ζήτημα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ: ...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Λοιπόν, το άρθρο 57, κύριοι συνάδελφοι, οι οποίοι θέλετε να θορυβείτε γιατί δε σας αρέσει η αλήθεια, όπως ψηφίστηκε, τι έλεγε; Επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Αλλά φαίνεται ότι ξεχνάτε πως για να πάρει την Πλειοψηφία των εκατόν εξήντα έξι Βουλευτών, -που δε θα την έπαιρνε αν δεν ήταν έτσι-, ορίζει ότι θα ψηφισθεί εκτελεστικός του Συντάγματος νόμος. Νόμος ορίζει -λέει το Σύνταγμα- ποιες κατ' εξαίρεση δραστηριότητες θα ήταν συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα.

Η κοινή νομική λογική, ξέρετε τι σημαίνει για τη διάταξη αυτή. Λέει πολύ απλά το εξής: Πρώτον, ότι θα ψηφισθεί νόμος ο οποίος θα προβλέπει εξαιρέσεις. Δεύτερον, ότι οι εξαιρέσεις αυτές σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ανατρέπουν τον κανόνα. Και τρίτον, ότι οι εξαιρέσεις αυτές είναι προφανώς επαγγελματικές εξαιρέσεις.

Αυτά δεν τα λέω εγώ μονάχα. Τα λένε όλοι εκείνοι που θέλουν να σέβονται και τη νομική επιστήμη, τα λέει δε και το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής, το οποίο λαλίστατο το επικαλείστε, όταν σας αρέσει αλλά, όταν δεν σας αρέσει, το κατακεραυνώνετε.

Αυτό δεν λέει το Επιστημονικό Συμβούλιο; Όταν, λοιπόν, το Επιστημονικό Συμβούλιο έρχεται και σας λέει από τη μία πλευρά ισχύει το επαγγελματικό ασυμβίβαστο, αλλά προβλέπει εκτελεστικό νόμο που θα έχει εξαιρέσεις οι οποίες δεν θα ανατρέπουν τον κανόνα, αλλά θα είναι εξαιρέσεις επαγγελματικής δραστηριότητας, σωπάτε. Αυτή είναι η πραγματικότητα εδώ.

Και ερωτώ, λοιπόν, αυτή τη στιγμή. Τι εννοούμε επαγγελματική δραστηριότητα; Μήπως εννοούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό το οποίο ο κύριος Υπουργός μας έφερε εδώ; Τι λέει το άρθρο 1 ως προς τις δραστηριότητες τις οποίες εξαιρεί; Ότι μπορείτε να κάνετε συγγραφική και ερευνητική δραστηριότητα, ότι μπορείτε να μετέχετε σε φιλανθρωπικές και κοινωνικές εκδηλώσεις χωρίς αμοιβή.

Το αντίστροφο, όπως πολύ ορθά παρατήρησε ο κ. Κουβέλης, δείχνει τη νοοτροπία της Κυβέρνησης Σημίτη. Γιατί για να το λέει αυτό ο κύριος Υπουργός σημαίνει ότι, κατά τη γνώμη του, θα μπορούσε και να το απαγορεύσει. Αφού το επιτρέπει ο νόμος σημαίνει ότι θα μπορούσε να το απαγορεύσει.

Δηλαδή, μου επιτρέπει ο κ. Σκανδαλίδης και η Κυβέρνηση Σημίτη εμένα ως Βουλευτή -και αυτή είναι η μεγάλη «παραχώρηση» του εκτελεστικού νόμου του Συντάγματος- να μπορώ να πάω στην ιδιαίτερη πατρίδα μου την Καλαμάτα και όταν κάνει, παραδείγματος χάρη, μια εκδήλωση ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών να ομιλώ περί της εννοίας των διοικητικών συμβάσεων.

Κύριε Σκανδαλίδη, κατά τη γνώμη σας, εάν δεν το λέγατε μπορούσατε να μου το απαγορεύσετε; Θα το απαγόρευε το Σύνταγμα;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: ...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Για όποτε μου για να το καταλάβω αυτό, δηλαδή. Ή όταν μετέχω, παραδείγματος χάρη, εγώ ως Βουλευτής Α' Αθηνών σε μία κοινωνική εκδήλωση είναι επιτρεπτό, κατά τον κ. Σκανδαλίδη.

Το ερώτημα είναι το εξής: Θα μπορούσατε να μου το απαγορεύσετε και από πάνω; Δηλαδή, ήρθατε εδώ να μου πείτε ότι είναι εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος, ο οποίος μου επιτρέπει να μπορώ να κάνω διαλέξεις σε φιλανθρωπικά σωματεία ή να μετέχω σε κοινωνικές εκδηλώσεις; Αυτό εσείς το αποκαλείτε εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος;

Όταν ψήφισαν οι εκατόν εξήντα έξι συνάδελφοι προς την κατεύθυνση της αναθεώρησης του άρθρου 57 του Συντάγματος πιστεύετε σοβαρά ότι έτσι θα εννοούσαν τις εξαιρέσεις; Με αυτόν τον τρόπο;

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: ...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ: ...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Για να δείτε ποια είναι η ασυ-

νέπεια της Κυβέρνησης, θα σας πω τι συνέβη, όταν ήρθαμε μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα, για να συζητήσουμε. Βλέποντας ότι περνούσαν οι μέρες –γιατί βεβαίως ο κύριος Βενιζέλος προσέθεσε και καταληκτική ημερομηνία για την ψήφιση του σχετικού νόμου, αν κοιτάξουν οι επιμελείς νομικοί το άρθρο 115 παράγραφος 7 του Συντάγματος θα παρατηρήσουν ότι αυτό προβλέπει καταληκτική ημερομηνία για την έναρξη του ασυμβίβαστου την 31η Δεκεμβρίου 2002- εγκαίρως, λοιπόν, η Νέα Δημοκρατία έθεσε το ερώτημα στον κύριο Πρωθυπουργό με γραπτή ερώτηση τον Οκτώβριο του 2001.

Ο κ. Σημίτης, δια του τότε Υπουργού Εσωτερικών, αφού έκανε ολόκληρη λίστα για τους εκτελεστικούς νόμους είπε προς τη Βουλή των Ελλήνων ότι ο νόμος αυτός θα είχε κατατεθεί –και άρα θα είχε ψηφιστεί- από τη Βουλή μέσα στη συνταγματική προθεσμία του άρθρου 115, παράγραφος 7. Δέσμευση του Πρωθυπουργού ήταν. Ερωτάται, λοιπόν: Γιατί δεν την τήρησε;

Εγώ ο ίδιος, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, επισκέφθηκα τον κ. Σκανδαλίδη. Ο κ. Σκανδαλίδης –του οποίου την εντιμότητα σε καμία περίπτωση δε θέλω να αμφισβητήσω- με εδέχθη στο γραφείο του και μου έφερε μία σειρά από ρυθμίσεις, τις οποίες είχε μπροστά του. Μου είπε ότι αντιμετώπιζε πολλές δυσκολίες και ότι σκεφτόταν δύο διαφορετικά μοντέλα, εκ των οποίων το ένα να απαριθμεί συγκεκριμένα επαγγέλματα και συγκεκριμένες εξαιρέσεις και το άλλο να θέτει ένα όριο αμοιβών, πράγμα το οποίο του είπα ότι δεν το κουβεντιάζουμε και δεν το σκεφτόμαστε.

Μου είπε, λοιπόν, ότι αγωνιζόταν να βρει μία λύση και με διαβεβαίωσε ότι αυτή τη λύση θα την είχαμε πριν τελειώσει ο χρόνος. Βγήκαμε έξω και ενώπιον των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης υπήρξαν οι δηλώσεις του και οι δηλώσεις μου που είναι καταγεγραμμένες. Αυτό ακριβώς συνέβη.

Ξαφνικά, βλέπουμε ότι τίποτα από όλα αυτά δε γίνεται. Με παρέμβαση του Πρωθυπουργού –αυτό θυμηθείτε το, κύριοι συνάδελφοι- θεωρείται ότι πρέπει να υπάρχει το απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο και εκεί τελειώνουν όλα. Έρχεται, λοιπόν, ένας νόμος εδώ, αυτόν που βλέπετε. Είναι εκτελεστικός του Συντάγματος νόμος; Προβλέπει εξαιρέσεις;

Άκουσα συναδέλφους να ρωτάνε ποια είναι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Η ερώτησή μου είναι αναστροφη. Πέραν του ότι θα σας απαντήσω ότι υπάρχει πρόταση, την οποία κατέθεσε ο κ. Κουβέλης –και κάμποσοι άλλοι συνάδελφοί σας, κύριε Σφυρίου, εκτός αν όταν μέμφεστε εμάς, μέμφεστε τους συναδέλφους σας που συνυπέγραψαν την τροπολογία με τον κ. Κουβέλη- ρωτώ, λοιπόν, το εξής: Αν δε σας αρέσει η πρόταση, την οποία κατέθεσαν –και που εγώ ενώπιον της Επιτροπής είπα ότι είναι μία καλή βάση προς συζήτηση για να ξεκινήσουμε, αλλά την αρνήθηκε ο Υπουργός- διερωτώμαι, κύριοι συνάδελφοι, το εξής: Εμάς ρωτάτε;

Όταν φέρνεται αυτή τη ρύθμιση στο Σύνταγμα και ο εισηγητής σας τότε έλεγε ότι θα έρθει ο εκτελεστικός νόμος και διαβεβαίωνε όλους ότι είχε κατά νου τι επρόκειτο να κάνει, το ερώτημά μου είναι το εξής: Δεν ήξερε η Κυβέρνηση τι κάνει; Όταν δεν ξέρει δηλαδή, λέει «να μας πει η Αντιπολίτευση τι πρόκειται να κάνουμε»;

Τότε, φύγετε από την Κυβέρνηση και αφήστε τη Νέα Δημοκρατία να κυβερνήσει, για να σας δείξει ποιες είναι οι προτάσεις τις οποίες έχει. Αλλιώς, αν αισθάνεστε ανίκανοι να εκπληρώσετε και τις στοιχειώδεις θεσμικές σας υποχρεώσεις, αυτό είναι καθαρά δικό σας ζήτημα.

Κύριοι συνάδελφοι, η αλήθεια είναι μία –για να τη συνοψίσω και αυτή δεν μπορεί να την αρνηθεί κανένας. Όσοι από εσάς θορυβείτε και διακόπτετε να ξέρετε ένα πράγμα: Αυτό που σας λέω είναι η άποψη πολλών συναδέλφων σας. Μέμφεστε τη Νέα Δημοκρατία; Δε γυρνάτε γύρω σας να δείτε πόσοι συνάδελφοί σας έχουν την ίδια άποψη;

Όσοι συμπεριφέρεστε ως «κορύβαντες» μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα και δεν αφήνετε να διατυπώσουν άλλοι την αντίθετη άποψή τους, δε βλέπετε ότι από τη λίστα των Βουλευτών οι οποίοι σκοπεύουν να μιλήσουν ή μίλησαν μέχρι τώρα, οι περισσότεροι στηρίζουν την άποψη που εγώ διατυπώνω από αυτό

εδώ το Βήμα;

Επομένως, δε βλέπετε ότι όταν στρέφεστε εναντίον μου και της Νέας Δημοκρατίας και της λοιπής Αντιπολίτευσης, στην ουσία στρέφεστε με τα ίδια επιχειρήματα –στρεψόδικα, άλλωστε- εναντίον των δικών σας συναδέλφων;

Το ερώτημα, λοιπόν, το οποίο θέλω να θέσω ενώπιον υμών, είναι το εξής: Εμείς, αυτήν την ώρα, μέσα σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα, υποτίθεται ότι έχουμε άδικο και αντιπολιτευόμαστε την Κυβέρνηση. Οι συνάδελφοι στο ΠΑΣΟΚ έχουν την ίδια αντιμετώπιση;

Κάτω, λοιπόν, από αυτές τις προϋποθέσεις, εγώ θα ήθελα να σας πω το εξής: Ποιος από εσάς εκφράζει το ΠΑΣΟΚ και την Κυβέρνηση; Δε θα ήθελα να σταθώ και να σας πω ότι κατάπληκτος είδα –θα μου πείτε δεν είναι θεσμικός παράγων, έλα όμως που στην πράξη είναι, τι να κάνουμε –το Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου να αρθρογραφεί επωνύμως εναντίον του ασυμβίβαστου. Το είδαμε και αυτό. Θα μου πείτε δεν είναι Βουλευτής. Θα μου πείτε ότι ο άνθρωπος δεν είναι μέλος της Κυβέρνησης.

Κοιτάξε λίγο τον εαυτό σας και σκεφτείτε αν αυτός ο συγκεκριμένος θεσμικός παράγων του Υπουργικού Συμβουλίου...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ : ...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ : Πείτε τα, κύριε Καψή, για να μην τα πω εγώ.

Όταν κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, έχετε αντίρρηση κατά των απόψεων της Νέας Δημοκρατίας να τις βάξετε στη σωστή βάση. Να τις βάξετε στη βάση της αντιπαράθεσης επιχειρημάτων και όχι να έχετε την απαράδεκτη τακτική ότι όποιος από τη Νέα Δημοκρατία έχει αντίθετη άποψη στρέφεται κατά του Συντάγματος.

Καταλήγω λοιπόν λέγοντας το εξής. Ουδείς αμφισβητεί το ασυμβίβαστο όπως διατυπώθηκε στο άρθρο 57 του Συντάγματος. Ουδείς το αμφισβητεί ανεξάρτητα από τη θέση την οποία είχε πάρει τότε. Εγώ γνωρίζετε ότι είχα καταψηφίσει τη σχετική διάταξη. Ουδείς το αμφισβητεί. Αλλά το Σύνταγμα προβλέπει εξίσου ένα εκτελεστικό νόμο. Το τι σημαίνει εκτελεστικός νόμος και ποιες είναι οι συγκεκριμένες εξαιρέσεις το προβλέπει, όπως είναι γνωστό –και το ξέρουν όλοι- ο ίδιος ο κανόνας δικαίου που περιέχει το άρθρο 57 και μιλάει για επαγγελματικές δραστηριότητες.

Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, το οποίο ήρθε μετά την 31.12.2002, με ό,τι αυτό νομικά συνεπάγεται –και ήρθε εσκεμμένα τότε- δεν καθιερώνει εξαιρέσεις. Μιλάει για αυτονόητες δραστηριότητες που δεν είναι επαγγελματικές και θα μπορούσε να τις ασκήσει κανείς, ανεξάρτητα από το αν τις προβλέπει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Άρα λοιπόν στην ουσία δεν είναι εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος και η καταψήφισή του αλλά και η καταγγελία του από τη Νέα Δημοκρατία ότι η Κυβέρνηση είναι αυτή που δε σέβεται το Σύνταγμα. Διότι φέρνει, δήθεν, ως εκτελεστικό τον συγκεκριμένο νόμο, που δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η επιβεβαίωση του απόλυτου ασυμβίβαστου, το οποίο για τους δικούς της λόγους η Κυβέρνηση από την αρχή στόχευε.

Οι συνάδελφοι όμως που ψήφισαν στη μεγάλη τους πλειοψηφία το άρθρο 57 ήθελαν και το ασυμβίβαστο και τον εκτελεστικό νόμο με τις εξαιρέσεις, που δεν έρχεται. Άρα υπόλογη για το Σύνταγμα και για την όλη ανωμαλία που δημιουργείται και για την κακή εικόνα προς τα έξω είναι η ίδια η Κυβέρνηση και πρέπει να αναλάβει και την αντίστοιχη ευθύνη.

Θέλω να πω ότι χαίρομαι ιδιαίτερα –και θέλει πολύ κουράγιο αυτούς τους δύσκολους καιρούς- που συνάδελφοι από το χώρο της Πλειοψηφίας μπορούν να διατυπώνουν ελεύθερα την άποψή τους. Αυτό τιμά το Κοινοβούλιο και τιμά και τους ίδιους. Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Ακριβάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε θα συμφωνήσουμε όλοι πιστεύω ότι η σημερινή συζήτηση διεξάγεται μέσα σε ένα άσχημο κλίμα στην κοινή γνώμη για το Κοινοβούλιο και για τους Βουλευτές.

Πιστεύω ότι το θέμα αυτό μας έχει μειώσει στον κόσμο. Θέλω να πιστεύω όμως επίσης ότι αυτό το κλίμα από αύριο θα βελτιωθεί υπέρ ημών. Πιστεύω ότι αυτό θα γίνει, λόγω της οβιδιακής μεταμόρφωσης της Νέας Δημοκρατίας σήμερα.

Το άσχημο αυτό κλίμα δημιουργήθηκε μετά τη συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή, όπου πράγματι –πρέπει να το πούμε αυτό– το ΠΑΣΟΚ είχε μια κοινοβουλευτική ήττα. Πιστεύω όμως ότι είχε μεγάλη, μα πάρα πολύ μεγάλη ήττα η Νέα Δημοκρατία στα μάτια της κοινής γνώμης, γιατί βγήκε προς τα έξω ότι τότε στη Διαρκή Επιτροπή, προ εβδομάδος, συζητήσαμε και αναμετρηθήκαμε αυτοί που υποστηρίζουν το ασυμβίβαστο και αυτοί που δεν το υποστηρίζουν ή με άλλα λόγια αυτοί που είναι υπέρ της συγκεκριμένης διάταξης του Συντάγματος και αυτοί οι οποίοι είναι ενάντια στη συνταγματική νομιμότητα.

Αυτό πέρασε στον ελληνικό λαό και μας ρωτούσαν οι απλοί πολίτες «μα, όταν θίγονται συμφέροντά σας, εσείς οι Βουλευτές πάτε κόντρα και στο Σύνταγμα»; Αυτό ήταν το επιστέγασμα όλων των συζητήσεων των Ελλήνων πολιτών.

Αυτό, κύριε Πρόεδρε, χρεώθηκε στη Νέα Δημοκρατία. Γι αυτό σήμερα η Νέα Δημοκρατία ήρθε τελείως μεταμορφωμένη. Ήρθε ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας και άρχισε την αγόρευσή του, λέγοντας ότι το ασυμβίβαστο είναι συνταγματική διάταξη, τη σεβόμαστε, δεν το συζητάμε. Ήρθε ο κ. Νεράντζης και είπε το ίδιο σήμερα. Ήρθε ο κ. Παυλόπουλος και τελειώνοντας την αγόρευσή του λέει το ίδιο «είναι συνταγματική διάταξη, δεν τη συζητάμε».

Ακούστε πως ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, ο έξοχος αγορητής κ. Νεράντζης, κατέληξε στην ομιλία του, για να δείτε, αν έχει σχέση η θέση της Νέας Δημοκρατίας σήμερα στη Βουλή με τη θέση που είχε προ εβδομάδος στη Διαρκή Επιτροπή.

Είπε ο κ. Νεράντζης: «Εν τέλει, θέλω να τονίσω τα δύο επιχειρήματα εναντίον του ασυμβίβαστου.

Το πρώτο είναι ότι πουθενά δεν ισχύει κάτι ανάλογο. Ο λαός είναι κυρίαρχος και αυτός αποφασίζει, ενώ το ασυμβίβαστο εμποδίζει την είσοδο ανθρώπων στην πολιτική. Γιατί να το κρύψω, άλλωστε, το ασυμβίβαστο ευνοεί προκλητικά την είσοδο κάποιων ανθρώπων» κ.λπ.

«Η ρύθμιση του ασυμβίβαστου μετατρέπει τον πολιτικό σε επαγγελματία, δηλαδή τον κάνει ένα κομμάτι της κρατικής μηχανής.

Η Νέα Δημοκρατία είναι αντίθετη σε αυτήν τη ρύθμιση».

Κύριοι συνάδελφοι, τώρα προσθέτω κάτι δικό μου. Η Νέα Δημοκρατία είναι αντίθετη με το Σύνταγμα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Κύριε συνάδελφε, πως το λέτε αυτό!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Δε δικαιούμαι να το πω ευπρόσωπως, όταν καταλήγετε την ομιλία σας και λέτε ότι η Νέα Δημοκρατία είναι αντίθετη με τη ρύθμιση του ασυμβίβαστου;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Δηλαδή δε θα πρέπει να συζητούμε καθόλου περί αυτού; Είναι ταμπού;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Δε δικαιούμαι να το πω για τον κ. Κωνσταντόπουλο, που λέει ότι έγινε μεγάλο λάθος και πρέπει να βρούμε τρόπο να το διορθώσουμε; Το είπε εδώ στη Βουλή ο κ. Κωνσταντόπουλος, ο οποίος αγωνίστηκε χρόνια ολόκληρα για το 114. Τα θυμάμαι τότε που ήμουν μαζί του. Δεν είναι λάθος αυτό; Δεν είναι εναντίον του Συντάγματος;

Ερωτώ: Αυτή η θέση που σας διάβασα –διότι τίποτα άλλο δεν ελέχθη– έχει καμία σχέση με τη θέση που εξέφρασε σήμερα η Νέα Δημοκρατία;

Εγώ χαίρομαι για τη θέση του κ. Καραμανλή σήμερα, που είπε ότι σεβεται το Σύνταγμα. Είπε ακόμα ότι ο εκτελεστικός νόμος είναι πρόχειρος, όπως είπε και ο κ. Νεράντζης, είναι ατελής, δεν είναι καλός, θέλει συμπλήρωση κλπ. Πολύ ωραία. Αυτή είναι συνταγματική θέση, ενώ στη Διαρκή Επιτροπή ήταν αντι-συνταγματική η θέση της Νέας Δημοκρατίας.

Μπορώ να σας διαβάσω και άλλα. Ο κ. Νεράντζης και ο κ. Παυλόπουλος –και σήμερα το ακούσαμε από τον κ. Παυλόπουλο– προσπαθούσαν να πουν ότι η Νέα Δημοκρατία ήταν κατά το ασυμβίβαστο τότε, που ψηφίστηκε.

Ακούστε τη θεωρία περί επιφανών, που εξέφρασε ο κ. Νεράντζης: «Η επίσημη θέση του κόμματος, αλλά και η θέση κορυ-

φαίων θεσμικών παραγόντων του κόμματος και μάλιστα δημόσια εκφρασθείσα και μετά ψήφου», εννοώ τον Πρόεδρο του κόμματος, το Γενικό Γραμματέα, τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο, τον αναπληρωτή και δεκάδες άλλα στελέχη, «ήταν εναντίον του ασυμβίβαστου».

Ο κ. Παυλόπουλος μας είπε σήμερα προ ολίγου ότι ο κ. Βαρυβασιώτης είπε «ότι η θέση της Νέας Δημοκρατίας είναι υπέρ της διάταξης, αλλά δε βάζουμε κομματική πειθαρχία». Άλλα λέγονται εδώ.

Κύριοι συνάδελφοι, ακούσατε τον κ. Παυλόπουλο προηγουμένως; «Η επίσημη θέση της Νέας Δημοκρατίας είναι υπέρ του ασυμβίβαστου, αλλά δε βάζει θέμα κομματικής πειθαρχίας».

Άρα, αυτό σημαίνει ότι η Νέα Δημοκρατία είναι αντίθετη με το ασυμβίβαστο. Αυτά είναι περιέργια και αιόλα πράγματα. Ακούγονται για πρώτη φορά. Η επίσημη θέση της Νέας Δημοκρατίας είναι υπέρ του ασυμβίβαστου, αλλά επειδή δε βάζει κομματική πειθαρχία, είναι εναντίον του ασυμβίβαστου. Αυτά είναι περιέργια πράγματα και εγώ δεν τα καταλαβαίνω καθόλου.

Εν πάση περιπτώσει, εγώ χαίρομαι και το επαναλαμβάνω, διότι σήμερα η Νέα Δημοκρατία άλλαξε. Άλλαξε κάτω από τη βαρύτατη πίεση της κοινής γνώμης. Γι' αυτό μετεμορφώθη και εγώ χαίρομαι για αυτό.

Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να έρθω στον εκτελεστικό νόμο. Θα ήθελα να πω εκ προοιμίου ότι συμμερίζομαι τις απόψεις όλων των συναδέλφων, ακόμα και αυτών που διαφωνούν με το ασυμβίβαστο. Συμερίζομαι τις απόψεις κάποιων συναδέλφων, που έχουν πραγματικό πρόβλημα με την άσκηση του επαγγέλματός τους.

Πιστεύω ότι ήταν ατυχής –το λέω για την ιστορία, γιατί δεν μπορεί να αλλάξει αυτό– η θέσπιση της ημερομηνίας της 31ης Δεκεμβρίου 2002. Θα ήταν πολύ προτιμότερο να ίσχυε από την έναρξη της νέας βουλευτικής θητείας το ασυμβίβαστο, οπότε και δε θα είχαμε όλα αυτά τα προβλήματα, που έχουμε σήμερα.

Θα μου επιτρέψετε, όμως να εκφράσω και μία νομική άποψη που νομίζω ότι, θα την υιοθετήσουν οι έχοντες νομικές γνώσεις.

Η άποψή μου είναι η εξής: Πιστεύω ότι ο οιοσδήποτε εκτελεστικός νόμος και αυτός που έχει φέρει ο κύριος Υπουργός και αυτόν που μπορεί τελικώς να φτιάξουμε, κατά τη συζήτηση κατ' άρθρον ή οιοσδήποτε νόμος εν πάση περιπτώσει εκτελεστικός του άρθρου 57 ερχόταν και ψηφίζοταν στη Βουλή, θα ήταν ολίγον άνευ περιεχομένου και άνευ αντικειμένου και εξηγούμαι γιατί. Η βασική διάταξη του άρθρου 57 είναι σαφέστατη. Τα καθήκοντα του Βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με την άσκηση οιοσδήποτε επαγγέλματος.

Λέει παρακάτω η δεύτερη παράγραφος. «Νόμος θα ορίσει τις συμβατές δραστηριότητες του Βουλευτού». Με άλλα λόγια ο νόμος αυτός εις εκτέλεση της διατάξεως του Συντάγματος θα είναι ερμηνευτικός νόμος, διότι θα έρθει αυτός ο νόμος ο σημερινός, να ερμηνεύσει τη βασική διάταξη του Συντάγματος και να πει ότι αυτές οι δραστηριότητες είναι συμβατές, αυτές δεν είναι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Με κοινό νόμο ερμηνευτικό του Συντάγματος;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ναι, ο κοινός νομοθέτης θα έρθει να ερμηνεύσει αυξημένης ισχύος διάταξη του Συντάγματος. Είναι σαφώς ερμηνευτικός.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Αν είναι δυνατόν!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Οι άλλοι εκτελεστικοί νόμοι που προβλέπει το Σύνταγμα είναι πραγματικά εκτελεστικοί. Λέμε, θα κάνουμε ένα, δύο, τρία, τέσσερα. Εδώ ερμηνεία δίδεται και θα σας πω ένα απλό παράδειγμα. Ας πούμε, λοιπόν, ότι ο κύριος Υπουργός αποδέχεται την όποια τροπολογία. Όχι αυτήν που έχετε φέρει, κύριε Κουβέλη εσείς, αλλά και άλλες. Λέει, λοιπόν, η τροπολογία ότι ο δικηγόρος μπορεί να κάνει εκατό υποθέσεις το χρόνο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Αυτό λέει;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Προσέξτε, κύριε Κουβέλη, φέρνω ένα παράδειγμα για να σας αποδείξω την ορθότητα της νομικής βάσης που θέτω αυτή τη στιγμή. Έρχεται, λοιπόν, η Βουλή εδώ –δε λέω εσείς– και ψηφίζει ένα νόμο, ο οποίος λέει ότι είναι συμβατή η δραστηριότητα, ο δικηγόρος να δικηγорεί

δέκα φορές το μήνα. Όλα αυτά δεν είναι υπό την τελική κρίση των δικαστηρίων και εν προκειμένω του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου; Την ερμηνεία των νόμων την κάνουν τα δικαστήρια. Την αυθεντική ερμηνεία όμως κάνει η Βουλή, αλλά επ' ουδενί λόγο κάνει αυθεντική ερμηνεία σε συνταγματικές διατάξεις. Άλλο το ένα άλλο το άλλο. Αποκλειστικά αρμόδιο για την ερμηνεία των νόμων είναι το δικαστήριο και εν προκειμένω το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο. Άρα, λοιπόν, ό,τι και να πούμε ακόμη και αυτός ο νόμος που επιτρέπει τις ερευνητικές δραστηριότητες κλπ. και αυτός τελεί υπό την τελική κρίση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου. Ό,τι και να πούμε εμείς πολύ μικρή αξία έχει σε τελευταία ανάλυση. Αυτό είναι το νομικό θέμα που ήθελα να βάλω και να πω εν τέλει ότι ο πολύς λόγος που γίνεται για τις ατέλειες ή μη του συγκεκριμένου σχεδίου νόμου που έφερε ο Υπουργός Εσωτερικών, -κατά την άποψή μου- έχει μικρά ή ελαχίστη αξία. Ό,τι και να πούμε εμείς, το Ειδικό Δικαστήριο είναι αυτό που θα κρίνει αν η συγκεκριμένη δραστηριότητα που θεωρούμε εμείς ότι είναι συμβατή, είναι πράγματι συμβατή. Άρα, λοιπόν, όλος ο καβγάς δεν έχει κανένα νόημα. Γι' αυτό, αν θέλετε και στη Διαρκή Επιτροπή -και εδώ εν τίνι μέτρο σήμερα σε πολύ μικρότερο βαθμό- περιορίστηκε η συζήτηση σε αυτούς τους θιασώτες του ασυμβίβαστου και τους θιασώτες του μη ασυμβίβαστου.

Κύριοι συνάδελφοι, τελειώνοντας θα πω ότι εγώ ψήφισα το ασυμβίβαστο και είμαι υπέρ του ασυμβίβαστου και σήμερα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δε σέβομαι τις επιφυλάξεις των συναδέλφων και ιδιαίτερα αυτών, οι οποίοι έχουν και κάποιο πρόβλημα. Αλλά ενόψει και της νομικής τοποθέτησης την οποία σας έκανα, νομίζω ότι δεν υπάρχει πλέον διέξοδος.

Το ασυμβίβαστο είναι αυτό, το άρθρο 57που καθορίζεται στην παράγραφο 1. Οι όποιες δραστηριότητες θα είναι συμβατές, θα τις κρίνει το αρμόδιο δικαστήριο. Διότι φθάνω και σε μια άλλη άποψη. Ερχόμαστε εμείς και λέμε σήμερα: Ψηφίζουμε στη Βουλή ότι ο ιατρός, ο μαιευτήρας μπορεί να κάνει και σαράντα τοκετούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Χωρίς λεφτά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ναι, και χωρίς λεφτά. Πάει, λοιπόν, ο συνάδελφος μαιευτήρας και κάνει μία και δύο και τρεις ενστάσεις και έρχεται το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο αύριο εξετάζον την ένσταση -και είναι σίγουρο ότι κάποιος θα κάνει ένσταση διότι υπάρχουν επιδοξοί που θέλουν να γίνουν Βουλευτές- και πει ότι αυτό που έκανε είναι αντισυνταγματικό. Αυτή η διάταξη που θα ψηφίσουμε δεν τον προστατεύει. Θα τον παγιδεύσουμε εάν ψηφίσουμε τέτοιες υποτιθέμενες εξαιρέσεις της συνταγματικής διάταξης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Βενιζέλος έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διεξάγεται μία συζήτηση δύο επιπέδων.

Στο πρώτο επίπεδο επιχειρείται κατά τρόπο απαράδεκτο -κατά τη γνώμη μου- και άδικο για το κύρος της Βουλής μία πρόωρη και πρόχειρη αναψηλάφηση της πολύ πρόσφατης αναθεώρησης του Συντάγματος. Είναι παράδοξο και αντιφατικό και ανεπίτρεπτο η Βουλή που στην πρώτη σύνοδό της ενεργώντας ως αναθεωρητικός νομοθέτης ψήφισε το αναθεωρημένο Σύνταγμα της χώρας, να έρχεται ως κοινό νομοθετικό όργανο και να αμφισβητεί με τόσο έντονο τρόπο το αποτέλεσμα της αναθεωρητικής διαδικασίας και μάλιστα σε ένα θέμα που αφορά προσωπικές υποθέσεις των Βουλευτών, την προσωπική κατάσταση των Βουλευτών.

Το δεύτερο επίπεδο της συζήτησης αφορά τον εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο και ουσιαστικά η συζήτηση εστιάζεται στο εύρος των εξαιρέσεων που επιτρέπει το Σύνταγμα από το απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο, σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφος 1. Αυτή είναι μια θεμιτή συζήτηση, είναι όμως μια συζήτηση η οποία χάνει μεγάλο μέρος από την αξία της όταν εμπλέκεται με τη συζήτηση του πρώτου επιπέδου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Δεν αποτελεί...

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Η υπεράσπιση του Συντάγματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι

υπόθεση του εισηγητή της Πλειοψηφίας στην αναθεωρητική διαδικασία, δεν είναι υπόθεση της Κυβέρνησης, δεν είναι υπόθεση μόνο της κοινοβουλευτικής Πλειοψηφίας ή των επισήμων εκπροσώπων των κομμάτων. Είναι υπόθεση όλων των Βουλευτών και είναι υπόθεση όλου του ελληνικού λαού στον πατριωτισμό του οποίου επαφίεται η τήρηση του Συντάγματος.

Όταν μόνοι μας προκαλούμε σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα φαινόμενα υποβάθμισης και έκπτωσης του Συντάγματος, τότε προκαλούμε μεγάλη πολιτική βλάβη στον πολίτη, γιατί ο πολίτης δεν αντιλαμβάνεται την σπουδαιότητα του συνταγματικού κειμένου γι' αυτόν τον ίδιο και τα δικαιώματά του.

Εάν κάτι έχει εισφέρει η αναθεώρηση είναι η πλήρης θωράκιση του πολίτη με νέα δικαιώματα απέναντι σε νέες απειλές. Δεν διευκολύνουμε την «ανασκαφή» και την ανακάλυψη του Συντάγματος, την αφομοίωση του αναθεωρητικού κειμένου από εμάς τον ίδιο μας τον εαυτό ως νομοθέτη, από τα δικαστήρια, από τη διοίκηση και τελικά από τους πολίτες. Στέλνουμε ένα μήνυμα «αντίστασης» κατά του Συντάγματος, ενώ διεκδικούμε το σεβασμό του Συντάγματος και από το δικαστή και από το νομοθέτη και από εκπροσώπους μεγάλων συμφερόντων που θέλαμε να τους οριοθετήσουμε στο μέτρο του δυνατού μέσα από την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Η καταψήφιση, μάλιστα, επί της αρχής του σχεδίου νόμου στη Διαρκή Επιτροπή, νομίζω ότι είναι μία από τις μεγαλύτερες αφέλειες που έχουν διαπραχθεί στην κοινοβουλευτική ιστορία της χώρας. Μου θυμίζει τον Χότζα του μύθου, που συνέλαβε τη γυναίκα του να τον απατά και ο ίδιος για να την εκδικηθεί αυτοευνουχίστηκε. Η απόρριψη του νομοσχεδίου σημαίνει ότι ισχύει το απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο εκ του Συντάγματος, χωρίς καμία εξαίρεση και χωρίς καμία διευκρινιστική ρύθμιση.

Θα ήταν πολύ απλό για την Κυβέρνηση να αποσύρει το σχέδιο νόμου, να μην αναλάβει αυτήν τη νομοθετική πρωτοβουλία και να περιμένει από την Αντιπολίτευση ή από μεμονωμένους Βουλευτές να υποβάλουν πρόταση νόμου. Η υποβολή πρότασης νόμου είναι εύκολη, όπως και η υποβολή τροπολογιών είναι εύκολη, μόνο που το κανονιστικό τους περιεχόμενο με το οποίο προβλέπονται εξαιρέσεις είτε ουσιαστικές είτε διαδικαστικές, ελέγχεται δικαστικά.

Δεν είμαστε κύριοι του Συντάγματος. Το Σύνταγμα, απ' ης στιγμής ψηφιστεί, αυτονομείται από το συντάκτη του, από τον ιστορικό, συντακτικό ή αναθεωρητικό νομοθέτη και τον τελευταίο λόγο τον έχει ο δικαστής σε όσες διατάξεις εφαρμόζονται δικαστικά και υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο. Κλασική περίπτωση τέτοιας διάταξης είναι η διάταξη για τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα των Βουλευτών, όπου δεν ελέγχεται απλά και μόνο η συνταγματικότητα του νόμου, αλλά και η συνταγματικότητα πραγματικών συμπεριφορών.

Είναι άλλη δικονομική μεθόδευση του ελέγχου μίας κανονιστικής ρύθμισης -αυτό που ονομάζουμε έλεγχο της συνταγματικότητας του νόμου- και άλλο πράγμα είναι ο έλεγχος κατά το Σύνταγμα της νομιμότητας συμπεριφορών, δηλαδή, πραγματικών καταστάσεων. Εδώ συμπλέκονται και τα δύο. Άρα, δεν αρκεί να διατυπώσει κανείς μία νομοθετική πρόταση, αλλά πρέπει να αναλάβει και τη διακινδύνευση μιας ενδεχόμενης διαφορετικής κρίσης του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου.

Περιττεύει να πω σε εσάς ότι αυθεντική ερμηνεία του Συντάγματος μπορεί να συντελεστεί μόνο με νέα αναθεώρηση. Η αναθεώρηση είναι είτε η αυθεντική ερμηνεία είτε η προσθήκη είτε η τροποποίηση είτε η κατάργηση διατάξεων. Εκτός όμως από την αυθεντική ερμηνεία, υπάρχει και η ερμηνεία εφαρμογής του Συντάγματος, στην οποία προφανώς αναφερόταν ο κ. Ακριβάκης. Και ερμηνεία εφαρμογής του Συντάγματος, όχι όμως με τα προσόντα της αυθεντικής ερμηνείας, κάνουν και ο νομοθέτης και η διοίκηση και εν τέλει ο δικαστής. Βεβαίως, κάθε νόμος ερμηνεύει το Σύνταγμα υπό την αίρεση μίας δικαστικής ερμηνείας, η οποία θα ήταν διαφορετική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πως προέκυψε το ασυμβίβαστο; Το ασυμβίβαστο δεν προέκυψε ως κεραυνός εν αιθρία. Ήταν ένα από τα παραδείγματα που επικαλείτο κατά κόρον η επίσημη εκπροσώπηση της Νέας Δημοκρατίας δια του κ. Βαρβιτσιώτη και δια του κ. Σουφλιά στην Επιτροπή Αναθεώρησης

της πρώτης φάσης, δηλαδή το 1998, όταν η Νέα Δημοκρατία ήθελε να εμφανίσει το ΠΑΣΟΚ αμήχανο, αβέβαιο, ανεπαρκές στις προτάσεις του και ατελέσφορο για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και της διαφάνειας.

Η συζήτηση αυτή επανήλθε στην Επιτροπή Αναθεώρησης του έτους 2000 στη δεύτερη και τελευταία φάση. Επαναλήφθηκαν τα ίδια στα Πρακτικά της Βουλής και επιχειρήσαμε στην Επιτροπή Αναθεώρησης υπό την προεδρία του κ. Ιωαννίδη να καταρτίσουμε την παράγραφο 1 του άρθρου 57, δηλαδή, να πούμε ποιες επαγγελματικές δραστηριότητες είναι απαγορευμένες κατά το Σύνταγμα. Προσπαθήσαμε να καθορίσουμε ακόμη και τις μορφές ελεύθερου επαγγέλματος ή παροχής έργου ή εργασίας με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου που είναι απαγορευμένες κατά το Σύνταγμα, γιατί είναι πια τέτοια η έκταση του κράτους και τέτοια η σχέση που έχει αναπτυχθεί ανάμεσα στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, που είναι εξαιρετικά δύσκολο να βρεις δραστηριότητες που να μην εφάπτονται έστω και έμμεσα με το κράτος. Έτσι καταλήξαμε στην πρόταση αυτή, η οποία σε τελευταία ανάλυση ετέθη στην κρίση των Βουλευτών.

Εγώ δε θα έκανα ποτέ την πρόταση αυτή, αν δε συμφωνούσε το κόμμα μου. Κάναμε αναλυτικές συζητήσεις στον κοινοβουλευτικό τομέα εργασίας. Αν δε συμφωνούσε ο Πρωθυπουργός της χώρας, αν δε συμφωνούσε ο Πρόεδρος της Βουλής, δε θα μπορούσαμε ποτέ να εισηγηθούμε μία πρόταση σχετική με τη Βουλή και τους Βουλευτές. Αυτό είναι εμφανέστατο και αυτονόητο, θα έλεγα.

Όμως σε τελευταία ανάλυση, ποιοι ψήφισαν και ποιοι αποφάσισαν; Προφανώς αποφάσισαν οι εκατόν εξήντα έξι Βουλευτές που, χωρίς καμία κομματική πειθαρχία, με την ελεύθερη κρίση τους, θέσπισαν τη διάταξη αυτή. Έχουν δίκιο οι συνάδελφοι που λένε ότι το λογικό θα ήταν να αρχίσει να εφαρμόζεται η διάταξη αυτή από την επόμενη Βουλή. Όμως η μεγάλη πλειοψηφία των Βουλευτών που ήταν υπέρ του ασυμβίβαστου, ήταν και υπέρ της άμεσης επιβολής του για λόγους αξιοπιστίας.

Γιατί μια ρύθμιση αυστηρή που δεν ισχύει γι' αυτούς που την ψηφίζουν αλλά για τους επόμενους, δεν είναι αξιόπιστη. Και η ημερομηνία της 31.12.2003 ήταν ένας τυπικός συμβιβασμός ανάμεσα σ' αυτούς τους πολλούς που ήθελαν ασυμβίβαστο με άμεση ισχύ και τους άλλους που ήθελαν μια μεταβατική ρύθμιση με δεκαοκτάμηνο περιθώριο προσαρμογής στις νέες συνθήκες.

Το Σύνταγμα δεν είναι εργαστηριακό προϊόν. Δεν κάνει ο καθένας ό,τι θέλει επιστημονικά. Το Σύνταγμα είναι ένα ζωντανό πολιτικό προϊόν που πηγάζει μέσα από αντιφάσεις, αντιθέσεις και συμβιβασμούς.

Αρα λοιπόν, με εκπλήσσει πραγματικά και η αμηχανία της Νέας Δημοκρατίας. Η Νέα Δημοκρατία είναι ένα μεγάλο κόμμα εξουσίας. Είναι μια παραδοσιακή πολιτική οικογένεια. Είναι μια μεγάλη παράταξη. Οφείλει να τοποθετείται με σαφήνεια απέναντι στα μεγάλα θεσμικά ερωτήματα. Εάν η Νέα Δημοκρατία θεωρούσε ότι η νομοθετική ρύθμιση που εισηγείται η Κυβέρνηση είναι ανεπαρκής, μπορούσε να καταθέσει τη δική της πρόταση νόμου. Εάν η Νέα Δημοκρατία θεωρούσε ότι πρέπει να προστεθεί άλλη ρύθμιση σε σχέση με τις εξαιρέσεις, θα έπρεπε να καταθέσει μια υπεύθυνη, νομοτεχνικά επεξεργασμένη τροπολογία – προσθήκη στο αντίστοιχο άρθρο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ : Μας εξηπάτησε ο όφισ!

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Δεν υπάρχει όφισ που εξαπατά τους Βουλευτές, διότι οι Βουλευτές δεν είναι πρωτόπλαστοι...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Δεν μπορούσαμε να εκτιμήσουμε τότε...

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Οι Βουλευτές έχουν περιπέσει προ πολλού στο προπατορικό αμάρτημα.

Αρα λοιπόν, καταλήξαμε στο ασυμβίβαστο γιατί δεν υπήρχε κανόνας δεοντολογίας στην κοινοβουλευτική πρακτική που να δίνει απάντηση στο θέμα, διότι υπάρχουν τεράστιες ανισότητες μεταξύ των Βουλευτών. Το Σύνταγμα πριν από την αναθεώρησή του, από το 1975, προβλέπει σωρεία ασυμβιβάστων. Είναι

λοιπόν πολύ αυστηρό για μια κατηγορία Βουλευτών και απολύτως φιλελεύθερο για μια άλλη κατηγορία Βουλευτών. Δεν μπορεί να είναι φιλελεύθερο για τους δικηγόρους και τους γιατρούς και τους φαρμακοποιούς και να είναι απολύτως αυστηρό για τους καθηγητές πανεπιστημίου που δεν έχουν άλλο επάγγελμα, όπως είναι ο κ. Χουρμουζιάδης και ο κ. Παντερμαλής, οι οποίοι τιμούν την ελληνική αρχαιολογική επιστήμη και είναι σε υποχρεωτικό ασυμβίβαστο, σε αναστολή. Δεν έχουν άλλο επάγγελμα. Είναι ανεπάγγελτοι;

Ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος τον οποίο με πρωτοβουλία της Νέας Δημοκρατίας τιμήσαμε προχθές, τι επάγγελμα ασκεί στο μακρύ πολιτικό του βίο; Έχετε αναρωτηθεί τι επαγγέλταν; Ήταν και αυτός ένας «ανεπάγγελτος» της πολιτικής;

Επίσης, πρέπει να σας πω ότι όλος ο κατάλογος των κωλυμάτων που περιλαμβάνει τους δημοσίου υπαλλήλους, τους υπαλλήλους των ΟΤΑ, τους υπαλλήλους του ευρύτερου δημοσίου τομέα, είναι και κατάλογος ασυμβιβάστων. Πως είναι, λοιπόν, δυνατό να υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι τελούν σε απόλυτο ασυμβίβαστο και άλλοι οι οποίοι δεν έχουν κανένα φραγμό;

Δεν υπάρχει δε σοβαρή εταιρεία του ιδιωτικού τομέα που να μην εμπίπτει στις υφιστάμενες απαγορεύσεις του άρθρου 57, γιατί σίγουρα θα έχει επιχορηγηθεί ή θα διεκδικεί επιχορήγηση από το δημόσιο ή θα έχει συνάψει κάποια σύμβαση παροχής έργου ή υπηρεσιών προς το δημόσιο. Δηλαδή, αντιμετωπίζουμε μια άνιση κατάσταση και θέλουμε να διευκολύνουμε την ανεξέλεγκτη αναπαραγωγή αυτής της τυχαίας κατάστασης. Γιατί για τυχαία κατάσταση πρόκειται. Εκτός και αν λέμε στο γιατρό ότι δεν μπορεί να είσαι γιατρός του ΕΣΥ γιατί έχεις ασυμβίβαστο, αλλά μπορείς να ασκείς λυσσαλέα ιδιωτική ιατρική. Ή λέμε στον καθηγητή της ιατρικής ότι είσαι σε αναστολή ως καθηγητής, δεν μπορείς να διευθύνεις την κλινική σου, αλλά μπορείς να κάνεις χωρίς κανένα περιορισμό ιδιωτική ιατρική ως Βουλευτής.

Δεν είναι αξιόπιστα πράγματα αυτά. Και πραγματικά αντιμετωπίζω με μεγάλη κατανόηση και συμπάθεια τους συναδέλφους που είναι για παράδειγμα φαρμακοποιοί. Αλλά υπάρχει ένα πλεονέκτημα στον φαρμακοποιοί, το φαρμακείο του μπορεί να δουλεύει χωρίς την παρουσία του. Ενώ αυτός που χειρουργεί δεν μπορεί να χειρουργεί εν τη απουσία του και αυτός που δικηγорεί στα ακροατήρια δεν μπορεί να δικηγорεί εν τη απουσία του.

Άρα, λοιπόν, έπρεπε να εκλογικεύσουμε αυτές τις καταστάσεις. Και δεν είναι δυνατόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να είναι κάποιος αρχηγός κόμματος και να ασκεί ενεργό δικηγορία, ή Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος κόμματος και να ασκεί ενεργό δικηγορία. Δεν είναι δυνατόν να εκπροσωπεί το κόμμα του επισήμως και να είναι εκ των πραγμάτων, καλόπιετα, εκπρόσωπος ενώπιον δικαστηρίων ή εξωδίκως μεγάλων συμφερόντων. Και δεν υπάρχουν καλά και κακά μεγάλα συμφέροντα. Δεν είναι μόνο το ένα όνομα στην Ελλάδα το οποίο συγκεντρώνει τα πυρά. Είναι και αυτοί που στέλνουν τα πυρά και αυτοί που δέχονται τα πυρά και αυτοί που αιδημόνως σιωπούν, ενώ είναι μέσα στην αγορά και ενώ εφάπτονται όλοι με το κράτος και την κρατική οικονομία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Άρα λοιπόν, πρέπει να είμαστε ειλικρινείς. Και δε δέχομαι την άποψη ότι ανεξάρτητος Βουλευτής είναι ο πλούσιος Βουλευτής ή ανεξάρτητος Βουλευτής είναι αυτός που μπορεί να ασκεί το δικηγορικό ή το ιατρικό του επάγγελμα.

Τις μεγάλες πολιτικές ρήξεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη σύγκρουση με τους αρχηγούς, τη σύγκρουση με τον Πρωθυπουργό όταν είναι κάποιος Υπουργός, δεν την κάνουν αυτοί που ασκούν επάγγελμα, αλλά αυτοί που έχουν πολιτική άποψη και αφοσίωση.

Ποιος έκανε τις μεγάλες συγκρούσεις; Ποιος έχει συγκροτήσει πολιτικά σε όλα τα κόμματα, από την παραδοσιακή Αριστερά μέχρι τη Νέα Δημοκρατία; Για δείτε στην περίοδο των είκοσι οκτώ ετών της μεταπολίτευσης ποιες ήταν οι αντιπαραθέσεις και οι συγκρούσεις, ποιος ύψωσε το ανάστημά του; Το ύψωσε κανείς επειδή είχε την ανεξαρτησία του επαγγέλματός του; Όχι

βέβαια. Ύψωσε το ανάστημά του όποιος είχε την ανεξαρτησία της γνώμης του. Ή είναι δυνατόν, όπως είπα και προηγουμένως στην παρέμβασή μου, να δεχόμαστε ότι το ένα τρίτο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του κυβερνώντος κόμματος –και αυτό ισχύει για κάθε κυβερνών κόμμα– είναι υπουργοί και υφυπουργοί και έχουν εκ του Συντάγματος πλήρες και απόλυτο ασυμβίβαστο, μπορούν να επιβιώσουν με τη βουλευτική αποζημίωση μειωμένη κατά την αποζημίωση της συμμετοχής στις επιτροπές (γιατί ο Υπουργός δεν αμείβεται για τη συμμετοχή του στις επιτροπές), ενώ υπάρχει πρόβλημα επιβίωσης για τους Βουλευτές που δεν έχουν την ιδιότητα του Υπουργού ή του Υφυπουργού; Και μπορεί κάποιος που έχει το ιατρείο του, το δικηγορικό του γραφείο, το φαρμακείο του, το τεχνικό του γραφείο να λύσει τις υποθέσεις του από το απόγευμα της ημέρας που τον καλεί ο Πρωθυπουργός να ορκιστεί υφυπουργός μέχρι το πρωί που ορκίζεται, ενώ εμείς που είχαμε μπροστά μας δέκα οκτώ μήνες από το Απρίλιο του 2001 έως το Δεκέμβριο του 2002 δεν είχαμε τη δυνατότητα προσαρμογής στα νέα συνταγματικά δεδομένα; Αυτά είναι υποκρισίες. Και υποκρισίες που τις κατανοεί ο κόσμος.

Και κατανοεί και κάτι απλούστερο. Και λυπάμαι που το λέω, γιατί είναι ένα επιχείρημα το οποίο δεν με εκπροσωπεί, δεν με εκφράζει προσωπικά, αλλά είναι κάτι που το ακούω και το βλέπω στις εφημερίδες όταν εκφράζονται οι πολίτες. Σε ένα καθεστώς ανεργίας με έντονα εργασιακά προβλήματα, αδυνατεί να καταλάβει κάποιος γιατί ο Βουλευτής πρέπει να έχει πολλαπλή απασχόληση.

Σε ποιο κοινοβουλευτικό σύστημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Σε ένα κοινοβουλευτικό σύστημα με διαρκή παρουσία της Βουλής. Η Βουλή λειτουργεί στην Ελλάδα δώδεκα μήνες το χρόνο συμπεριλαμβανομένων και των Τμημάτων Διακοπής των Εργασιών, πέντε ημέρες την εβδομάδα και ο Βουλευτής πρέπει να ασκεί τα καθήκοντά του και να προετοιμάζεται. Πρέπει δε να μετέχει στο νομοθετικό έργο και στον κοινοβουλευτικό έλεγχο παρέχοντας τα ίδια εχέγγυα αντικειμενικότητας και αμεροληψίας με τον Υπουργό. Πως ο Υπουργός έχει ασυμβίβαστο για να μη του πει κάποιος ότι εισηγείται μια διάταξη, γιατί θέλει να ικανοποιήσει κάποιον παλιό ή καινούργιο ή τωρινό εντολέα του και ο Βουλευτής ο οποίος φέρνει τροπολογίες, ο οποίος κάνει ερωτήσεις και επερωτήσεις, ο οποίος διαμορφώνει τον πολιτικό διάλογο δεν έχει το ίδιο πρόβλημα; Φυσικά και το έχει. Και μάλιστα έχει και πολύ μεγαλύτερη ευελιξία απ' ό,τι έχει ο Υπουργός και πρέπει να είναι πολύ πιο προσεκτικός, διότι μπορεί να εφάπτεται πιο εύκολα.

Εγώ, όπως ξέρετε, έχω διπλό ασυμβίβαστο, διότι είμαι σε αναστολή υπό την ιδιότητά μου του Καθηγητή και έχω και αναστολή υπό την ιδιότητά μου του δικηγόρου και συμπληρώνω δέκα χρόνια ως Υπουργός. Δεν θεωρώ ότι έχασα την επιστημονική μου ικανότητα, δεν έχασα την επιστημονική μου σχέση με τον κλάδο μου. Αντίθετα θεωρώ ότι είναι πολύ ζωντανή η σχέση αυτή. Και βεβαίως αυτό είναι πλεονέκτημα των νομικών οι οποίοι ασχολούνται με τα θέματά τους κατά την άσκηση του νομοθετικού και κοινοβουλευτικού γενικότερα έργου.

Έχασε ο κ. Χουρμουζιάδης την ιδιότητα του αρχαιολόγου; Δεν θα την ξαναβρεί; Προφανώς και δεν την έχασε. Δέχομαι όμως ότι ένας ιατρός προωθημένης ειδικότητας μπορεί να αποκοπεί από την επιστήμη του.

Αυτό μπορεί να ισχύσει και με έναν πυρηνικό φυσικό και με έναν βιοτεχνολόγο, αλλά αυτό είναι μια στάθμιση που την κάνει ο καθένας. Θα σταθμίσει αν ήρθε η ώρα να ασχοληθεί με την πολιτική και να αφήσει την επιστήμη του ή αν πρέπει να αφισωθεί στην επιστήμη του. Δεν είναι το πρώτο ή το κρισιμότερο πράγμα η εκλογή στη Βουλή. Και εγώ θα μπορούσα να έχω διεκδικήσει, όπως έχουν κάνει άλλοι συνάδελφοι εδώ μέσα, την εκλογή μου από ηλικίας εικοσιπέντε ετών, αλλά έκανα την επιλογή να εργαστώ, να αποκτήσω μια υπόσταση κοινωνική, επαγγελματική και επιστημονική, να ολοκληρώσω την ακαδημαϊκή μου εξέλιξη. Μετά, μου δόθηκε ευκαιρία τυχαία πραγματικά μέσα από την εξέλιξη της συγκυρίας να ασχοληθώ και με τη μάχιμη πολιτική με την οποία είχα ασχοληθεί ως φοιτητής πολύ ωριότερα απ' ό,τι είχα ασχοληθεί με την επιστήμη.

Άρα, κάνουμε τις σταθμίσεις μας και η στάθμιση έχει και οικονομικό κόστος, διότι την δόξαν ουδείς εμίσησε, το χρήμα πολλοί. Είναι μια στάθμιση αυτό. Οι οικονομικές απώλειες είναι πολύ μεγάλες και για εμάς προσωπικά και για τις οικογένειές μας, διότι η βουλευτική αποζημίωση είναι μικρότερη από την αμοιβή μιας στοιχειώδους παραστάσεως στα ανώτατα δικαστήρια. Ο καθένας εδώ μέσα μπορεί να επικαλεστεί τα δικά του παραδείγματα, από το δικό του επαγγελματικό κλάδο. Κάνει λοιπόν μια ηθική, προσωπική, οικογενειακή και εν τέλει πολιτική στάθμιση. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν συνάδελφοι που με άλλες συνθήκες εισήλθαν στη Βουλή και εκεί όντως υπάρχει πρόβλημα απέναντί τους. Κάναμε όμως τον καλύτερο δυνατό συμβιβασμό με την ημερομηνία της 31 Δεκεμβρίου 2002.

Οι εξαιρέσεις. Όντως το Σύνταγμα προβλέπει, όπως σας είπα, τη δυνατότητα λελογισμένων εξαιρέσεων με βάση την αρχή της αναλογικότητας και το σκοπό της συνταγματικής ρύθμισης. Ο νομοθέτης μπορεί να μην προβλέψει καμία εξαίρεση, μπορεί να προβλέψει λίγες, μπορεί να προβλέψει κάπως περισσότερες αλλά πάντως πολύ περιορισμένες.

Οι ρυθμίσεις αυτές δεν είναι εφάπαξ. Ο νόμος αυτός δεν προβλέπεται να εκδοθεί εφάπαξ. Μπορεί να συμπληρώνεται, να τροποποιείται, να προσαρμόζεται με βάση την εξέλιξη της εμπειρίας, την εξέλιξη των πραγμάτων και την ωρίμανση των αντιλήψεων σε σχέση με τα θέματα αυτά. Σε κάθε περίπτωση όμως το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο είναι αυτό που θα κρίνει, κατά τρόπο αμετάκλητο, για τα θέματα αυτά. Άρα, φυσικά μπορεί ο νεώτερος νομοθέτης να έρθει και να τα ρυθμίσει διαφορετικά αυτά τα θέματα, αλλά πάντα με βάση την αρχή της αναλογικότητας, τον σκοπό της διάταξης και φυσικά τη γενική αρχή που λέει ότι η εξαίρεση από μία εξαίρεση δεν μπορεί παρά να είναι πάρα πολύ περιορισμένη.

Άρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι εκείνοι που είναι υπέρ του ασυμβίβαστου έχουν μία ευθεία στάση και σιωπούν. Αποτελούν τη σιωπηλή Πλειοψηφία του Σώματος. Εκείνοι που καταψήφισαν το ασυμβίβαστο στην αναθεωρητική διαδικασία πρέπει να εξοικειωθούν και να συμφιλιωθούν με την ιδέα ότι αυτό είναι το ισχύον Σύνταγμα της χώρας και εκείνοι που πιστεύουν ότι πρέπει η Βουλή να θεσπίσει κάπως ευρύτερα τις εξαιρέσεις, δεν έχουν παρά να το προτείνουν κατά την προβλεπόμενη νομοθεσία και, αν το υιοθετήσει η Βουλή, θα το κρίνει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο. Αυτό όμως, όπως σας είπα, είναι μια διακινδύνευση νομοθετική και νομολογική που δεν ξέρω πόσο και ποιοι είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν.

Έχει λοιπόν πολύ μεγάλη σημασία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να μιλήσουμε με ειλικρίνεια. Πιστεύω ότι έχουμε προκαλέσει πολύ μεγάλη βλάβη στο κύρος της Βουλής και των Βουλευτών με όλη αυτή τη συζήτηση για το ασυμβίβαστο. Δεν είναι τυχαίο ότι υπάρχει πολύ μεγάλη προβολή της συζήτησης αυτής. Πιστεύω ότι γενικά υπάρχει μια διάθεση υποτίμησης της αναθεώρησης και της συνταγματικής τάξης της χώρας. Αυτό πρέπει να το προσέξουμε πρώτοι και κυρίως εμείς, διότι φέρουμε πολύ μεγάλη ευθύνη για το ζήτημα αυτό.

Από εκεί και πέρα, πιστεύω ότι στη συζήτηση των άρθρων ο Υπουργός Εσωτερικών έχει δηλώσει κατ' επανάληψη τη διαθεσιμότητα και την ετοιμότητά του να συζητήσει για πράγματα που δεν παραβιάζουν ούτε το πλαίσιο του Συντάγματος ούτε την αρχή του νομοσχεδίου, εκτός και αν προσχωρήσει κανείς στη λογική του αγαπητού φίλου και συναδέλφου κ. Νεράντζη ότι το νομοσχέδιο όλο είναι περιττό και ότι δε χρειάζεται να έχουμε ένα τέτοιο νομοσχέδιο.

Στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε να βρει το θάρρος η Νέα Δημοκρατία να πει ότι συμμορφώνεται με το απόλυτο ασυμβίβαστο και την κανονιστική πληρότητα του Συντάγματος.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Δεν καταλάβατε. Αυτό είναι περιττό. Όχι όλες οι ρυθμίσεις.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Φανταστείτε τώρα πόσο αναξιόπιστοι θα ήμασταν αν αντί να κάναμε την επιλογή που κάναμε με την αναθεώρηση, πως το ασυμβίβαστο επιβάλλεται εκ του Συντάγματος, ισχύει από μια δήλη ημέρα και ο νόμος θα θεσπίσει, αν θεσπίσει, ειδικότερες ρυθμίσεις και εξαιρέσεις, κάναμε την άλλη επιλογή που έλεγε ότι

ένας νόμος θα θεσπίσει το ασυμβίβαστο. Ποτέ δε θα ερχόταν ο νόμος αυτός, η διάταξη του Συντάγματος θα ήταν μια εικονική διάταξη και εμείς θα είχαμε ευτελίσει και τον εαυτό μας και το Σύνταγμα και τη σχέση αξιοπιστίας με τον ελληνικό λαό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι είναι μία ευκαιρία τώρα, την υστάτη στιγμή, στη συζήτηση που διεξάγεται στην Ολομέλεια του Σώματος να προστατεύσουμε το θεσμό που υπηρετούμε και την αξιοπιστία μας ως προσώπων και ως φορέων της εντολής του ελληνικού λαού.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο Βουλευτής Επικρατείας κ. Ιωάννης Βαρβιτσιώτης ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό. Εγκρίνει η Βουλή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να δευτερολογήσω; Διότι δύο Υπουργοί να μιλούν με διαφορά ενός τετάρτου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς. Θα σας δώσω τρία λεπτά για παρέμβαση.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ζητώ το λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Το Προεδρείο κρίνει ότι δεν υπάρχει προσωπικό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Πώς δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Διαβάστε το άρθρο περί του προσωπικού.

Ορίστε, κύριε Παυλόπουλε, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, θα αρχίσω από μια φράση του κ. Βενιζέλου η οποία πραγματικά με εντυπωσίασε, αλλά δυσάρεστα οφείλω να πω. Είπε ο κ. Βενιζέλος, δεν μπορεί σε αυτήν την Αίθουσα να υπάρχουν συνάδελφοι, οι οποίοι ασκούν επάγγελμα και έχουν μεγαλύτερη οικονομική δυνατότητα από άλλους. Πρέπει, λοιπόν, όλοι, να προσαρμοστούν σε εκείνα τα οποία απλώς και μόνο παίρνουν από τη βουλευτική αποζημίωση.

Δεν μας είπε τίποτα ο κ. Βενιζέλος μονάχα γι' αυτήν την παράδοση εκδοχής της αρχής της ισότητας στην οποία ακούσαμε. Διότι για τον κ. Βενιζέλο είναι απόλυτα ανεκτό να υπάρχουν άνθρωποι, οι οποίοι έχοντας τεράστια προσωπική περιουσία, έχοντας περιουσία από τις συζύγους τους, μπορούν να μην εργάζονται και να εξισώνονται -και να θεωρεί απόλυτως θεμιτή αυτήν την ισότητα- με εκείνον ο οποίος δεν έχει τίποτα άλλο και απλώς και μόνο έχει τη βουλευτική αποζημίωση.

Αυτή την ανισότητα δεν κατάλαβα πως ο κ. Βενιζέλος την εκλαμβάνει. Φαίνεται, όμως, ότι είναι οπαδός αυτού που είχε πει ο Ανατόλ Φράνκ: Ότι υπάρχει και μια άλλη εκδοχή της αρχής της ισότητας, πως όλοι μπορούν να κοιμούνται εξίσου κάτω από τις γέφυρες του Σηκουάνα. Είναι και αυτό μια εκδοχή ξέρετε. Δεν ήξερα, όμως, μέχρι τώρα ότι μπορεί να υποστηριχθεί και σε θεσμικό επίπεδο μέσα στη Βουλή.

Δεν τον ενοχλεί τον κ. Βενιζέλο το τι συμβαίνει με εκείνους, οι οποίοι έχουν άπειρες οικονομικές δυνατότητες μη εργαζόμενοι σε σχέση με αυτούς που έχουν μόνο τη βουλευτική αποζημίωση; Τον ενοχλεί να μπορεί κανείς, λελογισμένως και ύστερα παραδείγματος χάριν -σύμφωνα με την πρόταση Κουβέλη και άλλων συναδελφών του ΠΑΣΟΚ- από απόφαση της Βουλής σε συγκεκριμένες περιπτώσεις να ασκεί επάγγελμα.

Και ερωτώ κάτι άλλο τον κ. Βενιζέλο γιατί φαντάζομαι ότι αυτό δεν μπορεί να το αρνηθεί μέσα σε αυτή την Αίθουσα. Όταν ψηφίζαμε το άρθρο 57 και έμπαινε η ρύθμιση, εκτός από το επαγγελματικό ασυμβίβαστο, το νόμο ο οποίος θα προέβλεπε συγκεκριμένες εξαιρέσεις, να ή όχι σε αυτήν την Αίθουσα μιλούσαμε για επαγγελματικές εξαιρέσεις; Αυτά που είπε ο κ. Βενιζέλος εδώ γιατί δεν τα έλεγε τότε; Θυμάστε, κύριοι συνάδελφοι, ιδίως του ΠΑΣΟΚ που θα σπεύσετε να ψηφίσετε αυτήν τη ρύθμιση ή το νομοσχέδιο, να είπατε τίποτα από όλα αυτά, όταν σας καλούσε να ψηφίσετε το άρθρο 57 για να διαμορφωθεί αυτή η πλειοψηφία; Φυσικά όχι. Σας έκλεινε το μάτι -όπως και

σε όλους μας- ότι είναι δυνατόν από το απόλυτο ασυμβίβαστο να υπάρχει η θεμιτή εξαίρεση. Και τώρα έρχεται και λέει «ποτέ δεν το εννοούσα». Φαντάζεται κανείς ότι αν είχε πει όλη την αλήθεια θα είχε πάρει εκατόν εξήντα έξι ψήφους η σχετική διάταξη του Συντάγματος;

Και από την άλλη επανέλαβε αυτό το οποίο είπα από την αρχή. Η καθεστωτική νοοτροπία. Όποιος σκέπτεται έτσι πρώτον αντιτίθεται στο Σύνταγμα, δεύτερον θέτει τη Βουλή αντιμέτωπη με την κοινωνία. Έ, όχι κύριοι συνάδελφοι. Όχι και έτσι! Κανείς δεν κατέχει σε αυτήν την Αίθουσα την εξ αποκάλυψης αλήθεια και ουδείς δικαιούται να μονοπωλεί το σεβασμό του Συντάγματος.

Όσον αφορά τη Νέα Δημοκρατία από την αρχή είπα, ουδείς αμφισβητεί τη ρύθμιση του Συντάγματος. Αυτό που αμφισβητείται είναι η ειλικρίνεια μιας κυβέρνησης, η οποία μέχρι σήμερα εξακολουθεί να διαστρεβλώνει την πραγματικότητα χωρίς κανείς να αντιλαμβάνεται πραγματικά που το πάει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς.

Κύριε Γείτονα, έχετε το λόγο για οκτώ λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κύριε Πρόεδρε, το πρώτο δείγμα καθεστωτικής νοοτροπίας -για να ξέρουμε τι λέμε σ' αυτήν την Αίθουσα- είναι να θεωρεί ο καθένας μας ότι μονοπωλεί την αλήθεια. Κι εγώ στα χρόνια που υπηρετώ σ' αυτήν την Αίθουσα έχω βαρεθεί να ακούω «αυθεντίες». Και θέλω να πω ότι η Βουλή με ευκαιρία τη συζήτηση αυτήν του εκτελεστικού νόμου και με όσα άκουσα ότι η Βουλή ούτε σηκώνει τα χέρια ψηλά ούτε παραιτείται. Δεν είναι Πόντιοι Πιλάτες οι Βουλευτές και πολύ περισσότερο η Βουλή δεν μπορεί να μοιρολογεί πάνω μάλιστα σε μια ψηφισμένη διάταξη του Συντάγματος.

Πίστευα και πιστεύω ότι μπορούμε να προσεγγίσουμε ακόμα νηφάλια, με ψυχραιμία και με πολιτική ειλικρίνεια αυτό το θέμα του εκτελεστικού νόμου. Αυτό θα ψηφίσουμε: την εκπλήρωση μιας συνταγματικής υποχρέωσης. Αυτό συζητάμε: έναν εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος. Δεν είναι στη διακριτική μας ευχέρεια να το κάνουμε ή όχι, δεν είναι κομματική, προσωπική, οικογενειακή μας υπόθεση. Αφορά σε μια ψηφισμένη διάταξη και στον εκτελεστικό νόμο, μια διάταξη η οποία αποσκοπεί στην καλύτερη λειτουργία και στην ανοιχτή προοπτική του κοινοβουλευτικού μας συστήματος. Αυτό πιστεύω ότι προσδιορίζει και τις ευθύνες μας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Θα περιμένα σήμερα από πολλούς που άκουσα και ιδίως από τους πρωταγωνιστές της συζήτησης Αναθεώρησης του Συντάγματος να σταθούν τουλάχιστον αυτοκριτικά. Πρώτον, γιατί πραγματικά πέρασε πολύς καιρός από την αναθεώρηση και δεν αξιοποιήσαμε αυτόν το χρόνο να προσπαθήσουμε να βρούμε μία σύνθεση. Αλλά και δεύτερο και κυριότερο, γιατί αυτά που μεσολάβησαν -όλοι το ξέρουμε κι ας μην το ομολογούμε- ουσιαστικά έβλαψαν την εικόνα του Κοινοβουλίου και των Βουλευτών. Δημιούργησαν καχυποψίες στην κοινή γνώμη για το πώς ασκούμε το ρόλο μας, ποιοι είναι οι στόχοι μας και δώσαμε την εντύπωση ότι έχουμε χωριστεί εδώ στη Βουλή σε «οικονομάχους» και «εικονολάτρες». Και δυστυχώς αυτή η πολωτική αντιπαράθεση και οι οξύτητες συνεχίστηκαν και σήμερα.

Και θέλω να πω στον εκλεκτό συνάδελφο και αγαπητό φίλο, εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, στον κ. Νεράντζη ότι τα ευφυολόγηματα -είσατε ικανός και σε αυτά- δεν αρκούν για να κρύψουν, επίσης και οι ψαλμοί δεν μπορούν να εξορκίσουν τη διγλωσσία και την έλλειψη πρότασης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Μου τα ψέλνεται τώρα;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Θα αναλάβετε επιτέλους τις ευθύνες σας. Μπορώ να μιλήσω και εγώ με ψαλμούς και να υπενθυμίσω το «φωνή, φωνή Ιακώβ και χείρες Ησαΐ» που ισχύει για τη Νέα Δημοκρατία. Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα, αλλά η ανάγκη σ' αυτήν την Αίθουσα να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας.

Φτάσαμε στο σημείο ακόμα να λέμε ότι «προχειρολογήσαμε» κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος, δεν «καταλάβαμε» τι ψηφίσαμε. Εγώ, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, κατάλα-

βα τι ψήφισα στην Αναθεώρηση του Συντάγματος. Καταψήφισα το ασυμβίβαστο. Είχα μία άλλη άποψη. Φοβόμουν ότι είναι ένα μετέωρο βήμα και ότι μπορεί να μας οδηγήσει σε αδιέξοδο. Και το καταψήφισα εγώ που δεν ασκώ επάγγελμα από τότε που είμαι στη μάχιμη πολιτική. Η πλειοψηφία όμως αποφάσισε αυτό και σήμερα υπάρχει συνταγματική διάταξη.

Επομένως πρέπει τώρα να ξεκαθαρίσουμε καλά τι πρέπει να κάνουμε, τι ψηφίζουμε για να μην πούμε αύριο πάλι «δεν ξέραμε». Είμαστε υποχρεωμένοι, κύριοι συνάδελφοι, να ψηφίσουμε τον εκτελεστικό νόμο. Και αν δεν εκδοθεί αυτός ο εκτελεστικός νόμος με τις όποιες εξαιρέσεις προβλέπει –είναι μία πρόταση της Κυβέρνησης, και θέλω να ακούσω την άλλη πρόταση των εξαιρέσεων από την Νέα Δημοκρατία– εάν δεν ψηφιστεί αυτός ο νόμος, να πούμε στους πολίτες και να πούμε και μεταξύ μας, για να μη λέμε αύριο ότι δεν ξέραμε, ότι ισχύει ουσιαστικά το απόλυτο ασυμβίβαστο.

Επομένως δεν αρκεί να μας λέει ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Καραμανλής «σεβόμαστε τη συνταγματική αρχή». Ο σεβασμός είναι στην πράξη. Ούτε μπορεί να λένε Βουλευτές του κόμματός του «εμείς συνεχίζουμε την επαγγελματική δραστηριότητά μας» ενώ ισχύει το Σύνταγμα. Αν υπάρξουν εξαιρέσεις, θα τις ορίσει ο εκτελεστικός νόμος. Τι αντίφαση, λοιπόν, είναι αυτή της Νέας Δημοκρατίας; Δεν μας αρέσει αυτός ο εκτελεστικός νόμος για να κάνουμε αντιπολίτευση, δεν προτείνουμε εξαιρέσεις, δεν ψηφίζουμε το νόμο κι αν καταψηφιστεί ο νόμος, τότε ουσιαστικά πάμε στο απόλυτο ασυμβίβαστο. Εγώ ειλικρινά αυτήν τη λογική δεν μπορώ να την παρακολουθήσω. Είναι παραλογισμός.

Ούτως ή άλλως –και ελέχθη από πολλούς και πριν λίγο από τον κ. Βενιζέλο και από τον Κοινοβουλευτικό μας Εκπρόσωπο για την ερμηνεία της συνταγματικής διάταξης και της πράξης σε σχέση με αυτή, ό,τι και να αποσαφηνίσει ή να ορίσει ο νόμος, θα αποφανθεί το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο. Αυτοί θα έχουν τον τελικό λόγο.

Είδαμε την άποψη της Επιστημονικής Επιτροπής. Εμένα με καλύπτει. Γιατί κι εγώ θεωρώ ότι βασική «ράτσιο» αυτής της διάταξης είναι ότι ο Βουλευτής πρέπει να είναι αφοσιωμένος στο λειτούργημά του, στα κοινά. Ασφαλώς πιστεύω ότι εκείνο που κάνει τη διαφορά στην πολιτική και στη δημοκρατία –πέρα από τις ιδέες, τις αξίες και τους θεσμούς– είναι και η εναλλαγή και η ανανέωση των προσώπων. Και αυτό το πράγμα θα πρέπει να μην το ξεχνούμε.

Για να πούμε και την άλλη άποψη, την οποία εκφράσαμε μερικοί κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος, αλλά οι φωνές μας πνίγηκαν σε μια πόλωση που είχε δημιουργηθεί μεταξύ της μιας πλευράς που έλεγε ότι είναι «πανάκεια» για την πολιτική ζωή το ασυμβίβαστο και της άλλης που έλεγε ότι είναι καταστροφή, η πολιτική θέλει αφοσιωμένους, αλλά δεν είναι «κέντρο διερχομένων», δεν είναι «πασαρέλα» εποχιακής απασχόλησης και επίδειξης. Χρειάζεται αφοσίωση, για να ανταποκριθούμε στην αποστολή για την οποία μας έταξε εδώ ο ελληνικός λαός.

Εκείνο, λοιπόν, που δεν πρέπει σήμερα να κάνουμε είναι να γυρίσουμε πίσω και να αναψηλαφήσουμε τη συνταγματική διάταξη, γιατί το Σύνταγμα κλείδωσε το ασυμβίβαστο. Εκείνο που μπορούμε να κάνουμε –και με βάση τη γνωμάτευση της Επιστημονικής Επιτροπής– είναι να βρούμε κάποιες εγγυήσεις, έτσι ώστε να αποφύγουμε ακραία παρέκκλιση στο μέλλον να αποθαρρυνθούν νέοι και επαγγελματικά καταξιωμένοι άνθρωποι να μπουν στην πολιτική. Θέλουμε να έχουν οι πολιτικοί και επάγγελμα, για να μην πάμε στην ακραία εικόνα ανεπάγγελτων επαγγελματιών της πολιτικής, πρέπει να βοηθήσουμε την ομαλή επανένταξη του Βουλευτή, δίνοντάς του κατά τη διάρκεια της θητείας του όλες εκείνες τις δυνατότητες, ώστε με την αναστολή άσκησης του επαγγέλματος, να μην αποκοπεί από το επάγγελμά του.

Εγώ πιστεύω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι μπορούμε να αναζητήσουμε τη χρυσή τομή. Εάν ο νόμος που έχουμε ενώπιόν μας δεν τη βρίσκει, περιμένω να ακούσω τις άλλες προτάσεις. Και, όπως είπε και ο κ. Βενιζέλος και αυτή είναι και η άποψή μου, αυτός δεν είναι ένας «εφάπαξ νόμος». Μπορούμε να δούμε κάτι ακόμη, νέα προσέγγιση στη συνέχεια. Εγώ λέω ότι είναι

συζητήσιμη η πρόταση –τροπολογία που είχε υποβάλει ο κ. Κουβέλης και άλλος συνάδελφος, υπό ορισμένες βέβαια προϋποθέσεις.

Λέω ακόμη –και με αυτό τελειώνω, κύριε Πρόεδρε– ότι αφού το βασικό στοιχείο και ο κανόνας, όπως λέει και η γνωμάτευση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής είναι να αφοσιωθεί ο Βουλευτής στο επάγγελμά του, να δούμε για την περίοδο λειτουργίας των Τμημάτων Διακοπών της Βουλής, όταν ένας Βουλευτής δε μετέχει στο Τμήμα, μήπως ενδεχομένως θα μπορούσαμε να επιτρέψουμε ορισμένες εξαιρέσεις. Θα μπορούσαμε, όχι φυσικά με «προσωπικά» διατάγματα, αλλά με αυστηρούς όρους και περιορισμούς, τουλάχιστον γι' αυτήν την περίοδο, των διακοπών να δώσουμε τη δυνατότητα στο Βουλευτή, όταν δε μετέχει σε Τμήμα, να είναι σε επαφή με το επάγγελμά του.

Είπα στην αρχή ότι θα έπρεπε να σταθούμε αυτοκριτικά. Δεν αξιοποιήσαμε όλο αυτό το χρόνο από την Αναθεώρηση του Συντάγματος μέχρι την κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου. Αυτό όμως μπορούμε να το κάνουμε στο μέλλον –δεν τελειώνουμε με αυτό τον εκτελεστικό νόμο, δεν είναι εφάπαξ– έτσι ώστε να μη θεωρείται κα μείνει η Συνταγματική Αναθεώρηση ως μετέωρο βήμα. Αλλά να αποτελέσει ένα σταθερό βήμα προς την κατεύθυνση που επιδιώκουμε, δηλαδή της αναβάθμισης του κοινοβουλευτισμού και του ρόλου των Βουλευτών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Στέλιος Ματζαπετάκης έχει το λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΑΤΖΑΠΕΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, βλέπω να καταβάλλεται μία προσπάθεια από ορισμένους να δώσουν μία κομματική διάσταση στην όλη συζήτηση. Και αυτό δεν γίνεται μόνο σήμερα, έγινε και στην επιτροπή. Ξαν να μη βγήκαν τα αποτελέσματα όπως βγήκαν με εκατόν εξήντα έξι ψήφους, στο οποίο αποτέλεσμα βασικότατο ρόλο έπαιξε και η Αντιπολίτευση. Άρα δεν πρέπει να δοθεί αυτή η διάσταση. Το θέμα που συζητείται σήμερα είναι εξόχως πολιτικό, είναι θέμα συνειδησίας, είναι θέμα ευθύνης και με αυτήν την ιδιότητα θα μιλήσω και μάλιστα θα μιλήσω αυστηρά. Βέβαια ξέρω πως ό,τι συζητήση και να κάνουμε σήμερα για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο, οποιοδήποτε κρίσεις επί της ουσίας και να κάνουμε, δυστυχώς δεν χωρούν, μια που αναφέρονται στο άρθρο 57 του Συντάγματος. Το Σύνταγμα έχει ψηφιστεί. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να κάνουμε συζητήσεις αν θα έπρεπε να έλθει στη Βουλή έτσι όπως ήταν διατυπωμένο αυτό το άρθρο, με τη διαδικασία που προηγήθηκε, αν ήταν αυταρχικό ή υπερβολικό ή άδικο να εφαρμοσθεί η διάταξη αυτή μεσοσύσης της βουλευτικής περιόδου και τόσα άλλα που απετέλεσαν αντικείμενο σχολιασμού μήνες τώρα αλλά και που σήμερα, παρά το ότι έπρεπε να συζητήσουμε επί της ουσίας, ακούστηκαν τελικά πάρα πολλά, που δεν έχουν, δυστυχώς, κανένα πρακτικό αντικείμενο και νόημα εφόσον το Σύνταγμα έχει ψηφιστεί, μας αρέσει ή δε μας αρέσει. Ο κ. Φοίβος Ιωαννίδης το είπε λατινικά, εγώ δεν τα καταφέρνω σε αυτά, αλλά έτσι είναι. Το Σύνταγμα είναι δεδομένο πια.

Αναρωτιέμαι, κύριοι συνάδελφοι, γιατί θα έπρεπε, άραγε, να ήταν η διάταξη αυτή τόσο συγκεχυμένη, τόσο φλύαρη και αλλοπρόσαλλη, που να μην την καταλαβαίνουμε και εμείς οι ίδιοι και τελικά να αναγκάζομαστε να διερευνούμε τι ακριβώς εννοεί το άρθρο 57. Σε συζητήσεις που έγιναν παλαιότερα, θυμάμαι, ότι ορισμένοι από εμάς είχαν ανατρέξει σε λεξικά για να δουν τι θα πει εργασία, τι είναι η απασχόληση, τι είναι το επάγγελμα. Αν φθάνουμε σε αυτό το σημείο να ζητάμε από λεξικά και από τρίτους να γνωματεύσουν πάνω σ' ένα γρίφο, θεωρώ ότι αυτό οπωσδήποτε δεν έχει συμβάλει στη σαφή διάταξη που θα έπρεπε να υπάρχει. Αναγκάζομαστε, λοιπόν, και ζητάμε από ειδικούς να μας γνωματεύσουν πάνω σε αυτήν τη διάταξη, γιατί ορισμένοι από μας δεν κατάλαβαν τι ψήφισαν. Αυτό μου θυμίζει περιπτώσεις παλιές. Γιατρός γνωστός, κακογράφος, στο Ηράκλειο ζητούσε να του διαβάσω τη συνταγή, για να του πω εγώ ο φαρμακοποιός έγραφε ο ίδιος. Κάτι τέτοιο μου θυμίζει τη περίπτωση αυτή.

Η προσπάθεια να συγκεραστούν οι διάφορες απόψεις, οι θέσεις και οι αντιθέσεις οδήγησε σε μία διατύπωση που χαρα-

κτηρίζεται από αρκετή ασάφεια. Και έχουμε, λοιπόν, σήμερα στα χέρια μας τη γνωμάτευση και άποψη της Επισημοτικής Επιτροπής της Βουλής που προσπαθεί να λύσει το γρίφο σήμερα 11 Φεβρουαρίου 2003, ενάμιση μήνα μετά από τη λήξη που προεβλέπετο από το Σύνταγμα.

Μεταξύ των άλλων πολύ ενδιαφερόντων θεμάτων που λέει η γνωμάτευση της Βουλής, λέει και το εξής: «Με το άρθρο 57 του Συντάγματος επιδιώκεται η αναστολή της επαγγελματικής δραστηριότητας του Βουλευτή και όχι η αναστολή της λειτουργίας της επιχείρησής του».

Εννοεί, λοιπόν -αν το συγκεκριμενοποιήσουμε- ότι εγώ π.χ. σαν φαρμακοποιός αναστέλλω την επαγγελματική μου δραστηριότητα, αλλά δεν πρέπει να αναστείλω τη λειτουργία του φαρμακείου μου. Όμως ξέρετε πάρα πολύ καλά τι συμβαίνει με τη φαρμακευτική νομοθεσία. Αναγκάστηκα να χάσω την επαγγελματική μου δραστηριότητα, να χάσω το επάγγελμά μου, όπως και το αντικείμενο δηλαδή την ίδια την επιχείρησή μου.

Πέστε μου, κύριοι συνάδελφοι, κύριοι Υπουργοί, όλοι οι αρμόδιοι γιατί θα έπρεπε να γνωρίζω εγώ σήμερα, ενάμιση μήνα μετά τη λήξη του περιθωρίου που έδινε το Σύνταγμα, αυτήν τη δυνατότητα να διατηρήσω την επιχείρησή μου, ενώ αγωνιωδώς προσπαθώ από το καλοκαίρι ρωτώντας από δω και από κει -γνωρίζετε την επίσκεψη που έχω κάνει και σε σας, κύριε Υπουργέ, στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου- όλους τους αρμόδιους για να μου πουν τι πρόκειται να γίνει. Θα υπάρξει κάποιος νόμος; Θα διευκολύνει στη συγκεκριμένη περίπτωση, για την οποία άκουσα τόσες πολλές συμπάθειες;

Σας ευχαριστώ για τη συμπάθεια. Το θέμα όμως ποιο είναι; Ότι εγώ αυτήν την ώρα βρίσκομαι χωρίς επάγγελμα και χωρίς την επιχείρησή μου, μία επιχείρηση την οποία αναγκάστηκα βιαίως να στερηθώ μετά από εβδομήντα ετών ιστορία. Αναγκάζομαι λοιπόν όχι να πουλήσω, αλλά να ξεπουλήσω την επιχείρησή μου, πούλησα μαζί και την ψυχή μου, πούλησα μαζί μια ιστορία.

Βέβαια ακούγονται αυτή την ώρα λόγια συμπάθειας, αλλά νομίζω ότι τελικά εγώ το δίκαιό μου δεν το βρίσκω εδώ. Ίσως να το βρούμε -μαζί με μένα και άλλοι συνάδελφοι, που προσέβησαν σε τέτοιες ενέργειες- στην ουράνιο βασιλεία, αν αυτό είναι παρηγοριά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα επίσης -τελειώνει ο χρόνος μου και δεν έχω πολλά περιθώρια- να εκφράσω την αγανάκτησή μου αλλά και τη λύπη μου. Ενώ υπέστημεν τα όσα δεινά υπέστημεν, θα έπρεπε και να μη μιλάμε και να μη σχολιάζουμε. Αυτό μου θυμίζει όταν κάποιος τραυματίζει έναν άλλον και του λέει «Μη φωνάζεις κιάλας, γιατί δεν πρέπει να διαταράξεις την κοινή ησυχία». Αυτό δεν το δέχομαι!

Σεβασμός προς το Σύνταγμα. Πράγματι είναι ένα γεγονός που πρέπει όλοι να το σεβαστούμε, αλλά μήπως δεν θα έπρεπε να υπάρξει σεβασμός και σε όσους το ίδιο το Σύνταγμα θα επέβαλε να φέρουν μέχρι τέλους του έτους το νόμο; Και όμως φθάσαμε ενάμιση μήνα μετά να αρχίζουμε να τον συζητάμε.

Εγώ θα συμβάλω με όσο το δυνατόν περισσότερες προτάσεις. Ήδη έχω υπογράψει, μαζί με άλλους Βουλευτές, μία τροπολογία που αφορά τους υπόλοιπους συναδέλφους. Εγώ υπέστην όλα υπέστην. Δεν είναι σωστό όμως να το υποστούν και οι υπόλοιποι συνάδελφοι.

Θα παρακαλέσω να υπάρξει μία κατανόηση και ένα ευρύτερο πνεύμα στην αντιμετώπιση. Εύχομαι -και καταλήγω με αυτόπραγματικά στην πορεία του χρόνου να μην υπάρξει ταλαιπωρία του κοινοβουλευτισμού. Εύχομαι πραγματικά να διαψευστούν όλοι οι φόβοι που σε κάθε ευκαιρία είχα εκφράσει, για το ασυμβίβαστο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πολύ φοβούμαι ότι η συζήτηση που γίνεται και η

διαμάχη για το ασυμβίβαστο προσβάλλει την αξιοπιστία του πολιτικού κόσμου της χώρας μας, μαγνητίζει μια μερίδα της κοινής γνώμης και παράλληλα δημιουργεί ιδιαίτερα αντικοινοβουλευτικά αντανακλαστικά σε μία άλλη μερίδα της κοινής γνώμης.

Κύριε Πρόεδρε, είμαι απ' αυτούς που καταψήφισαν το άρθρο 57 του Συντάγματος. Παράλληλα, εφόσον ορκίστηκα πίστη και υπακοή στο Σύνταγμα της χώρας μου, φρόντισα να διακόψω την επαγγελματική μου δραστηριότητα, αλλά και την ερευνητική μου δραστηριότητα με ερευνητικά προγράμματα ως καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Γιατί σκοπός του συνταγματικού νομοθέτη, του αναθεωρητικού νομοθέτη, ήταν να στοχεύσει στην πλήρη και αποκλειστική δραστηριότητα του Βουλευτή στα βουλευτικά του καθήκοντα.

Έρχεται σήμερα όμως ο κοινός νομοθέτης, ο οποίος φροντίζει να βάλει «παράθυρα» με την ερευνητική δραστηριότητα και τη συγγραφική δραστηριότητα. Και ερωτώ τον παριστάμενο Υπουργό πού αρχίζει και πού σταματάει αυτή η ερευνητική κι η συγγραφική δραστηριότητα και εάν αυτή η διαρκώς ασκούμενη ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα εμποδίζει το έργο του Βουλευτή, την πλήρη κι αποκλειστική δραστηριότητά του, όπως είχε φροντίσει να στοχεύσει ο αναθεωρητικός νομοθέτης. Υπάρχουν αυτά τα «παράθυρα», ναι ή όχι; Και εμείς, όσοι σταματήσαμε την όποια ερευνητική δραστηριότητα, τι θα κάνουμε; Θα ξαναγυρίσουμε; Και πώς ορίζεται η αμοιβή, η άμεση ή η έμμεση αμοιβή; Θα υπάρχουν «παράθυρα» και εκεί; Την αμοιβή θα την παίρνει κάποιο συγγενικό μας πρόσωπο, κάποιος φίλος; Θα φροντίσουμε και αυτό να το κάνουμε; Θα φροντίσουμε δηλαδή να βρούμε «πόρτες» και «παράθυρα» στην ερευνητική και συγγραφική μας δραστηριότητα; Νομίζω ότι πρέπει να γίνουμε λίγο σοβαροί.

Εμείς φροντίσαμε να σεβαστούμε το Σύνταγμα. Φρόντισε κι ο κοινός νομοθέτης να σεβαστεί το Σύνταγμα, το οποίο αναθεωρήσαμε; Στην παράγραφο 4 του άρθρου 57 λέει ότι ειδικός νόμος ορίζει τον τρόπο με τον οποίο συνεχίζονται ή εκχωρούνται ή διαλύονται συμβάσεις, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 57, κι έχουν αναληφθεί από Βουλευτή ή από επιχείρηση στην οποία αυτός μετείχε πριν από την απόκτηση της βουλευτικής ιδιότητας ή με ασυμβίβαστη προς το αξίωμά του ιδιότητα. Άραγε, κύριοι της Κυβέρνησης, κι ο παριστάμενος Υπουργός, ο οποίος είναι και συνταγματολόγος, φρόντισε ή θα φροντίσει να δεσμευθεί εδώ μ' ένα χρονοδιάγραμμα να υλοποιήσει τον ειδικό νόμο της παραγράφου 4 του άρθρου 57; Γιατί εδώ, στην παράγραφο 1 του σχεδίου νόμου το οποίο μας φέρνει, δεν λέει τίποτα γι' αυτούς, κι ο οποίος μετέχουν σε εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, σε ανώνυμες εταιρείες και αυτούς οι οποίοι θέλουν ή μεταβίβασαν τις μετοχές τους, δηλώνοντας πίστη και υπακοή στο Σύνταγμα. Έλα όμως που υπάρχουν ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι μη μεταβιβάσιμες, λόγω του ότι δεσμεύονται από το νόμο 1892, του επενδυτικού νόμου για τα αναπτυξιακά κίνητρα και οι μετοχές είναι μη μεταβιβάσιμες.

Προσωπικά, μεταβίβασα τις μετοχές μου. Έρχεται το ΚΕΚ, το Κεντρικό Εποπτικό Κέντρο, και μου λέει: τι γίνεται εδώ πέρα; Έχεις παρανομήσει. Μεταβίβασες τις μετοχές σου μεν επειδή υπάκουσες στο Σύνταγμα, δεν μπορείς όμως να μεταβιβάσεις τις μετοχές αυτές, είναι μη μεταβιβάσιμες. Έχει φροντίσει ο κοινός νομοθέτης να με σεβαστεί κι εμένα, όπως σεβάστηκα κι εγώ το Σύνταγμα; Γι' αυτό επαναλαμβάνω ότι αυτός ο νόμος είναι κυριολεκτικά ένα γονατογράφημα.

Βλέπω όμως ότι δεν υπάρχει Υπουργός να με ακούσει -ούτε κι ο συνταγματολόγος Υπουργός- πραγματικά σε αυτά τα ερωτήματα που θέτω και τα οποία είναι υπαρκτά. Και πράγματι κανένας δεν μπορεί να μας πει τι να κάνουμε. Θέλουμε σεβασμό στο Σύνταγμα. Να σεβαστούμε το Σύνταγμα, πολύ ευχαρίστως, αλλά θέλουμε και από την Κυβέρνηση, θέλουμε και από τους αρμόδιους Υπουργούς να σεβαστούν κι αυτοί εμάς που έχουμε σεβαστεί το Σύνταγμα.

Αλήθεια, μήπως αυτός ο συγκεκριμένος νόμος τον οποίο φέρνει ο κύριος Υπουργός φωτογραφίζει ορισμένους, με τις εξαιρέσεις τις οποίες θεσπίζει όσον αφορά τη συγγραφική και την ερευνητική δραστηριότητα; Πιστεύω ότι ναι, φωτογραφίζει

όσο κι αν θέλουμε να το αγνοήσουμε αυτό. Γιατί μη μου πει κάποιος ότι εδώ μέσα μπορεί να γράφει κάποιος όσα βιβλία θέλει, όποτε θέλει, να παίρνει τα πνευματικά δικαιώματα, –κι αυτό είναι ένα επάγγελμα στο απυρόβλητο- να κάνει έρευνες με διάφορες φαρμακευτικές εταιρείες, όσες θέλει, όση δραστηριότητα θέλει, αυτή η δραστηριότητα να απαιτεί χρόνο εις βάρος των βουλευτικών του καθηκόντων κι αυτό να είναι επίσης στο απυρόβλητο, αυτό να μη σημαίνει πλήρη και αποκλειστική δραστηριότητα.

Είναι ερωτήματα, τα οποία πραγματικά πρέπει να μας απασχολήσουν. Και ιδιαίτερα κάνω μια έκκληση αυτά τα οποία αναφέρετε στο άρθρο 1 αυτού του σχεδίου νόμου και αφορούν τη λειτουργία ατομικής επιχείρησης του Βουλευτή ή επιχείρησης που λειτουργεί με τη μορφή προσωπικής εταιρείας, να τα επεκτείνετε και σε μορφές εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και σε ανώνυμες εταιρείες, ιδιαίτερα εδώ που γράφετε «με την τυχόν μεταβίβαση της επιχείρησης ή την ανάλογη τροποποίηση της σύνθεσης της εταιρείας».

Νομίζω ότι υπάρχουν Βουλευτές, οι οποίοι δραστηριοποιούνται επαγγελματικά με τη μορφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμης εταιρείας.

Πρέπει να φροντίσετε, επίσης, τι θα κάνει αυτός ο Βουλευτής. Θα μεταβιβάσει τις μετοχές αυτής της εταιρείας, π.χ. ενός ιατρού το οποίο λειτουργεί υπό τη μορφή ΕΠΕ ή Α.Ε. στη γυναίκα του ή στο παιδί του, θα πληρώσει τους φόρους και όταν χάσει τη βουλευτική ιδιότητα, θα ξαναπληρώσει τους αναλογούντες φόρους και τα ανάλογα συμβολαιογραφικά τέλη για να πάρει πάλι την εταιρεία πίσω; Είναι λογικό αυτό, κύριοι Υπουργοί; Γιατί μόνο για τις προσωπικές εταιρείες και όχι και για τις ανώνυμες εταιρείες ή για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης;

Επιτέλους να μας δώσετε ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα πότε θα φέρετε τον ειδικό νόμο της παραγράφου 4 του άρθρου 57 που ορίζει συγκεκριμένες ρυθμίσεις για υποχρεώσεις που είχε αναλάβει η επιχείρηση του Βουλευτή πριν από την ορκωμοσία του ως Βουλευτού. Θέλουμε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, κύριοι Υπουργοί, να ξέρουμε τι μας γίνεται.

Επαναλαμβάνω πάλι –θα γίνω κουραστικός- τι θα γίνει με όλους αυτούς τους Βουλευτές, οι οποίοι δεν μπορούν να μεταβιβάσουν τις μετοχές τους. Έχουν μεταβιβάσει ήδη τις μετοχές και έρχεται ο νόμος 1892 και τους λέει ότι αυτές οι μετοχές είναι μη μεταβιβάσιμες και έχουν πρόβλημα τόσο με τη ΣΔΟΕ όσο και με τα ΚΕΚ και τα ΠΕΚ που τους λένε ότι δεν μπορούν να μεταβιβάσουν τις μετοχές αυτές.

Σ' αυτά τα ερωτήματα περιμένω απάντηση από τους συναρμόδιους Υπουργούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Παναγιωτόπουλος έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακολουθώ εδώ και κάμποση ώρα τη διεξαγωγή αυτής της συζήτησης και πραγματικά μου προκαλεί θλίψη το γεγονός ότι όλοι οι Βουλευτές του Κοινοβουλίου μέχρι τώρα έχουμε παγιδευτεί από την εμμονή του κ. Σημίτη γιατί ασφαλώς εγώ δεν θα ριζώ το ανάθεμα ούτε στον κ. Σκανδαλίδη ούτε στον κ. Βενιζέλο. Είναι ευθύνη και εντολή του κ. Σημίτη. Έχουμε παγιδευτεί σε μία περιπτώσιολογία.

Και ο κόσμος που παρακολουθεί τη συνεδρίαση και θα διαβάσει τα Πρακτικά μετά από λίγα χρόνια, θα λέει: «Κοίταξε, ο Παναγιωτόπουλος, ο Λυκουρέζος, ο Κωνσταντόπουλος, ο Λιντζέρης, ο Ματζαπετάκης ησυχολούντο με το μαλακό υπογάστριο». Λυπάμαι που το είπε ο κ. Βενιζέλος, είναι κάτι που δεν έχει σχέση με την ιστορία του. Δεν θα τον κολακεύει τα επόμενα χρόνια, όταν διαβάσει αυτά περί μαλακού υπογαστρίου του Έλληνα Βουλευτού.

Λοιπόν, μας οδήγησε ο κ. Σημίτης σε μία παγίδα, στο όνομα –λέει- της αναβάθμισης του Κοινοβουλίου. Ο πραγματικός στόχος ήταν η υποβάθμιση του Βουλευτή. Ήταν να δοθεί αυτή η εικόνα που δίνει σήμερα το Κοινοβούλιο και να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι εδώ δεν ήρθαμε για να τηρήσουμε την αρχή του αμύνεσθαι για την πατρίδα, αλλά του αμύνεσθαι περί «πάρτης», ο καθένας για την πάρτη του.

Εγώ, λοιπόν, που είμαι Βουλευτής της Αντιπολίτευσης, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι –που θεωρώ μεγάλη μου τιμή που προέρχομαι από τα σπλάγγνα της κεντροδεξιάς- σας λέω ότι σε όλες τις πτέρυγες της Βουλής γνώρισα σ' αυτά τα δυόμισι, τρία χρόνια που είμαι Βουλευτής αξιοπρεπείς ανθρώπους μη διαπλεκόμενους, που ήρθαν εδώ από ένα φιλότιμο και από μία δημιουργική ανησυχία να προσφέρουν στην πατρίδα και στην ελληνική κοινωνία. Και τους τιμώ αδιακρίτως και κανείς δεν ήρθε τυχαία εδώ. Όλοι είμαστε εντολοδόχοι του ελληνικού λαού.

Και ρωτώ: Το πολιτικό σύστημα, το οποίο σήμερα διακονεί-τε και πρωτοερέας του οποίου είναι ο κ. Σημίτης και η ηγετική ομάδα του ΠΑΣΟΚ, αυτήν τη μεταχείριση και αυτήν την περιφρόνηση αμύσφαιρα έχει διαμορφώσει για το Κοινοβούλιο και για τους λειτουργούς του;

Αυτό επιχειρούν να κάνουν, να μας ευτελίσουν; Να παρουσιάσουν, δηλαδή, τον καθένα από εμάς ότι αμύνεται για τα προσωπικά του, για τα οικονομικά του; Αυτό είναι ψέμα!

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο αγώνας που δόθηκε και στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος και στην Ολομέλεια είναι αγώνας για αρχές. Είναι αγώνας που αφορά στη διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος, αλλά επιτρέπει μου να πω ότι αφορά και τους εκτελεστικούς νόμους που είναι απόρροια του Συντάγματος που αναθεωρήθηκε.

Μας καλούν σήμερα να ψηφίσουμε –λέει- εκτελεστικό νόμο. Είναι εκτελεστικός νόμος αυτός; Για να θυμηθώ το γλωσσικό νεολογισμό του αείμνηστου Ανδρέα Παπανδρέου, το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Κυβέρνηση ονομάζοντάς το εκτελεστικό νόμο, είναι «μη νόμος», κατά το «μη πόλεμος». Το περιεχόμενό του είναι αστείο και από νομική άποψη.

Τι έρχονται να μας πουν, ότι επιτρέπεται –λέει- στο Βουλευτή να ασκεί κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο; Μα, αυτό απορρέει από τις διατάξεις του Συντάγματος και του Αστικού Κώδικα για την προστασία της προσωπικότητας. Είναι βασικά ατομικά δικαιώματα που καλύπτονται από τις γενικές συνταγματικές διατάξεις. Πρωτοετείς φοιτητές της Νομικής θα ντρέπονταν για το περιεχόμενο αυτού του νομοσχεδίου.

Δεν θα πω ότι ο κ. Βενιζέλος δεν ξέρει νομικά ή ότι ο κ. Σκανδαλίδης δεν είναι νουνεχής ή ότι δεν έχουν συμβούλους. Ξέρω ότι ο κ. Σκανδαλίδης από το Σεπτέμβριο –και είναι προς τιμήν του- ξεκίνησε μία προσπάθεια, όχι καταστρατήγησης του Συντάγματος. Εμείς σεβόμαστε το Σύνταγμα, η Κυβέρνηση δεν το σέβεται. Το άρθρο 57 λέει κατά λέξη: «Τα καθήκοντα του Βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος. Νόμος ορίζει τις δραστηριότητες που είναι συμβατές», κλπ.

Γιατί το βάλανε, λοιπόν, αυτό; Για να το γράψουν «στα παλαιότερα των υποδημάτων τους» επί είκοσι μήνες οι κύριοι της ηγετικής ομάδας του ΠΑΣΟΚ; Ακούμε τη μία ότι φταίει ο κ. Κοσμίδης, την άλλη ότι φταίει ο κ. Γεώργιος Παπαδημητρίου, την άλλη ότι φταίει ο τρίτος. Εγώ γνωρίζω τους υπεύθυνους εκπροσώπους και εντολοδόχους του ελληνικού λαού που είναι μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα. Θέλω να ξέρω αν νομοθετούμε εμείς, κύριοι συνάδελφοι ή νομοθετούν άλλα κέντρα είτε στο ΠΑΣΟΚ είτε στη Νέα Δημοκρατία είτε σ' οποιοδήποτε άλλο κόμμα.

Οφείλω να επισημάνω ότι ο κ. Βενιζέλος κατά τη διαδικασία των συνεδριάσεων της Επιτροπής Αναθεώρησης, της οποίας είχα την τιμή να είμαι μέλος, δεν κινήθηκε καθόλου σ' αυτά τα επίπεδα και ο κ. Βαρβιτσιώτης –για να μην αδικούμε- είπτε στην επιτροπή ότι η προσωπική του θέση είναι αυτή, αλλά δεν είναι η θέση του κόμματος, το οποίο εκπροσωπεί.

Πρέπει να πούμε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι μία διαδικασία, η οποία ελέγχεται για δολιότητα και δημιουργεί τεράστιες υποψίες ότι παίζεται ένα παιχνίδι παράκεντρων εξουσίας που βρίσκονται έξω από το Κοινοβούλιο. Σέβομαι απόλυτα τους συναδέλφους, που έχουν αντίρρηση και τάχθηκαν υπέρ του ασυμβίβαστου.

Ιδιαίτερα θέλω να επισημάνω τις ανησυχίες των συναδέλφων της επαρχίας. Έχει δίκιο ο Βουλευτής της επαρχίας, όταν λέει ότι δεν μπορεί να ασκήσει επάγγελμα.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν θέλαμε να είμαστε συνεπείς, αν ενδιαφερόταν πραγματικά η κυβερνώσα ηγετική ομάδα του ΠΑΣΟΚ υπό τον κ. Σημίτη για την αναβάθμιση του Κοινοβουλίου, αντί να συζητούμε αυτά τα πράγματα και αντί να φέρνουν διατάξεις για τα «αυτοκινητάκια» στο Κοινοβούλιο και να εκθέτουν το Βουλευτή σήμερα, θα έπρεπε να καθίσουμε να συζητήσουμε σ' αυτήν την Αίθουσα για την πραγματική αναβάθμιση του ρόλου του Βουλευτή.

Θα σας πω, όμως, γιατί δεν γίνεται. Δεν γίνεται, γιατί οι Υπουργοί που έχουν την ευθύνη –οι εκάστοτε Υπουργοί– ο Πρωθυπουργός που έχει την ευθύνη σ' ένα σύστημα καθαρά πρωθυπουργοκεντρικό, θέλει, όταν ο άνεργος που δεν βρίσκει δουλειά πηγαίνει στην ουρά στον ΟΑΕΔ, όταν πηγαίνει ο ασθενής και τον πετάνε σε ράντζα στα νοσοκομεία, όταν πηγαίνει ο Έλληνας πολίτης στην εφορία και στέκεται στην ουρά, να μην οικτρίζουν και να μη μέμφονται τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς του. Θέλει να λένε ότι φταίει ο τριακόσιος.

Σας ρωτάω, κύριοι συνάδελφοι, ποια εξουσία έχει ο Βουλευτής σήμερα; Πόσο μας σεβόνται οι Υπουργοί –οι εκάστοτε Υπουργοί– με το σημερινό καθεστώς, σήμερα, οι Υπουργοί του ΠΑΣΟΚ, αύριο πιθανόν οι Υπουργοί της Νέας Δημοκρατίας; Θα ανεχτούμε τη συνεχή υποβάθμιση του ρόλου του Βουλευτή, ο οποίος υποτίθεται ότι είναι το κέντρο του αντιπροσωπευτικού κοινοβουλευτικού συστήματος;

Θα συναινέσουμε σε αυτήν την κατάντια; Μπορεί η Βουλή να επηρεάσει ένα νομοσχέδιο; Μας καπελώνουν οι εκάστοτε Υπουργοί ή δεν μας καπελώνουν; Μπορούμε να διαμορφώσουμε εμείς ως νομοθετική εξουσία, ως εντολοδόχοι του ελληνικού λαού, ένα νόμο που όταν φύγει από εδώ θα διέπει τις τύχες των Ελλήνων πολιτών και των παιδιών τους;

Κάποτε πρέπει να μιλήσουμε γι' αυτά, για να βγάλουμε από πάνω μας και το ανάθεμα. Λένε «τι κάνουν οι τριακόσιοι». Τίποτα δεν κάνουν οι τριακόσιοι, διότι το θέλησε η σημερινή κυβέρνηση πλειοψηφία, της οποίας οι βουλευτές διαμορφώνονται στα υπέργεια δώματα και στα υπόγεια, όπως απέδειξε η υπόθεση «Πανταγιά» του Μαξίμου.

Σε λίγα χρόνια, λοιπόν, όσοι υπεραμύνθηκαν –και δε μιλώ για τους συναδέλφους Βουλευτές, τιμώ και αυτούς οι οποίοι διαφώνησαν μαζί μας– του θέματος της κατάρτησης του επαγγέλματος θα ντρέπονται για τη θέση τους αυτή. Το λέω για να γραφτεί στα Πρακτικά. Δεν θα είναι καθόλου υπερήφανοι.

Οδηγούμε τον πολιτικό κόσμο στον ευτελισμό και με τον τρόπο που τέθηκε και το συγκεκριμένο νομοσχέδιο και η σημερινή συζήτηση, αυτό το πρόβλημα επιτείνεται ακόμη περισσότερο.

Κλείνω με μια φράση, κύριε Πρόεδρε. Η γνωμοδότηση του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής που υπογράφεται από διαπρεπείς καθηγητές του Συνταγματικού Δικαίου δίνει τη δυνατότητα να ξεφυγούμε. Δεν θέλουμε εξαιρέσεις. Θέλουμε να τηρηθεί το γράμμα και το πνεύμα της συνταγματικής διάταξης, διότι όπως το χειρίζεται η Κυβέρνηση δεν τηρείται.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ρωτάω, λοιπόν. Τι μας εμποδίζει, κύριοι συνάδελφοι, να διαμορφώσουμε ένα πλαίσιο τέτοιο, το οποίο τηρεί κατά γράμμα και κατά πνεύμα τη συνταγματική διάταξη; Γιατί θα αρνηθεί ο κύριος Υπουργός να δεχθεί την οποιαδήποτε τροπολογία, την οποία τη στηρίζει μεγάλη πλειοψηφία, με διακομματική υπόσταση και βάση, από όλες τις πτέρυγες της Βουλής;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρετός): Ο κ. Γεώργιος Κаланτζής έχει το λόγο. Απών, διαγράφεται.

Ο κ. Βασίλειος Κοντογιαννόπουλος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ : Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι διαπιστώνουμε καθημερινά ότι έχει διαμορφωθεί ένα κλίμα αντικοινοβουλευτικό. Ο Βουλευτής βρίσκεται συχνά, καθημερινά θα έλεγα, στο στόχαστρο μιας κριτικής, η οποία πιστεύω ότι πλήττει πολλές φορές τα βάρη του κοινοβουλευτικού μας καθεστώτος.

Αποδίδουμε για την κατάσταση αυτή τις ευθύνες σε τρίτους,

συνήθως σε δημοσιογράφους. Στην πραγματικότητα όμως είμαστε εμείς οι ίδιοι εκείνοι, οι οποίοι τροφοδοτούμε την εκδήλωση αυτής της αρνητικής στάσης απέναντί μας, τόσο στα μέσα ενημέρωσης όσο και στην ίδια την κοινωνία. Είμαστε εμείς εκείνοι που με τη συμπεριφορά μας δεν προστατεύουμε το κύρος του αξιώματος που είμαστε φορείς.

Απόδειξη γι' αυτήν τη δυσάρεστη κατάσταση είναι ακριβώς οι συζητήσεις από την ψήφιση της συνταγματικής διάταξης μέχρι τη σημερινή ψήφιση του εκτελεστικού νόμου. Συζητήσεις που άπτονται του κοινοβουλευτικού θεσμού, διότι στην ουσία περί αυτού πρόκειται. Η διάταξη αυτή αποτελεί κορυφαία παρέμβαση στο κοινοβουλευτικό στάτους.

Και ποιο είναι το θέαμα το οποίο εμφανίζουμε; Ένα οδυνηρό αυτομαστίγωμα. Οι μεν κατηγορούμε τους δε, με υπαιτιγμούς, οι μεν ότι επιδιώκουν την επαγγελματική ενασχόληση με την πολιτική, οι άλλοι ότι οι μέλλοντες πολιτικοί θα είναι ανεπάγγελτοι, άρα εξαρτημένοι.

Αντιλαμβάνομαι απολύτως ότι πολλές φορές οι θέσεις αυτές φορτίζονται από προσωπικές καταστάσεις που είναι σεβαστές και θεωρώ ότι το βασικό λάθος της ρύθμισης αυτής είναι ότι η εφαρμογή της δεν προβλέφθηκε να ισχύσει από την επόμενη Βουλή.

Από εκεί και πέρα όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι, όπως πολλοί εδώ τα εμφανίζουν.

Κύριοι συνάδελφοι, αντί να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία που προσφέρει η συνταγματική διάταξη και να γίνει η αφετηρία για μία σοβαρή συζήτηση σε διακομματική βάση, ώστε να επανεξετάσουμε και να αναβαθμίσουμε το ρόλο, το έργο και το στάτους του Έλληνα Βουλευτή, εξαντλούμεθα σε κόντρες και σε αντιδικίες μεταξύ μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προσωπικά εδώ και πολλά χρόνια –και όχι πρόσφατα– υποστηρίζω την αναγκαιότητα επέκτασης της αναστολής ασκήσεως επαγγέλματος που ισχύει ήδη διαχρονικά για τους Βουλευτές, που είναι μέλη της Κυβέρνησης.

Πράγματι, έχει πολύ μεγάλο δίκιο ο κ. Βενιζέλος λέγοντας ότι κανένας απ' όσους σήμερα διαμαρτύρονται, αν αύριο το πρωί καλείτο στην Κυβέρνηση, δε θα αντιμετώπιζε κανένα πρόβλημα με την αναστολή άσκησης του επαγγέλματός του.

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, η θέση μου υπέρ του λεγόμενου ασυμβίβαστου αποτελεί καταστάλαγμα εμπειρίας παρακολουθώντας τη Βουλή από το 1974 και όντας εγώ ο ίδιος γιος πολιτικού. Οι συνθήκες έχουν αλλάξει σήμερα. Δεν είναι η Βουλή του παρελθόντος όπου το πρωί οι Βουλευτές έτρεχαν στα Υπουργεία το απόγευμα, δέχονταν στο πολιτικό τους γραφείο και το βράδυ νομοθετούσαν στη Βουλή. Ο νέος Κανονισμός της Βουλής με τις κοινοβουλευτικές επιτροπές, που είναι πράγματι βήμα αναβάθμισης, απαιτεί συνεχή και αποκλειστική παρουσία του Βουλευτή μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων του.

Κύριοι συνάδελφοι, πέρα από την ολοκληρωτική αφοσίωση, πρέπει να αντιληφθούμε ότι η ενασχόληση με τα κοινά είναι επιλογή ζωής. Είναι μια επιλογή ζωής, που απαιτεί θυσίες σε όποιο στάδιο και αν την πάρει κανένας.

Τον πολιτικό δεν τον χάνει το επάγγελμά του, αλλά τον χάνει το σπίτι του, τον χάνουν οι φίλοι του. Είναι οι θυσίες που κανένας δεν μας υποχρέωσε να τις αποδεχθούμε αλλά μόνοι μας τις επιλέξαμε, διότι έχουμε κάποιες άλλες αντιλήψεις και κάποια άλλα ιδανικά.

Μου είναι αδύνατον να δεχθώ ότι σήμερα ένας φυσιολογικός άνθρωπος μπορεί με επάρκεια να υπηρετεί τη Βουλή, την εκλογική του περιφέρεια και να ασκεί και επάγγελμα.

Ποια είναι, όμως, η πραγματικότητα σήμερα; Πόσοι ασκούν πράγματι επάγγελμα σήμερα; Κατά τη δική μου εκτίμηση, δεν είναι παραπάνω από είκοσι και είναι εκείνοι, οι οποίοι έχουν επαγγελματική έδρα στην Αθήνα. Δηλαδή, μόνον αυτοί οι συνάδελφοι προστατεύουν το κύρος του Έλληνα Βουλευτή και κατοχυρώνουν την ανεξαρτησία του; Όλοι οι άλλοι, το 90% των Βουλευτών που de facto έχει επιβάλει τον αυτοπεριορισμό και έχει εγκαταλείψει το επάγγελμά του, είναι οι εξαρτημένοι, είναι οι επαγγελματίες Βουλευτές;

Κύριοι συνάδελφοι, σε κάθε εκλογή το 30% των Βουλευτών

ανανεώνεται. Τους ανανεώνει ο λαός. Ποιος έχει εξασφαλίσει ότι θα είναι Βουλευτής στην επόμενη Βουλή;

Βεβαίως η συζήτηση του εκτελεστικού νόμου θέτει επί τάπητος ορισμένα σοβαρά πολιτικά ζητήματα, που θα έπρεπε κατ'εξοχήν να μας απασχολήσουν.

Το πρώτο είναι ασφαλώς ο σεβασμός στο Σύνταγμα. Δεν μπορούμε σήμερα να αμφισβητούμε τη διάταξη, την οποία εμείς οι ίδιοι ψηφίσαμε με μεγάλη πλειοψηφία.

Βεβαίως από την άλλη πλευρά ο εκτελεστικός νόμος δεν μπορεί να φτάνει στην ακρότητα που σήμερα εμφανίζει ο νόμος αυτός.

Πού είναι οι εξαιρέσεις που προέβλεπε ο συνταγματικός νομοθέτης; Διότι η επιβολή του ασυμβίβαστου δεν είναι τιμωρία και αποκοπή πλήρως από το επάγγελμα. Δε θα μπορέσει ένας δικηγόρος να υπερασπιστεί το παιδί του, τον αδελφό του σε μια δίκη; Δεν θα μπορέσει ένας γιατρός να θεραπεύσει ένα συγγενή του;

Θεωρώ ότι χάθηκε άδικα χρόνος. Ποιο έδαφος προσφέρεται περισσότερο για μια διακομματική συνεννόηση; Επιβάλλεται η σύσταση μιας διακομματικής επιτροπής, η οποία θα καταλήξει στις εξαιρέσεις εκείνες που, χωρίς να ανατρέπουν τον κανόνα, δε θα αποκόπτεται κανείς σε απόλυτο βαθμό από το επάγγελμά του.

Κάνω έκκληση προς την Κυβέρνηση, έστω και αυτήν τη στιγμή-την ψήφιση των άρθρων να την αναβάλουμε για την ερχόμενη εβδομάδα- επί τη βάσει των τροπολογιών να γίνει μια διακομματική επιτροπή και να καταθέσουμε μία κοινά αποδεκτή τροπολογία. Και εν πάση περιπτώσει ας μην προδικάζουμε και την κρίση του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Εάν πράγματι είναι εκτός των ορίων του Συντάγματος, ας το αφήσουμε στην κρίση του δικαστηρίου και ας μην εμφανιζόμαστε πέρα από νομοθέτες και δικαστές.

Εκείνο, όμως, που προέχει κυρίως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι να μιλήσουμε με ειλικρίνεια, μια και στόχος της διάταξης είναι ο Βουλευτής να αφιερώνεται στα καθήκοντα. Ποια καθήκοντα; Σήμερα ο Βουλευτής και ιδιαίτερα ο κυβερνητικός δεν έχει κανένα καθήκον, παρά να ψηφίζει το νόμο και να τον ψηφίζει χωρίς καμία στήριξη. Εδώ βλέπουμε ολόκληρους Υπουργούς με Υπουργεία στη διάθεσή τους να κάνουν νομοθετικά λάθη. Μπορεί ο Βουλευτής μόνος του, με το σύμβουλό του, να ασκήσει σοβαρά νομοθετικό έργο;

Άκουσα κάτι για αυτοκινητάκια. Αυτά τα αυτοκινητάκια, που ειρωνεύτηκαν μερικοί, τι σημαίνουν; Ότι ο Βουλευτής σήμερα στην πλειοψηφία του δεν μπορεί να αλλάξει το αυτοκίνητό του. Δεν του επαρκεί η αποζημίωση, γιατί είναι ο μόνος αξιωματούχος που διαθέτει την αποζημίωση για άσκηση του αξιώματος και για συντήρηση της οικογένειάς του, ενώ όλοι οι άλλοι έχουν στη διάθεσή τους τα πάντα. Αυτά πρέπει να συζητήσουμε και αυτά αποτελούν ευκαιρία, με την οποία θα έπρεπε να απασχοληθεί η σημερινή Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Γιαννόπουλος έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πραγματικά η σημερινή συνεδρίαση είναι ιστορική. Και αυτό καταφαίνεται, παρά την αναιμία που παρουσιάζει αυτήν την ώρα η Βουλή, από το μεγάλο αριθμό των συναδέλφων που γράφτηκαν για να μιλήσουν. Και γράφτηκαν να μιλήσουν τόσοι συνάδελφοι για μια αγωνία. Για την αγωνία του Κοινοβουλίου του αύριο.

Είμαι υποχρεωμένος σήμερα από το Βήμα αυτό να κάνω μία μικρή αναφορά στο μνημειώδη λόγο του Βαγγέλη Γιαννόπουλου, όταν συζητήτο το άρθρο 57. Θα ενθυμίσθε πολύ καλά τον Βαγγέλη Γιαννόπουλο στην τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής, που ήρθε και ψήφισε. Ήρθε και ψήφισε ο Νέστορας αυτός του κοινοβουλευτισμού, δείχνοντας τη συνέπειά του σ' αυτό που πίστευε, ασχέτως αν το πιστεύω του αυτό συνέπιπτε με το συνεισέτατο Αθανάσιο Γιαννόπουλο. Έδειξε μία συνέπεια σ' αυτό που υπηρέτησε τόσα χρόνια, σ' αυτά που διεκόνησε τόσα χρόνια. Έδειξε πραγματικά ότι σ' αυτήν τη δύσκολη στιγμή της ζωής του υπήρξε συνεπής και όρθιος. Αυτό ας προβληματίσει κάποιους.

Το 1975 ο τότε συνταγματικός νομοθέτης είχε μία σοφία. Όταν μπήκαμε στη λογική οι καθηγητές του πανεπιστημίου να έχουν τη δυνατότητα να έχουν και οποιαδήποτε άλλη διδακτική δραστηριότητα, ερευνητική, συγγραφική κ.λπ., δεν ήταν τυχαίο το γεγονός. Δεν ήταν τυχαία η τότε αναφορά του Δημήτρη Τσάτσου, ο οποίος υπήρξε μάλιστα και εισηγητής στη διδακτορική διατριβή του απουσιάζοντος Υπουργού Πολιτισμού, του κ. Βενιζέλου. Δεν ήταν ατυχής ο θεσμός των Βουλευτών Επικρατείας, διότι πείτε μου εσείς στην άλλη Βουλή ποιους Βουλευτές Επικρατείας τεχνοκράτες επαγγελματίες θα έχετε, τη στιγμή που δε θα μπορούν να είναι, άρα θα είναι κάποιοι συνταξιούχοι, οι οποίοι θα μπορούν τη συμπυκνωμένη τους γνώση να τη μεταλαμπαδεύσουν και εδώ.

Απουσιάζει και ο Υπουργός Δημόσιας Διοίκησης κ. Σκανδαλίδης, τον οποίο είδαμε εναγωνίως να θέλει να υποστηρίξει ένα νομοσχέδιο, που και αυτό δεν το πίστευε κατά βάση έτσι όπως ήρθε. Το λέω αυτό, γιατί είχα την ευτυχία με συναδέλφους της Συμπολίτευσης και της Αντιπολίτευσης να τον δούμε. Δεν κρούβω να πω και είμαι υποχρεωμένος να το δηλώσω ότι κατάβαλε κάθε προσπάθεια και είχε διάθεση και πρόθεση να φέρει κάτι που θα βελτίωνε αυτό που περιγράφει το απόλυτο ασυμβίβαστο του άρθρου 57. Και θα έλεγα και πάλι για τον Υπουργό Πολιτισμού τον κ. Βενιζέλο ότι ήταν τόσο άκαμπτος και μου δίνει έτσι κάποια ερωτηματικά, γιατί άλλα δίδασκε -γιατί τώρα δε διδάσκει, έχει πάρει διαζύγιο με το διδακτικό έργο- στους φοιτητές, άλλα γράφονται στα βιβλία του Συνταγματικού Δικαίου και άλλα βέβαια αναφέρονται.

Μήπως σας προβληματίζει, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι αυτό μπορεί να ήταν εκ των άνωθεν εστί καταβαίνων; Και το λέω αυτό ευθέως.

Φαίνεται ο Πρωθυπουργός κ. Σημίτης, τον οποίο τιμώ ιδιαίτερα, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, τότε Πάντειος Σχολή, που έγινε καθηγητής του Εμπορικού Δικαίου, ελάχιστα δίδαξε -υπάρχει ακριβώς στο C.V. μέσα, που αναφέρεται στο κατ'επιλογήν μάθημα που είχε- και μάλιστα έτυχε και αυτής της άδικης μεταχείρισης εκ μέρους των πρυτανικών τότε αρχών που τον εξέθεσαν διότι πραγματικά υπήρξε καθηγητής αλλά ήτο καθηγητής χωρίς μάθημα. Το λέω αυτό μήπως ο κ. Σημίτης και οι περί τον κ. Σημίτη εκλεκτοί θέλουν να ποδηγετήσουν κατ' αυτόν τον τρόπο το αυριανό Κοινοβούλιο και θέλουν κάποιους να βγάλουν μέσα από τα πόδια τους;

Είμαι όμως υποχρεωμένος, αγαπητοί συνάδελφοι, να πω ότι είχαμε την ατυχία, ως εισηγητής της Συμπολίτευσης να είναι ένας πλούσιος και επίσης καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου, ο κ. Βενιζέλος. Το λέω αυτό διότι -απουσιάζει αλλά τα είπα τώρα, νόμιζα ότι δε θα τα έλεγε, αλλά υπάρχουν και στα Πρακτικά- μου ανέφερε στο περιτύλιγο ότι: «Αύριο γιατρέ θα υπάρχουν τέτοιες εξαιρέσεις που πραγματικά θα δώσουν τη δυνατότητα της διατηρήσεως της επαγγελματικής σου, επιστημονικής δραστηριότητας και της επιδεξιότητας ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Με συγχωρείτε, δε θέλω να επέμβω, αλλά μιλάτε για πράγματα που έχετε συζητήσει μεταξύ σας και δεν είναι παρών ο κ. Βενιζέλος. Καλό θα ήταν να είναι και ο ίδιος εδώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Μα, δεν τον θίγω. Του είπα να έμεινε και μου είπε ότι θα παρακολουθήσει κύριε Πρόεδρε.

Αυτό το θέμα θα έπρεπε να μας προβληματίσει, διότι η εξαίρεση η οποία αναφέρεται στο άρθρο 2, οι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες αναφέρεται ως εξής: «Η ερευνητική και γενικότερα επιστημονική δραστηριότητα καθώς και δραστηριότητες που έχουν σχέση με πνευματική, καλλιτεχνική, συγγραφική... κλπ.». Πάμε δε στο άλλο: «...η παροχή υπηρεσιών στο κόμμα στο οποίο ανήκει ο Βουλευτής, στον ή στη σύζυγο και τους εξ αίματος συγγενείς Α' βαθμού». Δηλαδή φανταστείτε εμένα ως χειρουργό, που είμαι εν αποστρατεία επιστημονική, εγχειρητική κάποια χρόνια, να πάω και να έχω την απαίτηση ή να με δεχθεί η γυναίκα μου ή το παιδί μου ή ο πρώτος μου ξάδελφος να τον χειρουργήσω όταν πλέον θα έχω πάθει εγχειρητική απραξία. Είναι ποτέ δυνατό να θελήσει κάποιος συγγενής μου να χειρουργηθεί από εμένα, όταν εγώ θα βρίσκομαι σε εγχειρητική απραξία;

Θα ήθελα να πω και ένα ακραίο παράδειγμα για να γίνω πιο κατανοητός. Αγαπητοί συνάδελφοι, πείτε ότι έρχεται στη Λαμία ο συμπαθής Υπουργός Πολιτισμού, τον οποίο εκτιμώ βαθύτατα, ο κ. Βενιζέλος, παθαίνει μια ρήξη ανευρύσματος κοιλιακής αρτηρίας –μακάρι να μην πάθει τίποτα, να είναι καλά- και να πρέπει εγώ να πάρω άδεια, εκείνη τη στιγμή που θα είμαι μαζί του, από τον Πρόεδρο της Βουλής ή από το κόμμα ή να πω ότι δεν μπορώ να τον χειρουργήσω. Αναφέρω ένα τέτοιο ακραίο περιστατικό για να καταδείξω αυτήν την αδυναμία που υπάρχει στο άρθρο 57.

Να πω και κάτι άλλο. Βέβαια απουσιάζει και θα μου πείτε, κύριε Πρόεδρε, ότι δεν μπορώ να το πω, αλλά θα το πω. Διότι κάνοντας κριτική, λέγοντας για μαλακό υπογάστριο των Βουλευτών, αν παίρνει βέβαια μέτρα ο αγαπητός Υπουργός από τα ανθρωπομετρικά του στοιχεία θα έλεγα ότι έχει και μαλακό υπογάστριο και κρεμάμενη κοιλία, ίσως χρήζουσα και εγχειρητικής αποκατάστασης.

Όσον αφορά τώρα ένα άλλο θέμα, όπως παρουσιάστηκε στο νόμο καθυστερημένα με μια κακή διατύπωση -τα είπε ο κ. Νεράντζης- μήκαν κάποια αντισταθμιστικά οφέλη μέσα για τους Βουλευτές, όπως να συνταξιοδοτηθούμε, να πάρουμε στα εξήντα, αν δεν βγούμε οκτώ μήνες να πληρωνόμαστε, λες και είναι στον ΟΑΕΔ οι Βουλευτές. Και αυτό ήταν το πρόκριμα να ψηφίσουμε αύριο διότι θα τύχουμε αυτών των ευεργετικών διατάξεων.

Μη ξεχνάμε, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί συνάδελφοι, ότι έξω από τη Βουλή, στο περισύλλιο, υπήρχαν τα «παπαγαλάκια», τα οποίαμίλαγαν για διπλές αποζημιώσεις, για αυτοκίνητα δίλιτρα κλπ. Αυτά δεν τα ξεχνάμε.

Θα πω και το άλλο. Κύριε Πρόεδρε, η τήρηση του Συντάγματος δείχνει τον πατριωτισμό των Ελλήνων, αλλά εγώ δε θεωρώ ότι υπάρχουν κάποιοι που να είναι πατριώτες ή θεματοφύλακες του Συντάγματος περισσότερο από εμάς. Παλεύουμε μέσα στη Βουλή και δεν είμαστε ούτε αντάρτες ούτε ταραξίες ως προς το Σύνταγμα. Όμως, έχουμε τη δυνατότητα και τη δυναμική να υποστηρίξουμε κάποιες αρχές.

Αν ρωτήσετε και εσείς τους συμπολίτες σας και αν ρωτήσουμε όλους τους συμπατριώτες μας που μας εκλέγουν σε κάποια περιφέρεια πως θέλουν αυτόν τον έρημο το Βουλευτή, τι θα μας πουν; Τον θέλουν επαγγελματία Βουλευτή; Σε κάποια συζήτηση οι πρώτες ερωτήσεις που κάνει κάποιος είναι: «Πώς σε λένε, από πού είσαι, ποιο είναι το επάγγελμά σου;» Τι θα πει, λοιπόν, αύριο ο Βουλευτής που δεν θα έχει επάγγελμα; Θα πει: «Είμαι Βουλευτής»; Αυτό είναι το επάγγελμά του;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνω σε ένα λεπτό. Θέλω να πω ότι βρεθήκαμε μεταξύ συναδέλφων και ανταλλάξαμε και κάποιες λέξεις, ήρθαμε σε αντιπαράθεση όχι μόνο με Βουλευτές της Αντιπολίτευσης, αλλά και με Βουλευτές δικούς μας, με φίλους μας. Γιατί μήκαμε σε όλη αυτήν τη λογική και την αντιπαράθεση; Ήταν μόνο ένας ευτελισμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Γιαννόπουλε, τελειώνετε, σας παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτοί που έχουν κάποιο επάγγελμα δε θα ευτελιστούν έστω και αν φτάσαμε τώρα στο σημείο να συζητάμε για το ασυμβίβαστο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Λιντζέρης έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ξεκινήσω την ομιλία μου με τρεις προκαταρκτικές επισημάνσεις. Πρώτον, όλοι οι Βουλευτές τηρούν το Σύνταγμα και είναι πιστοί στον όρκο τους. Είναι τουλάχιστον λάθος κάποιοι να επικαλούνται ότι τηρούν το Σύνταγμα και να αναφέρονται εναντίον κάποιων που δεν το τηρούν. Δεν προάγει τη δημοκρατία αυτή η θέση.

Δεύτερον, αν θέλει κανείς να συμβάλει στο διάλογο και στην αναβάθμιση του Κοινοβουλίου, θα πρέπει να είναι απαλλαγμένος από την αλαζονεία της πληρότητας και την ύβρη της συναίσθησης ότι κατέχει την απόλυτη αλήθεια. Όλοι οι Βουλευτές είναι ισότιμοι. Δεν υπάρχουν γνώστες και μη.

Τρίτον, άκουσα την άρνηση της Νέας Δημοκρατίας, όπως επίσης άκουσα και πολλές θετικές προτάσεις από μεριάς πολλών συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας. Κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, ιδού η Ρόδος. Μπορείτε να συνεισφέρετε κι εσείς στην κατεύθυνση υπερψήφησης της τροπολογίας που έχει κατατεθεί από συναδέλφους και του δικού μας κόμματος και του Συνασπισμού, προκειμένου να δώσουμε διέξοδο στα αδιέξοδα του ανελαστικού άρθρου 57.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως προκύπτει από τα Πρακτικά της Βουλής, κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος ήμουν ριζικά αντίθετος με την εφαρμογή του απόλυτου ασυμβίβαστου, όπως τελικά εφαρμόστηκε στο άρθρο 57. Η αναθεώρηση του άρθρου κινήθηκε στα όρια της συνταγματικής νομιμότητας, αφού ετέθη αιφνιδίως από τους εισηγητές των δύο μεγάλων κομμάτων, χωρίς προηγουμένως να έχει απασχολήσει τις εργασίες της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος. Ήταν, δηλαδή, εκτός κατεύθυνσης και στερείτο ιστορικού ερείσματος.

Η αντίθεση στο απόλυτο ασυμβίβαστο δεν ήταν μόνο προσωπική, αλλά βαθιά ιδεολογική και πολιτική, ακριβώς διότι μετατρέπει το βουλευτικό αξίωμα σε επάγγελμα, κάτι που θα προκαλέσει αλλοιώσεις στο πολιτικό σύστημα. Θα μετατρέψει τους Βουλευτές στην πορεία του χρόνου σε μία κατηγορία επαγγελματιών. Έχω κάθε λόγο να φοβάμαι ότι θα οδηγήσει σε εμπορευματοποίηση της σχέσης του πολίτη με τον πολιτικό. Πιστεύω ακόμα ότι φαλκιδεύει την αντιπροσωπευτικότητα του πολιτεύματος, δηλαδή τη λαϊκή κυριαρχία, αφού η εφαρμογή του μέτρου στο μέλλον θα αποκλείσει από την κοινοβουλευτική εκπροσώπηση ένα μεγάλο μέρος των μεσαίων στρωμάτων και του επιστημονικού δυναμικού της χώρας.

Αντιθέτως το Κοινοβούλιο θα έπρεπε να προσελκύει επαγγελματικά, κοινωνικά και επιστημονικά καταξιωμένα πρόσωπα, ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών, ό,τι καλύτερο διαθέτει η ελληνική κοινωνία. Πιστεύω ακόμα ότι στην πορεία του χρόνου, λόγω του ότι ο Βουλευτής θα αποκόπεται από την εργασιακή του ιδιότητα, κινδυνεύει από εκφραστής του κόμματός του και του εκλογικού σώματος να καταστεί ευένδοτος κομματικών επιλογών και εξωθεσμικών επιρροών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σαφώς ο νομοθέτης γνωρίζει πέραν ποίων ορίων ο Βουλευτής με την επαγγελματική του ιδιότητα μπορεί να επηρεάσει διά αλλότρια οφέλη τη νομοθετική, δικαστική, εκτελεστική εξουσία ή να επηρεάσει την ισοτιμία του εκλογικού αγώνα. Αυτή η ασφαλιστική δικλείδα της ιδιότητας του Βουλευτή, ως εκπροσώπου του εκλογικού σώματος και μόνο, έχει αντιμετωπιστεί επιτυχώς σε όλα τα δημοκρατικά κοινοβούλια του κόσμου μετά λόγου γνώσεως και συναινέσεως και όχι με συνταγματικές διατάξεις των οποίων η δομή και η διατύπωση είναι τραγελαφική και πρωτοφανής και παραπέμπει στο «κέραμοι και πλίνθοι ατάκτως ερριμμένα». Αυτό αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία και εκθέτει διεθνώς τη χώρα μας και τον πολιτικό μας κόσμο.

Αλλά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο γέγονε, γέγονε. Συζητάμε τώρα για τον εκτελεστικό νόμο του άρθρου 57 του Συντάγματος. Οφείλει αυτός ο νόμος και υπάρχει η συνταγματική δυνατότητα να μετριάσει τις αρνητικές συνέπειες του βάρβαρου απόλυτου ασυμβίβαστου άρθρου 57, η λογική του οποίου είναι ασύμβατη με τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Το θέμα, όπως είπε και ο Πρόεδρος της Βουλής σε ομιλία του από το πιο επίσημο βήμα, το Βήμα του Κοινοβουλίου, είναι μείζον. Έχει πλέον αποφασιστεί, είπα, κάτω από τις συνθήκες που αποφασίστηκε.

Εγώ πιστεύω ότι δεν ήταν ακόμα ώριμη η πλήρης μελέτη του θέματος. Άλλωστε, κύριε Υπουργέ, έχετε την έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, η οποία σας δίνει την κατά τεκμήριο πλέον αξιόπιστη ερμηνεία του άρθρου 57 του Συντάγματος. Αντιλαμβάνομαι βεβαίως ότι από τη διατύπωσή του το άρθρο 57 δημιουργεί πολλά προβλήματα στο νομοθέτη. Εκείνο όμως που είναι σίγουρο είναι πως η διατύπωση «νόμος ορίζει τις δραστηριότητες που είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα» σας δίνει τη δυνατότητα να δώσετε λύση. Άλλωστε, όπως ρητά διατυπώνεται στην έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής, δραστηριότητες νοούνται ως σχετικές με την

άσκηση του επαγγέλματος.

Σας δίνετε δηλαδή η δυνατότητα να περιγράψετε επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες θα διατηρούν την επαφή του Βουλευτή με το επιστημονικό και γενικότερα γνωστικό του αντικείμενο, καθώς και των επαγγελματικών του δεξιοτήτων, ώστε να είναι δυνατή η επάνοδός του στο επάγγελμα μετά τη λήξη της θητείας του. Η οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα ήταν σαν να επιθυμούσε ο συνταγματικός νομοθέτης να τιμωρήσει ή να αποκλείσει τους Βουλευτές που είναι επαγγελματίες ή επιστήμονες. Ας αναρωτηθούμε όλοι τι θα σήμαινε για ένα γιατρό και ειδικά για ένα χειρουργό η αποξένωσή του από το επιστημονικό του αντικείμενο καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του.

Ακόμα είναι γνωστό ότι επάγγελμα, όπως σας λέει η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, νοείται η σταθερή και διαρκής δραστηριότητα, η οποία ασκείται για λόγους βιοπορισμού.

Γι' αυτούς τους λόγους πιστεύω ότι ο εκτελεστικός νόμος θα πρέπει να ψηφιστεί από τη Βουλή με αναδιτύπωση του άρθρου 2, όπως σας έχουμε προτείνει. Άλλωστε αυτός ο νόμος δεν είναι κυβερνητικός νόμος. Αφορά το στάτους του Κοινοβουλίου και γι' αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και κοινοβουλευτική συναίνεση και υπευθυνότητα. Δε θα κριθεί από αυτό το νομοσχέδιο ούτε η Κυβέρνηση ούτε η Αντιπολίτευση, αλλά η αξιοπιστία των μελών του Κοινοβουλίου.

Επιμένω, κύριε Υπουργέ, ότι χωρίς την αναδιτύπωση του άρθρου 2 ο νόμος είναι κενός περιεχομένου, γιατί είναι προφανές πως δε χρειάζεται νόμος για να μπορεί ένας Βουλευτής να συμμετέχει σε φιλόσοφικές και κοινωφελείς δραστηριότητες, κάτι άλλωστε που ανάγεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Συντάγματος, εκτός αν θέλετε να εφαρμόσετε μια μοναδική εξαίρεση αυτή των Βουλευτών συγγραφέων. Ένας ολόκληρος νόμος για να εξαιρούνται μόνο οι συγγραφείς. Αυτό αφ' ενός μεν δείχνει μονομέρεια, αλλά συγχρόνως αποδεικνύει ότι μόνο βούληση λείπει για την επέκταση και άλλων εξαιρέσεων αφού τη φέρνεται γι' αυτό το συγκεκριμένο θέμα.

Κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας θέλω να κάνω επίκληση σε όλους να υπερισχύσει η λογική, να υπάρξει η προσπάθεια αναβάθμισης του Κοινοβουλίου και κυρίως να διατυπώσουμε με το νόμο ότι η δημοκρατία είναι το πολίτευμα της ανοχής και του πλουραλισμού. Μπορεί στο Κοινοβούλιο να είμαστε ίσοι. Δεν είμαστε ίδιοι και δεν πρέπει να είμαστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Βαθειάς. Απών, διαγράφεται.

Το λόγο έχει ο κ. Λυκουρέζος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, υπήρξα από την πρώτη στιγμή κάθετα αντίθετος με την καθιέρωση του επαγγελματικού ασυμβιβάστου. Δεν προτίθεμαι όμως σήμερα να επαναδιατυπώσω ή να ανακυκλώσω τα διάφορα επιχειρήματα κατά της αρχής αυτής, τα οποία αναπτύχθηκαν και εντός και εκτός Βουλής όλο αυτόν τον καιρό και ιδίως τις τελευταίες ημέρες. Θέλω όμως να επισημάνω ορισμένα σημεία με αφορμή την αγόρευση του κ. Βενιζέλου.

Είπε ο κύριος Υπουργός ότι γίνεται μια προσπάθεια υποτίμησης και υποβάθμισης του αναθεωρητικού έργου. Η προσπάθεια αυτή δεν γίνεται από τη Βουλή, κύριε Πρόεδρε, ούτε από τους Βουλευτές. Δυστυχώς αυτό το, κατά την άποψή μου, ολισθημα, δηλαδή η καθιέρωση του επαγγελματικού ασυμβιβάστου, όπως διατυπώθηκε στην παράγραφο 3 του άρθρου 57 του Συντάγματος, προκάλεσε αντίδραση στον κόσμο και θα έχετε διαπιστώσει όλοι οι συνάδελφοι ότι η συντριπτική πλειοψηφία του και δεν το δέχεται, αντιδρά. Και αυτό αποτυπώθηκε, κύριε Πρόεδρε, εναντίον και ανάγλυφα σε δημοσιεύματα, σε κύρια άρθρα των εφημερίδων -και τι εφημερίδων; Εφημερίδων, όπως το «ΒΗΜΑ» και η «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», που στηρίζουν τη Συμπολίτευση, και στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»- όλα δε τονίζουν ότι υπήρξε μια προχειρότατη εργασία στο θέμα αυτό μέσα στα πλαίσια της Αναθεώρησης και ότι η καθιέρωση του ασυμβιβάστου θα οδηγήσει ουσιαστικά σε υποβάθμιση του Κοινοβουλίου και της πολιτικής ζωής.

Συνεπώς ευθύνη δεν έχουμε εμείς, τουλάχιστον εκείνοι που αντιτάχτηκαν στην καθιέρωση αυτής της αρχής.

Θέμα δεύτερον. Ο κ. Βενιζέλος, αλλά και άλλοι, τόνισαν ότι

οφείλουμε να σεβόμαστε το Σύνταγμα. Θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να κάνω την εξής επισήμανση σ' αυτό το σημείο. Οι Βουλευτές, της Συμπολίτευσης και της Αντιπολίτευσης, αξιωματικής και ελάσσονος, που διαφωνούμε, γιατί διαφωνούμε; Θα μου επιτρέψετε να το πω. Διότι ακριβώς σεβόμαστε το Σύνταγμα. Θέλουμε η βούληση του συνταγματικού νομοθέτη, όπως καταγράφηκε στο ίδιο άρθρο που προβλέπει τον εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος, να αποτυπωθεί και στο σχέδιο που φέρνει η Κυβέρνηση. Εκεί πιστεύω ότι είναι ο πυρήνας και ο άξονας της διαφωνίας μας. Η Κυβέρνηση δε σέβεται τη βούληση του νομοθέτη και φέρνει ένα νομοσχέδιο που ουσιαστικά, όπως είπα, είναι μη νόμος. Δεν εχρηιάζετο εφόσον περιορίζεται σ' αυτά που αναφέρει.

Και εδώ, κύριε Πρόεδρε και αξιότιμοι κύριοι συνάδελφοι, θέλω να αποκαλύψω το εξής: Ο κ. Βενιζέλος εισηγητής του Συντάγματος στην Ολομέλεια, είχε πει στη συνεδρίαση της 28.2.2001, αναφορικά με την καταληκτική προθεσμία της 1ης Ιανουαρίου 2003. «Μέσα σ' αυτό το δεκαοκτάμηνο μπορούν να λυθούν όλες οι εκκρεμότητες οι οποίες υπάρχουν και μέσα στο οποίο μπορεί ανέτως να συζητηθεί και να ψηφιστεί ο νόμος που εισάγει τις εξαιρέσεις». Ούτε το «ανέτως» τηρήθηκε χρονικά ούτε οι εξαιρέσεις εμφανίστηκαν σήμερα. Και ο κ. Βενιζέλος ο οποίος σήμερα ήλθε εδώ και επί είκοσι πέντε λεπτά μάς ανέπτυξε τις απόψεις του, και μας είπε ότι δεν μπορούν να υπάρξουν εξαιρέσεις επαγγελματικά έστω περιορισμένης μορφής, οι οποίες θα επέτρεπαν να μην αποξενωθεί ο Βουλευτής εντελώς από το επάγγελμά του, ο ίδιος ο κ. Βενιζέλος σε κείμενο -το οποίο θα καταθέσω στα Πρακτικά- πεντασέλιδο και το οποίο απέστειλε προ δύο μηνών στον Υπουργό Εσωτερικών, λέει επί λέξει:

«Οι εξαιρέσεις συνεπώς από το επαγγελματικό ασυμβιβάστο με τη μορφή των δραστηριοτήτων που είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα πρέπει να είναι εύλογες, περιορισμένες και να εξυπηρετούν ένα δεδηλωμένο νομοθετικό σκοπό, που να συνδέεται με την ανάγκη διατήρησης της επαφής με ένα επαγγελματικό και επιστημονικό αντικείμενο». Και μετά προχωρεί μάλιστα και προτείνει οι ρυθμίσεις να έχουν συγκεκριμένη μορφή: «Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα πλαίσιο αναφοράς για κάθε μεγάλη κατηγορία επαγγελματικών ιδιοτήτων, για τους δικηγόρους, για τους γιατρούς...».

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Πού είναι αυτός ο λεβέντης τώρα;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Το καταθέτω και στα Πρακτικά το σημείωμα του κ. Βενιζέλου.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αλέξανδρος Λυκουρέζος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής.)

Αυτές τις απόψεις του κ. Βενιζέλου τις είδαμε επίσης να έχουν δημοσιευθεί στο φύλλο του «ΕΠΙΕΝΔΥΤΗ» της 19ης Ιανουαρίου 2003. Συνεπώς πώς έρχεται ο εισηγητής αυτής της διατάξεως σήμερα στη Βουλή και μας λέει ότι δεν πιστεύει ότι πρέπει να εισαχθούν εξαιρέσεις; Υιοθετεί την άποψη του Υπουργού Εσωτερικών, που μας λέει: «Εγώ μόνο για το άρθρο 5 θα συζητήσω. Δεν μπορώ ούτε καν την τροπολογία των συναδέλφων μου του κ. Λιντζέρη και του κ. Γκούσκου να συζητήσω». Ούτε αυτήν δεν θέλει να συζητήσει, όταν ο ίδιος ο εισηγητής αποτυπώνει αυτήν την άποψη. Ερωτώ, λοιπόν, ποιος δε σέβεται το Σύνταγμα; Εμείς που διατυπώνουμε μία κριτική, έστω έντονη καμιά φορά ή η Κυβέρνηση που φέρνει έναν εκτελεστικό, ερμηνευτικό, όπως θέλετε ονομάστε τον, νόμο του Συντάγματος χωρίς να καταγράφεται και να αποτυπώνεται η βούληση του συνταγματικού νομοθέτη; Αυτός είναι ο πυρήνας της συζήτησής μας. Όλα τα άλλα τα έχουμε πει. Δεν θα τα ξανα συζητήσουμε σήμερα.

Θέλω, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, να τονίσω ότι αυτήν τη στιγμή όλες οι κατηγορίες κατά των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας και κατά του κόμματός για ασυνέπεια είναι έωλες, μετέωρες και αβάσιμες. Μία κατηγορία σήμερα νομίζω ότι μπορεί να διατυπωθεί και αντικειμενικά να θεμελιωθεί: ότι η Κυβέρνηση με το

σχέδιο νόμου που φέρνει παραβιάζει ευθέως τη βούληση του συνταγματικού νομοθέτη, ο οποίος προέβλεπε εξαιρέσεις, αν θέλετε, περιορισμένες, αλλά σαφώς επαγγελματικές, όπως είχε εισηγηθεί και ο εισηγητής και όπως ουσιαστικά δέχεται και το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής στην πρώτη παράγραφο των παρατηρήσεών του.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κ. Βρέντζος.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΡΕΝΤΖΟΣ: Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζουμε όλοι την έκταση που έχει λάβει η συζήτηση του εκτελεστικού του Συντάγματος νόμου σχετικά με το επαγγελματικό ασυμβίβαστο του βουλευτικού αξιώματος. Γνωρίζουμε επίσης ότι το ασυμβίβαστο αποτελεί συνταγματική επιταγή, που δεν επιδέχεται αμφισβητήσεις και περιορισμών. Δεν συζητούμε, λοιπόν, ούτε την ορθότητα της συνταγματικής ρύθμισης ούτε πολύ περισσότερο την παράκαμψή της. Σκοπός μας σήμερα είναι απλώς να ολοκληρώσουμε τη ρύθμιση εκείνων των ζητημάτων για τα οποία το ίδιο το Σύνταγμα εξουσιοδοτεί τη Βουλή να νομοθετήσει, δηλαδή τις τυχόν δραστηριότητες που είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα.

Επ' αυτού, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, έχω να κάνω τις εξής παρατηρήσεις:

Το κείμενο του αναθεωρημένου άρθρου 57 του Συντάγματος ορίζει ότι τα καθήκοντα του Βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος. Κρίσιμη έννοια εδώ, λοιπόν, είναι αυτή του επαγγέλματος.

Η έκθεση της Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών παρέχει τον ακόλουθο ορισμό: Ως επάγγελμα μπορεί να θεωρηθεί σταθερή και διαρκής δραστηριότητα η οποία ασκείται για λόγους βιοπορισμού. Δραστηριότητα η οποία δεν προσπορίζει ούτε αποσκοπεί να προσπορίσει οικονομικό όφελος σε αυτόν που την ασκεί, δεν θεωρείται επαγγελματική.

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι από αυτόν τον ορισμό προκύπτουν δύο σημεία:

Πρώτον, ότι η δραστηριότητα που εμπίπτει στο ασυμβίβαστο πρέπει να έχει σταθερό και διαρκή χαρακτήρα. Πρέπει δηλαδή να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο Βουλευτής κατά κάποιο τρόπο ενδέχεται μία επαγγελματική ιδιότητα, λόγου χάρη γιατρός, δικηγόρος, μηχανικός κ.λπ.

Δεύτερον, ότι εν λόγω δραστηριότητα πρέπει να έχει σκοπό το βιοπορισμό, δηλαδή τον προσπορισμό σταθερού και διαρκούς οικονομικού οφέλους.

Ποιες, λοιπόν, δραστηριότητες εκπίπτουν από τη συνταγματική ρύθμιση; Πρώτον, εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 2 του νομοσχεδίου και για το επιτρεπτό των οποίων δεν υπάρχει νομίζω ιδιαίτερη αμφισβήτηση. Δεύτερον, δεν εμπίπτουν στο ασυμβίβαστο δραστηριότητες που δε συνεπάγονται την άσκηση έργου υπό επαγγελματική ιδιότητα.

Όπως φαίνεται να δέχεται και η έκθεση της Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών εδώ περιλαμβάνονται πράξεις που δεν είναι εμπορικές με την έννοια του άρθρου 1 του εμπορικού νόμου δεν αφορούν στην παροχή άλλου αμειβόμενου είδους υπηρεσιών.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η περιστασιακή πώληση κάποιου περιουσιακού αντικειμένου του Βουλευτή ή των φυσικών καρπών του χωρίς κατ' ανάγκη να ασκείται εμπορική πράξη ή άλλη δραστηριότητα που θα μπορούσε εύλογα να χαρακτηριστεί επαγγελματική.

Ένα άλλο σημείο που πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα, αφορά στη ρύθμιση της διαδικασίας με την οποία ένας Βουλευτής υποχρεούται να μεταβιβάσει λόγου χάρη την επιχείρησή ή το κατάστημά του.

Πιστεύω ότι θα έπρεπε να δοθεί, κύριε Πρόεδρε και κύριε Υπουργέ, η δυνατότητα ώστε να μπορέσουν οι ενδιαφερόμενοι συνάδελφοι να προχωρήσουν στη λύση ή τη μεταβίβαση των καταστημάτων ή επιχειρήσεών τους, πόσο μάλλον όταν η εφαρμογή του πλήρους ασυμβίβαστου τίθεται σε ισχύ για πρώτη φορά στο μέσον της βουλευτικής περιόδου.

Το τελευταίο σημείο στο οποίο θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή του Σώματος, κύριε Πρόεδρε, αφορά στη δυνατότητα

της Βουλής να κάνει αυθεντική ερμηνεία της συνταγματικής ρύθμισης, όπως επιχειρεί το παρόν νομοσχέδιο.

Στην αρχή της ομιλίας μου τόνισα ότι σήμερα το Σώμα νομοθετεί μόνο ως προς τα ειδικά ζητήματα, τα οποία ορίζονται στο άρθρο 57. Πρέπει, όμως, να έχουμε υπόψη ότι η ερμηνεία της συνταγματικής ρύθμισης κατά περίπτωση εμπίπτει στη λειτουργία του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου το οποίο είναι και το μόνο αρμόδιο να αποφανθεί για τη συνταγματικότητα του εκτελεστικού νόμου.

Γι' αυτόν το λόγο νομίζω ότι η Βουλή οφείλει να εκφέρει τη συνταγματική ερμηνεία με το μεγαλύτερο δυνατό βαθμό συλλογικότητας και συναίνεσης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Αυτό βέβαια οι νομικοί θα το ερμηνεύσουν, αλλά δεν ξέρω αν μπορεί να γίνει.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ: Μακάρι να μπορούσαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν ξέρω αν είναι καλό να γίνει αυτό. Ας μην κοιτάζουμε μόνο αυτήν την περίπτωση. Αν εμείς ερμηνεύσαμε «Γιάννης κερνάει, Γιάννης πίνει» τι θα γινόταν εδώ; Δεν είναι εύκολο πράγμα.

Ο κ. Πυθαγόρας Βαρδίκος έχει το λόγο.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΒΑΡΔΙΚΟΣ : Κύριε Πρόεδρε, ψήφισα στην Αναθεώρηση του Συντάγματος το ασυμβίβαστο γιατί πιστεύω -και το πιστεύω μου έχω μάθει να το κάνω τρόπο και πράξη ζωής- ότι τα βουλευτικά καθήκοντα δεν συμβιβάζονται ούτε με την ανάπαυση ούτε με τις διακοπές ούτε ακόμα και με τον απαραίτητο ύπνο, πόσο μάλλον με την άσκηση του επαγγέλματος. Αυτός και μόνο ήταν ο λόγος. Ούτε γόνος πολιτικής οικογένειας είμαι ούτε ανήκω στην οικονομική ελίτ. Αναφέρω φράσεις που ακούστηκαν αριστερά και δεξιά απόψε.

Κάποιες απόψεις από τις πολλές που έχουν διατυπωθεί σχετικά, έφτασαν μέχρι του σημείου να ερμηνεύσουν αυτήν την ψήφο, τη δική μου και των υπολοίπων που συνέπεσε να είμαστε και η πλειοψηφία, ακόμα και ως εξαργύρωση υπόσχεσης για αναρρίχηση των βουλευτικών αποδοχών στο ύψος των αποδοχών των Ευρωβουλευτών. Οι απόψεις αυτές και πολλές άλλες παρόμοιες είναι λανθασμένες.

Λόγω και της φράσης μόνο με μια ακόμα φράση θέλω να μείνει το όνομά μου στα Πρακτικά αυτής της συνεδρίασης: Η υποκρισία απόψε περίσσεψε, η αυτοαπαξίωσή μας ας σταματήσει εδώ.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Διονύσιος Γκούσκος έχει το λόγο.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΓΚΟΥΣΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, τρία χρόνια ως Βουλευτής δεν έχω περάσει την εξώθυρα κανενός δικαστηρίου. Αυτά λοιπόν τα οποία θα πω μόνο από ιδιότητα δεν παρορμούνται.

Είμαι ένας απλός Βουλευτής και σας δηλώνω ότι το θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό και καμία άλλη φιλοδοξία δεν έχω. Αυτό είναι το σημαντικότερο που μπορεί να συμβεί σε ένα πολίτη, να τον έχουν τιμήσει οι συμπολίτες του γνωρίζοντας ποιος είναι.

Μιλάμε όλες οι πλευρές και από την Κυβέρνηση και από εμάς εκατέρωθεν για την αναβάθμιση της Βουλής και ορισμένοι έχουν την άνεση να μιλούν από καθέδρας. Για ποια αναβάθμιση της Βουλής; Ένα νόμο που αφορά αποκλειστικά και μόνο στους Έλληνες Βουλευτές, ένα νόμο ο οποίος αναφέρεται στα δικαιώματα, στις υποχρεώσεις, στις αρμοδιότητες αποκλειστικά και μόνο των Βουλευτών της ελληνικής Βουλής. Ούτε το φύλλο σκικής δεν κρατάμε. Διότι αυτός ο νόμος θα έπρεπε να είχε έρθει με πρωτοβουλία των Ελλήνων Βουλευτών και όχι της Κυβέρνησης. Θα έπρεπε να είχε έρθει έγκαιρα και θα έπρεπε να είχε γίνει σεβαστός από όλες τις πλευρές. Ακούσαμε έωλες, μετέωρες, αυθαίρετες, πρωτοφανείς νομικές θέσεις που μας προκάλεσαν όχι απλά μειδιάμα, αλλά τον καγχασμό, για να αντιστρέψω κάτι που είπε ένας προηγούμενος ομιλητής.

Δεν γνωρίζει, κύριε Πρόεδρε, η Βουλή αυτή, εμείς εδώ, τι ψηφίσαμε κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος; Εμείς δεν ήμασταν η Αναθεωρητική Βουλή μέχρι προχθές; Περιμένουμε

από κάποιον άλλο; Ποιος είναι αυτός ο άλλος, ο οποίος θα έρθει να μας πει «αυτό ψηφίσατε, δεν καταλάβατε, παρερμηνεύσατε, παρασυρθήκατε, σας διορθώνουμε;» Η σημερινή Βουλή, όλοι εμείς οι Βουλευτές όλων των πτερύγων γνωρίζουμε καλύτερα παντός άλλου ποιο ήταν το πνεύμα και το γράμμα του άρθρου 57 και δεν χρειαζόμαστε μεσάζοντες στη δική μας συνείδηση.

Παρακινήθηκαμε όσοι ψηφίσαμε το ασυμβίβαστο –διότι ο ομιλών υπήρξε εξ εκείνων που το υποστήριξαν στην Αναθεώρηση– από ένα και μόνο κίνητρο: να αναβαθμίσουμε τη Βουλή ανακτώντας το ρόλο τον οποίον το Σύνταγμα μας έχει εναποθέσει, τον οποίο όμως δεν ασκούμε, δεν ασκούσαμε και πολύ φοβάμαι ότι και αύριο υπ’ οιοσδήποτε κυβερνητικές καταστάσεις δεν θα τον ασκούμε, έτσι που πάλι.

Πού είναι η πρωτοβουλία της Βουλής για νομοθετικό έργο; Πού είναι η πρωτοβουλία της Βουλής για πραγματικό κυβερνητικό έλεγχο; Πότε έγινε πράξη; Για ανατρέξτε τα προηγούμενα τριάντα χρόνια και θα δείτε τι μας περιμένει τα επόμενα. Και όταν απευθύνονται στη Βουλή ισχυριζόμενοι εκπαιδευμένοι και επικαλούμενοι μαλακά υπογαστρία, θα έπρεπε ορισμένοι να σεμνύνονται. Έκπτωση είναι να απευθύνεσαι στη Βουλή μιλώντας με περιφράσεις και λόγια αληθινής έκπτωσης, επιστημονικής έκπτωσης, ηθικής έκπτωσης.

Τι ψηφίσαμε; Ψηφίσαμε ότι ο νόμος θα έρθει και θα προδιαγράψει τις εξαιρέσεις μεταξύ εκείνων που απαγορεύονται. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία είναι αυθαίρετη, είναι έωλη, είναι εκτός των ορίων της λογικής. Διότι τα νομικά είναι η λογική. Τα νομικά είναι η επιστήμη της λογικής και οποιοσδήποτε εδώ συνάδελφος, ανεξαρτήτως επιστήμης και επαγγέλματος, ξέρει καλύτερα παντός άλλου τι ακριβώς ψήφισε και τι λέει το γράμμα. Και δεν χρειαζόμαστε ερμηνεία, όταν το γράμμα είναι σαφές. Όταν όμως το γράμμα είναι ασαφές και συγκεχυμένο τότε καταφεύγουμε σε ερμηνείες.

Αν κάποιος πρέπει να πει τι ακριβώς λέει το άρθρο 57, όχι στα πλαίσια αυθεντικής ερμηνείας όπως από καθ’ έδρα ακούσαμε προηγουμένως, αλλά στα πλαίσια της απόλυτης εξουσίας αυτής της Βουλής, που μέχρι προχτές ήταν η Αναθεωρητική Βουλή, είναι η ίδια η Βουλή. Να πει η ίδια ποιος ήταν ο σκοπός της, η βούλησή της, το γράμμα το οποίο η ίδια με περίσκεψη ψήφισε.

Θέλουμε, λοιπόν, την εφαρμογή του Συντάγματος. Και ο ομιλών, επειδή σέβεται το Σύνταγμα και δε δέχεται διδαχές από κανέναν πάνω σε αυτό, δηλώνει απεριφράστως ότι θα ψηφίσει το νόμο επί της αρχής. Διότι και έναν κακό νόμο, έχοντας τη δυνατότητα να τον διορθώσουμε αύριο, είμαστε υποχρεωμένοι να τον αποδεχθούμε, να τον ψηφίσουμε, εφόσον συντείνει στην εδραίωση μιας συνταγματικής αρχής που μόλις προχθές καθιερώσαμε. Κι εγώ δεν υπήρξα ποτέ στη ζωή μου ανακλόουθος.

Θα ψηφίσω, λοιπόν, το νόμο υπό την αίρεση και με την ελπίδα ότι θα έρθει ο αρμόδιος Υπουργός αύριο, κατά τη συζήτηση επί των άρθρων, να ξανασκεφτεί το άρθρο 2, το οποίο είναι το επίμαχο. Διότι δώσαμε τη λύση με την τροπολογία, όπου πολλοί Βουλευτές, πολλών πτερύγων, με πολύ μεγάλη προσοχή διατυπώσαμε και δίνουμε όχι τη διέξοδο ούτε αίρουμε με αυτόν τον τρόπο τις συνταγματικές δυσκολίες που προκαλεί το άρθρο 57, συνταγματικές δυσκολίες προκαλεί για εκείνους που δεν το αναγινώσκουν σωστά. Το άρθρο 57 είναι σαφέστατο. Και με την τροπολογία μας αποκαθιστούμε τη γραμματική ορθότητα του άρθρου 57.

Είναι δυνατόν το Σύνταγμα, κύριε Πρόεδρε, να είναι παράλογο; Είναι δυνατόν ο νόμος να είναι παράλογος; Όχι. Είναι δυνατόν το Σύνταγμα να θέλει από τον χειρουργό μετά από οκτώ-δώδεκα χρόνια να μην ξέρει τι ακριβώς έχει σπουδάσει; Δεν πρόκειται για τους δέκα, είκοσι ή τριάντα συναδέλφους οι οποίοι μπορεί να έχουν το μείζον πρόβλημα και μεταξύ των οποίων δε συγκαταλέγομαι. Δεν πρόκειται περί αλληλεγγύης έναντι των τριάντα. Πρόκειται για τους πολλούς, τους χιλιάδες που θα αποθαρρυνθούν αύριο να είναι υποψήφιοι, γιατί θα προσκρούσουν σε ένα νόμο ανελαστικό, ο οποίος δεν είχε το προνόμιο και το θάρρος να υλοποιηθεί και να εφαρμοστεί ορθά το γράμμα του άρθρου 57.

Όταν, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε μιλάμε για την αναβάθμιση της

Βουλής, το πρώτο και κύριο χρέος όλων μας και πάνω απ’ όλα της εκτελεστικής εξουσίας είναι να σεβαστούμε τη βούληση αυτής της ίδιας της Βουλής. Έχουμε την τύχη να έχουμε έναν πραγματικά θαρραλέο και ηθικό Πρόεδρο της Βουλής και όλο το Προεδρείο, να συνταχθούμε μαζί του και μαζί σας για την αναβάθμιση του ρόλου αυτής της Αίθουσας, ρόλο τον οποίο επί δεκαετίες η νομοθετική εξουσία έχει απωλέσει και να μην περιμένουμε, κύριε Πρόεδρε, από κανέναν να μας απονεμίσει ότι το Σύνταγμα μας αναγνωρίζει. Διότι αν εμείς δειλιάζοντες ή παραπλανόμενοι ή αδυνατούντες να ασκήσουμε την εκ του Συντάγματος υποχρέωσή μας, θα είμαστε ασυνεπείς απέναντι στον όρκο που δώσαμε να τηρούμε το Σύνταγμα. Να το τηρήσουμε το Σύνταγμα αποκαθιστώντας σ’ αυτή την Αίθουσα τον πραγματικό μας ρόλο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεπτός): Ο κ. Ασκητής έχει το λόγο, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Σπύρου έχει το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΠΥΡΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, παίρνω το λόγο σήμερα στην Αίθουσα του Εθνικού Κοινοβουλίου για ένα νομοσχέδιο που διαφέρει από αυτά που είχαμε συνηθίσει μέχρι σήμερα. Το σημερινό νομοσχέδιο έρχεται για να διασύρει επί περαιτέρω το βουλευτικό λειτουργήμα και αξίωμα και να καλύψει τη μέχρι σήμερα μεθοδολογία του επαγγελματικού ασυμβίβαστου και την εξαπάτηση των ίδιων των Βουλευτών από την κυβερνητική μεθοδολογία, ενώ η ίδια μ’ αυτό το νόμο δείχνει, να παραβιάζει τη βούληση του νομοθέτη.

Πήρα αφορμή από τα ερωτήματα και τους προβληματισμούς που η ίδια η κοινωνία βάζει στους Κοινοβουλευτικούς της Εκπροσώπους. Αν η κοινωνία λέει «εσείς δεν ξέρετε τι ψηφίζετε και σας εξαπατούν», τι ελπίδα και ποια εμπιστοσύνη μπορεί να έχουμε εμείς για τα τεκταινόμενα στο Κοινοβούλιο.

Ακόμη, κύριοι συνάδελφοι, μου άρεσε μία γελιογραφία σε μία έγκριτη ημερήσια εφημερίδα που έλεγε: «Τι σημαίνει αυτό το ασυμβίβαστο τέλος πάντων;». Και απαντά: «Ο Βουλευτής δεν θα κάνει άλλη δουλειά εκτός από το να συμβιβάζεται με το κόμμα του». Και κατά πλειοψηφία πιστεύω ότι οι Βουλευτές, ιδιαίτερα της επαρχίας, πράττουν και τα δύο. Δηλαδή και το επάγγελμά μας σχεδόν το έχουμε αναστείλει και με το κόμμα μας συμβιβάζομαστε ή συμφωνούμε στις περιπτώσεις τουλάχιστον που απαιτείται ενιαία γραμμή ή ενιαία έκφραση. Δεν φανταζόμαστε όμως ούτε πιστεύαμε ότι αυτό που κάναμε με την ελεύθερη βούλησή μας, δηλαδή να αναστέλλουμε το επάγγελμά μας, θα έπρεπε να μας επιβληθεί και με νόμο και μάλιστα συνταγματικό. Καταργήθηκε έτσι συνταγματικά όχι μόνο το επάγγελμά μας μέσω του οποίου καταξιώθηκε ο Βουλευτής στη συνείδηση των ψηφοφόρων του, αλλά και εκείνων που δεν τον ψηφίζουν, αλλά τον τιμούν, αλλά καταργήθηκε με αυτόν τον τρόπο η κυρίαρχη λαϊκή ετυμηγορία που επιλέγει έκαστο, όχι μόνο λόγω του πολιτικού χώρου που εκπροσωπεί, αλλά και της όλης του πολιτείας που απορρέει μέσα από την επαγγελματική του σχέση με την κοινωνία. Και τότε το ερώτημα που μπαίνει είναι: Τι εντολοδόχος του λαού θα είναι κάποιος που είναι συμβιβασμένος; Είναι υποτακτικός, είναι μισοεξαρτώμενος, είναι δέσμιος κομματικών εντολών; Μα, θα πει κάποιος άλλος: «Εσείς το ψηφίσατε». Και βέβαια ο ψηφίσαμε κατά πλειοψηφία, μία πλειοψηφία που δεν θα ήταν αρκετή αν δεν είχαμε ψηφίσει στην πρώτη αναθεώρηση τη διάταξη αυτή, η οποία δεν έθετε καμία προϋπόθεση και θέμα απόλυτου επαγγελματικού ασυμβίβαστου. Γι’ αυτό στην πρώτη ψηφοφορία πήρε διακόσιους εξήντα έξι ψήφους και στη δεύτερη διακόσιους εξήντα επτά. Δεν δώσαμε όμως λευκή επιταγή με αυτή μας τη συγκατάθεση να σταματήσουν οι Βουλευτές οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα. Δεν φανταζόμαστε ότι εγώ ως γιατρός δεν θα μπορούσα να προσφέρω την ιατρική μου υπηρεσία, έστω και εκτάκτως, γιατί αυτό απαιτεί στοιχειώδης λειτουργία, συνταγογραφία, μία σχετική ετοιμότητα και δεν μπορείς όταν τύχει έστω και ένα πρόβλημα, να παρέμβεις, να παρέμβεις, γιατί είναι δυνατόν να προκύψει και πρόβλημα αποτελεσματικότητας.

Η αξία του συζητούμενου νόμου εκτιμώ ότι είναι πολύ μικρή.

Πρόκειται για εκτελεστικό νόμο του άρθρου 57 του Συντάγματος, που έχει μπει σε ισχύ από 1-1-2003, ενώ είχε υποχρέωση η Κυβέρνηση -όπως δημόσια είχε δεσμευθεί και είχε υποσχεθεί- να έρθει νωρίτερα. Το τι άλλο υποσχέθηκε η Κυβέρνηση, πιστεύω ότι το γνωρίζουμε όλοι σε αυτήν την Αίθουσα και από επίσημα χείλη και όχι μόνο στο Περισύλλιο.

Έτσι το απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο ισχύει πλέον εκ του Συντάγματος. Για αυτό είπα στην αρχή της ομιλίας μου ότι ο παρών νόμος είναι ένας άχρηστος νόμος. Φύγαμε από τη λογική και πήγαμε στη σκοπιμότητα. Κάποιοι είπαν: «Η παπιάς παπιάς ή ζευγάς ζευγάς». Ξέρουμε όμως, κύριοι συνάδελφοι, ότι πολύ καλοί παπιάδες είναι και ζευγάδες, και μάλιστα δεν είναι ή δεν χρειάζεται να είναι και παχουλοί.

Ο λαός μπορεί να κρίνει -και μάλιστα αλάνθαστα- αν ένας Βουλευτής παραμελεί τα βουλευτικά του καθήκοντα. Και εν πάση περιπτώσει ο λαός δεν μας έστειλε εδώ για να γίνουμε δημόσιοι υπάλληλοι. Γιατί πιστεύω ότι ο Βουλευτής πρέπει να υπηρετεί την πολιτική και να μην περιμένει να ζει από αυτήν.

Ασφαλώς οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί δεν ασκούν επάγγελμα, γιατί ασκούν εκτελεστική εξουσία, ενώ ο Βουλευτής νομοθετεί και δίνει τη θετική ή αρνητική ψήφο του με ελεύθερη βούληση, που παραμένει ελεύθερη όσο λιγότερο εξαρτώμενος είναι από οικονομικές ή και κομματικές επιρροές. Αυτήν την ανεξαρτησία του Βουλευτή μόνο η δύναμη του λαού του την προσδίδει και το επάγγελμά του του την εξασφαλίζει.

Η πλειοψηφία της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ είναι κρατικοδίαιτη. Αυτό έχει λεχθεί κατ' επανάληψη. Έκρινε, λοιπόν, σκόπιμο η Κυβέρνηση -και όταν λέω η Κυβέρνηση, ο ίδιος ο Πρωθυπουργός- να κάνει κρατικοδίαιτη και την Εθνική Αντιπροσωπεία. Οι ανησυχίες μας, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι αβάσιμες. Γιατί διερωτηθήκατε ποια θα είναι η σύνθεση της Βουλής στο μέλλον;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμα ψηφίστηκε από εμάς και οφείλουμε ασφαλώς πρώτοι εμείς να το σεβόμαστε, να σεβόμαστε και το Σύνταγμα και τους νόμους. Νομίζω ότι επ' αυτού δεν υπήρξε καμία διαφωνία, καμία αντίρρηση. Το ψηφίσαμε προκειμένου ο Βουλευτής να επανακτήσει το ρόλο του και να τον προστατεύσουμε από επιλήψιμες ή διαφοροποιημένες δραστηριότητες, που ενίοτε διέσπυραν το αξίωμά του και δεν τιμούσαν το ρόλο του. Από αυτό το σημείο όμως μέχρι την ισοπέδωση υπάρχει μεγάλη απόσταση.

Έτσι, η διαφωνία μας κινδυνεύει να χαρακτηριστεί ως διαφωνία συμφερόντων και με αυτόν τον χαρακτηρισμό προβάλλεται ή χρησιμοποιείται πολλές φορές. Ο χρόνος θα δείξει αν είναι καλύτερο ο Βουλευτής να διατηρεί το δικαίωμα του επαγγέλματός του, έστω και αν μόνος του το αναστέλλει -η πλειοψηφία το αναστέλλει- ή θέλουμε επαγγελματίες Βουλευτές.

Ένα ακόμη ερώτημα ή και δίλημμα που θα προκύψει, κάπως θεωρητικό ή αβάνο: Ποιος καταξιωμένος και πετυχημένος αλήθεια ελεύθερος επαγγελματίας θα αγωνίζεται παράλληλα με το επάγγελμά του να συμμετέχει στην πολιτική, όταν γνωρίζει εκ των προτέρων ότι θα του ανατρέψει τη ζωή; Μήπως αλήθεια δεν θέλουμε νέους, ικανούς και καταξιωμένους;

Και ποιος πολίτης θα εμπιστευόταν μια σοβαρή του υπόθεση, που συνήθως κρατάει χρόνια, σε έναν πολιτευόμενο άξιο επαγγελματία, όταν έχει την πιθανότητα να εκλεγεί Βουλευτής και μάλιστα σε χρόνο απροσδιόριστο; Δυστυχώς για άλλη μία φορά η Κυβέρνηση της διάλυσης έφερε το χάος, χωρίς να προσθέσει τίποτα στο ζητούμενο που είναι η αναβάθμιση του κύρους του Βουλευτή, αν πράγματι ήταν αυτό το ζητούμενο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΔΙΔΗΣ)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναφερόμενος σε ένα θέμα πολύ σοβαρό με θετικές και αρνητικές θέσεις και απόψεις, με αρνητικές επιπτώσεις για πολλούς συναδέλφους. Η Κυβέρνηση το διαχειρίστηκε πρόχειρα και αποσπασματικά, χρησιμοποιώντας ως μέσο την παραπλάνηση, την υποσχισιολογία και εν μέρει το διασυρμό, άλλο ένα δείγμα της δημοκρατικής της εναισθησίας.

Θα έφτανε η επίκληση κανόνων ηθικής τάξης και δεοντολογίας για να λύσουν το πρόβλημα, αν πίστευαν και εκτιμούσαν

αληθινά το ρόλο και το κύρος των Βουλευτών. Στο ερώτημα τι προτείνετε, ενώ εσείς εισάγετε το νόμο συνειδητά λέγω ότι δεν τον θέλετε, υπάρχει όμως τροπολογία συναδέλφων που μπορεί να συζητηθεί και ίσως να βελτιωθεί.

Εν κατακλείδι, ποια είναι η ουσία; Η πλειοψηφία των Βουλευτών ψήφισαν το ασυμβίβαστο και σήμερα μετανιώνουν όχι γιατί δεν πρέπει να υπάρχει ή όχι, αλλά για την προχειρότητα και την ανευθυνότητά σας που ρίξατε τους Βουλευτές στα βαθιά και όσοι ήθελε πνιγούν. Ασφαλώς κάποιοι συμβιβασμένοι θα επιβιώσουν.

Πιστεύω ότι το απόπημα είναι της Κυβέρνησης. Οι Βουλευτές σεβόμαστε και το Σύνταγμα και τους νόμους, αλλά η τήρηση του Συντάγματος φέρει την Κυβέρνηση ενώπιον των ευθυνών της, ώστε να τηρήσει το Σύνταγμα και τις δυνατότητες που αυτό δίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρδίδης): Ο κ. Τσιπλάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, είναι λυπηρό, είναι απογοητευτικό, είναι αποθαρρυντικό -δεν είναι καθόλου θετικό μήνυμα των καιρών και μάλιστα μήνυμα εκπαιδευμένο και από πολιτικούς που έχουν την ιδιότητα των πνευματικών ταγών- το να λέγεται στην Αίθουσα κάτι το οποίο δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα, δεν έχει και επιστημονικό υπόβαθρο, δεν έχει και πολιτική δικαιολόγηση. Εγώ, λοιπόν, ο επαρχιώτης Βουλευτής διακριτικά σας λέω ότι δεν το αποδέχομαι. Ποιο; Το σημείωσα αυτολεξεί στο μυαλό μου. Ο κ. Βενιζέλος επικαλούμενος μια επιχειρηματολογία, η οποία είναι ερμαφρόδιτη και αλλάσσοσα εντός ελαχίστου χρόνου, είπε αυτολεξεί: Δεν είμαστε -λέει- έντιμοι και αξιοπιστοί διότι σε μια άλλη περίοδο, σε ένα άλλο θέμα, που ήταν το ζήτημα του βασικού μετόχου, κυρίαρχα εμείς ως Νέα Δημοκρατία είχαμε μία συγκεκριμένη θέση και προσομοίωσε αυτήν τη θέση με το σημερινό συζητούμενο νομοσχέδιο και λίγο πολύ ήθελε να μας πει ότι είναι μονόδρομος, ότι πρέπει να εγκλωβιστούμε σε μία συγκεκριμένη άποψη, θέση, ψηφοφορία, εάν θέλετε, διαρκούς αυτής της συζητήσεως του νομοσχεδίου, ότι σώνει και καλά πρέπει να αποδεχθούμε ότι το επαγγελματικό ασυμβίβαστο, καθιερούμενο από το Σύνταγμα, είναι απόλυτο. Μα, ο ίδιος -και το ξαναλέω χαρακτηριστικά- ερμαφρόδιτα έχει τοποθετηθεί ουκ ολίγες φορές, αναλόγως των συγκυριών. Θα πρέπει να ξέρει όμως ότι στη διαδρομή του χρόνου είναι αντικείμενο παρακολούθησής του ευρέως κοινού και κυρίως είναι αντικείμενο παρακολούθησής του στοιχειώδη λογική που διέπει την πλειοψηφία του κόσμου.

Ο ίδιος προ ημερών είχε δημοσιοποιήσει και τις θέσεις του. Και μάλιστα για να απαλύνει τη διαφαινόμενη ένταση στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή της Βουλής, που συζητούσε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, είχε διανείμει και μία αρθρογραφία η οποία, μεταξύ άλλων, κατέληγε ότι βεβαίως είναι συμβατό το να προβλεφθούν -από πλευράς του νόμου που θα συζητιούνταν και στην Ολομέλεια της Βουλής- συγκεκριμένες εξαιρέσεις, κατά κατηγορία μάλιστα επαγγελματιών και ιδιοτήτων. Και έλεγε και κάτι άλλο ότι αν αυτό σε πρώτη φάση δεν επιτευχθεί σε ένα συγκεκριμένο βαθμό, υπάρχει η δυνατότης νομοθετικά, στη διαδρομή του χρόνου, να επανέλθουμε με άλλο νόμο, ο οποίος θα λάβει υπόψη την εμπειρική πραγματικότητα και ενδεχόμενα θα διευρύνει και αυτές τις περιπτώσεις ασκήσεως συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων κατ' εξαίρεση της καθιερούμενης αρχής του ασυμβίβαστου.

Αυτή είναι μία προεισαγωγική προσέγγιση. Γιατί δεν αποδέχομαι -και το λέω μετ' επιτάσεως- αυτό που εν κατακλείδι ισχυρίζονται κάποιοι, πρωτοστατούντος εάν θέλετε του κ. Βενιζέλου, ο οποίος ήταν εισηγητής και της Αναθεώρησης από πλευράς κυβερνητικής Πλειοψηφίας, δεν αποδέχομαι επαναλαμβάνω ότι υπάρχουν εντός της Αιθούσης Βουλευτές, οι οποίοι δεν τηρούν και δεν εφαρμόζουν και δεν αποδέχονται στην καθημερινή τους κοινοβουλευτική πρακτική τις προβλέψεις του Συντάγματος.

Επί της ουσίας του νομοθετήματος, του κατ' επίφαση νομοθετήματος, του εκτρώματος. Είναι από τις λίγες φορές που χρησιμοποιώ τέτοιες λέξεις και φοβούμαι ότι δεν αποτυπώνουν

και πλήρως την πραγματικότητα. Αυτό το νομοθέτημα, το κατ' επίφαση νομοθέτημα, τι ρυθμίζει; Είχε συγκεκριμένα άρθρα, απεσύρθησαν τα μισά και πλέον και τα εναπομείναντα πλην ενός, όλα τα άλλα επί αυτονόμων ζητημάτων, ζητημάτων που έχουν ρυθμιστεί με άλλους νόμους, κάνουν προσεγγίσεις. Και μάλιστα ιστορικά θα έλεγα -γιατί δεν αποδέχομαι και κάτι άλλο που επιδιώκεται να προσαφθεί ευρύτερα στον πολιτικό κόσμο- το αρχικό νομοθέτημα συνέδεε την καθιέρωση του απόλυτου ασυμβιβάστου κατά παραβίαση, επαναλαμβάνω, της γραμματικής προσέγγισης στο συγκεκριμένο κείμενο του Συντάγματος, αλλά και της βούλησης του νομοθέτη, με τη ρύθμιση και κάποιων ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών και συναφών ζητήματα και διαμόρφωνε ένα κλίμα πρόκλησης, οργής, αγανάκτησης στο ευρύ κοινό. Γιατί;

Θα σας το πω ενδεικτικά. Καθιέρωνε, κατ' αρχάς, δυνατότητα συνταξιοδότησης του Βουλευτή στα εξήντα και όχι στα εξήντα πέντε, κατά παρέκκλιση των ισχυόντων για το ευρύ κοινό. Καθιέρωνε -λέει- την επάνοδο στο επάγγελμα και αν δεν είχατε άλλα εισοδήματα, έπρεπε για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα να παίρνετε και τα 2/3 της βουλευτικής αποζημίωσης.

Σας λέω, λοιπόν, ευθέως ότι ο ομιλών νιώθει τη δυνατότητα, έχει την ικανότητα να εργάζεται είκοσι ώρες το εικοσιτετράωρο με ψηλά το κεφάλι και στο τέλος της τετραετίας να κρίνεται και για τη μερική του απασχόληση και για την ενάσκηση, την απερίσπαστη μάλιστα, τη σωστή ή όχι, των κοινοβουλευτικών του καθηκόντων και δεν είχε ανάγκη τέτοιων νομοθετικών προβλέψεων ούτε είχε ανάγκη να αποτελεί μέρος ενός συνολικού προβλήματος.

Αυτό το νομοθέτημα, λοιπόν, το κατ' επίφαση, το εις το γόνατο διαμορφωθέν, δεν προβλέπει τίποτα το ουσιαστικό. Αν θέλετε, προχωρεί και σε μια περαιτέρω προκλητική νομοθετική προσέγγιση, η οποία έγκειται στο εξής: Ότι συμβατές με το ασυμβίβαστο επαγγελματικές δυνατότητες είναι -και τις αναφέρει συγκεκριμένα οι τάδε. Και τι αναφέρει; Αναφέρει ότι η συγγραφική επιστημονική δραστηριότητα και επ' αμοιβή είναι επιτρεπτή. Άλλες δραστηριότητες αυτονόητες που δεν γίνονται επ' αμοιβή, αναφέρονται και αυτές ως συμβατές.

Και εγώ εκφράζω τον απλό προβληματισμό: Ποιο είναι το κριτήριο ενός συγγραφικού επιστημονικού έργου για το οποίο έχει δικαίωμα να εισπράττει αμοιβές ο γράφων αυτό το συγκεκριμένο έργο; Λέει «συγγραφικό επιστημονικό έργο». Προσέξτε, ως έννοια δεν είναι ακριβώς προσδιορισμένη. Επιδέχεται χίλιες δυο ερμηνευτικές προσεγγίσεις. Όσον αφορά τις άλλες δραστηριότητες, που λέει αμέσως ή εμμέσως ο νόμος, δεν αμείβονται και ως εκ τούτου αυτό αποτελεί κριτήριο της μη πρόσδοσης σε αυτές τις δραστηριότητες επαγγελματικού χαρακτήρα.

Εάν, λοιπόν, εμφανίζεται κάποιος -με αυτήν την ευρύτατη προσέγγιση, αν θέλετε, τη γραμματική, της υλοποίησης κάποιων τέτοιων δραστηριοτήτων που όμως μπορεί να υποκρίνεται κάτι άλλο- και λέει ότι εγώ επειδή συμμετέχω σε αυτές τις δραστηριότητες, χωρίς αμοιβή -βρίσκεται τρίτος- έχω ένα έννομο συμφέρον και δρομολογεί μια διαδικασία αμφισβήτησης της υπάρξεώς του ως Βουλευτή στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, ποιο είναι το περιθώριο βασιμής που έχει ένας Βουλευτής, ο οποίος έχει εκδηλώσει αυτές τις συγκεκριμένες δραστηριότητες;

Αυτό, λοιπόν, το μοναδικό, το άρθρο 2 του συγκεκριμένου -κατ' επίφαση επαναλαμβάνω- νομοθετήματος δεν κάνει καμία σοβαρά προσέγγιση. Είναι σε αντίθεση με τα παραδεχόμενα επιστημονικά. Θεωρώ ότι αυτό το νομοθέτημα σημαίνει στιγμισμό, ο οποίος θα μείνει διαχρονικά, της συνταγματικής μας πολιτικής ιστορίας, αλλά και της νομοθετικής κατά καιρούς εκφραζόμενης άποψης και συμπεριφοράς, με την έννοια ότι αυτός ο νόμος έρχεται να περιφρουρήσει αυτόν τον προηγούμενα επιβληθέντα στιγμισμό διά της συγκεκριμένης διάταξης του Συντάγματος.

Θέλω να καταλήξω λέγοντας ότι η δικαιολόγηση του ασυμβιβάστου ότι θα μείνει ο Βουλευτής απερίσπαστος στο κοινοβουλευτικό του καθήκον, είναι όλως λανθασμένη, διότι ουκ ολίγες περιπτώσεις υπάρχουν που υποδηλώνουν ότι ο Βουλευτής, ο οποίος είναι συνδεδεμένος με την παραγωγική διαδικασία που

αυτή η σύνδεση αν θέλετε διαμορφώνει καθημερινά κοινωνικές σχέσεις και διαμορφώνει συγκεκριμένη άποψη επί των προβλημάτων, αυτός ο Βουλευτής κατά κανόνα είναι ο πετυχημένος Βουλευτής. Είναι ο πραγματικά συνεισφέρων. Είναι ο αχειραγώγητος και από πλευράς κομματικής αλλά και εξ άλλων συμφερόντων Βουλευτής. Είναι ο Βουλευτής που πραγματικά μπορεί να συνεισφέρει στον τόπο και έχει ανάγκη η πατρίδα μας. Αυτό το Βουλευτή είναι ανεπίτρεπτο εν έτει 2002 να τον οδηγούμε σε μια άλλη κατάσταση από αυτές που κατά καιρούς είναι επικριτές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς, κύριε Τσιπλάκη. Ολοκληρώστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Με αυτήν την έννοια εγώ ταπεινόφρων αν θέλετε -διακριτικά το λέω- επαρχιώτης Βουλευτής λέω -θέλω να καταγραφεί στα Πρακτικά και μείνει στη διαδρομή της κοινοβουλευτικής ιστορίας της πατρίδος- ότι πρόκειται περί λίαν ανεπιτυχούς ρυθμίσεως, κατ' επίφαση ρυθμίσεως, η οποία αντιβαίνει σε αυτήν την ίδια τη διάταξη του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς.

Ο κ. Καρατζαφέρης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ακούστηκε πολλή θεωρία μέσα στην Αίθουσα. Εγώ θα μιλήσω για την ουσία. Γιατί έγινε αυτό; Έγινε συνειδητά από την Κυβέρνηση με ένα στόχο, να χαμηλώσει το επίπεδο του Βουλευτού. Να το χαμηλώσει. Αυτό είναι μία συνειδητή πράξη και γι' αυτό έγινε, όπως έγινε. Αυτός ο αφινδιασμός, η εξαπάτηση, αυτή η «ψυχεμπορία» εδώ μέσα στην Αίθουσα ότι θα πάει 5.000.000 ο μισθός και μερικοί παρασύρθηκαν, επαναλαμβάνω ότι ήταν μία πράξη ακριβής συνειδητή και προσβλητική.

Ήρθε ο κ. Βενιζέλος και μας έφερε αυτήν την εισήγηση, συνέπραξε η Νέα Δημοκρατία δια του άλλου μεγάλου αστέρος, του κυρίου Βαρβιτσιώτη και ο καθένας, βέβαια, για τους λόγους του. Ο ένας ήθελε το «μάντρωμα» λόγω των επερχομένων κρίσεων και «καταγίδων» στο ΠΑΣΟΚ, οι άλλοι ακριβώς για να υπηρετήσουν το νεοποτισμό, το επιχείρημα ότι επί εκατόν είκοσι χρόνια σ' αυτήν την Αίθουσα δεν υπήρξε μία τετραετία που να μην είναι Βαρβιτσιώτης Βουλευτής, λες και θα πάθαινε κάτι το τόπος, αν κάποια τετραετία δεν εξελέγετο κάποιος από την οικογένεια.

Πώς θα βγει Βουλευτής ένας νέος, όταν του έχετε απαγορεύσει τη διαφήμιση, στην τηλεόραση όταν δεν μπορεί να είναι επιστήμονας ή επιτυχημένος στην κοινωνία; Θα πάει να «γλύψει» τον Μπόμπολα, το Λαμπράκη. Εκεί τους στέλνετε, κύριε Υπουργέ. Δεν έχετε ακούσει εσείς, εδώ σ' αυτά τα έδρανα, για Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κόκκαλη; Δεν έχετε ακούσει για Κοινοβουλευτική Ομάδα του Λαμπράκη;

Να σας θυμίσω πώς έγινε το «Βήμα» ημερήσιο που συνέπραξαν οι δύο μεγάλες πτέρυγες και ομονόησαν, για να περάσει εκείνη η τροπολογία; Να σας θυμίσω τι έγινε ένα βράδυ τέτοια ώρα, ξημερώματα, προκειμένου το «ΜΕΓΑ» να μπει στο Χρηματιστήριο; Δε θέλετε αναστήματα και αυτό πράττετε τώρα, μειώνετε το βαθμό αντίστασης των Βουλευτών. Αυτό κάνετε τώρα και αυτό είναι ένα έγκλημα κατά της δημοκρατίας.

Ξέρετε πότε ευτελίστηκε, πότε πτώχευσε το ποδόσφαιρο; Όταν έγινε επαγγελματικό. Βλέπετε κάθε μέρα στις τηλεοράσεις και διαβάζετε στις εφημερίδες για την εισροή μέσα εκεί όλων των νονών. Τώρα κάνετε επαγγελματίες τους Βουλευτές. Θα πτωχεύσει η δημοκρατία, αλλά η ευθύνη θα είναι πολύ μεγαλύτερη.

Τι κάνετε μ' αυτόν τον εκτελεστικό νόμο που πράγματι «εκτελεί» ανθρώπους που ήρθαν να προσφέρουν στην πολιτεία και στη δημοκρατία; Κάνετε αυτό που κάνει το τηλεοπτικό σποτ, στο οποίο περνάει μπροστά από τον αδιάφορο τελωνειακό ολόκληρο κοντέινερ, ολόκληρες οικοσκευές και έρχεται μία γριούλα με μία «τσαντούλα» και εκεί της κάνει έλεγχο.

Κάνετε έλεγχο στο Βουλευτή. Τι να κάνει ο Βουλευτής δια του επαγγέλματος; Τι να διαπλέξει και πώς; Να σας θυμίσω ότι στην υπόθεση Κοσκωτά δεν ήταν μπλεγμένος κανένας Βουλευ-

τής. Ήταν όμως σειρά Υπουργών. Αυτό συμβαίνει σε όλες τις υποθέσεις, οι Υπουργοί διαπλέκονται.

Λέμε, λοιπόν, τώρα ότι ο Βουλευτής δεν πρέπει να έχει επαγγελματία, γιατί με το επάγγελμά του μπορεί να δημιουργήσει αδιέξοδα στη δημοκρατία. Από τους «πεθερούς» ποιος θα μας σώσει, όταν βιάζουν και εκβιάζουν και ασελγούν επί του πολιτισμού, όταν χτίζουν μέγαρα μουσικής μέσα στην παραλία; Ποιος; Επιτέλους, ας πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, ας μη μείνουμε απλώς σε θεωρήματα.

Κύριε Υπουργέ, ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός τολμά και λέει αλήθειες ή μήπως δεν τα ξέρετε όλα αυτά; Ή δεν έχετε περάσει και από το Υπουργείο Πολιτισμού; Ή και εσείς δεν έχετε ανατριχιάσει με όσα συμβαίνουν μέσα εκεί; Αυτό που κάνουμε σήμερα είναι να προσφέρουμε «λιπαντικό» στη διαπλοκή. Στέλνουμε κόσμο στην «αγκαλιά» του Κόκκαλη, του Μπόμπολα. Δεν ξέρουμε τι γίνεται;

Χθες, προσπάθησε να ψελλίσει κάτι το Υπουργείο Υγείας. Απαγορεύεται, λέει, η διαφήμιση στους υπαίθριους χώρους. Γιατί; Το απαιτήσε ο Λαμπράκης και ο Λαμπράκης, για να φύγουν οι διαφημίσεις από τα υπαίθρια πανό και να πάνε στις τσέπες τους. Νομοθετείτε –δεν νομοθετούμε εμείς οι Βουλευτές– εσείς, η εκτελεστική εξουσία, κατά τα συμφέροντά σας, κατά τα συμφέροντα εκείνων που έχουν μείνει να σας στηρίζουν, γιατί ο λαός έχει πάψει από πολλού να στηρίζει τέτοιες επιλογές.

Αυτή είναι η πραγματικότητα, κύριε Υπουργέ και δεν μπορείτε να πείσετε κανέναν ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα. Αυτή είναι η αλήθεια! Μικραίνετε το ύψος, το ανάστημα των Βουλευτών και αυτό είναι μία συνειδητή πράξη, την οποία, όμως, θα τη βρείτε κάποια στιγμή μπροστά σας. Κάποια στιγμή θα χρειαστούν οι Βουλευτές που θα έχουν ψυχή, καρδιά και αποφασιστικότητα, αλλά δεν θα τους βρείτε μέσα στην Αίθουσα. Γιατί να αφήσει ο άλλος μία επιτυχημένη καριέρα, να έρθει εδώ και να απειλείται ανά πάσα στιγμή, εάν σκεφτεί να ψηφίσει κατά το Σύνταγμα, κατά συνείδηση; Ποιος ψήφισε ποτέ κατά συνείδηση εδώ; Ψηφίζουμε κατά κομματική πειθαρχία. Είναι ψέματα, το αντιλέγει κανείς, κοροϊδευόμαστε μεταξύ μας, λέμε «το ξύδι γλυκάδι» ή όχι; Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Επιτρέψτε, λοιπόν, ή επιβάλλετε, σύμφωνα και με το Σύνταγμα, να ψηφίζει κανείς κατά συνείδηση και θα δείτε πόσο διαφορετική θα είναι η δημοκρατία σε αυτόν τον τόπο.

Κύριε Πρόεδρε, πέρα απ' όλα αυτά, έρχομαι στο Επιστημονικό Συμβούλιο. Τι χαστούκια είναι αυτά; Εδώ σας λέει αγράμματους και άσχετους. Το διαβάσατε καλά; Τρεις καθηγητές πανεπιστημίου υπογράφουν και διορθώνουν τα λάθη, που έχετε κάνει μέσα. Λένε, τουλάχιστον, «η δήλωση να είναι αντίθετη». Έρχονται τρεις καθηγητές, το πανεπιστήμιο, η επιστημονική αυτή ομάδα και σας λένε ότι δεν ξέρετε τι γράφετε. Τόσο πρόχειρο είναι αυτό το νομοθέτημα.

Επιτέλους, μέχρι πού θα πάει αυτό; Πιστεύετε ότι μπορεί να τραβήξει σε μάκρος; Δε βλέπετε ότι θα αναιρεθεί εκ των πραγμάτων; Δεν αναιρείται η δημοκρατία με αυτό το νομοθέτημα;

Ποιος είναι ο κυρίαρχος, ο οποίος στέλνει στη Βουλή τους τριακόσιους; Είναι ο λαός. Ξέρετε ότι με αυτό δεν θα είναι ο λαός, αλλά θα είναι οι δώδεκα δικαστές. Δεν το αντιλαμβάνεστε; Ο οποιοσδήποτε θα κάνει ένσταση στον οποιονδήποτε, επειδή λόγου χάρι έγραψε ένα άρθρο σε μία εφημερίδα. Θα περιμένουν πως οι δώδεκα δικαστές, που έχουμε τόσα απά παραδείγματα, να έχουν δικαίως εντελώς διαφορετικά για ίδιες περιπτώσεις, να αποφασίζουν ποια θα είναι η σύνθεση του ελληνικού Κοινοβουλίου. Αυτό δεν είναι στένεμα της δημοκρατίας και όχι πλάτεμα της δημοκρατίας; Για ποιο λόγο, λοιπόν, προχωρείτε προς αυτήν την κατεύθυνση;

Κύριε Πρόεδρε, έρχομαι και λέω ότι το 1952 που είχαμε Σύνταγμα, ο Πλαστήρας, ο Βενιζέλος, ο Γεώργιος Παπανδρέου, ο Παπαπολίτης ήταν υποδεέστεροι του κ. Βενιζέλου; Το 1975 ο μεγάλος Τσάτσος, ο Καραμανλής και όλοι εκείνοι ήταν υποδεέστεροι και δεν το σκέφθηκαν, αλλά το σκέφθηκε ο μέγας νους του κ. Βενιζέλου;

Κύριε Υπουργέ, εν πάση περιπτώσει για όλα αυτά σας λέω τούτο. Χθες ήταν του Αγίου Χαλαλάμπους και επαναλαμβάνω

σε αυτήν την Αίθουσα μία επίκαιρη φράση «Κλάφ' τα Χαράλαμπε, εκεί που πάτε τη δημοκρατία».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Το λόγο έχει ο κ. Τσίπρας.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, τι ώρα θα τελειώσει η συνεδρίαση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Βούλγαρης θα είναι ο τελευταίος ομιλητής.

Ορίστε, κύριε Τσίπρα, έχετε το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ: Δύο φράσεις του αθανάτου Σαίξπηρ μου έρχονται τώρα στο μυαλό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Άλλοι μιλούν για τους αγίους και άλλοι για τον Σαίξπηρ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι δικαίωμα μας το πώς θα ξεκινήσουμε, το πώς θα συνδυάσουμε το λόγο μας και πώς θα προσαρμόσουμε αυτά που ακούσαμε σήμερα προς εκείνα τα οποία γνωρίζουμε.

Επαναλαμβάνω ποιες είναι οι φράσεις του Σαίξπηρ. «Πολύς θόρυβος για το τίποτα» είναι η μία και «κάτι σάπιο υπάρχει στο βασίλειο της Δανιμαρκίας» είναι η δεύτερη. Θα εξηγήσω και θα προσαρμόσω στην αποψινή συζήτηση κάθε μία απ' αυτές τις φράσεις.

Το πρώτο που θέλω να ρωτήσω είναι το εξής: Τι συζητούμε; Συζητούμε ένα νομοσχέδιο υπό το κράτος ενός εκβιαστικού διλήμματος. Αυτό μας έφερε ο Υπουργός και αυτό μας λέει η Κυβέρνηση: Ή ψηφίζετε αυτό το νομοσχέδιο, για να έχετε κάποια ευεργετήματα ή για να μπειτε εσείς, οι Βουλευτές, στο Ταμείο Ανεργίας και από την άλλη, αν δεν το πράξετε αυτό, ισχύει το απόλυτο ασυμβίβαστο του άρθρου 57 του Συντάγματος. Κάτω από το κράτος αυτού του εκβιαστικού διλήμματος καλείται το ελληνικό Κοινοβούλιο, η έκφραση της δημοκρατίας, η ιστορία της ελευθερίας, της συνειδήσεως και της σκέψεως, η προσωποποίηση της δημοκρατίας για τον ελληνικό λαό, που τη θέλουν ακόμα, να το ψηφίσει. Θα εξηγήσω και παρακάτω, γιατί το λέω αυτό.

Κάτω από αυτό το κλίμα ερχόμαστε να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο, που λέει τι; Λέω επιγραμματικά πως είναι ένα τίποτα το περιεχόμενό του. Διότι μας καλεί να αποφασίσουμε για αυτονόητα πράγματα, λες και απευθύνεται σε ανθρώπους του τρίτου κόσμου ή της Νοτίου Αφρικής ή δεν ξέρω ποιας άλλης χώρας. Μας λέει, δηλαδή, πως το βουλευτικό αξίωμα είναι ασυμβίβαστο προς οποιαδήποτε δραστηριότητα. Αυτό λέει η παράγραφος 1 του άρθρου 57 του Συντάγματος. Τι προσθέτει και καλείται σήμερα η Βουλή να το αποφασίσει;

Και συνεχίζει αυτό το νομοσχέδιο «όποιος παραβεί αυτή τη διάταξη, θα εκπίπτει από το ειδικό δικαστήριο». Τι καινούριο μας είπε; Τι προσφέρει επίσης σε αυτό το θέμα το νομοσχέδιο; Δεν γνωρίζει κάθε Βουλευτής, κάθε άνθρωπος ο οποίος έχει σέβασμα νομικής σκέψεως ότι το ασυμβίβαστο επιφέρει έκπτωση και ότι αρμόδιο είναι το ειδικό δικαστήριο; Δεν προκύπτει από το άρθρο 100 του Συντάγματος; Δεν προκύπτει από το διάταγμα το οποίο ορίζει τις αρμοδιότητες του Ειδικού Δικαστηρίου; Τι καινούριο μας προσφέρει, ώστε να πούμε ότι έχουμε ουσιαστικό περιεχόμενο του νομοθετικού διατάγματος. Να γιατί λέω ότι τίποτα δεν ψηφίζουμε απόψε. Τίποτα δεν κρίνουμε. Απλώς καλούμεθα εκβιαστικά ή να προσχωρήσουμε στην άποψη του νομοθετήματος που παρέχει κάποια ασφαλιστικά ευεργετήματα –την ένταξη των Βουλευτών στο ταμείο ανεργίας, το οποίο θα επακολουθήσει– ή να ισχύσει το απόλυτο ασυμβίβαστο του Συντάγματος.

Άκουσα τόσα πράγματα απόψε. Δεν είμαι ειδικός συνταγματολόγος, αλλά απλός άνθρωπος, απλός πολίτης. Στοιχειώδη νομικά γνωρίζω και λέω. Μας είπε ο Υπουργός και καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου, μας είπε ο Υπουργός κ. Σκανδαλίδης, ότι παραβιάζουμε το Σύνταγμα. Ο κ. Βενιζέλος το έγραψε και σε άρθρο σε εφημερίδα, ότι οι Βουλευτές, το ελληνικό Κοινοβούλιο παραβιάζουν το άρθρο 57 του Συντάγματος. Έλεος, κύριοι! Σεβαστείτε επιτέλους τη στοιχειώδη νομοσύνη αυτών που θητεύουν εδώ, αυτών τους οποίους έστειλε ο ελληνικός λαός στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Δεν μπορείτε να μας λέτε αυτά τα πράγματα τα οποία προσκρούουν στην απλή λογική. Παρα-

βιάζουμε το Σύνταγμα. Ποιοι; Ημείς ή ο κύριος Υπουργός; Και διερωτώμαι αν ο κ. Βενιζέλος έθετε στους φοιτητές του αυτό το ζήτημα. Κύριοι φοιτητές μου, από το άρθρο 57 του Συντάγματος καθιερώνεται απόλυτο ασυμβίβαστο και ο νομοθέτης βάση του ιδίου άρθρου δεν έχει το δικαίωμα να θεσπίσει εξαιρέσεις; Και έλεγαν, ναι, απόλυτο ασυμβίβαστο έπρεπε να πάρουν μηδέν από τον ίδιο τον Υπουργό, γιατί εκεί πιστεύω ότι θα σεβόταν την επιστημονική του ιδιότητα, την ιδιότητα του καθηγητού. Αλλά στο ελληνικό Κοινοβούλιο, το οποίο προφανώς εκλαμβάνει ως ήσσοнос νοημοσύνης εκείνης των φοιτητών, είπε: Παραβιάζεται το Σύνταγμα, γιατί από το άρθρο 57 του Συντάγματος καθιερώνεται απόλυτο ασυμβίβαστο και η Βουλή δεν έχει δικαίωμα να αποφασίσει ή να σκεφθεί ή να συζητήσει εξαιρέσεις. Τώρα το ακούσατε από πάρα πολλούς και είναι μπροστά σας. Όταν, όμως, από κορυφαίους της Κυβερνήσεως, αλλά και της επιστήμης ακούγονται αυτές οι ερμηνείες έχω την υποχρέωση και εγώ ή έχω το δικαίωμα να επαναλάβω. Τι λέει το άρθρο 57 του Συντάγματος είναι γνωστό. Καθιερώνει στην πρώτη παράγραφο το ασυμβίβαστο. Αλλά στη δεύτερη παράγραφο ή στο δεύτερο εδάφιο λέει: «Νόμος ορίζει τις εξαιρέσεις των δραστηριοτήτων, τις οποίες μπορεί να μετέρχεται ο Βουλευτής». Και στην τρίτη παράγραφο ή τρίτο εδάφιο, όπως θέλετε μπορείτε να το χαρακτηρίσετε, περιορίζει τις δραστηριότητες που δεν μπορεί να ορισθούν ως συμβατές με την απαγόρευση του Συντάγματος.

Κύριοι, που μας δώσατε απόψε αυτήν την απόλυτη ερμηνεία, δώσατε μία εξήγηση στους κατά την ποιότητα των λόγων σας υποελεμμένους στη νοημοσύνη Βουλευτές που σας ακούν, γιατί γράφτηκαν στο Σύνταγμα στο άρθρο 57 η παράγραφος 2 και 3 αν απόλυτο ήταν το ασυμβίβαστο. Για ποιο λόγο καθιερώθηκε αυτή η εξαίρεση «νόμος ορίζει τις εξαιρέσεις των δραστηριοτήτων» και ποιες είναι αυτές οι εξαιρέσεις, αφού κατά τη δική σας άποψη την οποία διδάξατε απόψε στο Κοινοβούλιο, είναι απόλυτο και ότι εσείς παραβιάζετε το Σύνταγμα; Αυτό είναι το πρώτο.

Δεύτερον. Τελευταία παράγραφος «Νόμος θα ορίσει αυτές τις εξαιρέσεις, ο οποίος θα δημοσιευθεί και θα ισχύσει από 1-1-2003». Και εδώ θέλω να πω γιατί ψήφισαν πάρα πολλοί συνάδελφοι τότε τη διάταξη αυτή του άρθρου 57 του Συντάγματος ότι όφειλε ο κ. Βενιζέλος ως εισηγητής του Συντάγματος να δώσει μία εξήγηση. Ήταν ή δεν ήταν, είναι ή δεν είναι παραπλανητική η διατύπωση αυτή; Διότι πολλοί εκ των συναδέλφων πίστεψαν ότι δεν ισχύει το απόλυτο ασυμβίβαστο, αλλά ισχύει αυτό που είπε το Σύνταγμα. Και ότι ισχύει αυτή η εξαίρεση και κάποιος νόμος ο οποίος σε συγκεκριμένο διάστημα θα έλθει στη Βουλή, θα ψηφιστεί και θα ορίσει τις εξαιρέσεις.

Τέτοιος νόμος όμως δεν ήρθε στην προθεσμία και είναι το πρώτο ερώτημα. Ήρθε μετά δίμηνο. Δεν κατατέθηκε εντός του Δεκεμβρίου, ήρθε μετά δίμηνο. Φεβρουάριος είναι ο μήνας που συζητείται αυτός ο νόμος και διερωτώμαι γιατί. Να, γιατί το δεύτερο απόσπασμα εκείνου του «κάτι σάπιο συμβαίνει στο βασίλειο της Δανιμαρκίας» και τι είναι αυτό, τι κρύβεται και ποιο Κοινοβούλιο θέλετε να υπάρχει μετά από λίγα χρόνια; Ένα κοινοβούλιο βαρόνων; Ένα κοινοβούλιο πλουσιών, οικογενειάρχων –έχουν την καταγωγή από εκεί- και όχι ανθρώπων, οι οποίοι έχουν κάποια κριτήρια;

Τελειώνω με τούτο: Επέμβαση τέτοια σαν αυτή –κατά τη δική μου άποψη, είμαι ελεύθερος, αυτό δεν μπόρεσε ακόμα να θεσπίσει η διάταξη και να μου αφαιρέσει την ελευθερία του λόγου- που να καθιερώνει εν μέσω κοινοβουλευτικής περιόδου ασυμβίβαστο, να κόβει επαγγελματικά κεφάλια, να καταργεί επαγγελματίες, περιορίζει τη λαϊκή κυριαρχία. Ο λαός με ορισμένα κριτήρια έστειλε τους Βουλευτές του εδώ και τώρα έρχεται ο νομοθέτης, ο «Καίσαρ» και του λέει «σου κόβω το κεφάλι κύριε, δεν επιτρέπεται να ασκήσεις αυτά τα οποία αποτέλεσαν κριτήρια για να είσαι στο Κοινοβούλιο».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Μετά από όλο αυτό εγώ θέλω να πω «να ζει κανείς ή να μη ζει»; Αφού αρχίσαμε με Σαίξπηρ, με Σαίξπηρ θα τελειώσουμε.

Ο κ. Μαρκογιαννάκης έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι

συνάδελφοι, έχει υποστηριχτεί από πολλούς ότι με τις ρυθμίσεις που έγιναν στο άρθρο 57 του Συντάγματος στο μέλλον εν πολλοίς οι Βουλευτές που θα βρίσκονται μέσα στο Κοινοβούλιο θα είναι είτε προϊόντα κομματικών μηχανισμών, είτε κρατικοδί-
-ατοι.

Πράγματι, κύριε Πρόεδρε, όπως διαμορφώνεται πλέον το άρθρο 57, όπου μειώνονται τα κωλύματα εκλογιμότητας, διευκολύνονται τα μέγιστα πολλοί κρατικοδί-
-ατοι είτε λέγονται «διευθυντάδες» είτε «διοικητάδες», όλα αυτά τα γνωστά, να μπαίνουν στο Κοινοβούλιο. Αντίθετα με την καθιέρωση του ασυμβίβαστου πράγματι ελάχιστοι θα είναι εκείνοι οι επαγγελματίες, οι επιτυχημένοι, οι άνθρωποι οι οποίοι θα έχουν βγει από την κοινωνία με τους αγώνες ή την προσπάθειά τους να έρχονται στο Κοινοβούλιο.

Πολλοί προβληματίστηκαν αν θα έπρεπε να μιλήσουν σήμερα διότι απ' ό,τι βλέπω κύριε Υπουργέ, μάλλον απευθύνονται οι συνάδελφοι σε όλα μη ακουόντων, διότι αν άκουγε η Κυβέρνηση θα αντιλαμβανόταν ότι στο σύνολό της σχεδόν η Βουλή έχει διάφορον άποψη όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 57, η οποία καθιερώνει αυτό το περίφημο ασυμβίβαστο. Απ' όλες τις πτέρυγες οι συνάδελφοι εκφράζονται κατά τρόπο αντίθετο με εκείνο τον οποίο μας φέρνει η Κυβέρνηση για να ψηφίσουμε. Και ερωτώ: Δεν προβληματίζεται η Κυβέρνηση από αυτό; Ποιος είναι ο αυθεντικότερος ερμηνευτής του Συντάγματος; Ασφαλώς εκείνοι οι οποίοι πριν από πολύ λίγο χρόνο το ψήφισαν και έρχονται σχεδόν καθολικά και εκείνοι που υπερψήφισαν και εκείνοι που καταψήφισαν το ασυμβίβαστο και σας λένε ότι η βούληση του νομοθέτη είναι τελειώς διαφορετική από εκείνη την οποία θέλει σήμερα να επιβάλει η Κυβέρνηση.

Τολμούν, ο κ. Βενιζέλος και ο κ. Σκανδαλίδης να μιλήσουν για συνταγματική αταξία όταν οι ίδιοι βρίσκονται σε συνταγματική αταξία, αλλά προπάντων και σε μέγιστη ασυνέπεια. Και όσον αφορά μεν τον κ. Βενιζέλο επικαλούμαι το έγγραφο το οποίο επικαλέσθη προ ολίγου ο κ. Λυκουρέζος, που είναι μνημείο –αν θέλετε- υποκρισίας η συμπεριφορά του όταν, απευθυνόμενος στο συνάδελφο, του κάνει υποδείξεις πώς να ρυθμίσει το θέμα και έρχεται σήμερα και υπερασπίζεται καθ' όν τον τρόπο υπερασπίστηκε το νομοσχέδιο, το οποίο μας καλείτε να ψηφίσουμε.

Αλλά και ο κ. Σκανδαλίδης –και θέλω να το ξέρει η Βουλή, διότι συμμετείχα σε κάποια διακομματική επιτροπή, αγαπητοί συνάδελφοι- συμπεριφέρεται κατά τρόπο απαράδεκτο. Διότι συνεστήθη διακομματική επιτροπή στην οποία συμμετείχα εγώ από τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Λεβιογιάννης από το ΠΑΣΟΚ, ο κ. Κουβέλης από το Συνασπισμό και ο κ. Σκυλλάκος από το Κ.Κ.Ε. και συμφωνήσαμε, κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, στο εξής: Ότι το απόλυτο ασυμβίβαστο, μια και από το γράμμα του Συντάγματος δεν προκύπτει ότι το θέλει ο συνταγματικός νομοθέτης, δε θα ισχύσει.

Προτάθηκαν και υιοθετήθηκαν από τον κύριο Υπουργό τρεις πιθανές λύσεις. Η μία ήταν η καθιέρωση επαγγελματικών εξαιρέσεων κατά περίπτωση και κατά επάγγελμα. Η δεύτερη λύση ήταν ότι ενδεχομένως θα επεβάλετο πλαφόν εισοδήματος και η τρίτη ήταν η μετάθεση μέχρι το τέλος της βουλευτικής περιόδου. Ο κύριος Υπουργός θα επέλεγε, αφού θα συνηνοείτο με την Κυβέρνηση, μία εκ των τριών λύσεων. Αντ' αυτών υιοθετήθηκε και ήλθε αυτό το κατασκευάσμα, αυτό το πρόχειρο πράγμα, το οποίο μας καλείτε να ψηφίσουμε και το οποίο δεν κάνει καμία ρύθμιση και δεν λέει τίποτα που να είναι μέσα στα πλαίσια του Συντάγματος.

Μια που μιλήσαμε για συνταγματική αταξία κατά κόρον, θα ήθελα να ρωτήσω ποιος είναι σε συνταγματική αταξία και ποιος σε συνταγματική τάξη. Είναι σε συνταγματική τάξη, κύριε Πρόεδρε, εκείνοι που έκαναν κυριολεκτικά «κουρέλια» την αναθεωρητική διαδικασία που προβλέπεται από το Σύνταγμα; Εξηπατήθη η Βουλή και το λέω αυτό μετά λόγου γνώσεως. Δεν εξαπατήθηκε η Βουλή όταν στην περίοδο 1986-2000 το προτεινόμενο για αναθεώρηση άρθρο 57 δεν είχε καμία λέξη για το ασυμβίβαστο; Έτσι εξαπατήθηκε η Βουλή και όλοι το ψηφίσαμε, διότι απλά προέβλεπε ελαχιστοποίηση των κωλυμάτων.

Έρχεται στη συνέχεια στη δεύτερη πλέον αναθεωρητική περίοδο 2000-2004 την τελευταία στιγμή για ψήφιση το ασυμβί-

βαστο. Ερωτώ: Αν από την πρώτη στιγμή ήταν διατυπωμένο το άρθρο 57 όπως τελικά ψηφίστηκε, θα ήταν ποτέ δυνατόν σε μία εκ των δύο ψηφοφοριών να λάβει εκατόν ογδόντα ψήφους; Όχι βέβαια. Ίδού, λοιπόν, η απάτη. Αυτό που έγινε είναι απαράδεκτο. Λυπάμαι που το λέω, αλλά πιστεύω ότι έγινε συνειδητά από τους πρωτεργάτες της Αναθεώρησης, όποιοι και αν ήταν αυτοί, απ' όποιο κόμμα και αν ήταν. Έγινε συνειδητά αυτή η εξαπάτηση.

Κύριε Πρόεδρε, είναι σε συνταγματική τάξη αυτοί οι οποίοι φαλκιδεύουν το αντιπροσωπευτικό μας σύστημα -διότι περί φαλκιδεύσεως του αντιπροσωπευτικού μας συστήματος πρόκειται- όταν αποκλείονται ουσιαστικά όλοι οι ελεύθεροι επαγγελματίες; Ασφαλώς εκείνος ο οποίος θα έχει καταξιώθει, εκείνος που θα έχει βγει από τα σπλάγχνα της κοινωνίας δε θα θηλήσει να γίνει Βουλευτής, όταν γνωρίζει ότι αποκόπτεται από την επιστήμη του, για την οποία αγωνίστηκε και για την οποία τον έχει τιμήσει η κοινωνία. Γνωρίζει ότι θα αποκοπεί από το αντικείμενό του, και με δεδομένο το άδηλο της πορείας ενός πολιτικού, που είναι ενδεχόμενο μετά από τέσσερα ή οκτώ χρόνια να βρεθεί εκτός Βουλής και θα έχει αποκοπεί από την επιστήμη του ή από το επάγγελμά του.

Κύριε Πρόεδρε, βρίσκεται σε συνταγματική τάξη αυτός ο οποίος επιβάλλει αυτήν την άδικη και άνηση μεταχείριση; Γιατί είναι άδικη και άνηση αυτή η μεταχείριση; Ποιοι πλήττονται; Δεν πλήττονται όλοι οι επαγγελματίες. Πλήττονται μόνο εκείνοι που έχουν προσωποπαγή σχέση με τον πελάτη, ο γιατρός, ο δικηγόρος. Αντίθετα, ο βιομήχανος ή ο έμπορος δεν έχουν κανένα πρόβλημα. Ο κ. Κόκκαλης θα μπορούσε αύριο το πρωί να γίνει Βουλευτής χωρίς να χάσει τις επιχειρήσεις του. Ο νομικός του σύμβουλος, όμως, δε θα μπορούσε να είναι και δικηγόρος και Βουλευτής ταυτόχρονα. Εκεί μας οδηγείτε.

Είναι σε συνταγματική αταξία εκείνοι οι οποίοι προσπαθούν να επιβάλουν συνταγματική τάξη; Δεν είναι δυνατή εκ μέρους του Συντάγματος η καθιέρωση εξαιρέσεων στο επάγγελμα. Είναι υποχρεωτική, κύριε Πρόεδρε. Από την ώρα που είναι υποχρεωτική, θα έπρεπε, όπως τουλάχιστον είναι διατυπωμένο το Σύνταγμα -αυτό το λέει και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής- να έλθει ένας νόμος που να καθιερώνει εξαιρέσεις από το απόλυτο ασυμβίβαστο.

Θα ήθελα να σχολιάσω και δύο επιχειρήματα των υπέρμαχων του ασυμβίβαστου, διότι με έχουν καταπλήξει. Έρχονται και μας λένε το εξής πράγμα: «Καθιερώνουμε ίσους όρους πολιτικού ανταγωνισμού στις εκλογικές περιφέρειες». Δεν ντρεπόμαστε λιγάκι να τα λέμε αυτά τα πράγματα και δεν κοκκινίζουμε; Εγώ, δηλαδή, που είμαι δικηγόρος στην εκλογική μου περιφέρεια, βρίσκομαι σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με έναν που δεν είναι. Κάποιος άλλος ο οποίος είναι κληρονόμος μιας πολιτικής κομματικής πελατείας, ο γόνος, δεν βρίσκεται σε πολύ πλεονεκτικότερη θέση έναντι εκείνων που δεν έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά; Ή μας λένε ότι εκμεταλλευόμαστε το επάγγελμα; Ο κ. Βενιζέλος και ο κ. Σκανδαλίδης θα πρέπει να ξέρουν ότι δεν γίναμε Βουλευτές για να γίνουμε στη συνέχεια επαγγελματίες.

Αντίθετα το επάγγελμά μας είναι εκείνο που μας έκανε Βουλευτές και δεν ντρεπόμαστε γι' αυτό το πράγμα, γιατί αγωνιστήκαμε, βγήκαμε μέσα από τα σπλάγχνα της κοινωνίας και μας τίμησε γι' αυτό η κοινωνία, η οποία είναι και η μόνη που θα μπορέσει να μας πει ότι δεν κάνουμε καλά τη δουλειά μας. Ούτε τα Συντάγματα του κ. Βενιζέλου ούτε οι μεγαλοστομίες του Υπουργού Εσωτερικών είναι εκείνα που θα μας κρίνουν. Η κοινωνία μόνο και εκείνοι που μας στέλνουν στη Βουλή μπορεί να μας κρίνουν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Βούλγαρης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, ποια είναι η εικόνα που επικρατεί σήμερα στην κοινή γνώμη για τους πολιτικούς; Αδιέξοδο, κρίση, αδιαφορία του πολίτη για την πολιτική και τους πολιτικούς. Κάθε λέξη είναι και μία πρόκληση, πρώτα για εμάς τους πολιτικούς.

Πιστεύω ότι με αφορμή το ασυμβίβαστο, είναι μία ευκαιρία να λογαριαστούμε χωρίς φόβο και πάθος και να αντιπαραταθούμε

στις λέξεις αυτές και τη σημασία τους.

Το θέμα του ασυμβίβαστου μεταξύ βουλευτικής ιδιότητας και άσκησης του οποιαδήποτε επαγγέλματος, είναι καθαρά πολιτικό ζήτημα και συνδέεται με κρίσιμα θέματα της πολιτικής μας ζωής και κυρίως με την προοπτική και το μέλλον του αντιπροσωπευτικού συστήματος της πατρίδος μας. Γιατί το ασυμβίβαστο δημιουργεί νέους πολιτικούς όρους στη σχέση πολίτη και πολιτικού. Θα ήθελα να επισημάνω ότι υπάρχουν επιχειρήματα υπέρ ή κατά αυτής της άποψης. Και αυτό γιατί κατά τη γνώμη μου η πολιτική μας ζωή βρίσκεται σ' ένα μεταβατικό στάδιο όπου αντιπαρατίθεται το παρελθόν με το μέλλον.

Νομίζω ότι δεν μπορούμε να πορευθούμε στο μέλλον με παλιές νοοτροπίες. Η άσκηση ενός σύγχρονου πολιτικού λόγου απαιτεί πολιτικούς που αισθάνονται την ιδιότητά τους ως λειτουργήματα, που ασκείται όχι σε συνδυασμό με το επάγγελμα, το οποίο μάλιστα μπορεί να αποφέρει και υψηλές αμοιβές. Γνωρίζουμε συναδέλφους που έχουν τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας με τον πολίτη, διότι έχουν έμμισθη σχέση με Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή άλλα επαγγέλματα. Και εγώ είμαι αρχιτέκτονας μηχανικός και δεν μπορώ να επηρεάσω την κοινή γνώμη όπως ένας συνάδελφος που είναι έμμισθος σε Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης.

Εκτιμώ, λοιπόν, ότι πρέπει να υπάρξει άμεση και σαφής διάκριση ανάμεσα στον επαγγελματισμό και την πολιτική. Βέβαια, από την άλλη πλευρά πιστεύω ότι το ασυμβίβαστο δεν πρέπει να μας οδηγήσει στο φαινόμενο των ισόβιων ή αιωνόβιων Βουλευτών. Και αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει να το δούμε στο μέλλον σε σχέση με συνταγματική διάταξη που να προβλέπει και το χρονικό διάστημα της θητείας ή του αξιώματος ή της βουλευτικής ιδιότητας ενός Βουλευτή, πράγμα που δεν υπάρχει σήμερα.

Σήμερα, ο πολίτης απαιτεί από τους πολιτικούς περισσότερες θέσεις και δεσμεύσεις και λιγότερες υποσχέσεις, περισσότερο έργο και λιγότερα λόγια. Σήμερα ο πολίτης απαιτεί να ξεπεραστεί η κρίση της πολιτικής. Η κύρια ευθύνη για μία νέα σχέση ανάμεσα στον πολίτη και στον πολιτικό βαρύνει πρώτα από όλους εμάς τους πολιτικούς. Οφείλουμε πρώτα από όλα να είμαστε άνθρωποι, απόλυτα ενημερωμένοι στα θέματα, ώστε να μπορούμε να αντιλαμβανόμαστε τα οξυμύρια προβλήματα της σημερινής μας εποχής και να παρεμβαίνουμε θετικά για την επίλυσή τους. Κανένας πολιτικός δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικός αν δεν έχει δύναμη ψυχής και κυρίως πολύπλευρη και πλήρη ενημέρωση και αφοσίωση στο λειτουργήμα του. Οφείλουμε να αποτελούμε πρότυπα επαγγελματικής και κοινωνικής καταξίωσης. Διότι η πολιτική είναι λειτουργήματα και η κοινωνία απαιτεί από μας τους λειτουργούς να προσφέρουμε πολύ περισσότερα από όσα ζητούμε. Και βέβαια πρέπει να πούμε ότι ένας αποτυχημένος στην προσωπική, οικογενειακή ή επαγγελματική του ζωή δεν μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για τους πολίτες και δεν μπορεί να εμπνεύσει εμπιστοσύνη. Ο πολιτικός πρέπει να είναι υπόδειγμα ήθους και ύφους και στο λόγο του και στις πράξεις του.

Οφείλουμε να αρθρώνουμε πειστικό πολιτικό λόγο με επιχειρήματα, θέσεις και προτάσεις. Ο σύγχρονος πολιτικός πρέπει να παρακολουθεί τις εξελίξεις, να βρίσκει και να προτείνει τις σωστές και ρεαλιστικές λύσεις. Οι εξελίξεις στην επιστήμη είναι ραγδαίες. Η οικονομική ανάπτυξη, οι νέες τεχνολογίες και η γρήγορη ροή της πληροφορίας καθιστούν αναγκαία την κατάρτιση της παραδοσιακής λειτουργίας των πολιτικών οι οποίοι στη νέα εποχή πρέπει να συνδυάζουν την επιστήμη και την τεκμηρίωση με τις πολιτικές υλοποιήσεις των στόχων.

Δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα του σήμερα με εργαλεία του χθες.

Όσο, λοιπόν, χρονικό διάστημα έχουμε την τιμή να έχουμε το αξίωμα του Βουλευτή, ας είμαστε ανεπηρέαστοι, αποδεδευσμένοι, ελεύθεροι από άλλες υποχρεώσεις στην άσκηση των καθηκόντων μας που απορρέουν από το αξίωμα του Βουλευτή, γιατί αυτό το χρονικό διάστημα πρέπει να λειτουργούμε καθαρά πολιτικά ως εκπρόσωποι του λαού δίνοντας τις μάχες μας σε όλα τα επίπεδα για την κοινωνική πρόοδο, για την ανάπτυξη του τόπου μας, για την ευημερία των πολιτών. Και γι αυτό το χρονι-

κό διάστημα που έχουμε το αξίωμα του Βουλευτή κρινόμαστε ως πολιτικοί από το λαό και όχι -για το ίδιο χρονικό διάστημα- αν ήμασταν καλοί πολιτικοί και ταυτόχρονα καλοί επαγγελματίες.

Κύριε Πρόεδρε, το ΠΑΣΟΚ στην πορεία του απέδειξε ότι είναι ένας ισχυρός πολιτικός οργανισμός, ζωντανός, ανοικτός που αντιστοιχεί στη νέα εποχή με τις νέες προκλήσεις. Εκφράζει ένα σύγχρονο, ανανεωμένο και προοδευτικό ρεύμα στα πολιτικά δρώμενα της χώρας μας, το οποίο σηματοδοτεί πολιτικά μια υπαρκτή κοινωνική πλειοψηφία. Η πορεία του ΠΑΣΟΚ συνδέεται με την αφύπνιση και κινητοποίηση όλων των ζωντανών και δημιουργικών δυνάμεων της κοινωνίας.

Πιστεύω ότι και η ψήφιση του ασυμβίβαστου ήταν ένα αποτέλεσμα στο οποίο μας οδήγησαν αυτές οι κοινωνικές δυνάμεις στην τελευταία Αναθεώρηση του Συντάγματος, ανοίγοντας ένα καινούριο κεφάλαιο στην πολιτική ιστορία του τόπου και διαμορφώνει, όπως ανέφερα και πριν, νέες σχέσεις μεταξύ του πολίτη και του πολιτικού. Αυτό πιστεύω ότι πρέπει να το διαφυλάξουμε όλοι μας, ανεξάρτητα σε ποια παράταξη ανήκουμε γιατί αυτός είναι και ο αντικειμενικός μας στόχος. Πιστεύω ότι μόνο έτσι θα υπηρετήσουμε αυτό το αξίωμα που έχουμε την τιμή να μας το παραχωρεί ο λαός με την ψήφο του.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω στους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας ότι άκουσα πάρα πολλές τοποθετήσεις. Βέβαια σχεδόν όλες συντέιναν σ' ένα στόχο, ότι αυτό το σχέδιο νόμου που συζητούμε σήμερα δεν ικανοποιεί την διάταξη του Συντάγματος την οποία ψηφίσαμε. Αυτό νομίζω ότι έχει κριθεί από την ψήφιση του Συντάγματος και δεν μπορούμε εδώ στην Αίθουσα της Βουλής να δίνουμε την εικόνα στην κοινή γνώμη σε αυτήν την κρίσιμη και σημαντική στιγμή της συζήτη-

σης του εν λόγω σχεδίου νόμου, ότι φάσκουμε και αντιφάσκουμε. Πρέπει να δώσουμε την εικόνα ότι σεβόμαστε το Σύνταγμα, τιμούμε τη δημοκρατική πλειοψηφία. Για το λόγο αυτό πιστεύω ότι θα πρέπει να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο επί της αρχής. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριοι συνάδελφοι, παρήλθε ο διατεθείς χρόνος της πρώτης μέρας για τη συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης: «Επαγγελματικό ασυμβίβαστο και συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες».

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Πέμπτης 30 Ιανουαρίου 2003 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνονται.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Συνεπώς τα Πρακτικά της Πέμπτης 30 Ιανουαρίου 2003 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 01.05', λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Τετάρτη 12 Φεβρουαρίου 2003 και ώρα 10.30' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης: «Επαγγελματικό ασυμβίβαστο και συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα δραστηριότητες», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

